

+

In usum Dⁿⁱ Deuve,
" natⁱ Labo Ord. Min.
S. Francisci &c.
1776.

D^{ns} meus! ab homine
iniquo, & doloso exue me

K

K

St: Dr:

Kettis

Raja

ca

Dover

Panda

Kettis

Raja

ca

Dover

Kettis

Raja

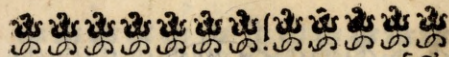
ca

Dover

Die 20 May

1710.

A' 7732.

SZENT IRÁS
SUMMAJA:

Mellyben a' Historiák,
Törvények, Parantsola-
tok, Jövendölések, Intések,
és Oktatások, más több a'
Sz. Íráshoz tartozandó emleke-
zetes dolgokkal együtt rövide-
den foglaltatnak, és most a' Ke-
rehtyének lelki épületire
ki-botsáttattak,

A'
TEKINTETES és NAGYSAGOS
RUSZKAI

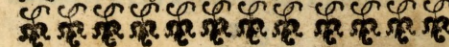
KORNIS KATA

ASZSZONYNAK ö
Nagyságának istenes
költségével,

A'
GYULA-FEJERVARI
PATEREK által.

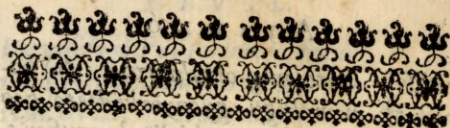
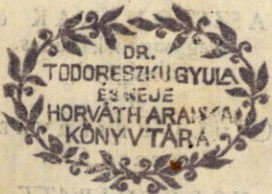
KOLOSVÁRATT,

Nyomt: 1695. Eét:

[Faint handwritten notes and bleed-through from the reverse side of the page.]

1695
1962
119133

Méltóságos és Nagyságos
HALLERKÖI,

HALLER JÁNOS

URUNK ö Nāga,
A' Felféges Római Császár, és
Koronás Királyunk ö Felfége ER-
DELYI Belső TANÁCSA, &c. &c.
SZERELMES HÁZASTÁR-

SANAK,
Tekintetes és Nagyságos

RUSZKAI

KORNIS KATA

ASZSZONYNAK ö Nā-
gának Istentől áldást, és ből-
dog életet.

Nyájnak javára igyeke-
ző igaz, és jó Páftornak nem
tsak abban áll a tifti, hogy
a' dülkösködő fene vadaknak agyarko-
dásoktól, és ragadozó farkasoknak tor-
koltól

A J A N L Ó

- (a) Joā. 10. 28. kottól meg-oltalmazza; (a) hanem hogy gyönyörködtető fűpáfitokra, zöldellő, 's egyfű's-mind éltető mezőkre ki-vívén, (b) 4. 9. legelteffe-is. (b) A' mi Megváltó JESUS KRISTUSUNK, (c) 4. 11. igaz, és jó Páftor lévén (c) nyilván a' világ eleibe terjesztette, hogy nem-isak oltalmazásokra (d) ibid. 4. 28. jött az ő jubainak (a) kik után mint a' síró rívó oroflánya úgy lappang és lesekedik a' pokolbéli farkas, (e) 1. Pet. 5. 4. 8. hanem bé-kerítettett kertben vívén őket, legeltetések-re, és éltetések-re-is forgalmatos gondot viséllyen. (f) Joā. 10. 4. 9. A' melly bé-kerített, zöldellő, 's legeltetésre alkalmas kert, nem egyéb a' Szent Lélek Isten mondása férént, hanem az igaz, közönséges keresztényen Anyakentegyház. (g) 4. 4. 12. mellyen a' pokolnak kapui erőt sem nem vettek, 's nem-is vehetnek Urunk ígérete férént. (h) 16. 18. Nagyságodat-is a' mi gondunkat

L E V E L.

- kat viselő jó Páftorunk jó jubá-nak ismervén lenni, ki meg-isméri az övét, (i) ebben a' bé-kerítettett kertben helyhez-tette; mellyben valamint a' pokolbéli ragadozó farkasnak fogától oltalmazta, úgy élő és éltető (k) 4. 4. 12. igéjének pásttyán legeltette, és éltette. Ehez képest Nagyságod-is jó jubának akarván magát mutatni, meg-ismérte az ő jó gondviselő Páftorát, és figyelmesebben fováát hallgatta (l) Joā. 10. 14. Sőt még az alatta-valókat is erre nagy buzgósággal ösztönözte; úgy annyira, hogy valamint fent János ditsekodott amaz istenfelő Electa af. Eonynak, maga, gyermek-i, és tselédi jó-viselősekben, (m) mi-is ditsekodhatunk a' Nagod, és háza-népe Isteneséletén, kiket Isteni félelemben, és fere-tetben; buzgó áttatósághban, és Isteni ditséretekben, mind fová-va, 's mind jó példájával ser-a 4 kenge-

kengetett, 's ma-is serkenget,
tartván magát ama' főváihoz
fent Pálnak: A' ki az övéire,
és főképpen háza-népére gon-
dot nem visel, a' hitet meg-ta-
gadta, és a' hitetlennél alább-
való. (n) Nem-is tsuda, mert
Nagyságod ama' régi, híres,
Méltóságos és Nagyságos KORNIS
Nemtől származik, ki még
eddig, a' Jó Páftornak aklából,
a' KRISTU Snak bé-kerített
kertéből, ki nem tántorodott.
Meg-felelt tudnillik a' Czimeré-
ben fel-tétt Unikornis-nak,
a' KORNIS familia; kinek ez
a' terméket, és tulajdonsága,
hagy ő magos köfíklákon fokott
lakni, ott vigyázni, és a' Vadá-
foktól magát oltalmazni. Ezt
tselekedte, 's tselekfi-is a' Méltó-
ságos és Nagyságos KORNIS
Familia, ki még eddig amaz erős
köfíklától, mellyen az ő Anya-
fentegyházát építette a' mi ke-
gyes

gyes Idvezítönk (o) el nem távo-
zott; erről a' köfíkláról vigyá-
zott; 's erről oltalmazta magát
fene ellenségei ellen. Ezen a' kö-
fíklán kívül építettett más réses
kertekben termett gazon, és bur-
jánnon nem kapdósott. 's Ugyan-is
miméü fővetsége legyen a' mi
Idvezítönk Anyafentegyhá-
zának, és az Unikornis lakó he-
lyének, lelkében által-látván,
megmagyarázta a' Királyi Pró-
feta, midőn azt mondotta: Es
meg-építé az ő fent helyét,
(a' Cháldéa betü feren, tem-
plomát:) mint az Unikornis
zarvát a' földön, mellyet örök-
ké fundált. (p) Az az: Vala-
mint az Unikornis a' több állatok
között, ékes, erős, és állhatatos
helyt tsinál magának a' magos
köfíklákon, úgy erős köfíklán é-
pítette a' KRISTUS JESUS az
ő Anyafentegyházát, melly vi-
lég végéig meg-marad e' földön

(o) Mat
16. v.
18.

(p) Pfal
77. v.
69.

győzedelmesé hartzolván, menyekben pedig örökké a' diadalom után uralkodván. (q) De még az UNIKORNIS farvának-is kiváltképpen való tulajdonsága és ereje vagyon, tudnillik, a' méregnek az ő dögleletes és ártalmas erejét meg-fojtja: ezokért minekelötte innék, ne talántán valami mérges dögleletesség legyen a' vízben, azt a' farvával fel-zavarja, és annak ártalmas voltát el-öltvén, bátran ijik: melly-is igen nagy okofságnak, és vigyázásnak jele. Ebben-is követte az Unikornist eleitől fogva a' Nagyságos KORNIS Familia, ki minekelötte valamelly dologhoz fogott volna, netalántán a' végezetin mérges kígyó volna, (r) ki mérges fulánkjával metelyét fűjné reá; azt bölts elmelkedéssel és tanátskozással meg-hánta, s'vetette.

(r) Pro.
23. §.
32.

tette. De fellyebb-való értelembe lépven, jeles ditséretét adgya előnkbe az Unikornis farvának, azon koronás Próféta: És fel-magaftaltatik az én farvam, mint az unikornis-é. (s) tudnillik, valamint az unikornisnak egy farva vagyon, s az-is a' homlokán fel-magaftaltatik, úgy a' KRISTUSNAK ki igaz Unikornis, egy farva lévén, ki-is a' Golgótha hegyn fel-magaftaltatott; tudnillik a' kereft-fa: (t) ezzel öldöklötte, s ezzel győzte-meg Idvezítettök az ő el-lenségit, s ezzel fojtotta-meg a' vétkeknek metelyét. De hogy tovább ne emlekezzem a' meg-nevezett ditséretes KORNIS Familiáról, Nagyságod-is ez állhatatlan tsalárd világnak sok zür-zavaros változása között keserűséginek ízt-rontó italát, ezen

(s) Pfal
91. II.

(t) Ti-
rin° in
Pfalm.
28. §. 6.

ezen Unikornisnak, KRISTUS
JESUSNAK *farvával*, az-az
kereftével, orvoslotta és édes
izüvé tette; nem különben
mint Móyses ama keserü izü
Mára vizét, néminémü fát be-
lé vetvén, édes izüvé, és jó-
italivá változtatta. (u) Végté-
re semmiféle mesterséggel tör-
jökbe nem ejthetik az Unikor-
nist a' vadások, hanem füz le-
ányt tévén eleibe, ottan mind-
gyárt minden vadságától meg-
fogatván, az ölebe bajtya fe-
jét, s úgy adgya magát prédá-
ul a' vadásoknak. Vadásta
az emberi nemzet, első Atyánk
esetétől fogva, nagy óbajtások-
kal, és fobáskodásokkal a' mi
kegyes Unikornisunkat, a' KRI-
STUST, (x) de semmiképpen
meg nem foghatta, valámig a'
BÓLDOSÁGOS SZÜZET
eleibe ki nem tette, kinek ölében
bajt-

bajtván a' fejét, meg-is fogta.
Akár azért a' meg-Testesült
Unikornist a' KRISTUS JE-
SUST, akár a' czímerében fel-
tett Unikornist követte a' KOR-
NIS Familia, a' többi közt
Nagyságod ezen Szüznek (: If-
ten után:) ölébe bajtotta fejét.
Méltán-is, mert az egész emberi
nemzet közül, tsak ezt a' Szü-
zet ítélte méltónak lenni az A-
TYA ISTEN, kihez kivált-
képpen küldené követét: (y) tsak
ezt a' FIÚ ISTEN, kinek
méhében fogantatnék; és töle
fülettetnék: (z) tsak ezt a' Sz.
LELEK ISTEN, kiben ki-
váltképpen le-fállana: (a) tsak
ezt Gábiel Arkangyal, kit imi-
gyen köföntene: Idvez légy,
malasztal tellyes, Ur vagyon
te veled, te vagy áldott az
a'fznyi-állatok között. (b) Annak-okaért, mikor Nagysá-
god

(u) Exo
15. y.
25.

(x) Hui.
45. y. 8.

(y) Lu-
ca. 1.
y. 26.

(z) Lu-
ca 2. 7.

(a) Lu-
ca 1. y.
35.

(b) ibid
y. 28.

god mint jó Fehérvári hall-
gattya a' jó Páftornak KRI-
STUSNAK, akkor mi-is az
Istennek Élő és Eltett Igéjének
Summáját, mint egy kővébe kö-
tött zöldellő fűvet, a' KRISTUS
békerített kertében, Nagy-
ságod eleibe téffük: mikor pe-
dig a' czímerében fel-jegyzett
Unikornist követi, a' magos és
erős köfeklán épített akolban
vígázván, mi-is mint Uni-
kornisnak farrvát ez kis SUM-
MABAN foglalatott Isten Igé-
jét, melyet a' KRISTUS vá-
lastott edénnye, Lelki Fegy-
veinek mondott, (c) Nagysá-
god kezébe adgyuk, hogy ezzel
lelki ellenségit öldököllye: mikor
pedig ugyan azon Unikornis
után indulván amaz mennyei
ékefféggel tündöklő SZÜZNEK
kebelebe hajtya fejét, ugyan e-
zen Isten Igéjének, a' bűnnök
halálos

halálos mérge ellen orvosló ere-
jét le-téffük. Vegye azért
Nagyságod ezen jó fándékból
fel-vállaltt igyekezetünket, mel-
lyet ez kis SZENT IRAS SUM-
MAJANAK öfve ferzésében
mutattunk mind azért, hogy a'
Méltóságos és régi KORNIS
Familiának ditsóségét (:Nagy-
ságod neve ennek Istenes ki-bo-
tsattásában forogván.) tovább
mozditanánk; s mind hogy,
minek-utánna Nagyságodhoz-
való régi köteletségünkhez ké-
pest házunkkal tett jaraieért há-
la-adó fándékunkat jelentyük,
több lelkeknek-is használni igye-
keznénk ezen SUMMAS ké-
vétskénnek gyümölsével. És
bizonyára olyan ítélettel va-
gyunk, hogy sok-féle fép lelki
hasznót-is vehet ebből minden,
ha olly fírvél, és buzgósággal
ezzel a' SUMMA-val fog élni,
mel-

A JANLÓ LEVEL.

mellyet mi ez-iránt-*való* munkánkban *femeink* előtt *viseltünk*, és Nagyságod-is kíván. És hogy úgy-is *éllyenek* ezzel, kiknek *eleibe jut*, mi-is Nagyságoddal *lelki buzgósággal* *őhajtyuk*. De *kiváltképpen* hogy Nagyságodnak *légye ezután-is ezen KRISTUS szék-kerített kertében*, és *aklában*, tápláló *lelki eledle* ez *pállya-futásának mezején*, *ellenségi ellen diadalmas fegyvere*, minden *keserűséginek epeftő itali ellen orvossága*, *szívöl kívánnjuk*.

Gyula-Fejérvárat

1695. 1. napján

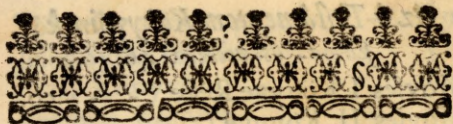
Mindkét há-
vának.

Nagyságodnak
alázatos Káplányi

a'

GYULA-FEJÉRVÁRI PATEREK.

S U M

S U M M A,

Mellyben az egész Szent Irásban lévő Hírtóriák, Törvények, Parantsolatok, Jövendölések, Intések és Oktatások röviden foglaltatnak, és most a' Keresztyének Lelki-épületire kibotsáttatnak.

A Szent Irásban minde-
neftől fogva 73 Könyvek vannak,
kik 1334 Rékre osztatnak. Az
ő Testámentomban 46 Könyvek
foglaltatnak, 's azokban 1074
Rész. Az új Testámentomnak
Könyvei pedig 27. kik 260 Réf-
ben irattatnak-le.

A

Az ő

Az ő Testámentom Könyveinek

fáma, és rendi: 46.

Moyfes I. Könyve Réze	- - -	50.
Moyfes II. Könyve	- - -	40.
Moyfes III. Könyve	- - -	28.
Moyfes IV. Könyve	- - -	36.
Moyfes V. Könyve	- - -	34.
Jófué Könyve	- - -	24.
Birák Könyve	- - -	21.
Ruth Könyve	- - -	4.
Samuel <i>vagy</i> I. Királyok K.	- - -	31.
Samuel v. II. Királyok Könyve	- - -	24.
Samuel v. III. Királyok K.	- - -	22.
Samuel v. IV. Királyok K.	- - -	25.
Királyok Krónikája I. Könyve	- - -	29.
Királyok Krónikája II. Könyve	- - -	36.
Esdrás I. Könyve	- - -	10.
Esdrás II. Könyve	- - -	13.
Tóbiás Könyve	- - -	14.
Judith Könyve	- - -	16.
Esther Könyve	- - -	16.
Jób Könyve	- - -	42.
Zsoltárok Könyve	- - -	150.
Példabeszédek Könyve	- - -	31.
Prédikátorok Könyve	- - -	12.
Énekek éneke Könyve	- - -	8.
Böl-		

Böltsefég Könyve	- - -	19.
Jésus Syrák fia Könyve	- - -	51.
Isaiás Könyve	- - -	66.
Jérémiás Könyve	- - -	52.
Jérémiás Siralmi Könyve	- - -	5.
Báruk Könyve	- - -	6.
Ezékiel Könyve	- - -	48.
Daniel Könyve	- - -	14.
Oseás Könyve	- - -	14.
Joél Könyve	- - -	3.
Amós Könyve	- - -	9.
Abdiás Könyve	- - -	1.
Jónás Könyve	- - -	4.
Michæás Könyve	- - -	7.
Nahum Könyve	- - -	3.
Habakuk Könyve	- - -	3.
Sófóniás Könyve	- - -	3.
Aggæus Könyve	- - -	2.
Zachariás Könyve	- - -	14.
Malachiás Könyve	- - -	4.
Machabæusok I. Könyve	- - -	16.
Machabæusok II. Könyve	- - -	15.

Az Új Testámentom Könyveinek

rendi, és fáma 27.

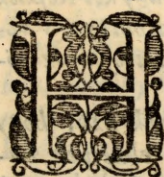
Szent Máthé Évangélioma	28.
Szent Márk Évang:	16.

Szent Lukás Évang.	24.
Szent János Évang.	21.
Apostolok tselekedeti Könyve	28.
A' Rómaiakhoz irtt Levél	16.
A' Kórintusbélielkhez I. Levél	18.
A' Kórintusbélielkhez II. Levél	13.
A' Galatabélielkhez	6.
Az Éfésombélielkhez	6.
A' Filippiekhez	4.
A' Kolofsabélielkhez	4.
A' Theffalonikabélielkhez I. Lev.	5.
A' Theffalonikabélielkhez II. Lev.	3.
A' Timotheushoz I. Levél	6.
A' Timotheushoz II. Levél	4.
A' Titushoz	3.
A' Filémonhoz	1.
A' Zsidókhoz	13.
Szent Jakab Levele	5.
Szent Péter I. Levele	5.
Szent Péter II. Levele	3.
Szent János I. Levele	5.
Szent János II. Levele	1.
Szent János III. Levele	1.
Szent Júdás Levele	1.
Szent János Jelenési Rézei	22.

A' ke-

A' kegyes Olvasóhoz.

*Árom okra nézve fog-
tam e' tsekély munkáts-
kához; tsekély, ha az
én munkatskámát tekin-
ted; de nagy, fontos, és
méltóságos, ha a' benne
foglaltatott Istennek Szent igéjének ve-
lejét, 's vidámító és eltető ereit fémle-
led; mert Sz. Péter Apostolként: Az ö-
rök életnek igéi vānak benne. Joā.6: 69.*

*Először: Minekelőtte az Istenfélő lé-
lek, valamelly Szent irás Réfének ol-
vasásához fog jon, ebben a' kis Summá-
ban, mintegy tükörben, mind azokat
fémlellye, a' mik az egész Réfben fog-
laltatva vannak, és azoknak értelmére
könnyebben juthasson.*

*Másodszor: Mivelhogy nem minden-
nek, 's nem-is mindenkor adatik annyi*

A 3

ideje,

A' kegyes Olvasóhoz.

ideje, hogy a' Szent Bibliából egészen egy vagy két Réft el-olvashasson; azért legalább kinekinek annyi ideje napjában egyker's másfor adattatik, hogy mintegy mentében, egy, vagy két Réfnek summáját legalább elolvashattya, 's azzal lelkét a' világi foglalatosságok között táplálhattya.

Harmadfor: Tudgyuk azt, hogy mindnyájan határozott elméjük vagyunk, és a' mi sok főkkal, 's kerengő befédekkel elménk eleibe terjed, annak mind meg-fogására únalmasbak, 's mind megtartására alkalmatlanbak vagyunk; a' summás befédnek pedig mind hallgatására figyelmetesebbek, 's mind olvasására, és megtartására alkalmatosabbak vagyunk. Vedd jó néven azért kegyes Olvasó e' kis munkámat, avagy inkább a' Szent Léleknek oktatást, és ő munkálkodgyon benned.

Azon kívül, vedd e'fedbe előfor az Evangélisták írásában különböző bölö-

ket-

A' kegyes Olvasóhoz.

ket-is; a' melly dolgok folyó bölökkel vannak nyomtatva, azok tsak-egyedül annak az Evangélistának tulajdoni; a' közönséges bölökkel sel-jegyeztetet dolgok pedig közönségesek más Evangélistákkal-is.

Másodfor: A' Királyok Laistromában, némelly Királyok nevének első, némellynek középső, némellynek utolsó syllabája nagy bölökkel irattatik, ki azoknak jó, vagy gonof életeteket jelenti, tudnia illik: ha az első syllaba nagy bölökkel irattatik, a' többi kitsinnyel, jelez az, hogy elsőben Isteneben élt, azután gonofúl; ha a' középső syllaba irattatik tsak nagy bölökkel, ki-tetfik, hogy életének kezdete, és vége gonof volt, jó pedig a' közepe; ha az utolsó syllaba irattatik nagy bölökkel, életének jó végét mutattya, eleit pedig, és közepit gonofnak. És így ha valakinek mind nagy, 's vagy kis bölökkel irattatik neve, meg-tudgya a' kegyes Olvasó an-

A' kegyes Olvasóhoz.

nek egész életét, mitsodás volt. Példának okáért, vegyük ezt a nevet SALOMON; ennek két első syllabája nagy bötükkal irattatik, mellynék életének elejét, 's közepét ditséretesnek, 's végét pedig kárhozasofnak jelentik.

MOY-

MOYSES ELSŐ KÖNYVE.

Melly Teremtés Könyvének-is
mondatik.

Ebben a' Könyvben 50. Rész vagon.

I. Rész.

Rövid summába foglaltatik e' Világ teremtése, abban lévő állatoknak különbsége, és ép-sége; az embernek az Isten ké-pére való alkotása, és minden teremtett állatokon lévő hatalma, és urasága.

II. Rész.

El-végezván az Isten hat nap alatt az ő munkáját, hetedik napot meg-teremtélvén, és áldván, nyugfzik. A' Paraditsomnak é-kes kertibe helyezteti Ádámot, mindenek-vel Ébádon hagyván ötet, megtiltva a' tudomány fájának gyümölsét. Ádám el-aluván, az oldala tsontryából formállyá Isten Evár.

III. Rész.

A' Kigyó meg-tsallya Évár, 's Éva Ádámot, és által-hágyják Ébád akarattokból az Isten

Isten parantsolatját. Messiás ígértetik: Ádámnak, és Évának büntető fententziája kimondatik, és a' Paradisomból ki-üzetnek.

IV. Rész.

Kain, és Ábel Ádamtól, és Évától születnek. Kain, és Ábel áldozatokat mutatnak-bé az Istennek: Kaint áldozattyával megveti az Isten, Ábelt bé-vézi; kiért Kain Ábelt meg-öli: azért Isten vándorlással, és fámkivetéssel büntetvén Kaint, nemzi Énokot. Ádám pedig nemzi Sethet; Seth pedig nemzi Enoft.

V. Rész.

Ádám maradékinak Serhtől való nemzése, és az ő életének eztendei Noéig. Enoknak áitatosága, és el-ragadtatása.

VI. Rész.

Az embernek gonoszága a' Vizözönnel való büntetésre gerjezti az Istent. Noé igaz lévén Isten hagyásából a' Bárkát készíti, ki-be tselédivel, és minden állatoknak nemivel együtt meg-tartatik.

VII. Rész.

Noé tselédivel, és minden állatok nemivel a' Bárkába bé-megyén; negyven nap esik az eső, ki az egész földet, és azon lévő állatokat elborította; tart a' vizözön százötven napig.

VIII. Rész.

A' vizek megállván, Noé ki-ereztvén a' bárkából hollót, és galambot, más állatokkal

kal együtt ki-áll a' hajóból: Noé óltárt tsinál, kin hálákat adván áldozatokat mutat-bé az Istennek, kikkel az Isten megengegeltetvén, meg-igéri, hogy többé nem bünteri vízzel e' Világot.

IX. Rész.

Az Isten Noét, és az ő fiait meg-áldgya; minden állatokat, és halakat eledelül enged nekik, a' véren kívül. Békeiséget tézen az Isten Noéval, hogy azután nem bünteti a' Világot vizözönnel; jelül tézi a' Éivárvánt. Noé öölöt ültet, annak borától meg-rékedvén, 's meztelenül találattván Chámtól a' fiától, meg-tsufoltatik; Semtől pedig, és Jáfettől bé-fedeztetik: mellyért Chám meg-átkoztatik; Sem pedig, és Jáfet meg-áldtatik.

X. Rész.

Noé három fiának nemzése, kiktől külömbkülömbféle nemzetek származtak a' vizözön után, és egymástól el-özlottak. Babilont építi Nemród.

XI. Rész.

A' Babilóniai torony építették. A' nyelvek változásával a' kevélyeket bünteti az Isten. Semnek nemzeti, 's maradéki Ábrámig. Ábrám házassága, és Urból Kánaánba-való menetele.

XII. Rész.

Ábrám az Istentől parantsolatot vézen, hogy hazájából idegen földre mennyen, és

néki meg-igéri az Isten, hogy ő benne áldatnak-meg minden nemzetek. Ábrám mellé vétén Sárait a' feleségét, és Lóthot az ötsét, Kánán földére mégyen: Sikemben, és Bételben áldozik az Istennek: Kánánból az éhség miatt Egyiptomba mégyen; Sárait a' feleségét húgának híja, a' kit minekutánna Faraó Király Udvarába vitetett volna, minden meg-ferteztetés-nélkül vízeá-vízen.

XIII. Rész.

Ábrám Egyiptomban meg-gazdagodván, Lóthtól el-válik; Lóth Jordán melyékét választja magának; Ábrám pedig Kánán földén marad, a' hol ísmét az Isten meg-igéri neki, hogy az ő magvát meg-éaporítja, és az ígért földet neki adgya.

XIV. Rész.

Sodomiták el-raboltatnak őt Királyokkal együtt; Lóth a' fokasággal rabságba esik, és el-vitetik. Ábrám meg-győzven a' négy Királyt, a' kik el-rabolták vala Sodomát, Lóthot a' több rabokkal, és prédákkal vízeá-nyeri; vízeá-térvén Melchisédeknek mindenből tizedet ad. Melchisédek Ábrámot megáldgya. Ábrahám az egész vízeá-nyertt prédát vízeá-adgya a' Sodoma Királyának.

XV. Rész.

Az Isten Ábrahámnak fiat ígér, kinek híven Ábrám meg-igazul, és az ígért földének jeléül áldozatot mutat-bé az Istennek, és az Isten meg-jelenti neki az ő maradékának éarandóságokat.

XVI.

XVI. Rész.

Sárai a' szolgáját Ágárt feleségül adgya Ábrámnak, ki méhében fogad, kiért magát el-bizván meg-veti az Azzonyát Sárait. Ágár Sáraitól sanyargattatván elfalad; de az Angyaltól vízeá-küldtetetik, és Ismaél születi.

XVII. Rész.

Ábrámnak, és az ő feleségének Sárainak a' neve elváltoztatik: mert azelőtt Ábrámnak, és Sárainak hivattartak; azután Ábrahámnak, és Sárának. A' Környül-metélkedést, mint békeségnek jelét parantsolja az Isten. Sárának férjfi magzat ígértetik. Ábrahám a' környül-metélést el-követi.

XVIII. Rész.

Ábrahám három Angyalt ifjak képeben házához bé-fogad, kik Sárának férjfi magzatot ígérnek: Sára annak meg-nevetéléért dorgáltatik. Meg-jelenterik Sodomának el-veztése. Ábrahám Sodomaért hatzor könyörög.

XIX. Rész.

Lóth két Angyalt házába ké-fogad; a' Sodomitáktól farkaltatik, hogy a' két ifjat (azoknak látfottak az Angyalok:) ki-adgya, az otsmány természet ellen való fajtalanságra. Lóthot az Angyalok feleségével, 's két Leányával együtt ki-vízik a' Sodoma veszedelméből. Lóth felesége hátra-rekintvén köbálvannyá válik. Lóth a' leánytól meg-résegisttetvén vétkezik vélek; kiktől éarmaznak a' Moábiták, és Ammoniták.

XX. Rész.

Abrahámnak Gerárisba való járándósága. Abimélek Király Sárát Abrahámtól el-vézi, melyért az Istenről álmában meg-intervén, nagy ajándékokkal épső-nélkül vissza-adgya. Abrahám könyörgésire Abimélek Király tsapái meg-Éunnek.

XXI. Rész.

Isák Éületterik, és környül-metéltetik. Ismaél az Annyával Ágárral ki-üzettetik; felnővén meg-házasodik. Abimélek békeféget tézen Abrahámmal.

XXII. Rész.

Az Isten Abrahámnak hitét, és engedel-mességét próbálván meg-parantollya, hogy Isákot fel-áldozza: kinek-is engedvén fel akarta áldozni; de az Angyaltól meg-gátoltatik. Abrahámnak ez engedel-mességért íf-mét újonnan ő benne a' nemzeteknek áldáfa ígértetik. Náchornak, Abrahám atyafiai-nak fiai elő-Éámláttnak.

XXIII. Rész.

Sára halálán Abrahám kesereg. Éfrentől Éántó-földdel együtt firt vézen, 's abba Sárát temeti.

XXIV. Rész.

Abrahám a' Éolagjár Méfopotámiába küldi, hogy Isáknak feleséget keressen. A' Éolga egy kútnál megállván jelt tézen, hogy ki lenne a' kútra jöendő leányzók közül Isák társa. Rebekán bé-telvén a' jel, az Annyá-tól,

tól, 's Attyafiaitól meg-kéri; kik mind egyet értvén, Rebekát Isáknak meg-viÉi, kit-is feleségül vézen: az Annya halálán lévő Éomórúságát enyhíti.

XXV. Rész.

Abrahám Keturát feleségül vézi, és töle Éületterett fiainak ajándékot adván, Isáknak az örökséget hagyván meg-hal. Isák, hogy Isten a' feleséget magtalanságtól meg-ment-tse, könyörög; ki-is egy-haffal két gyermeket Éüi, Ésaut tudnillik, és Jákóbot: Ésau Jákóbnak egy fazék lentsén elsőféget el-adja.

XXVI. Rész.

Isák az Éhség miatt Gerárisba mégyen. Az ígért földé, és az ő magvának áldála néki meg-ígértetik. Meg-dorgáltatik Abimélektől, hogy Rebekát a' feleségét húgának mondotta lenni. Gerárisbéli páÉtorok vé-Éekednek Isák páÉtorival a' kúta felett. Abimélek Éö vÉtséget tézen Isákkal.

XXVII. Rész.

Jákób az Annya tanásából, Ésau helyett meg-áldatik Isáktól. Ésau üldözi Jákóbot, és íf-mét az Annya tanásából Árámba Lábán-hoz Éalad.

XXVIII. Rész.

Jákób az Attyától meg-áldtván, és Méfopotámiába menvén, álmában lát egy laj-torját, kinek az egyik vége a' földet, a' másik az eget Éri, melyre az Ur könyöklött, 's az Angyalok fel 's alá jártak rajta. Az Ur-

Urtól meg-igértetik néki az ígérlet földé, és magvának áldása; felszerkenvén fogadást tén az Urnak.

XXIX. Rész.

Jákób Lábánhoz mégyen, 's véle megalkuván 7. éftendeig élgál Ráchelért. Ráchelért Liát adván néki, ísmét hét éftendeig élgál Ráchelért. Ráchel magtalan lévén, Lia négy fiat éül.

XXX. Rész.

Ráchel magtalan lévén, és Lia a' éülés-től meg-éünvén, a' élgálóit adgyák Jákóbnak feleségül, kik-is két két fiat éülnek Jákóbnak. Azután ísmét Lia két fiat, és egy leánt éül. Ráchel pedig éülé Jósefet. Ezeknek éületékek után bérben meg-alkuúzik Lábán Jákóbbal, hogy még tovább-is élgálná ötöt. Jákób meg-gazdagodik.

XXXI. Rész.

Lopva Jákób Isten hagyásából, feleségivel, fiaival, tselédivel, és jószágával víűzátér hazájába az Attyához. Lábán Jákóbot üzvén el-éri. Lábán a' bálványit, kiket lopva el-vitt vólt Ráchel, keresi; de Ráchel azokat el-rejtvén, az Attyát meg-tsallya. Lábán Jákóbbal sok versengés után meg-békélik, és éövetséget vét. Lábán maga hazájába, 's Jákób-is magájába víűzátérnek.

XXXII.

Jákób Esauhoz a' bátyrához követeket, és ajándékokat küldvén, egéz éjtéka az Angyal-

gyallal küűködik, az inát az Angyal meg-állitvén el-éárad, és meg-sántul. Végre meg-áldatik az Angyaltól, és Izraélnek neveztetik.

XXXIII. Rész.

Esau Jákóbnak eleibe-menvén kegyesen fogadgya ötöt; mindazonáltal nehezen vési magát az ajándékok elvételére, és víűzta térsre. Esau víűzta térvén, Jákób Sokothba, 's onnan Sikembe mégyen: ott földet vevén sátozt von, és oltárt épít.

XXXIV. Rész.

Dinát Jákób leányát Sichem, a' Sichemiták Fejedelme fia el-ragadgya, és meg-fergettetik. Sichem Jákóbtól, és az ő fiaitól Dinát feleségül kéri. Jákób fiai néki ígérík, hogyha környűl-metélkednék, melyre Sichem reá-áll, és az egéz néppel környűl-metélkedik. Harmad napján a' környűl-metélkedésnek Simeon, és Lévi a' Sichemitákra rohannak, és egy lábig meg-ölik őket. és Dinát víűzta hozzák; a' több fiai Jákóbnak az egéz várost fel-prédállyák. Ezért a' tselekedetért Jákób Simeont, és Lévit dorgálja.

XXXV. Rész.

Minekutánna Jákób a' bálványokat a' földbe ásta vólna, Isten hagyásából Béthelbe mégyen, ott oltárt építvén áldozatot mutat-bé az Istennek, és az Istennek újonnan megjelenésével meg-erősítetik. Debora meghal, Ráchel Bénéámint éülvén gyermek-ágyban

ágyban meg-hal. Rúben vétkezik Báálal az Attya ágyasával. Elő-Émlálatnak a' Jákób fiai. Isák Jákób Attya meg-hal.

XXXVI. Réf.

Esau feleségivel, és gyermekivel Jákób-tól el-válik. Esau fiai elő-Émlálatnak, és az ő lakó-földök.

XXXVII. Réf.

Jósefet, hogy a' bátyrait az Attyának bé-vádolná, és az álmát azoknak megbekeílené, a' bátyjai gyűlölni kezdik; annakokáért megakarván a' többi ölni, Júdas tanácsából a' kútba vetterik, azután az Ísmaélitáknak el-adattatik: azután az Attyoknak azt mond-gyák, hogy a' fenevad éaggatta-el ötet. Si-rattyá az Attya. Jósef Egyiptomban Puti-fárnak el-adatik.

XXXVIII. Réf.

Júdásnak a' Kánánai aÉzonytól három fia léken, Hér, Onan, és Séla. Hérnek felesé-gül vézi Thámárt. Hér meg-ölettetvén az Ístentől az ő gonózságáért, Onánnak a' má-sik fiának adgya, kit az Ísten halállal büntet-meg gonózságáért. Ezek meg-hálván Thá-márral (: nem tudván ötet lenni:) közösül Júdas, és két gyermeket fog méhében Thá-már, 's azoknak Éületése.

XXXIX. Réf.

Jósef nagy betsületben lévén Putifárnál, az AÉzonya fajtalanásra izgattyá, kinek nem engedvén, a' palástyát el-Éaladván ke-zében

zében hadgya. Az AÉzonya bé-vádollya az Urának Jósefet, hogy erőszakot akart raj-ta tenni: 's a' tömlöczbe vitetik: a' Töm-löcz-tartónak kedvébe élvén, a' több rabo-kat reá bizza.

XL. Réf.

Faraó Király Pohárnokának, és Sütőjének az álmokat Jósef meg-magyarazza, a' Pohár-naknak Éabadulást, a' Sütőnek akaÉztófát jö-vendölvén. mellyek bé-tellyesedtek Faraó Éületése napján a' vendégfégnek idején.

XLI. Réf.

Faraó álmában lát hét kövér, és hét öÉtö-vér ökröket, és egy Éáron hét telles bú-zát; más hetet, a' kit a' ragya el-vert. Ez-eket senki meg nem tudván magyarázni, Jó-sef a' tömlöczből ki-vétettetvén, hét böv, és hét Éük éÉtendökre magyarázza. Faraó Jósefet egÉg Egyiptomban maga után Elsö-nek téÉi, feleséget ad néki, kitől két fia Éü-letik. Következnek a' böv, és Éük éÉtendök.

XLII. Réf.

Jákób hazájában meg-Éükülvén a' fiai Egyiptomba küldi gabonáért; meg-ísméri őket Jósef, fanyargattyá, és a' tömlöczbe téÉi. Simeon fogságban maradván a' többi víÉka-tér a' gabonával, kiknek alattomban a' pénzt-is a' sákokba téÉi Jósef.

XLIII. Réf.

Jákób, noha nehezen, el-ereÉti BÉniámint a' bátyyaival Egyiptomba, kik ajándékokat

az előbbeni pénzzel víznek Józsefnek, József kegyesen fogadgya őket, és vendégli.

XLIV. Rész.

József meg-hadgya, hogy alattomban a' maga pohárát Bénéiamin zifájába dugják; el-indulván a' József bátyjai, vízzel-hozattya őket, és lopásokért feddi; a' pohár Bénéiamin zifájából ki-vétetik.

XLV. Rész.

József magát meg-jelenti a' bátyyainak, 's meg-ölelvén őket meg-tsókollya. Faraó örömeiben meg-hadgya, hogy Attyát egész háza-népével Egyiptomba hozzák. József sok ajándékokat adván a' bátyyainak, és el-erőst-vén őket, meg-hadgya, hogy az Attyát Egyiptomba hozzák.

XLVI. Rész.

Jákób egész Nemzettségével (: kiknek nevei elő-zámlálatnak :) Egyiptomba mégyen. József eleibe mégyen : meg-hadgya, hogy magokat juh pásztoroknak mondgyák.

XLVII. Rész.

József az Attyát Jákóbot fiaival együtt Faraó eleibe vízi. Faraó Geszen földet adgya nekik, és évkéig idején tarttya őket. Annnyira el-fogta az Egyiptombélieket az éhség, hogy nem tsak marhájokat, hanem földöket-is el-adgyák gabonáért. Innét lört, hogy az Egyiptom Királyának ötöd része jár minden-féle gabonának, és gyümölsnek, a' Papok jószágán kívül. Tízenkét éztendő után Jákób

kób meg-gazdagodván, 's halála közelitvén meg-eskütteti Józsefet, hogy Egyiptomban el ne temetné, hanem Kánán földére vitetné, 's ott temettetné-el.

XLVIII. Rész.

József Jákóbot betegségében látogattya. Jákób József fiát magának fogadgya, és meg-áldgya. Manassent tudnillik, és Efraimot : a' kisebbbiket Jákób a' nagyobbiknak elől-tézi, József akarattya ellen : és Józsefnek többet hágy, hogy-tem a' több fiainak egy részével.

XLIX. Rész.

Jákób halálra készülvén a' fiait meg-áldja; némelyeknek mindazonáltal az áldáta, átoks-ra, és dorgálásra esett, az ő gonoszságokért : és a' következendő dolgokat meg-jövendöli nekik. A' temetése helyét a' fiainak meg-mondván meg-hal.

L. Rész.

József Jákób testét az Egyiptombéli Fő rendekkel Kánán földére vízi, 's eltemeti. A' bátyyait (: kik félnek vala az ő gonoszságokért, melyekkel illeték vala őket :) biztattya, és vigasztallya. A' bátyyainak meg-hadgya, hogy midőn Egyiptomból ki-menének, az ő tsonttyait vigyék-el magokkal Kánán földére. József meg-hal száz-tíz éztendő korában.

MOYSES II. KÖNYVE.

Melly Egyiptomból Ki-jövele

Könyvének-is mondatik.

Ebben a' Könyvben 40. Réf. vagyon.

I. Réf.

AZ Izraél fiainak nevei, kik Egyiptomba mentek vólt: Azoknak meg-áporodása. Második Faraó el-akarja őket rontani, 's vesztetni nehéz igának terhével. Tovább azal gonosz éandékat végbe nem vihetvén a' Bábáknak meg-parantsollya, hogy mikor születnének, a' férjfi gyermekeket meg-öllyék. A' Bábák, az Istent félvén, nem ölik az Izraél kiűdedit; kiért az Isten meg-áldgya őket. Azután azt parantsollya, hogy a' férjfi gyermekeket a' vízbe hánnyák

II. Réf.

Moyfes születik, a' Faryorban a' vízbe vetetik, Faraó leányától ki-vétetik, és fiává fogadtatván az edes Annyának adatik, hogy fel-tartsa. Moyfes egy Egyiptombélit, ki az Izraél fiait fanyargatta, meg-ölvén, fél-tében Médiába éalad, a' hol meg-házafodván két fia születik, Gersom, és Ehezzer.

III. Réf.

Moyfesnek (: midőn az Ipa Jethró juhait őrizné:) az égő tshipke-bokorban meg-jelenék az Ur, Faraóhoz küldi, hogy el-eressze a' né-

a' népet; Moyfes magát mentegeri. Meg-jelenti az Ur néki az Izraél éabadulását.

IV. Réf.

Az Ur Moyfst a' Faraóhoz való menésnek mentegerésében három tsudákkal bátorította, a' vesztőnek kígyóvá válásával, kezének pokloságával, és meg-tisztulásával, és a' viznek vérré válásával. Moyfes feleségesül, és gyermekeستől vívőa-mégyen Egyiptomba. Az Ur az úton halállal fenyegeti ötet. A' felesége a' fiait környül-meteli. Áron eleibe jó Moyfesnek, 's együtt mennek az Izraél fiaihoz.

V. Réf.

Moyfes és Áron az Isten kívánságát Faraónak meg-mondgyák, hogy a' népet erezzel; Faraó azt meg-értvén, annál-is inkább fanyargatta az Izraél fiait, 's polyvát sem adván nekik. Az Izraél fiai zúgolódnak Moyfes ellen, és Áron ellen. Moyfes könyörög az Urnak a' népért.

VI. Réf.

Az Ur biztattyá Moyfst. Maga nevét meg-jelenti néki: az Izraél fiait vigasztallá. Moyfes által a' Kánán földé birásával. Rúbennek, Simeonnak, és Lévinek nemzési elé-éamáltatnak Moyfesig, és Áronig.

VII. Réf.

Moyfes, és Áron Faraóhoz mennek, a' vesztőt kígyóvá változtattyák, a' vizet vérré. A' Faraó bozorkányi ugyan-azokat tselekkik öldög

ördög hatalmával; melyre nézve Faraó meg-átalkodik, és az Izraélitákat el nem erekti.

VIII. Rész.

Második tsapása Faraónak, a' Békák soka-sága; melytől meg-rettenvén meg-igéri, hogy el-erekti; de meg-másollya. Harmadik tsapása, Szunyogok. Negyedik, a' Legyek: melyekre nézve ísmét meg-igéri, hogy el-erekti a' népet; de itt-is ugyan-azon hazug úton jár.

IX. Rész.

Ötödik tsapása Faraónak, a' barmok Döghalála. Hatodik, a' barmokot, és az emberek között lévő Kelevények. Hetedik, Köcső, Mennydörgések, és Mennykövek: kiktől meg-félemlvén Faraó azt igéri, hogy el-erekti a' népet; de itt-is meg-hazuttollya éavár ellenkező tselekedete. Mind ezeket a' tsapásokat pedig az Izraél fiai nem érzik.

X. Rész.

Nyolctzedik tsapás Faraón, a' Sáskáknak ferege: itt-is meg-igéri Faraó a' népnek el-erektetését; de itt-is ellenkezik a' tselekedete fogadásával. Kilentzedik tsapás, a' harmadnapig való fetéség, úgy hogy egymást nem-hogy látnák, de helyekből sem mozdúlhatnak ki: ísmét meg-igéri Faraó, hogy el-erekti a' népet. Moyses nem csak magoknak, hanem marháoknak-is békéséges kimenetelt kíván. Faraó éavár meg-másollya. Moyses halállal fenyegeti ötöt.

XI.

XI. Rész.

Meg-jelenti az Isten Tizedik tsapását Faraónak, minden állatok első külöttének halálát. Az Izraél fiai, Isten hagyásából, az Egyiptombélieket, ezüst, s arany fűrésztől meg-főzttyák.

XII. Rész.

Meg-taníttya az Isten Moysést, és Áaront, mimódon kézsítsék a' Húsvéti báránt, és áldozzák; annak áldozása után meg-kenik az ajtónak külsőbit vérrel. Az Angyal az Egyiptombéli minden állatok első- külöttjét meg-öli. Az Izraél fiai pedig, mind ezekben a' tsapásokban kár-nélkül maradnak, és az Egyiptombéliek gazdagsággal, hatfáz ezerezen tsak a' férjfiak (: a' özönnyokon és gyermekeken kívül :) Egyiptomból ki-indúlnak. Húsvéti bárány, és kováztalan kenyér ételének módgya, és Izraél Egyiptomban lakásának ideje.

XIII. Rész.

Egyiptomból való ki- szabadulásnak emlékeztetire, meg-parantsollya az Isten, hogy a' Húsvéti bárányt áldozzák, és mind magoknak, s mind barmaiknak első- külöttjét az Urnak bé-mutassák. Az Izraél fiait az Isten a' puztába ki-vízi, (: kik magokkal vízik a' Jófét tsonttyait :) nappal folyhos, s éjjel tüzes oltóp képében elől-járván.

XIV. Rész.

Faraó az Izraél fiait nagy haddal üzi; az

B

Angyal

Angyal a' felyhös oélop képében az Izraél fiai után, és az Egyiptombéliek eleibe áll. Moyses a' veres tengert két felé állította, 's az Izraél fiai éáraz lábbal által-költöznek rajta: Faraó egész népeftől egy lábíg a' tengertől el-borítottatik.

XV. Rész.

Moyses az Izraél fiaival által-költözvén a' veres tengeren, hálát ád az Istennek ének főval: Marathba jönek, a' hol zúgolódnak Moysesre, hogy a' víz keserű volna; Moyses egy fát vét a' vízbe, és jó italúvá válik. Onnan Eleembe mennek, a' hol tizenkét kút volt, és heitven pálma-fa.

XVI. Rész.

Az Izraél fiai zúgolódnak az éhség miatt; az Isten fűrjeket ád nekik, és mannát az égből. Az Isten meg-parantsollya, hogy a' Szombat napot meg-ülljék, és miképen kedgyék a' mannát; kivel negyven éztendeig táplállya őket.

XVII. Rész.

Ismét zúgolódnak az Izraéliták a' éomjúság miatt; Moyses a' vezékével meg-üti a' kő-éiklát, és vizek folynak-ki belőle. Az Amalécizták az Izraél fiaira rohanak; de Moyses a' hegyen könyörögvén, és Jósué hartzolván meg-verik őket.

XVIII. Rész.

Jethró a' Moyses ipa, Moyses feleségét gyermekekivel együtt Moyseshez vízi, 's hall-

ván

ván az Istennek tsuda-tételit, áldozatokat mutat-bé; tanácsot ád Moysesnek, hogy Birákat rendelleyen, a' kik az aprólék dolgokat véghez-vigyék.

XIX. Rész.

Az Izraéliták a' Sina hegyéhez jutnak: Moyses Isten hagyásából felmegyen a' hegyre; az Isten éándékát a' népnek meg-beféli, és meg-éenteli; hogy az Ur villámással, és menydörgéssel le-jöjön, és Moyseskel éöljön.

XX. Rész.

Az Ur a' Tiz parantsolatot adgya a' népnek. A' nép a' villámát, és dörgést hallván, meg-rémül; azért kéri Moysést, hogy ő éöllyon, ne az Ur. Moyses bátorítja őket. Az Isten meg-parantsollya, hogy földből, vagy metzetlen köbül tsinállyanak ol-tárt, a' kinek garádsi ne légyenek.

XXI. Rész.

Törvény adatik a' éolgákról, 's éolgalókról, lopásról, gyilkosságról, az atyát meg-ölöről, az atyák átkáról, vezekedésekről, a' máfra kent büntetésnek el-viseléséről, az ökelös ökörrel.

XXII. Rész.

A' lopásnak büntetése, költsönnek, fogadott marhának, és éüznak megfertőztetésének törvénye, a' búbájofoknak, oktan al-latokkal közösülőknek, a' bálványozóknak büntetése. Azoknak büntetése, kik a' jövényeket, özvegyeket, és árvákat sanyar-

B 2

gat-

gattyák. A' költsön adáfnak, uforának, és zálagnak törvénye. A' dézmának, és első fözlötteknek, az Istennek bé-mutatása. A' melly húsból az oktanal állatok ettek, azoknak étele meg-tiltatik.

XXIII. Rész.

A' Biráknak Törvény adatik, a' melly écsint itéllyenek. Ha el-téved az ellenféged ökre, vagy kamára, 's reá találé, hajtsd vié-éa. A' Birák az ajándékokat el ne vegyék. Hetedik éntendőben a' éántó-földeket megnyúgoztallyák. A' hetedik napot, és ki-váltképen-való három innepet meg-tartsák. Az Isten Angyalt igér a' népnek, ki előttök mégyen. Azoknak jutalom igértetik, kik az Isten parantsolatit meg-tarttyák. Meg-parantsollya az Isten, hogy a' Kananeufók bálványitól, és éöverségétől meg-ójják magokat, és azokat el-veélsék.

XXIV. Rész.

Moyfes az Isten parantsolatit bé-vívén, a' nép bé-vezi: éöverséget vetvén az Isten, és a' nép között, áldozatot mutat-bé az Istennek, és az áldozatnak vérevel meg-öntözi a' népet. Moyfes (: a' nép a' hegy alatt maradván:) egyedül a' hegyre fel-mégyen a' Parantsolat Táblájáért, a' hol negyven napig mulat az Urral.

XXV. Rész.

Minden elsőeknek, és ajándékoknak az Isten hajlékánál bé-mutatása meg-parantsolatik.

tik. Meg-taníttya az Isten Moyfest, miképen tsináltassa az Isten sátorát, éöverség ládáját, aétalát, és hét fejü gyertya-tartót, és azokhoz tartozandó dolgokat.

XXVI. Rész.

A' fátornak matériája, formája, és el-ké-éitése; kárpitok, frigy éekrénye, kegyelem ládája, aétala, gyertya-tartó, kiki miformán kééíttésék, elé-adatik.

XXVII. Rész.

Az égő-áldozatok oltára, a' hajléknak pitvara, fátora, oélopi, és a' lámpásokban lévő olaj, 's annak meg-gyújtása.

XXVIII. Rész.

Aáronnak, és az ő fiainak Fő Papsága, és azoknak Papi öltözeti.

XXIX. Rész.

A' Papságra fel-ézenteltetésnek módgya, és az áldozatoknak; és kik egyék azokat az áldozatokat. Mindennap éntendő két bárány fel-áldozatsék.

XXX. Rész.

A' jó illatoknak oltára, a' éent sátor éük-fégére való pénznek éedése. A' Papok mosdására való értzből tsináltatott mosdó edény. A' Papok, és a' templom edényi, és illatok áldozati: fel-kenésre való éent kenetek.

XXXI. Rész.

Befeceel, és Oliab, a' éent hajlék, és hozzá tartozandók építésére rendeltetnek. A' Szombat napnak üllése, 's éentelése meg-pa-

rantsoltatik, és a' Törvény két kö-táblán ki-adatik.

XXXII. Rész.

Moyfes Sinai hegyen létekor, a' nép arany borjút önt, és Isten gyanánt imádgya, kiért Moyfes az Istennek könyörög. A' hegyről le-jöven, a' két táblát öëve-ronttya, az a-rany borjút meg-égeti, Aaront meg-feddi, s mintegy húzonhárom ezret a' bálványozók közül meg-ölet, és ímét a' hegyre menvén az Istent a' többiét meg-engezteli.

XXXIII. Rész.

Moyfes meg-engeztelvén az Istent a' bálványozásért, a' nép ékes köntölét le-tévén sirattya a' maga vétékét. Az Isten éemtöl-émben beáll Moyfessel. Könyörög az Istennek, hogy mutassa-meg neki ditsőségét, és ortzáját; de meg nem nyeri.

XXXIV. Rész.

Moyfes más két táblát tsinálván a' Tíz parantsolatoknak le-írására vízze-mégyen a' Sina hegyére, a' hol meg-lára az Urnak az utólló részét. Meg-parantsollya az Isten, hogy semmi éöverséget ne tartsanak a' pogányokkal, azokhoz se ne házasodgyanak; se férjhez ne mennyenek, se az ő bálványokat ne imádgják: az első-éülöttet az Urnak bé-áldozzák: a' Szombator, és kováztalan ünnepeket meg-tartsák. Moyfes negyven nap böjtölvén a' Sinai hegyen, éarvason mégyen-le a' hegyről, és bé-fedezett ortzával áll a' népnek.

XXXV.

XXXV. Rész.

Ímét a' Szombatnak meg-tartása, az első-éülötteknek, és ajándékoknak bémutatása parantsoltatik, és hozzá-tartozandóknak építé-fére rendeltetnek Beszelel, és Oliab.

XXXVI. Rész.

A' népnek adakozása, az ajándékok bémutatásában. A' éent hajlék építtetik az ő részei éerint, úgymint annak kárpittyai, deszkái, menyezeti, superlátai; &c.

XXXVII. Rész.

Az Isten éekrényne, kegyelem ládája, Ché-rubinok, aétal, gyertya-tartó, lámpás, s az illatok oltára meg-építtetik.

XXXVIII. Rész.

Az égő-áldozatok oltára elvégeztetik, és a' pitvar. A' bé-mutatott ajándékok elé-éámláltatnak.

XXXIX. Rész.

A' Papi öltözetek el-végeztetnek, és a' hajléknap minden munkája véghez vitetik: és meg-áldgya Moyfes a' népet.

XL. Rész.

Az Isten meg-parantsollya, hogy az első holnapban állítsak-fel a' éent hajlékot, és meg-éenneltyék; azt fel-állítván, az Isten ditsőségével bé-telik, és bé-fedezi a' hajlékot a' fel-yhő.

B 4

MOY-

MOYSES III. KÖNYVE.

Melly a' Lévitai czérémoniák

Könyve.

E' Könyvben vagyon 27. Rész.

I. Rész.

MEg-taníttya az Isten Moysést, minémü állatokat áldozzanak, és mitsoda módot, és render tartsanak azoknak áldozatokban.

II. Rész.

Módgya, és rendi az áldozatok bé-mutatójának, tudnillik az olajos minhának, tömjénnek, kenyereknek, és az első-Éülötteknek: a' kiker fővel elegyítsenek; ne pedig kovázzal, és mézzel.

III. Rész.

Miképen kellefsék a' hálá-adó áldozatokat áldozni, tudnillik ökröket, juhokat, bárányokat, és ketskéket; azoknak egészen a' hájját, és vérét magának kívánnya az Isten; ezokáért azoknak az étele meg-tiltatik.

IV. Rész.

A' tudatlanságból esett vétekért való áldozatok, tudnillik, ha a' Pap, Főjedelem, község, vagy valaki vétezik.

V. Rész.

Az igazságnak el-hallgatásában való bünért, titkátlanságból, tudatlanságból esett véte-

vétekért, és esküvésért, 's a' ént ezközökkel való gonoszúl éléért való áldozatok.

VI. Rész.

Tudva, és kéfé akarattól tselekedett bünért való áldozat, égő-áldozat, éntelen-való tűz: minémü áldozatokat mutasson-bé a' Pap az ő fel-éntelése napján, kiváltképen bünért-való áldozatot; kik, és mikor egyenek azokból.

VII. Rész.

Minémü rendtartást kellyen tartani a' bünökért, és a' hálá-adó áldozatoknak áldozatokban. A' hájnak, és vérnek étele meg-tiltatik.

VIII. Rész.

Aáron fiaival együtt a' Papi méltóságra fel-énteltetik. A' ént hajlék, a' több hozzá tartozandókkal, a' ént kenetekkel meg-kenettetik Moyséstől.

IX. Rész.

Aáron Papságra fel-énteltetvén, első áldozatot mutat-bé magáért, és a' népért; és meg-áldgya a' népet: az Istennek ditsősége meg-jelenik, és az Istentől való tűz meg-émélti az áldozatokat.

X. Rész.

Nádáb, és Ábiu, Ááron fiai, hogy nem a' parantsolat érint való tüzzel tömjéneztek, az égből le-állott tüztől meg-éméltetnek, és öletnek; a' nép firattya őket, a' Papok pedig nem. A' Papoknak meg-tiltatik a'

B 5

bor,

bor, és ser ital; az áldozatoknak maradéki nékik engedtetnek eledelül.

XI. Rész.

A' tižta, és tižtáralan állatoknak külömbfége: a' tižták étele meg-engedtetik, 's tižtáralanoké meg-tiltatik; sőt tsak az illetés-is meg-fertőzteti az embert.

XII. Rész.

A' gyermek-üzölöz az ézonymnak tižtáralansága, és meg-tižtulásának módgya, 's akkor-béli ajándéki.

XIII. Rész.

A' bél-poklóságnak meg-ífmérése az embereken, vagy ruházaton, a' Papokra biztatik; mit kellyen véghez vinni a' belpoklósoknak.

XIV. Rész.

Az embernek, háznak, és ruházatnak a' poklóságtól meg-tižtúlása, 's azért való áldozat. A' poklos háznak meg-ífmérése, és tižtúlása.

XV. Rész.

A' férjfiúnak magva folyása, és az ézonymnak hold érint való folyása, tižtáralansága, és azoknak meg-tižtúlása.

XVI. Rész.

Mikor és miképen kellefsék a' Papnak az Isten hajlékába bémenni, a' ént hajlékot, és oltárt meg-tižtítani, minden éztendőnként a' tižtulásnak ünnepét ülleni.

XVII.

XVII. Rész.

Meg-parantsoltatik, hogy tsak az egy élő Istennek, és nem az ördögnek áldozzanak, 's nem-is másutt, hanem a' ént hajlék ajtajánál. Meg-tiltatik a' vérnek, és meg-hólt állatnak étele.

XVIII. Rész.

A' házasság hány izen légyen éabad, vagy nem éabad. A' bujaságnak külömbkülömbféle részei elé-éámlálatnak, és meg-tiltatnak, és a' nemzetekkel, és Chananeusókkal való közösülés.

XIX. Rész.

Külombkülömbféle törvények adatnak, mind az emberi tárfaságra, 's mind a' czéremóniákra.

XX. Rész.

Halállal haljanak-meg, a' kik a' nézőkhöz, és varáslókhöz folyamodnak; a' kik az attyokat, 's annyokat éidalmaznak; a' kik a' törvény ellen fajtalankodnak.

XXI. Rész.

Kiknek a' temetésekre éabad légyen a' Papoknak menni, és minémü feleséget vegyenek: kik légyenek alkalmatlanok a' Papságra.

XXII. Rész.

Az áldozatokból kik ne egyenek: minémü makulátról légyenek tižták az áldozatok, és minémü állatokat kellyen áldozniok.

XXIII. Rész.

Az ünnepeknek meg-öntelése, ugymint Szombatnak, Húsvétnek, Elsőfégnek, heteknek, aratásnak, trombitáknak, tisztulásnak, hajléknak; és mimódon kellesek ezeket meg-ülneni.

XXIV. Rész.

Rendi, és ideje az égő lámpásoknak, és a' ént kenyereknek: a' káromkodóknak büntetése.

XXV. Rész.

Hetedik, az az Szombati, és ötvenedik, az az Jubiläum éntendőnek törvénye. Az atyafiaktól nem kell usorát venni, sem őket örökös foglalat alá vetni; sőt még a' hatalmas jövevényektől-is ki kell szabadítani.

XXVI. Rész.

A' kik az Isten parantsolatit meg-tarttyák, áldás ígértetik nekik; a' kik pedig nem, árok, és minden gonosz; a' meg-térőknek borsánat.

XXVII. Rész.

Külömbkülömbféle Törvények adattatnak, az Istennek fogadás által bé-mutatott ajándékokról, azoknak, első-ülötteknek, és dézmáknak meg-váltásáról.

MOY-

MOYSES IV. KÖNYVE.

Avagy:

A' népnek meg-éamlálása Könyve;
Mellyben vagyon 36. Rész.

I. Rész.

MEg-parantsollya az Isten, hogy az Izraél tizenkét nemzetsége férjheit, hű éntendőtől fogva, éamba vegyék, a' Lévitákon kívül; kik mindenestől fogva voltak, hatéáz három ezren, ötéázan, és ötvenen. A' Lévi fiai a' ént hajlék hordozására rendeltetnek.

II. Rész.

Az Izraél tizenkét nemzeti, minémü rendben táboroznak, és mennek a' hajlék mellett. Mindenik nemzetnek a' Fejedelmi, kiktől függnek, elé-éamlálatnak.

III. Rész.

Az Aáron fiai, a' ént hajlék foglalattyára rendeltetett Léviták, Aáron mellé rendeltetnek, az ő Fejedelmével: az első-ülötteknek meg-váltása.

IV. Rész.

Rendi, és tiszt a' Lévitáknak, az ő nemzetségekkel együtt.

V. Rész.

Minémüek azok a' tisztátalanok, a' kik a' táborról ki-küldetnek külön. Elég-tétel a' rézegfégből tett véteért. A' melly férjfi

B 7

gya-

gyanakzik a' feleségére fajtalanúságáért, miképen kellyen azt meg-probálni, ha vétkes-e vagy nem.

VI. Rész.

A' Nazaréusok meg-öntelése, és áldása. Minémü Éókkal áldgyak-mega' Papok a' köfséget, meg-tanítatnak.

VII. Rész.

Elé-Éámlállya Moyses, az Izraél tizenkét nemzetségének, tizenkét Fejedelmet; minémü áldozatokat áldoztak, midőn fel-állatták a' Éent hajlékor, és oltárt. Az Isten Moyses-szel beszél a' bűnért való áldozattól.

VIII. Rész.

A' gyertya-tartóknak, és lámpásoknak helyhezterése, matériája, 's formája. A' Lévitáknak éztendejek, és fel-öntelések.

IX. Rész.

Mikor üllék a' Hűvéri ünnepet a' tiszták, és a' tisztátalanok: A' felyhő a' Éent hajlékor bé-fedi; nappal felyhős, 's éjtzaka tüzes ošlop képeben vezet vala a' népet negyven egézt éztendeig.

X. Rész.

Ezüst trombiták tsináltatnak a' népnek indulására: mitsoda renddel indultak-meg az Izraél fiai a' Sinai pužtáról. Kéri Moyses Hobabot az attyafiát, hogy vélek menne.

XI. Rész.

A' nép zúgolódik, előőr a' farstság miatt, azután, hogy meg-foztattak az Egyiptomi

tomi hústól, hagymától. Moyses panaszkodik az Istennek; az Isten Moysesnek a' terhét hetven vénekre oštrya. Fürjeket ád Isten a' népnek, meg-bünteti Isten öket a' húsnak kívánságáért.

XII. Rész.

Aáron, és Mária Moysesre zúgolódnak; Mária belpoklofsággal meg-büntetik, és a' néptől külön vették: Moyses könyörgésére heted napra meg-gyógyul, és tisztul.

XIII. Rész.

Moyses tizenkét kémeket küld az ígért földre, 's negyven nap múlván Éölöt, és más gyümöl söket hoznak, a' föld jóságának tett bizonyosságára, kik mindazonáltal Káleb, és Jósuén kívül meg-rettentik a' népet, és zúgolódást indítanak köztök.

XIV. Rész.

Zúgolódik a' nép, és vízéa akar térni Égyptomba; Jósué, és Káleb engeztelni igyekezik öket. Az Isten meg-haragzik a' népre; de Moyses meg-engeszteli. Az Izraéliták halállal büntettetnek, Káleben, és Jósuén kívül. Az Izraéliták az Isten akarattya ellen az Amalécitákkal, és Kananeusokkal harcolnak, és meg-veretnek.

XV. Rész.

Az ígért földre bé-menendő Izraél fiai-riak meg-jelenti az Isten, minémü ajándékokat mutassanak-bé az áldozatokkal. A' tudatlanságból, vagy tudva esett bűnnek büntetése.

tetése; kövel veretik agyon, a' ki Szombaton fát édesett. A' palástyok négy fegeletire prémekeket tsinálnak, kik ezekbe juttassák az Isten parantsolatit.

XVI. Rész.

Koré, Dáthán, és Ábiron Moysesre, és Ááronra támadván, Fejedelemségre, és Papságra vágnak, kiért elevenen el-nyeli őket a' föld, és kétéláz örven férjfiat meg-öl a' tűz, a' kik áldoznak vala. Ísmét más zúgolódók támadnak Moysesre, és Ááronra, kik közül tizennégy ezret, és hétélázat a' tűz meg-ölt, és eméltett; kit meg-enyhitett Ááron könnyörgésével.

XVII. Rész.

Az Izraél tizenkét nemzetségéből, tizenkét vezető válaztatik; az Ááron vezéje megvirágzik, és gyümölszőzik, melly tsudával az Ááronnak Fő Papsága meg-cröföttetik, és a' vezéők a' testámentom hajlékában megtartatik.

XVIII. Rész.

A' Papoknak tiéti, és a' Lévitáknak vigyázása. Az örökségek helyett a' Papoknak rendeltetnek az ajándékok, és aldozatok fizetésül; a' Lévitáknak pedig a' dízma, mellyből ísmét ők dízmat adnak Ááronnak.

XIX. Rész.

A' tisztátalanok meg-tisztulására miképen tsinállyanak vizez a' röt tehén porából. Mit miveljenek azzal, a' ki a' ént hajlékban meghal.

hal. A' fedeletlen edényről, és a' ki illeti a' dögöt.

XX. Rész.

Meg-hal Mária. A' zúgolódó népnek, Moyses a' köziklát kétker meg-ütvén, vizez ad. Moyses, és Ááron meg-bánttyák az Istent az ellen-mondas viznél, azért ki-rekettenek az ígélet földéből. Édom nem ereftvén által a' népet az ő örégán, a' Hór hegyéhez mennek, a' hol Eleázart az attya Ááron helyébe Fő Pappá válaettyák. Ááron meghal.

XXI. Rész.

Az Izraéliták meg-verik a' Kananeus Királyt. A' népre, az útnak unalma, viznek éükfége, és a' mannának meg-unása miatt való zúgolódásért kígyók botsattatnak; kiknek meg-gyógyulására a' kereketten réz kígyó emeltetik-fel. Seon, és Og Királyt meg-verik az Izraéliták.

XXII. Rész.

A' hamis Próféta Bálám, kétker hivatván Báláktól a' Moabiták Királyától, hogy az Izraélitákat meg-átkozná, az Angyaltól (: a' Éamár alatta meg-állalván:) meg-dorgáltatik.

XXIII. Rész.

Bálám áldozik, hogy az Izraélitákat meg-átkozza; de az Isten úgy igazgattyá, az ő elméjét, és nyelvét, hogy atok helyett meg-áldgya hétter őket, mellyért meg-bántódik Bálák Király.

XXIV.

XXIV. Rész.

Bálám ismét harmadéor-is meg akarván átkozni az Izraélitákat, az átok helyében meg-áldgya őket, 's azoknak jó éreztsejeket, és a' Christust meg-jövendöli; hasonlóképen az ő ellenségeiken való diadalmat, ugyanint Amaleczitákon, Kineufokon, és Romainkon.

XXV. Rész.

Az Izraéliták a' Moábiták bálványozására, és paráznaságára hajolván meg-büntettetnek, az ő Fejedelmik fel-akasztatnak, a' nép közzül húszonnegy ezren meg-öletnek; Fineaának pedig, hogy az Isten ditsőségétől vífeltevéen meg-ölte Zambrit, és Kobzit, örökösén adatik a' Papi méltóság.

XXVI. Rész.

Másodéor a' nép, a' ki fegyverre való, éamba vétetik, és a' ki bé-menendő az igéret földére; és a' éerint a' éam éerint oétatik-el nékik az igéret földé.

XXVII. Rész.

Salfodnak férjfi gyermeki nem lévén, a' leányra áll az öröklége. Az Isten meg-jelentvén Moysesnek halálát, az Abarim hegyéről éemléli az igéretnek földét, és maga helyébe az Izraél fiai Fejedelmévé tézi jósuét.

XXVIII. Rész.

Parantsolat adatik a' mindennapai áldozásról, Szombatnak, új-hóldnak, Hufvételnek meg-üllesztéről.

XXXIX.

XXIX. Rész.

Mitsoda áldozatokkal áldozzanak a' hetedik hónap ünnepén, trombitáknak, teltúlásnak ünnepén, a' sátoros ünnepeken.

XXX. Rész.

A' férjfiaknak fogadásáról való törvény; és mikor, 's miképé hadgyák a' férjfiak, vagy ne hadgyák helyben a' leányoknak, és feleségeknek fogadókat.

XXXIII. Rész.

A' Éüzeken kívül, Isten hagyásából, a' Mádiánitákat meg-ölik az Izraéliták: igazán el-oétatik a' préda a' nép között. Halát adnak az Istennek, hogy az Izraéliták közzül fénski el nem esett.

XXXII. Rész.

Ruben, és Gád fiainak, és Manafsé fél nemzetségének rész adatik a' Jordánon túl, mivelhogy bővölkednének marhákkal; ezen *conditio*val, hogy ők fegyveresen a' többi előtt mennének az igéret földére.

XXXIII. Rész.

Elé-Éámláltatik az Izraélitáknak Égyiptomtól fogva, mind egész Kánán földéig 42. fálása. Meg-hadgya az Isten, hogy a' Kánaneusfokat meg-öllyék.

XXXIV. Rész.

A' Kánán földének fekvése, és határa, a' világnak négy része éerint. Meg-parantsollya az Isten, hogy forrással oéták-el; és azoknak nevek, a' kik el-oéták.

XXXV.

XXXV. Réf.

A' Lévitáknak hűtáival együtt 48. város rendeltetik, azoknak a' hata *privilegiumos* város azoknak, a' kik történetből gyilkosságba estek. A' kéé akartva való gyilkosságnak büntetése. Egy ember bizonyosságára senki meg ne büntetessék.

XXXVI. Réf.

Törvény adatik, hogy a' melly leányokra éállott az atyok öröklége, máshoz ne menyenek férjhez, hanem a' magok nemzetségekből valókhöz, hogy az öröklég el ne idegeníttessék.

MOYSES V. KÖNYVE.

Avagy:

A' Törvény második ki-adásáról való Könyv. Mellyben vagyon 34. Réf.

I. Réf.

Rövideden elő-Éamlátnak, az Izraélitáknak a' puétában lett dolgai, és utazási: a' Biráknak válaétási: a' kémeknek az ígérlet földére küldési, 's várási: az Istentől a' bünökért reájok ereztett tsapási, vagy halál által, vagy negyven éftendeig való Éarándoksággal.

II. Réf.

Az Istennek, az Izraélitákra terjesztett áldásnak emlékezteti. A' Moábiták, és Ammoni-

moniták ellen való hadakozás meg-tiltatik. A' Schon Király országának el-nyerése.

III. Réf.

Og Királyt meg-verik az Izraéliták, és a' nyertt földet el-okttyák. Könyörög Moyses az Istennek, hogy engedgye bé-menni az ígérlet földére; de az Isten meg nem hallgattya. Jósuet biztattya a' több ellenlégek el-rontására.

IV. Réf.

Moyses az Isten jó-téteményér elő-hozván, és az Izraélitákat ditsérvén, az Isten parantsolatának meg-tartására inti őket, azoknak által-hágóit fenyegeti: a' bálványoknak imáadását tilttya: a' maga halálát meg-jövendöli: három várost válaét a' Jordán vizen túl, azoknak Éabadságokra, a' kik történetből gyilkosságba esnek.

V. Réf.

Moyses ísmét elő-Éamlállya a' Tiz Parantsolatot. Az Izraéliták meg-rémülnek, hallván az Isten Éavát, és a' hegynek égését látván, a' Tiz Parantsolatoknak elő-Éamlálásakor.

VI. Réf.

Intések az Istennek tellyes Éivvel való Éeretire, 's Parantsolatának meg-tartására.

VII. Réf.

Tilttya Moyses a' pogányokkal való Éarfalkodást, és azoknak bálványit, elő-Éamlálván az Istennek sok jó-téteményit. Megígéri az Istennek áldását, és mindenben Éegtsé-

gítségét, hogy ha az Isten Parantsolatit meg-tarttyák.

VIII. Réf.

Ismét elé-hozza Moyses az Istennek jó-téteményit, és azokat a' nyomorúságokat, melyeket a' puštában reájok ereztett; inti, hogy az Istenről, és azokról el ne felejtkezzenek.

IX. Réf.

A' fel-fuvalkodás tiltatik; hogy a' következendő diadalmat nem magoknak, hanem az Istennek tulajdonítsák. Eleibe-adja Moyses a' népnek a' puštában való zúgolódását, és vétkeiket, és az ő könyörgését a' népért.

X. Réf.

A' második táblának meg-újítása. A' Léviták tiéti. A' Parantsolatok meg-tartására, az Istennek félelme, éretere éükféges, 's a' éivnek környül-metélése. A' jóvevényeket éeretettel kell fogadni. Az Isten nevében kell eskünni.

XI. Réf.

Az Istennek jó-téteményi elé-hozattának: az Isten áldási azokon, a' kik megtarttyák a' Parantsolatokat; átkai pedig, a' kik meg nem tarttyák.

XII. Réf.

Meg-parantsoltatik a' bálványoknak el-ronttása; a' dézmáknak, és elsőknak bé-adása; az áldozatoknak bizonyos helye, és étele; a' vértől, és minden tisztátalantól a' népnek maga meg-tartóztatása.

XIII.

XIII. Réf.

A' hamis Próféta, a' ki a' népet az Isten-től el-tsábíttya, meg-öletettsék, ámbár jó-akarója, vagy attyafia légyen a' népnek; sőt még a' város-is, a' mellyben az olyanok laktanak, el-rontassék, 's puštíttassék.

XIV. Réf.

A' halottaknál éokott éokási a' pogányoknak, el-távoztassék. A' tiétra, és tisztátalan állatok közt való válaéztás. A' dézmának meg-adása.

XV. Réf.

A' meg-engedésnek, és éabadon botsátásnak ééttendeje kikett illet. Ha a' Zsidó Éolga el nem akar az Urától menni, mit mivel-lyenek. Az első-éülöttek az Istennek bé-áldoztassanak.

XVI. Réf.

Ééttendő-által való fő innepek, tudnillik Húsvéti, Szombati, és a' éent hajléki. Igaz Birák téteffenek; és a' bálványok el-kerülteffenek.

XVII. Réf.

Az áldozatra való állatok közt válaéztás légyen. A' bálványozások meg-büntetteffenek. A' nehéz dologban a' Fő Paphoz, és az ő tanátsihoz folyamodgyanak. És mik éükfégesek a' válaéztandó Királynak.

XVIII. Réf.

A' Papoknak, és Lévitáknak adattatnak ö-rokösön az áldozatok, és ajándékok. Tiltatuk a' bálványozás. Az igaz Prófétaéknak bé-vétele,

vétele, és a' hamisflaknak meg-ölése. Mí-
képen ísmértések-meg a' hamis Próféta az
igaztól.

XIX. Rész.

Szabadságnak hét várofi: kik meheszenek
azokba Éabaduláfokért, 's kik nem. Az i-
gaz, és hamis tanúbizonyosságok; és határ
vetések.

XX. Rész.

Hadakozásnak idején kik maradhasanak
otthon: mitsoda törvényt tartsanak a' had-
ban: mitsoda fákkal élljenek a' hadban, és
mitsodáfokkal ne.

XXI. Rész.

Mit kellefsék mivelní, mikor valaki meg-
ölettetik, és a' gyilkosla ki nem tudódik.
Miképen kellefsék a' hadban fogott a'z-
nyokat feleségül venni. Első-ülöttnek i-
galsága. Szófogatatlan fiú. És fel-akasztott.

XXII. Rész.

A' ki felebaráttjának el-vefett marháját,
vagy ruháját meg-tallálya, meg-adgya né-
ki. A' férjfi a'zöny ruhát, az a'zöny pe-
dig férjfi ruhát ne vegyen magára. Ha va-
laki a' fészekben madarat talál, az annyát e-
refése-el, a' fiait vegye-el. Mi formán épít-
tsék a' házakat. Külömbkülömbféle állato-
kat nem kell öze-elegyíteni; nem kell egy-
gyütt az ökrön, és samáron éántani. A'
ruházatnak prémi. A' éüzöségnek jelei.
A' házasság-töröknek büntetési. A' melly
leány erőszakot éenved a' városban, bünte-
töd-

tödgýék a' latorral együtt; nem pedig a' ki
a' mezön. Az atya feleségét senki felesé-
göl ne vegye.

XXIII. Rész.

Kik fogadtafsanak-bé az Isten Ekklesiájába,
kik nem; Az Idumeusok, és Égyptombéli-
ek bévéteslenek. A' ki éjjeli fertöztetést
éenved, miképen tisztúlyon-meg. A' tá-
borban való árnyék-ékekröl: A' éökött éol-
gáról, és a' tisztátalan a'zönyok jutalmáról.
Az usóra tiltatik. A' fogadásról: és feleba-
ráttjának éolejéről, és vetéséről.

XXIV. Rész.

A' házafoknak meg-engedtetik a' feleségek
el-borsátása. Könyörületesség a' éegény a-
dófokhoz. A' munkáfoknak a' bérek meg-
adattásék. Parantsoltatik a' jövevények-
nek, özvegyeknek, 's árváknak, az igaz
törvény ki-éolgáltatása. Aratáskor a' föld-
ken maradott gabona légyen a' éegényeké.

XXV. Rész.

A' Birák igazán ki-éolgáltatsák a' törvént.
a' bünösök büntetésének módja. A' nyom-
tató ökrörnek a' éáját bé ne kösék. Ha va-
laki magzat nélkül meg-hal, az ő attyafia
vegye-el a' feleségét; ha nem akarja elven-
ni, az a'zöny huzza-e a' saruját a' férjfinak
a' vének előtt, és pókjön a' éemibe. Az
ollyan a'zönynek büntetése, ki a' férjfinak
éemérem-testét meg-fogja. A' fontban, és
más mértékben való igalság. Az Amaléczi-
ták el-vefésé.

XXVI. Rész.

A' dézmát hol, és kinek kell bé-felgáltatni, és minémű éókkal kell azt bé-adni.

XXVII. Rész.

A' Jordán vízen által-költözés után, kööltár építtetésék, az Isten Törvénye a' körefel-irattatásék. Az Istenfélők meg-áldásának, és az istentelenek meg-átkozásának formája.

XXVIII. Rész.

Az Isten Törvénye meg-tartóinak sok féleáldási: 's azoknak által-hágóinak átkai.

XXIX. Rész.

Az Izraélitáknak éövétsége, és esküvése az Istennel az ö jótéteméni éerint: a' éövétséget, és esküvést meg-éegőknek fenyegetéti.

XXX. Rész.

Az igaz pénitencziára inti a' bünösöket; mert a' pénitenczia-tartás meg-engeszteli az Istent. Szabad akaratot ád az Isten a' jónak, vagy gonoszaknak, életnek, vagy halálnak választatására: int a' jónak, és életnek választatására; az ellenkezőktől rettent.

XXXI. Rész.

Moyfes Jósué maga helyébe állattya: ezt az ötödik Könyvet írja, és a' nép előtt el-olvasattya, és a' frigy éekrénye falán hogy tartásák, meg-parantsollja.

XXXII. Rész.

Moyfes éneke, a' kiben elé-éamlállyja az Istennek sok jó-téteményit: és a' népnek háladatlanságát, kit Isten gyakorta büntetett, elé-

elé-hozza. Moyfésnek meg-parantsoltatik, hogy Abaris hegyére fel-mennyen, 's arról nézze az ígérét földét.

XXXIII. Rész.

Moyfes, halála előtt, az Izraél tizenkét nemzetségét meg-áldgya, és azoknak, kinek-kinek a' következendő jókat megjövendöli.

XXXIV. Rész.

Moyfes az Abaris hegyéről éemlélvén az ígérét földét meg-hal. titkon ötöt az Isten el-temetvén, sirattya a' nép, és helyébe állittatik Jósué. Moyfes ditsírete az Istennel való éövétségért, és ö általa lett tsuda-tételekért.

JOSUÉ KÖNYVE

egy:

Kiben vagyon 24. Rész.

I. Rész.

Jósué az Ur meg-erösíti, és bátoríttya. Jósué a' népnek meg-parantsollja, hogy harmad napra kézen legyenek a' Jordán vízen által-költözésre. Ruben, Gád, és Manassésnek fél nézetsége meg-intetnek, hogy fegyveresen a' többi előtt mennyenek.

II. Rész.

Két kém Jérichóba küldetik, kiket a' városban Raháb titátalá a' ézony el-rejtvén, a' haláltól meg-éabadít, illy *conditio*val, hogy ö a' hozzá-tartozandókkal a' veszedelemtől meg-tartatásék

C a

III. R.

III. Rész.

Az Izraéliták táborostúl meg-indúlnak, oktattatnak: a' Jordán vize tsudálatoson ki-
árad; a' nép, a' frigy ékekrényét elől vivén,
által-mégyen a' Jordán vizén.

IV. Rész.

Jósué tizenkét követ emeltet örök emle-
kezetre a' Jordán vize fenekén, és tizenket-
töt Galgalisnál.

V. Rész.

A' Kánaneusok félelme. Az Izraéliták
Galgalisnál környül-metéltetnek, a' Húsvéti
bárányt meg-ezik. A' manna el-fogyván,
a' földnek gyümölcseivel élnek. Az Isten
Angyala meg-jelenik Jósuénak.

VI. Rész.

Minekutánna hét nap a' frigy ékekrényé-
vel meg-kerülték volna Jérichó városát, meg-
vézik, és földig le-ronttyák. Ráhab meg-
tartatik a' hozzá-tartozandókkal. Meg-at-
koztatik az, a' ki Jérichót újonnan tőgná
építeni.

VII. Rész.

Haj városa alatt meg-veretnek az Izraéli-
ták az ellenfégtől, az Áchán lopásáért; ki
Isten hagyása ellen, egy karmáfin éinü palá-
tot, és arany vezéőt el-lopot volt a' Jérichó
predájából. Jósué siránkozván a' népen, sor-
tot vét Áchánra, és nála találván a' lopot
marhákat, kövel veretteti agyon, Isten ha-
gyásából.

VIII. R.

VIII. Rész.

Haj városa meg-véteik az Izraélitáktól,
annak Királya fel-akaztatik. Kö óltár épít-
tetik, a' törvény rá irattatik, és a' nép meg-
áldattatik.

IX. Rész.

A' Gabaoniták fieszen, és álnokul békef-
séget nyernek Jósuétól, kiknek álnokságokat
meg-értvén, nem ölettetnek ugyan meg,
de örökké-való žolgalat alá vettetnek.

X. Rész.

Öt Király Gabaon városát meg-fállya,
kit Jósué meg-ébadit, és a' Napot meg-ál-
litván, ki-húzza őket a' barlangokból, és fel-
akaztatta, és hat erős városokat-is meg-
vézen.

XI. Rész.

Jósué Jábin Királyt több Királyokkal egy-
gyütt meg-veri, és városit meg-vézi. mind
azokat meg-tartván, mellyeket parantsolt
volt az Isten Moysesnek.

XII. Rész.

Elé-žámlállya Jósué azokat a' harmincz-
egy Királyokat, kiker ő, és Moyses meg-
vert, és a' városokat, mellyeket meg-vettek
az ellenfégtől.

XIII. Rész.

Meg-parantsollya az Isten Jósuénak, hogy
a' Kánaán földét el-özža a' népnek. Elé-
žámláltatik a' Rúben, Gád, és Manassé fel-
nemzetségének réže a' Jordánon túl.

XIV. Rész.

Minekelötte a' föld el-öztatnék, Kálebnek
C 3 Heb-

Hebron örökkéig adatik, kit Isten néki ígért volt azért, hogy a' több kémei rettentvén a' népet, ő biztatta, és az Istent követte.

XX. Réf.

A' Júdanak jutott városok, és faluk. Othoniel Axát Káleb leányát feleségül el-vézi, és réz adatik néki.

XVI. Réf.

Efraimnak jutott városok, és faluk. Ezek között Jobbágyúl laktak a' Kánaneusok.

XVII. Réf.

A' Manassé fél nemzetségének, és Salfad leányinak réze, 's öröksége. A' József fiainak rézek meg-nagyobbítottak.

XVIII. Réf.

A' földnek több részei, az Izraél több hét nemzetségének el-öztatnak, és Bénéáminnak réz adatik.

XIX. Réf.

A' hat nemzetségeknek réz, és örökség adatik, ugymint Simeonnak, Zabulonnak, Issachárnak, Ásernek, Neftalinak, Dánnak, és Jósuének.

XX. Réf.

Hat város rendeltek, a' melybe faladnának a' gyilkosok, és meg-tartatnának.

XXI. Réf.

A' Lévitáknak negyvennyolcz város rendeltek. Békesség, és nyugalom (a' mint régenten meg-volt ígérve a' Patriárkáknak) adatik a' népnek.

XXII. R.

XXII. Réf.

Minckorátna el-öztorta volna Jósué a' földet, viéza-erezi Rúbent, Gádot, és Manassé fél nemzetségét: a' több nemzetségek meg-háborodnak a' Jordán mellett épített őltárért; de követek küldetvén, azokat meg-mentik.

XXIII. Réf.

Jósué meg-öregedvén, és halálhoz közelgetvén, inti a' népet az Isten parantsolatának meg-tartására, és tilttya a' pogányokkal való éöverséget.

XXIV. Réf.

Elé-éamlátnak az Istennek jótéteményi, melyket tselekedett az Izraél népének. A' népnek az Istennel való éöversége. Jósué meg-hal. József tsonttyai el-temettetnek.

Eleazer Fő Pap meg-hal.

B I R Á K K Ö N Y V E

egy:

Mellyben 21. Réf foglaltatik.

I. Réf.

A' Izraéliták Juda, és Simeon Fő hadi vezérlegek alatt hadakozván, sok városokat el-nyernek az ellenfelektől. Othoniel meg-vénén Cariath-Sefet: Axát Káleb leányát feleségül vézi. A' Kánaneusok jobbagyul adgyák magokat az Izraélitáknak.

C 4

II. R.

II. Rész.

Az Angyal az Istennek sok jótéteményit a' néppel elé-ámlálván dorgállyá öket, kire nézve sir a' nép. Az Izraélitáknak az Isten-től gyakor el-pártolások, és büntetések.

III. Rész.

Az Izraéliták háromszor pártolnak-el az Istentől, annakokáért a' pogányoktól éorongattatnak; de az Istenhez térvén, Othoniel, Aod, és Sámgar által meg-éabadíttatnak.

IV. Rész.

Debbora Próféta a' ézonyállat, és Bárák, Sisárat Jábin Király Fejedelmét meg-gyözik, kit Jáhel Háber felesége meg-öl.

V. Rész.

Debbora, és Bárák az ellenségnek meg-verése után, hálá-adó éneket mondanak az Istennek.

VI. Rész.

Minekutánna az Izraéliták el-nyomattattak volna a' Mádiánitáktól, Gedeon sok jelek által kézi-ttetik az Izraéliták meg-éabadítására, ki-is óltart építvén az Istennek, és áldozván, a' Báál bálványát el-ronttya, és a' harmatos gyapjú jelül adatik neki.

VII. Rész.

Gedeon a' viz ivása által meg-próbálván a' népet, azokat, a' kik bé-hajolván ittak, vízé-küldi; hároméazar, kik kézzel isznak vala, meg-tart: hadi praktikával, trombitákkal, égő lámpásokkal éjjel meg-üti a' Mádiánitákat, és meg-veri.

VIII.

VIII. Rész.

Az Éfraim nemzetsége Gedeon ellen támad, kit éép ézóval le-tslapít: és meg-gyöz-vén Zebeét, és Salmanát, a' Soccorh, és Fannuelbélieket meg-öli; a' fülre való függök-ből, és más prédákból éfodot tsinála, melly mind Gedeon házának, 's mind az egéé Izraélnek védelemére vala. Mert minekután-na Gedeon negyven éttendeig uralkodott volna, és hetven férjfiakat nemzet volna kü-lömbkülömb feleségítöl, és Ábimélechet az Ágyasától, meg-holt; és azután az Izraéliták vízéa-tértek a' bálványozásra.

IX. Rész.

Ábimélech hetven attyafiait meg-öli, és az Izraélen való Uralkodást magáéva tézi. Joathám példa-bezéde. Ábimélech a' Gaal hadát meg-veri, és a' Sichem tornyát le-ronttya, a' hol egy a' ézonyállattól egy da-rab kövel agyon üttetik.

X. Rész.

Thola Fejedelemmé tétetik, ki meg-hal-ván, Jair helyébe állíttatik. Az Izraéliták bálványozásra vetemedvén, a' Filisteusoknak, és Ammonitáknak adatnak; de ésmét az Istenhez térvén, könyörül rajtok az Isten.

XI. Rész.

Jeste Fejedelemmé tétetik; az Ammoniták Királyához követeket küld, azután az Ammonitákat meg-veri, és helytelen fogadása éerint egyetlenegy leányát fel-áldozza.

C 5

XII.

XII. Rész.

Az Éfraimiták Jettére támadnak, kiket a' Jordán vize mellett meg-vér, a' hol negyvenkét ezer ember vő. Jette halála után három Hadnagy támad, ugymint Abefan, Ahialon, és Abdon.

XIII. Rész.

Az Izraéliták ísmét bálványozásra vete-medvén, a' Filisteusoknak adatnak. Sámson annyának, és azután az apjának meg-jelenti az Angyal az ő fogontatását, és születését; Sámson születetvén meg-áldatik az Ur-tól.

XIV. Rész.

Sámson a' Filisteusok közül feleséget vé-
~~en~~, az orózlánt meg-öli, kinek a' házában
találván mézet, arról mesét mond, kit mi-
dön meg nem tudtak volna fejteni, a' fele-
ségét kérték reá, hogy venné-ki tőle, és né-
kik jelentené-meg. ki-is mind addig sirt, 's
rított Sámsonra, valamig meg nem mondotta
néki, kit néki meg-mondván, mindjárt ki-
fetesgte a' városbélieknek, és úgy fejtették-
meg Sámsonnak a' mesét; Sámson Askalom-
ba méne, és ott harmincz férjfiat megölvén,
azoknak a' ruháikat adgya azoknak, kik a'
mesét meg-fejtették; az ő felesége egyik
társához mégyen, kik vele valának.

XV. Rész.

Sámson meg-haraguván, hogy a' felesége
máshoz ment volna, hároméaz rókának a'
farkára tüzes fenet kötven, meg-égeti a' Fi-
lis-

listeusok vetését, és a' köteleket, kikkel me-
g-~~vala~~ kötözve el-faggatván, egy Éamár állal
négy ezer Filisteust meg-öl, kinek a' zá-
fogából viz foly-ki éomjusága meg-enyhí-
télére.

XVI. Rész.

Sámson Gáza városában egy fajtalan as-
zonyhoz bé-mégyen, kit a' városbéliék meg-
tudván, őrzöket állítanak, hogy ötlet meg-
fognák; Sámson éjtéka a' város kapuit vál-
lára vevén a' hegyre viéi. Dalilának meg-
jelenti a' hájában lenni erőlségét, ki alat-
tomban a' haját el-nyíri, meg-fogattatik a'
Filisteusoktól, és a' émei ki-tolyatnak. Sám-
son a' palotának oélopit le-rontván, maga-
val együtt, három ezer embert öl-meg, a'
palotának le-romlásával.

XVII. Rész.

Micha az annyával együtt a' házánál bál-
ványt tsinál, ki mellé előzőr Papnak rende-
li a' fiát, azután egy Lévitát.

XVIII. Rész.

A' Dán nemzetségéből hatéaz férjfi, a'
Micha bálványát, és Papját el-ragadgya. La-
is városát erővel meg-veéi, és benne lakik.

XIX. Rész.

Midőn egy Lévíta a' feleségét az attya
házától haza vinné, a' Gabaoiták (: kik a'
Béniámin nemzetségéből valának) el-veéik
tőle, és éktelenül mind halálig fertelmef-
kednek vele; az Ura a' testét tizenkét rézre
vágja, és az Izraél tizenkét nemzetségéből

kinekinek egy rést küld, hogy boézú-állásra indítsa azokat, a' Gabaonitákra azért a' nagy fertelmességért.

XX. Rész.

Az Izraéliták a' Gabaonitákon az ő nagy fertelmességeért boézút akarván állani, kérték meg-győzöttetnek; de harmadőor egészen, határon kívül, kik a' pusztába haladtak vala, a' Bénéámin nemzetségét el-törlik.

XXI. Rész.

A' Jábés lakofi meg-ölettetnek, és négy-éáz éüz azok közül meg-tartatik, kik a' Bénéámin nemzetségének adatnak feleségül, és így ísmét a' Bénéámin nemzetsége fel-állittatik.

RUTH KÖNYVE

egy:

Kiben vagyon 4. Rész.

I. Rész.

E Limélech a' nagy éhség miatt, Noëmi-val a' feleségével, és két fiával, Moáb földére mégyen, ki meg-halván fiaival egy-gyütt, Noëmi Ruthal Bethlehembe viéza-tér, és nem akarja már magát Noëminak, hanem Márának hivattatni.

II. Rész.

Ruth a' nagy éhségtől kénkerítettvén, a' Booz (:ki sőgora vala:) földén búza-fejet é-degetvén, jó szívvel láttatik Booztól; és nagy

nagy örömmel Noëmihoz a' napához viéza-térvén, gabonát, és étket viéken néki.

III. Rész.

Ruth a' napa tanátsából éjtéka a' Booz lábaihoz fekézik, kit házasságra kérvén, meg-igéri néki Booz, hogy ötér el-vézi, és viéza erefzi a' napához hat véka árpával.

IV. Rész.

Booz a' város vénei előtt, az Élimélech-nek öröklégét el-vézi, és Ruthot-is feleségül vézi, (:meg-engedvén néki más, ki közelebb-való vér vala Ruthoz:) és fia lez Booznak

Ruthtól, Obed; ki Dávid Királynak öreg-apja vala.

SAMUEL KÖNYVE.

Melly Királyok Könyvének-is

mondatik, Négy.

SAMUEL, avagy KIRÁLYOK ELSŐ KÖNYVE.

Mellyben foglaltatik 31. Rész.

I. Rész.

E Lkanának két felesége, rudnillik Anna, és Fenenna. Anna Fenennától tsúfoltatik magtalanságáért, mellyért Anna nagy éomorúságtól éorongattatik, Silóban midőn ferjfi magzatért könyörögne az Istennek, Hé-li Paptól (:gondolván hogy rézeg vólna:) meg-dorgáltatik: Samuelt zúli, kit éopás-

tól el-válatván, az Istennek bé-mutat, fogadása érint.

II. Rész.

Anna háládó éneket mond az Istennek Samuelért, ki ismét három fiát, és két leányt küld. A' Héli Pap fiainak gonoszsági, kikért fenyegeti Isten Hélit, hogy a' fiai vétkeikért el-énevedi, és a' fiait-is vétkeikért: és az ő hálók meg-jelentetik.

III. Rész.

Samuelnek az Isten négyzer meg-jelenik, és ki-nyilatkoztattya néki a' Héli vezedelmét, kit-is meg-bezéli Hélinek: Samuel nő az Izraélitáknál betsületben a' profétáláso-kért.

IV. Rész.

Az Izraéliták meg-verettetik a' Filisteusoktól; másodszor az Izraéliták a' hartzra vizek a' frigynek ékevényét, de akkor-is meg-győzöttetik, és a' frigynek ékevényét-is el-nyerik tőlök; 's a' Héli két fia meg-ölet-tetik, kit hallván Héli, a' ékből hanyatt esvén meg-hal. hasonléképen a' menyé-is a' Fincez felesége gyermek külésben meg-hal.

V. Rész.

Dágon a' Filisteusok bálványa a' frigynek ékevénye mellől kétfér le-dül, és a' külső-bön feje, és kezei el-vágattatnak. A' Filisteusok a' frigynek ékevénye miatt nagy tsapásokkal büntettetnek, azért máfuvá küldik.

VI. Rész.

A' Filisteusok, a' Papok tanásából, új éke-kér-

kérre teszik a' frigynek ékevényét, és két éopató tehénen Bethsámig nagy ajándékokkal vízeá küldik; a' Bethsámé lakosi a' két ünöt a' ékekr tüzénél fel-áldozzák. Meg-öl az Isten a' Bethsámé lakosi között havé férj-fiát, és ötven ezeret a' kölség közzül, azért, hogy nem illendő tisztelettel tisztelették a' frigynek ékevényét.

VII. Rész.

A' frigynek ékevénye vízeá viterik az Abinadáb házához Gabaába. Samuel intése után az Izraéliták az Istenhez térnek; és könyörögvén érettek Samuel, meg-verik a' Filisteusokat.

VIII. Rész.

A' Samuel fiai gonoz magok-viselesek miatt, Királyt kér magának a' nép, más nemzetek éokása érint: kiknek Samuel az Isten hagyasából, a' Királynak jussát, és nehéz igáját elé-éamlállyá; de még-is a' nép tsak ugyan Királyt kíván magának.

IX. Rész.

A' Saul nemzetsége le-irartatik; ki az apja Éamárít keresvén, Samuelhez mégyen: Samuelnek meg-jelenti az Isten, hogy Saul lenne az Izraél Királya: Samuel bé-fogadgya Sault állására, és azon éjtéaka nála marad.

X. Rész.

Saul Királyságra kenetik Samuel által. Saul jövendöl a' Proféták közt, és sorfokat 's jeleket vevén Saul a' Királyságba confirmálatik.

tatik. az ország törvénye könyvbe irattatik, és az Ur eleibe tétetik.

XI. Rész.

Naás az Ammoniták Királya nagy haddal mégyen a' Jabes Galád lakóira. Saul az Izraelt hadba gyűjti, és meg-veri Naátt az Ammoniták Királyát, meg-fabadítván a' Jabes Galád lakosít: az ő országlása kezdetik Galgalában.

XII. Rész.

Samuel a' néptől ártatlannak ítéltetvén, fiemekre hányja az Izraélitáknak az Isten ellen való háládatlanságokat; és külömbkülömbféle jelek le-éállván az égből, befédit meg-bizonyította. Ínti őket, hogy az Istenhez térjenek, és könyörög értek.

XIII. Rész.

Meg-verettetvén a' Filisteusok Saultól, nagy hadi készülétekkel készülnek az Izraélitákra; meg-ijedvén azért az Izraéliták a' barlangokba éladnak. Mivelhogy Saul, nem várván a' Samuel el-jövetelit, áldozatokat mutatott-bé, az Istentől meg-vetetik. A' Filisteusok fortélyra, hogy az Izraéliták fegyver nélkül légyenek.

XIV. Rész.

Jonathás a' Saul fia, egy fegyver-hordozó szolgájával meg-futamattya a' Filisteusokat; mindazonáltal a' diadalom után, az atya tiltása után (akit nem tudván) mézet késtől-ván, a' nép kérésére nehezen menekedik-meg a' haláltól.

XV.

XV. Rész.

Saul az Urtól az Amaleczitákra küldetik, hogy egy-lábig el-vezelessék őket; de Agagot az Amalecziták Királyát más fők prédákkal meg-tart. az ő engedetlenségéért dorgáltatik; az engedelmség ditsértetik. Saul az engedetlenségért másodikor meg-vetetik. Agag Király meg-ölettetik. Saul Samuel fiartya.

XVI. Rész.

Saul meg-vetettvén, helyébe Királyságra kenetik Dávid, legkissebb lévén az attyahai közt. Midőn Saul a' gonosz Lélektől háborgattatnék, Dávid a' czythara pengéével meg-enyhíti.

XVII. Rész.

A' Filisteusok az Izraélitákra menvén, Dávid parittyával, és egy kövel Góliáthot a' nagy Oriátt meg-győzi, és a' fejét Saulhoz viti; a' Filisteusok el-éladnak.

XVIII. Rész.

Jonathás szövetséget téten Dáviddal. Saul meg-orrolván, hogy a' nép énekelvén nagyobbra betstílné Dávidot, gyűlöli ötet, és a' gonosz Lelektől örtönöztervén által akarja Dávidot a' dárdával löni. Merobot pedig a' leányát, kit Dávidnak ígért vala, másnak adgya. Micholt pedig a' kissebbik leányát adgya Dávidnak.

XIX. Rész.

Saul Dávidot meg akarván ölni, Jonathástól meg-engeztetetik: és ismét midőn Dávid

vid

vid előtté pengetné a' cзыtharát, által akarja ötöt verni a' dárdival; Dávid Michol mesterfőge által meg-éabadúl, és Najothba Samuelhez éalad; a' Saul követi, kiker Dávid után küldött, prófétálnak, és azután maga-is prófétál Saul.

XX. Réf.

Jonathás ísmét újonnan vét fővetséget Dáviddal: Dávidot az apjának kedvébe vié-éa akarja hozni, de hijába; mindazonáltal meg-éabadíttya ötöt Saul haragjától a' három el-lott nyilnak jele által.

XXI. Réf.

Dávid Nobe Papi városba éalad Achimelech Paphoz, és az éhségtől kinézerítettvén a' éenteltt kenyeret meg-ézi Doég éeme láttára; és a' Goliath fegyverét magával el-vízi, és Geth városába mégyen, a' hol a' Filisteusoktól meg-ísmértetvén az Achis Királyhoz vitetik; ki előtté bolonddá tezi magát, és úgy menekedik-meg a' haláltól.

XXII. Réf.

Dávid egynéhányad magával Odolla barlangba búik: onnan a' Moabiták Királyához mégyen, a' honnan Gád Próféta tanásából, Júda földre vié-éa-tér. Saul pedig a' Nobe városfa Papjait, Abiatharon kívül, ki Dáviddal éaladott volt el, Doég által mind meg-öleti.

XXIII. Réf.

Midőn Dávid Ceila városát a' Filisteusoktól meg-éabadította volna, és meg-tudta volna

vólna, hogy a' Ceila város lakosi ötöt Saul kezébe adnák, ki-éalada a' városból, és Zif puétiájába méne, a' hol a' Zif puétiája lakosi el-árúlták. Jonathás ísmét új fővetséget tézen Dáviddal. Saul Dávidot kergeti; de hirtelen a' Filisteusok az orféágára ütven, vié-éa-tér, és Dávidot el-hadgya.

XXIV. Réf.

Dávid az Enigadi barlangjában lappangván, midőn oda bé-tért volna Saul éüké-gére, el-metézi a' mentéjének éárnyát: és midőn a' vitézi meg akarnák ölni Saul, nem engedé; minekutánna Saul ki-ment volna a' barlangból, Dávid utánna ment, és meg-mutatá a' mentéjének éárnyát, hogy meg-ölhetné vólna, de meg-engedett néki: Saul azért meg-ísméri gonóz tselekedetét, és tudván hogy Dávid lenne Király utánna, meg-éskütteti Dávidot, hogy az ő maradékain boééút nem állana, és meg-békélik Dáviddal.

XXV. Réf.

Samuel meg-hal, és sirattatik; Dávid hállal fenyegeti Nabált, azért hogy eledelt nem adott néki; de Abigail Nabál felesége eledelt vivén Dávidnak, meg-engézteli ötöt. Dávid Abigailt Nabál halála után feleségül vézi, és Achinoámot. Saul pedig Micholt, kit Dávidnak adott volt, Phaltinak adgya.

XXVI. Réf.

Dávidot ísmét el-árúllják a' Zif lakosi. Dávid,

Dávid, midőn Saul a' sátorban alunnék, a' fejétől a' dárdat, és a' kupát mellyben viz vala, el-vízi, és nem engedi meg-öletni; kit meg-tudván Saul, ismét meg-üsméri gonofságát, és viéza kiáltván Dávidot, bátor-ságot ígér néki.

XXVII. Rész.

Dávid nem bizván Saul ígéretihez, Áchis Királyhoz megyen, ki néki Siceleg városát adgya, kiis attól fogva a' Júda Királyi örökösle lett; Dávid az Amalécitáktól, és más éomzédságból fok prédát vízen Achisnak.

XXVIII. Rész.

A' Filisteusok hadat kéziktenek Saulra, ki-re Dávid-is magát igéri. Saul a' Papokat meg-ölvén, egy ördögös aszonyhoz folyamodik, ki által Samuelt feltámasztattya, ki néki meg-mondgya mind magának, 's mind maradékinak, rövid idő múlván halálokat.

XXIX. Rész.

Dávid midőn a' Filisteusokkal az Izraélitákra menne, viéza-küldetik Sicelegbe, félvén tőle, nétalántán pártot ütne ellenek, és az Izraélitákhoz állana.

XXX. Rész.

Dávid Sicelegben nem lévén, az Amaléciták rá-ütvén fel-gyújtják, és prédállják; Dávid utánok menvén meg-veri őket, és a' prédát viéza-nyeri, kit egyenlőképen el-özt a' vitézi között, még azok közt-is, a' kik

kik el-fáradván az egyetmáinál el-maradtak, és a' hartzon nem voltak.

XXXI. Rész.

Saul fiaival együtt a' hartzon el-esik, a' teste Bethsan városfa falára fel-akasztatik, a' fegyvere pedig az Astaroth templomában.

A' Jábés lakosi pedig Saul és fiai testir Jábés mellett el-temetik.

SAMUEL, avagy KIRÁLYOK II. KÖNYVE.

Mellyben vagyon 24. Rész.

I. Rész.

Meg-öli Dávid a' Saul, és Jonathás halálát meg-hozó hir-mondót, ki Saul kérésére meg-ölte vala Saul; és ruháját meg-hafogatván sirattya Saul, és Jonathást, a' több el-esett néppel együtt; Gelboé hegyét meg-átkozza, és meg-parantsolgya hogy a' Júda nemzetségét a' nyillal való lövésre tanítsák.

II. Rész.

David isten hagyásából Hebromba megyen, és ott Júda Királyává kenetik. Ditséri a' Jábés Galád lakosit azért, hogy Saul el-temették. Isboseth pedig Saul fia Izraél Királyává tétetik; innét nagy szakadás, és viézkavonás támad a' két nemzetség között, és a' hartzon Asaél meg-öletik.

III. Rész.

Dávid fiai clé-lámláztatnak, kik Hebromban

ban élettettek. Isbófeth meg-feddi Abnert, hogy az ő atya ágyasával közösült volna, kiért Abner meg-haragván elpártol Isbófethtól, és Dávidhoz áll: Micholt vízfa-vízi Dávidhoz; és midőn az Izraélitákat Dávid hűségére akarja hajtani, Joábtól meg-öletik, kit keservesen sirat Dávid.

IV. Rész.

Midőn Isbófeth alunnék, Baana, és Rechab fejét vészik, és Dávidhoz viszik; kiket, jutalom helyébe, meg-ölet.

V. Rész.

Dávid Izraél Királyává kenetik; a' Jébususokat meg-vervén a' Sion várát meg-véti, és ott lakik házakat építvén. Dávid több feleségi, és fiai elé-Éamlálatnak. A' Filistusokat kétféle meg-veri.

VI. Rész.

Midőn Dávid a' frigynek Ékrenyét Abinadab házatól házához vitetné, Oza az Ur-tól meg-ölettetik, azért hogy a' Ékreny-hez nyúlt volna; annakokáért az Obedom házánál hadgya. de azután Jerusálem-be viteti, és a' Ékreny előtt tánczolván, a' feleségétől Micholtól meg-tsúfoltatik: kinek ez vala büntetése, hogy azután soha gyermeke nem lett,

VII. Rész.

Dávid az Istennek templomot Éándékozik építeni, mely Éándékát javallya Náthán Próféta; de azután az Ur meg-gátollya Éándékát,

dékát, és olly fiat ígér neki, ki az ő Éándékát véghez vinné; azért halálat ad az Istennek.

VIII. Rész.

Dávid sokféle nemzeteket meg-ver, és birodalma alá hajt, kiknek azelőtt adóztak az Izraéliták. Thou Emath Királya a' fiát küldi Dávidhoz, ki meg-vinné örömét, hogy Dávid meg-verte Adarezer Királyt, kitől Dávid sok prédát nyert. A' Dávid tiztei elé-Éamlálatnak.

IX. Rész.

Dávid Misibófethnek Jonathás fiának jó-Éágát, 's öröklégét vízfa-adgya, kit már bir vala Siba. Misibófeth Dávidnak a'zrali fő emberévé tétetik.

X. Rész.

Meg-hallván Hánonnak az Ammoniták Királyának az apja halálát Dávid, követeket küld hozzá, kik ötet vigasztalnak; kit el-ámítván Tanátsi, hogy azok nem más végre küldettek volna Dávidtól, hanem hogy az orÉágát meg-kémle nék; meg-fogatá őket, és fakállokat félig el-borotváltatá, és a' ruhájokat félig el-metseté, és nagy hadat gyűjte a' Syrusoknak őt Királyát magához tsatolván, Dávid ellen, kit mind azokkal kétféle meg-ver Dávid.

XI. Rész.

Midőn Joáb Rabbát az Ammoniták városát víjja, Dávid házasság-törésbe esik Bet-sabéval: kit titkolni akarván, Uriást Bet-sabé férjét

férjét a' harczon meg-öleti, és Betšabét feleségül vézi, kitől fia léken; kiért az Ur meg-haragzik Dávidra.

XII. Rész.

Dávidot Nathán Próféta meg-feddi a' párnaságért, és gyilkosságért. Dávid gonofságát meg-bánván penitenciát tart, ki-nek meg-engedetik ugyan a' vétke, de fen marad a' büntetése. Meg-halván a' Betšabétől születtetett fia, születetik Salomon. Rabba az Ammoniták városa meg-véteik, és el-rontatik.

XIII. Rész.

Amnon Táhmárt Absalomnak húgát meg-seplosíti, kiért Absalomtól meg-ölettetik; és reá haraguván az atya, Gefsúr Királyához halad, és ott lakik három éltendeig.

XIV. Rész.

Thecuitis asszony meg-taníttatván Joábtól, mesterlegesen kegyelmet nyer Dávidtól Absalomnak; és vízzel-hivattatik Jerusálembé. Absalomnak észlelge. Absalom két éltendeig lakván Jerusálemben Dávidot nem látta; minekutánna Joábnak az árpáját a' éántó-földön meg-gyújtotta volna, Joáb kegyelmet nyer neki, és a' Királyhoz vizi.

XV. Rész.

Absalom pártot üt Dávid ellen Hebronban. Dávid halad előtte, és egy-néhányad magával Chusait vízzel-küldi a' frigynek ék-rényével, hogy Achitofel gonok igyekezzel el-rontsa.

XVI.

XVI. Rész.

Midőn Siba Misibofeth szolgája étket vin-ne Dávidnak, neki igéri Misibofeth jószágát: Semei szemtől-izembe szidgya Dávidot, kit midőn a' szolgai megakarnának ölni, nem engedti. Absalom Jerusálembé menvén, Achitofel tanácsából, az ő atya ágyasival paráz-nálkodik.

XVII. Rész.

Chusai Achitofel tanácsát, hogy hirtelen meg-ütnék Dávidot, el-rontya, és alattomban Dávidnak meg-izeni; ki-is által megyen a' Jordán vizén: kit hallván Achitofel bújában fel-akasztja magát. Három barátya Dávidnak élést vízen, hogy a' népe éhel el ne veszen.

XVIII. Rész.

Dávid és Absalom népe hartzol. Absalom meg-verettetik, és hajánál fogva egy tserfára fel-akadván Joábtól dárdával által verettetik, kit Dávid meg-hallván keservesen sir.

XIX. Rész.

Dávid Joáb szavaira meg-üzünk a' sirástól, és a' pártosokat gráciájába fogadván, a' Júda nemzetségétől Jerusálembé vitek. Semeit, és Misibofethet gráciájába vízzel vézi, és meg-hadgya Misibofethnek hogy a' földet meg-ossza Sibával. Berzellai elbűtsúzván Dávidtól vízzel tér, véle hagyván Chámánt. Az Izraél nemzetsége veszekedik Júda nemzetségével Dávidért.

D

XX.

XX. Réf.

Séba az Izraél fiaival együtt el-pártol Dávidtól, kire hadakkal megyen Joáb, és Amasát az útban meg-ölvén, Abelát meg-fállya, ki alól el-megyén, minek-utánna Séba fejét a' városbeliek a' köfalón ki-adták volna.

XXI. Réf.

A' Gabaoniták három eztendeig való éh-féggel éhorgattatnak, a' Saul kegyetlenfegéért, kit el-követett vólt rajtok; kit hogy magokról el-fordítsanak, meg-engedi Dávid nekik, hogy Mifibósethen kívül, a' Saul hét maradékát fel-akaszták. Azután négy-fő meg-veri Dávid a' Filisteusokat, és négy Oriást meg-ölnek az ő vitézi.

XXII. Réf.

Dávid az énekben hálát ad az Istennek, hogy ötten eddig minden ellenségitől meg-oltalmazta.

XXIII. Réf.

Dávidnak utólsó bevédi, és vele lévő fő-rendeknek nevei.

XXIV. Réf.

Gád Próféta Dávidot meg-dorgálja, hogy a' népét fámba-vette, és a' három tsapásból válafrás adatik neki, és harmadnapig-való dög halált válafr, melly által hetven ezer ember hal-meg. Dávid könyörög az Istennek a' dög halál meg-fünéseért, és oltárt építvén az Istennek, meg-fünik a' dög halál.

SAMUEL, avagy KIRÁLYOK III. KÖNYVE.

Mellyben vagyon 22. Réf.

I. Réf.

Dávid a' vénése miatt meg-hidegült, kinek meg-melegítésére Abiság adatik; mindazonáltal tisztán marad tőle. Adoniás Királyságra vágyódik. Bethsabée Náthán Próféta-tól meg-tanítatván, Salomonnak a' királyságot meg-kéri Dávidtól, kit hallván Adoniás el-halad.

II. Réf.

Dávid szép oktatásokat, és intéseket adván Salomonnak, meg-hal. Adoniás Abiságot feleségül kéri. Melly praktikával a' Királyságra-is vágyódik, de Salomontól meg-ölettetik. Abiathár a' Papságtól meg-foztatik, és Joáb a' fént sátorban meg-ölettetik. Semei-is mivel hogy a' tilalom ellen Jerusálemben ment, három eztendő múlván meg-ölettetik.

III. Réf.

Salomon a' Faraó leányát feleségül vévén, álmában börtönséget kér az Isten-től, ki-is gazdagsággal, és dütsőféggel együtt meg-adatik neki; kit a' gyermek felett oltózo két kurván leg-előző meg-mútat.

IV. Réf.

Salomonnak Fejedelmi, fő-rendei, étkeinek nevei, gazdagsági, börtönsége, az ő uralkodásában lévő bekeféség, példa-bevéde, és versei elé fámláltatnak.

V. Réf.

Ihirám Salomonnak munkásokat ad, kik a' templom építésére fát vágjanak, kiknek eldelt rendel Salomon. A' fa vágóknak, hordóknak, köfaragóknak, és tisztartóknak fát ad.

VI. Réf.

A' templomnak építése, mértéke, külső és belső ékesítése, és véghez vitele.

VII. Réf.

Salomonnak palotái, házai, és felélégi, és a' templomnak értz's aranyból-való edényi.

VIII. Réf.

A' templom (belé vitetvén az Isten sekrestye) meg-éenteltetik, és a' köd azt be-tölti. Salomon hozzás imádság után megáldgya a' népet. Az ökröknek, és juhoknak, mellyek ezen az innepen fel-áldoztattak, fát elé hoztatik, úgymint: huszonné ezer ökör, és száz ezer juh.

IX. Réf.

Az Ur, másodszor meg-jelenvén Salomonnak, fenyegetéssel inti az ő parantsolatának megtartására. Salomon sok városokat építvén, külömbféle nemzeteket birodalma alá hajt, és Ofírból sok arany hoztatatik néki.

X. Réf.

Sába Királyné Salamon-hoz jön, és az ő böltséféget, méltóságát, ország igazgatását tudállyá; ajándékokat ad Salomonnak, s viszontag Salomon néki; és országába viéte tér. Salomonnak sok aranyat hoznak más országok-

gokból adóban; külömb-külob-féle edényeket, és királyi éeket tsináltat: az ő drága edényi, éekerei, lovai elé-bezélltetnek.

XI. Réf.

Salomon pogány nemzetségből vévén magának feleségeket, azoknak a' bálványihoz folyamodik, kiért az Isten meg-haragudván reá, ellenséggül támaétya Adádót, Rázont, és Jeroboámot; kinek-is Abiás Próféta által az Izraél országot igéri, tsak egy nemzetséget hagyván Salomon fiának. Salomon, ország-lásának negyven éztendeje után meg-hal: és a' fia Róboám uralkodik utánna.

XII. Réf.

Róboám az ifjak tanátsán járván, s megvetvén a' vének tanátsát, keményen viseli magát, kiért tíz nemzetség (tsak a' Júda nemzetsége maradván vele:) Jeroboámot válaétya Királynak; és az Isten Róboám hadát, kit Jeroboámra gyűjtött vala, Seméia Próféta által el-özlattya. Jeroboám arany borjúkat, kiket Isten gyanánt imádgyanak tsináltat; azoknak oltárokat, és Papokat rendel.

XIII. Réf.

Egy Próféta küldetik Júdából Jeroboámhoz, ki meg-jövendöli a' bálványozó oltárnak el-romlását, és Josiás Királynak éületését. Midő azon Próféta imátkoznék, Jeroboám keze, ki meg-éaradott vala, meg-gyógyúl. Midő pedig azon Próféta, víza térne, meg-ölettetik az oroélantól, hogy engedetlen volt

D ;

az Isten

az Isten szavainak. Jéroboám még elébb meggyen a' gonofságban.

XIV. Rész.

Abiás Proféta meg-jövendöli Jéroboám feleségének, hogy a' fia meg-hal, és hogy a' Jéroboám háza éppen el-fogy. Jéroboám meg-halván, Nádáb a' fia lesz helyébe. Szék Egyiptom Királya Jérusálemet, és a' templomot el-pusztította. Roboám meg-hal, és a' fia Abia uralkodik utánna.

XV. Rész.

Abia után Júda Királya léfzen a' fia Ása; a' ki Benadadtól Syria Királyától segérséget kérvén, Baasával az Izraél Királyával hadakozik. Ása meg-hal, és a' fia Josaphát, léfzen helyében. Basa Nádábot Jéroboám fiát, egész nemzetségével meg-öli, és utánna uralkodik Izraélben.

XVI. Rész.

Jehú Proféta meg-jövendöli Baásának, és az egész házanak el-vezetését; ki meghalván, utánna Izraél Királya lesz a' fia Éli; kit Zám-bri meg-öli: az után uralkodik Amri. Zám-bri pedig magára gyűjtya a' királyi házat: Amri pedig meg-halván, a' fia Acháb uralkodik utánna, ki Jezabelt vette feleségül, és az ő idejében meg-építtetik Jérikó.

XVII. Rész.

Illyés Proféta három évtendeig bé-zárja az eget, és első nem lesz: a' hollóktól tápláltatik, és azután a' Sareftána özvegy asszonytól; kinek

kinek a' kevés liszte, és olaja el nem fogy; azután ugyan azon özvegy asszonynak a' fiát halottaiból fel-támasztá Illyés.

XVIII. Rész.

Az éhség el-hatalmazván, Illyés Abdiáfra, ki a' barmainak füvet keres vala, akad; és nagy nehezen reá véli, hogy izennye-meg Achábnak az ő jelenlétit; ki-is szemközben találván Illyést, meg-dorgálja: Illyés ötrödfél éáz hamis Profétákat meg-ölet, tűz állván az égből az ő áldozattyára, és esőt nyér az Istentől.

XIX. Rész.

Illyés Jezabeltől üldöztetvén, a' pusztában álmából fel-költetik, és az Angyaltól tápláltatik, és a' Hóreb hegyére meggyen; és ott egy barlangban panázkodik az Istennek, hogy tsak egyedül maradt volna az Isten Profétái között; és megjelentetik neki, hogy még hét ezren maradtak. Az Isten Illyést el-küldi, hogy Hazaelt Syria Királyává kenne, Jehut Izraélnek, Eliséust pedig Profétává.

XX. Rész.

A' Syrusok Samariát meg-állván meg-vertetének; és ismét más évtendőben is meg-vertetnek, és Bénadáb a' Királyok rabságra esik; kit Acháb el-erezt, mellyért a' Profétától meg-dorgáltatik.

XXI. Rész.

Náboth hogy a' élőjét Achábnak nem adgya, a' hamis tanóktól (kiket Jezabel fogadott);

dott:) vádoltatik, és meg-köveztetik: Ácháb midőn a' Náboth özölje elfoglalására menne, Illyés émközben találván meg-dorgálly a, és sok tsapásokat jövendől néki, kiktől mindazonáltal Ácháb magát meg-alázván, megmenekedék.

XXII. Rész.

Ácháb és Josafát Júda és Izraél Királyi a' négy ház hamis Profétáktól meg-tsallattatván a' Syrusokra haddal mennek, de meggyőztetnek, és Ácháb el-vé, ki Micheas Profétát, az igaz jövendőlésért a' tömlőzbe tette vólt. Ácháb helyébe Királyságra emeltetik a' fia, Ochoziás; Josafát helyébe pedig a' fia Jorám.

SAMUEL avagy KIRÁLYOK

IV. KÖNYVE:

Mellyben foglaltatik 25. Rész.

I. Rész.

Ochoziás betegségében meg-gyógyulása felől a' Beelzebubhoz akar folyamodni, kiért Illyéstől meg-dorgáltatik, és az ő halála meg-jövendölterik. Két fejedelem, kiket ötven-ötven vitézekkel küld vala Ochoziás Illyéshez, az égből le-állott tűztől meg-eméltetik. Harmadik fejedelem-is küldetik, kiaz ő maga meg-alázásáért meg-tartatik, és véle Illyés Ochoziáshoz le-mégyen. Ochoziás halála után az öttse Jorám uralkodik.

II. Rész.

II. Rész.

Illyés a' palástyával a' Jordán vizét megtűtven két felé állítja, és Éaráz lábbal Elifeussal által mégyen; Illyés tüzes Éekerben az égbe ragattatván, az ő kettős lelkét és palástyát Elifeusnak hadgya; azon palástal Elifeus a' Jordán vizét két felé állítja, és Éaráz lábbal által mégyen: Illyés keresztes, de nem találtaik: Elifeus a' Jérichó vizét, sőt ereztvén belé, jó-iztűvé, és a' földet jó-termővé teszi: negyvenkét gyermeket, kik Elifeust tsúfollják vala, a' medvék el-éaggnak.

III. Rész.

A' Moabiták Királya a' békeséget megfogván, reá mennek hadakkal az Izraél, Júda, és Édom Királyi, kiknek nagy fömjúságtól korongattatván, az Ur Elifeus által, eső nélkül vizet, és a' Moabiták ellen győzedelmet ígér. Mindazonáltal a' Moabiták Királya, az első éülött fiát fel-áldozván, a' vezédelmet elfordítja magáról.

IV. Rész.

Elifeus az özvegy azzónynak, ki nagy adóságról terhelhetett vala, olaját meg-kaporttva, kiből az adóságot meg-fizeti. A' gazdazzónynának Sunamiusnak fiát nyér az áltól, kit (meg-halván:) halottaiból-is fel-támaszt. A' keserű izü pépet, lister ereztvén belé, jó iztűvé teszi, és ház embert hűt kenyéssel meg-elégít.

D 5

V. Rész.

V. Réf.

Elifeus Naamánt; a' Jordánban hétézeri mosás után poklofságából meg-tisztította; mely poklofság Giezire Elifeus fogájára ragada, hogy álnokul fizetést (kit Elifeus el nem vett) kért Naamántól.

VI. Réf.

Elifeus parantsolattya a' fejze a' vizen úszik. A' Syrusok Királya titkait ki-nyilatkoztatya, és vitézt; kik ötet meg-akarják vala fogni, meg-vakította. A' Syrusok Samariát meg-állják, ki miatt olly éhség vagon a' városban, hogy az annyok fiokat meg-főznek, és ennék; ki miatt meg-parantsollya a' Király, hogy Elifeust meg-öllyék.

VII. Réf.

Elifeus a' Samariabelieknek nagy bőséget jövendől: a' Syrusok az Istentől meg-rettentvén, mindeneket a' város alatt hagyván, el-áladnak; ki négy poklos meg-jelent: a' Samariai Fejedelem pedig azért, hogy Elifeusnak nem hitt volna, a' város kapujában a' néptől el-tapodtatik.

VIII. Réf.

Hét estendeig-való éhség után, kit Elifeus meg-jövendölt vala, Sunamitis, ki Elifeus társasából idegen földre ment vala, vízeze tér, és a' éántó földeit vízeze vézi. Elifeus Bénánádnak halálát meg-jövendöli: és utánna-való Királyt Hazaelt Jorám a' Júda Királya meg-veri az Idumeusokat, hogy tölle el-pártoltak.

Jorám.

Jorám helyett Király lézen a' fia Ochoziás.

IX. Réf.

Jéhu Izrael Királyává kenettetik, kinek meg-parantsollya az Ur a' Próféta által, hogy Ácháb házát éppen el-töröllye, meg-öli azért mind Jorámot, 's mind Ochoziást; és Jeza-bel testét az ablakon ki-veti, és az ebek el-éaggattyák, Illyés jövendölése szerint.

X. Réf.

Jéhu Áchábnak hetven fiait, és Ochoziásnak negyvenkét atyafiát meg-öleti. A' Baálnak hamis Papjait álnokul ölve hivatván, mind meg-öli, és a' Baál képét 's templomát meg-égeti. Mindazonáltal Jéhu az arany borbujuk imáadásában meg-marad, kiért az Izraeliták igen meg-verettetnek Hazaeltől. Jéhu halála után uralkodik a' fia Joacház.

XI. Réf.

Athália hallván a' fia halálát, az egék királyi nemből valókat meg-öleti Joáson kívül, és az országot el-foglallya, de a' Jójadás Pap parantsolattyaiból meg-öletetik, és Joás Júda Királyává tétetik, ki a' bálványokat templomostól el-rontya.

XII. Réf.

Joás a' templom kintseiből, a' templomot meg-újította, és építi. Hazaelt nagy haddal kékül Jérusálemre, de Joás a' templom kintseit néki küldvén meg-engedeli; azután Joás a' Éolgaitól meg-ölettetik, és utánna a' fia Amasias uralkodik.

D 6

XIII.

XIII. Rész.

Joacház az Izraél Királya fok gonofságáért, a' Syria Királyától zörongattatván, az Urhoz tér, és meg-ébadíttatik; kinek halála után a' fia Joás lézen Király, a' ki Elifeus jövendölése érint háromkor meg-veri a' Syrusfokat: Elifeus meg-hal, és a' holt ember, kit a' tolvajok az ő síjába vetettek, az ő tsonyait érvén, fel-ramad.

XIV. Rész.

Amasías meg-ölvén az atya hóhérit, Edomot-is meg-veré; melly győzelemmel fel-fuvalkodván, Joásra az Izraél Királyára ámad, kitől el-is fogattatik, és Jérusálem fel-prédáltatik: Joás után uralkodik a' fia Jeroboám, ki meg-ébadíttya Izraelt a' fok zörongatástól. Azután ő helyébe Király lézen a' fia Zakariás. Amasías a' Júda Királya a' pártosoktól meg-öletik, és utánna a' fia Azariás uralkodik.

XV. Rész.

Azariást az Isten bélpoklósággal meg-tsapja: Azariás után uralkodik a' fia Joathán Júdán: Zachariás után pedig Izraél Királya lézen Sellum: Sellum után Manahem, ki adózik az Assyriusok Királyának. Manahem után Faceja, Faceja után Facex; kinek idejében Theglathfalasár nagy részét az Izraelitáknak Assyriába vízi; Faceja után Ofee; Joathán után pedig Júda Királya után, lézen a' fia, Acház.

XVI.

XVI. Rész.

Acház a' maga fiát tüzes áldozatokban fel-áldozza a' bálványoknak: az Izraél, és Syrusok Királya, meg-éallyák Jérusálemet, kik ellen Acház segítséget kér az Assyriusok Királyától, kinek tekintetért az igaz Istent meg-vetvén, az Assyriusok bálványának áldozik. Acház: Ez után uralkodik a' fia Ézéchiás.

XVII. Rész.

Az Izraelitáknak fok gonofsági után Salmanasár Ofect az Izraelitákkal, hogy a' régi éokott adót meg nem akarná adni, Assyriába vízi: mivelhogy pedig a' kik az Assyriusok közül Samariába küldettek, az Istennek tiszteletit nem tudták, az orozlánoktól el-éag-gattattak, Izraélből adatik nekik Pap, a' ki őket oktafja; a' honnat a' következett, hogy az Istennek-is, a' bálványoknak-is, tiszteletet adnának.

XVIII. Rész.

Ézéchiás az igaz Isteni tisztelettől vífeltetvén, a' bálványokat el-rontya; hasonlóképen a' Moyses réz kígyóját-is; és meg-veri Edomot: Ézéchiás az Assyriusoktól el-pártol; kiért Sénachérib nagy hadal jön reá, és Júdának fok városit meg-véi; kit látván Ézéchiás, grátiát kér; kitől Sénachérib nagy fámú pénzt kér, és Jérusálemet meg-éallya. Rablases fok éidalmokkal Ézéchiást, és átkokkal az Istent-is illeti.

D,

XIX.

XIX. Rész.

Ezéchiás Király, és Ésaiás Proféta az Istennek könyörögnék, hogy az ellenségtől meg- szabadítsa: az Isten őket meg-hallgatván Rab-faces átkozódásáért, ejtőke az Ur Angyala, az Assyriusok között éz nyóltzanót ezer embert meg-ól, kit látván Sénachérib a' bálványok templomába falad, és a' maga fiaitól meg-ölettetik.

XX. Rész.

Ezéchiás beteg lévén, Ésaiás megjövendőli néki, hogy azon betegségében meg-halna. Mindazonáltal mind a' ketten könyörögvén, nem-tsak elébbeni egélségét meg-nyeri, hanem még életének-is tizenöt éztendeig-való hozzabítását; kinek nagyobb bizonyására a' nap tíz gráditsal vízzel mégyen. Ezéchiás meg-gyógyulván az Assyriusoknak fitogatya kintseit; kinek büntetésére, meg-jelenti néki Ésaiás a' Babiloniai rabságot. Ezéchiás után a' fia Manaffes uralkodik.

XXI. Rész.

Manaffes a' bálványokhoz folyamodván, az Ur meg-jelenti néki büntetését, hogy Júda, és Jérusálem el-rontatnék. Manaffes után Királyá lez a' fia Ámon, Ámon után kit a' maga Eolgai meg-öltek, a' fia Jofias.

XXII. Rész.

Jofias a' templomot újonnan meg-építti, és az Istennek tiszteletit helybe állíttya. A' törvénynek könyvét meg-talállya, kiben fok-féle

féle tsapáfokat, és büntetéteket olvasván, meg-ijed: de Holda nevű Proféta a' éhony meg-jelenti néki, hogy ő békefésben uralkodnék és meg-halna; mindazonáltal halála után, mind azok a' tsapáfok reá következnek a' népre, azért, hogy az ő attyaik az Istent meg-vetvén, a' bálványokhoz folyamodtak.

XXIII. Rész.

Jofias az Isten törvényének könyvét el-olvassa a' nép előtt; a' bálványokat nem tsak a' templomból, hanem az országból-ia ki-irtya, és a' bálvány imádó papokat meg-bünteti; a' Hufvének kentelését meg-parantsollya: azután a' hadban az Égyiptomi Királytól meg-ölettetik: utánna a' fia léken Király Joacház. Kit Pharaó el-fogván Égyiptomban vízen, 's helyette pedig Joachimot tézi; a' kitől nagy adót véken.

XXIV. Rész.

Jochim három éztendeig adózik a' Babiloniai Királynak; azután meg-hallván helyette Király léken a' fia Joachim; kit Nabuchodonosor a' templomnak minden kintseivel, és a' népnek fő-rendeivel Babylonba vízen, ki után uralkodik Sedeciás.

XXV. Rész.

Nabuchodonosor Jérusálemet meg-vézi: Sedeciásnak fémelattára, a' fiait meg-öleti: azután magának fémelait ki-tolyattya; azután az egéz néppel (mindazonáltal egy keveset ott hagyott, kik a' földet mívelnék) Babiloniába

niába vitt: mineküránna a' templom és a' derék épületek meg-étek volna, Godoliát Nabuchodonozor Jérusálemben tiéztartónak téfi: ki Ismaeltől meg-öletvén, a' nép Babylonban élad: Joachin pedig a' Babyloniai fogságban lévén, a' Királytól nagy méltóságra emeltetett.

KIRÁLYOK KRÓNIKÁJA

I. KÖNYVE.

Mellyben 29. Rész foglaltatik.

I. Rész.

A Dámnak nemzetségi Ábrahámig; Ábrahámnak nemzetségi Esau nemzetségé-velegyütt; és Édom földének királyi, 's fejedelmi, nünkelörte Izraélben Királyok voltak volna, elé-éamlálatnak.

II. Rész.

Jákob Pátriarchának fiai le-irattatnak: Júda Pátriarchának nemzetségi Ilaig, Dávid Király attyáig; és az ő attyafiai elé-hozattatnak.

III. Rész.

Dávid Király fiai, és minden Királyokat, 's Fejedelmeket az ő fiaikkal, és leányival, kik ő tőlök éarmaztak, elé-éamlállyá.

IV. Rész.

Ísmét Júda, és Simeon maradékinak Éama, és lakó helyek. Chám maradéki a' Simeon fiaiól el-veztetnek, és az Amalecziták-is megveretnek.

V. R.

V. Rész.

Rúben, és Gád fiainak, és Manasse, fél nemzetségének laistroma, és azoknak lakások: ezek az Agarenusokat meg-verik; de végtére a' bálványozásért az Assyriusoktól rabságra vitettetnek.

VI. Rész.

Elé éamlállyá Lévinek nemzetségét, és azokat, kiket azok közzül Papságra, és Lévi taságra rendelt Dávid az Urnak házában: Ááron Papnak nemzetségi, és Papoknak tiétei, és Várafai, azonkívül a' éabad városoknak nevei.

VII. Rész.

Iffachárnak Bénéiaminne, Nephtalinek, Manassénak, Efraimnek és Ásernek nemzetségi elé-hozattatnak.

VIII. Rész.

Ísmét Bénéiaminne nemzetségét, és lakó helyeit hozza elé, az után Saulnak, és az ő fiainak.

IX. Rész.

Meg-tanít reá, kik voltak az Izraél fiai közzül elsők, a' kik Jérusálemet meg-állották; a' Papoknak és Lévitáknak, és világi rendeknek-is tiétri: Viéontag elé-bezélli Saulnak, és az ő fiainak nemzetségét.

X. Rész.

Saul az Istentől el-vettvén az ő fok gonofságiért a' Filistéusoktól, fiaival együtt meg-ölettetik a' hartzon. Saul feje el-vitetik a' Fili-

Filistheusoktól, és a' teste, fiaival együtt eltemmettik a' Jabes Galaád lakosi által.

XI. Rész.

Dávid Hebromban Királyá kenetik, és Si-on várából a' Jebuseusokat ki-vernén, Jérusálemben lakik: az ő fő vezíreinek nevei, és tselekedeti. Dávid nagy éomjúságban lévén, nem ivott a' vízből, melyet az ő fő vezíre hoztak, mivel hogy fejek vezedelmével hozták azt.

XII. Rész.

Azoknak nevei, kik Dáviddal híven megmaradtak, akkor, mikor Saul előtt éaladna; és ísmét azoknak, kik minden nemzetségekből Dávidhoz gyűltek, hogy ötlet Királyá tennék Hebromban.

XIII. Rész.

A' Cariathiarim hegyéről az Abinadáb házról víze hozattatik az Isten ládája, nagy pompával: de midőn a' tehének, kik vízik vala éilajkodnának, és a' éekér-dölésre hanyotlana, Oza hozzá nyúla a' ládához, és éörnyű halált hala; annakokáért Obededom házához vízi Dávid a' ládat, és meg-áldgya ötlet az Isten.

XIV. Rész.

Híram Király fákat és mester embereket küld a' Dávid házának építésére. Dávidnak feleségi és gyermeki. Dávid az Istent megtanátolsván, kétzer a' Filistheusokat megveri.

XV.

XV. Rész.

El-kééitvén az Isten hajlékát, az Isten éekrénye nagy *solenita*/sal Jérusálemben viterik. Dávidot a' felesége Michol meg-tsúfollya, hogy az Isten éekrénye előtt gyólt öltözetel és bárfony stólaival öltözve tántzolt.

XVI. Rész.

Bé-vivén a' éekrényt a' hajlékba, és áldozatokat bé-mútatván meg-áldgya Dávid a' népet, és ennnek ád: a' Lévitáknak tízei előztatnak, és az ének meg-irattatik, melyet a' éekrény vitelekor éneklettek, és azután is a' éekrény előtt énekellyenek.

XVII. Rész.

Midőn Dávid gondolkoznék a' templom építése felől, meg-ígéri az Isten, hogy az ő fia vinné azt véghez. Dávid halát ád Istennek, és az ő jóvóltát magáéttallya.

XVIII. Rész.

Dávid a' Filistheusokat, Moabitákat, Syru-fokat, és Édomitákat meg-győzi, kikre adót vét: Dávidnak fő tízei.

XIX. Rész.

Dávid Hánont, az Ammoniták Királyát, ki az ő követit, kiket vígakétfalára küldött vólt, meg-betstelenített vala, az Assyriusokkal együtt, kik Hanoninak segétségére mentek vólt, meg-veri.

XX. Rész.

Dávid az Ammonitákat és Filistheusokat meg-győzi, és három Oriást meg-öl.

XXI.

XXI. Rész.

Dávid a' népet fámba vevén, az Istent haragra gerjeszti, és büntetésül a' harmadnap dőghalált választván, hetven ezer ember hal meg: azután könyörgése által az Istent megengedélteli, és oltárt építt.

XXII. Rész.

Dávid a' templom építésére való eszközöket készíti, 's meg-parantsollya Salomonnak, hogy meg-építse, és mindenkor az Istent tisztelje, 's féltse. Inti a' Fejedelmeket-is, hogy segítségkel legyenek néki.

XXIII. Rész.

Dávid meg-öregedvén, és a' Királyságot Salomonnak adván, a' Lévitákat fámba vevéi, és kinek-kinek tiszter ad. A' Moyses fiai a' Léviták közé émlálattnak.

XXIV. Rész.

Dávid az Eléázár és Ithamar Papok fiait huszonnégy grábitsban osztja sorfal, hogy kiki mint járjon-el tisztéi kerint az isteni szolgálatban. Használóképen a' több Lévitáknak tselédi-is sorfal rendeltetnek-el.

XXV. Rész.

Dávid az Ásáf, Hémán és Idithun fiait, huszonnégy részre osztja sorfal, hogy kiki az ő rendi kerint énekellyen az Ur házában.

XXVI. Rész.

Kik örizzék a' Léviták között az ajtókat, és melyik familia melyik ajtót örizzé sorfal el-óztatik: használóképen kik örizzék a' templom

plom kintfét, és ézent edényeket.

XXVII. Rész.

A' Királynak tizenkét Fejedelmi, kik közöttül kiki az ő hólnapjában, huszonnégy ezer vitéznek parantsolt: elé-hozatnak hasznólóképen a' nemzetségeknek, a' kints-tartóknak Fejedelmi, és Királynak gazdagsági.

XXVIII. Rész.

Dávid el-készítvén a' templom építésére való kerfámokat, Salomont, és a' fejedelmeket inti az Isten parantsolatának megtartására, és eleibe adgya miformán építsék a' templomot, a' mint néki adta volt az Isten.

XXIX. Rész.

Dávid, a' Fejedelmek, és a' kötség nagy alamisnát adnak a' templom építésére: Dávid az Urat magasztalván könyörög Salomonnért, és a' népért; és ezer tulkot, ezer koft, és ezer bárányt fel-áldozván. Salomon másodszor Királyá kenetik. Dávid pedig Királyságának negyvenedik éftendejében e' világból ki-múlik.

KIRÁLYOK KRÓNIKÁJA

II. KÖNYVE:

Ki magában foglal 36. Rész.

I. Rész.

Salomon Gabaonban ezer áldozatot mutat-bé. Az Ur éjtéka néki megjelenvén börtsefséget ad néki, kit Salomon kér vala az Urtól: a' börtsefséggel együtt gazdag-

dagság, és dicsőfőleg-is adatik néki; azután ékezeket, és lovakokat gyűjt magának.

II. Rész.

Salomon a' templom építéséhez készülvén, Hirammal meg-alkuúzik, hogy néki tudós építő mestereket, és alkalmatos fákat küldjön.

III. Rész.

A' templom pitvarostól meg-építterik, és le-irattatik annak helye, nagysága részei; és két réz oázor építterik az ajtó előtt.

IV. Rész.

Réz óltár, öntött tenger, arany gyertyatartók, asztalok, pohárok, és más a' templomhoz tartozó eszközök el-készítternek; s azoknak nagysága le-irattatik.

V. Rész.

A' fent edények külömbkülömbféle ajándékokkal bé-vitetvén a' templomban, az Isten ládája-is (kiben a' Moyses táblája) bé-vitetik, és az Isten dicsőfőlegé bé-tölti a' templomot.

VI. Rész.

Salomon a' népet meg-áldván, hálákat ad az Istennek, hogy bé-teljesítette az ígértét, kit Dávidnak ígért vala; és könyörög az Istennek, hogy hallgassa-meg azoknak könyörgéseket, kik abban a' templomban könyörögnek.

VII. Rész.

A' mennyei tűz az áldozatokat meg-eméztvén, az Istennek méltósága bé-tölti a' templom-

plomot. Salomon sok áldozatokat bé-mutatván, hét nap ülli, és fenteli a' templomnak ünnepét; nyöltzadnap pedig mind öze-gyűlvén el-botsáttya a' népet; az Ur pedig meg-jelenti Salomonnak, hogy meg-hallgatta az ő könyörgését, és meg-ígéré, hogy azokról mindenféle tsapásokat el-véden, a' kik abban a' templomban könyörögnek.

VIII. Rész.

Salomon sok városokat építvén, a' külső nemzeteket bottya alá hajtya: áldozatokat bé-mutatván, a' Papoknak, és Lévitáknak, Dávid rendelése szerint a' titeket el-öfitya. Ofirba hajókat küld, a' honnan sok arany hozattatik néki.

IX. Rész.

Sába Királyné Salomonhoz jöven, s az ő bőségségén álmélkodván, sok drága ajándékokat lád Salomonnak; Salomon-is a' Királynénak, és hazájában víza tér. Az aranyak fáma, ki minden éntendőnként Salomonnak hozattatik vala: kopjakat, paifokat, és ivó-edényeket, királyi ékeket éléfánt-tsonból, aranyasakat tsináltat; elé-fámláltatik az ő gazdagsága, bőségsége, és birodalma. Salomon, birodalmának negyvenedik éntendejében meg-hal, a' fia lez helyébe Róboám.

X. Rész.

A' nép könyörög Róboámnak, hogy azt a' nagy terhet könnyébbítse-meg, mely alá vetette vala az attrya. Róboám a' véneknek

taná-

tanácsát meg-vetvén, az ifjak tanácsát vételelé, és meg-nehezítte a' népnek terhét; ki-ért a' nép meg-hasonlik, véle maradván tsak két nemzetség; tíze pedig Jéroboámhoz áll.

XI. Rész.

Midőn Roboám, fegyverrel víza akarja venni az atyának egész országát, az Isten megparancsolja néki Séméja által, hogy Izrael ellen ne hadakozzon; Roboám városokat építvén hozzá folyamodnak a' Papok, és Léviták, kiket Jéroboám el-tűzött: Roboámnak feleségi, és ágyasi.

XII. Rész.

Roboámot, és a' Júda nemzetségét az Isten, az gonokságokért, Sésáknak, az Egyiptom Királyának kezébe adgya; ki-is Júda városit meg-vévé, Jérusálemet el-pusztította, a' Királynak, és templomnak kintsét el-prédállya, azután az arany paisok helyébe értzből tsinálta Roboám; ki meg-halván, utánna lében a' fia, Abiás.

XIII. Rész.

Abiás, haddal menvén Jéroboámra, inti őket, hogy fegyvert ne fogjanak ő ellene Abiás ellen, mivel véle volna az Isten, a' kitők meg-vetettek: és az Istenben bízván megveri Jéroboám hadát; kiből el-estek öt éáz ezeren, kiknek városokat-is meg-véle; azután Abiás tizennégy feleséget véken, kik hültek néki negyven nyolcz magzatot, az-az: huszonnyolcz fiát, és tizenhat leányokat.

XIV.

XIV. Rész.

Abiás után uralkodik a' fia Ása, kinek az Isten békeséget adván, a' bálványokat el-rontya, és Júdanak városit meg-építte, és a' Szeretsenek Királyát Záramot egész hadával, ki ezeréerte-való ezerből áll vala, Isten segítségéből egészen el-törli.

XV. Rész.

Azariás meg-jövendöli, hogy Izrael sok ideig igaz Isten tiéreti nélkül, Papok, és törvény nélkül léendő lenne; kinek jövendölésétől fel-gyúladván Ása, a' bálványokat el-rontya, és az édes annyát a' bálványozásért a' birodalmból le-tézi; a' nép pedig esküszik, hogy végig az igaz Istennek foglándó lenne.

XVI. Rész.

Midőn Baása, az Izrael Királya haddal menne Afára, Ása Bénádót a' Syrusok Királyát segítségül hja; Hanani Profétát pedig azért, hogy ötöt meg-dorgálta volna, hogy a' Syrusok Királyát segítségül hitta, a' tömlöttbe veti. Azután Ása a' lábai fájdalom miatt (inkáb bízván az orvosságban, hogy sem az Istenben :) meg-hal.

XVII. Rész.

Az istenfelő Jósafát uralkodik az atya Ása után, kinek gazdagsági, és hatalma elé-éamlátauk: az Isten törvényének tanítóit küldi egész Júdába: az ő Fejedelmi, s azoknak vitézi elé-éamlálatnak.

E

XVIII.

XVIII. Rész.

Jósfát a' gonosz Áchábbal főgorságot vét, a' fiának vévén Ácháb leányát. Á' négy éáz hamis Proféta meg-tsalván Áchábót, jóvalyák néki, hogy Rámoth Galaádra mennyen haddal, mert győzedelmes lenne; Micheás pedig ellenkezőt profétálván, a' tömlőtbe vették. Ácháb Micheás jó vendölése éerint el-éfik a' hartzon.

XIX. Rész.

Josaphát a' éerentsétlen hartzból víza térvén meg-dorgáltatik Jéhu Profetától, hogy éövetseget vetett Áchábbal: azután inti a' Birákat, hogy az igazságot ki-éolgáltassák; a' Papokat pedig és Lévitákat, hogy az igaz Isten tízteleire a' kösséget oktasák.

XX. Rész.

Midön az Ammoniták, Moabiták, és Syrusok Jósfát ellen mennének, Jósfát az egész néppel börtölvén könyörög az Istennek, hogy éégyenítse-meg ellenségit; kit-is Isten meg-hallgatván, az ő ellenségi egymásra támadván, és meg-ölvén, meg-éabadúl, és azoknak kintseket fel-éedi. De mivel-hogy az istentelen Ochoziással éövetseget vetett, a' Profetától meg-feddettetik, és az Istenőt meg-büntettetik.

XXI. Rész.

Az istentelen Jorám Jósfát fia az attyafiait, és Júdanak égynehány Fejedelmét meg-öli, kinék Illyés Proféta levél által békeféget,

get, s halált, és házának fel-prédálását meg-jövendöli, kik bé-is tellyefedtek.

XXII. Rész.

Az istentelen Ochoziát, Jorám a' Júda Királya fiát meg-öli Jéhu; hasonlóképen Jorámot-is az Izraél Királyát; midön pedig Athalia Ochoziás annya, a' Király fiát meg-ölné, Jófabeth a' Király leánya, Joást ki legkissebb vala, el-dugta, és meg-tartotta.

XXIII. Rész.

Jójada fő Pap, Joást hét éztendös korában Királyá keni, és Atháliát meg-öleti, azután az Istennek tízletei helyébe állítatik; a' kösség a' bálványokat el-rontya.

XXIV. Rész.

Joás míg Jójada fő Pap élt, jó és istenfélő volt, a' templomot meg-újítja; de Jójada halála után gonofságra vetemedett, és Zachariást Jójada fiát meg-öleti. Más éztendőben Júda, és Jérusalem a' Syrusoktól fel-prédáltatik, és Joás a' éolgaitól meg-ölettetik.

XXV. Rész.

Amasiás Joás fia, meg-öli az attya hóhérit; és az Idumeusokat meg-vervén, azoknak bálványit imádgya: azután Joás (kit hartzra hitt vala:) az Izraél Királya el-fogja: Jérusalem fel-prédáltatik, Amasiás Lachisba éaladván meg-öletik.

XXVI. Rész.

Oziás tizenhét éztendös korában, az attya Amasiás helyett Júda Királyává tétetik; ki-is isten-

istenfélő, és áitatos volt. A' Filisthéusokat, Arabiaiakat, és Ammonitákat meg-vervén, sok városokat építtet. De józerentséje, és győzedelme után fel-fuvalkodván, a' templomban a' füstölő óltáron akara füstölni; ki ellen állá Azariás fő Pap más nyóltzvan Papokkal, hogy nem éabad volna néki füstöl-ni, hanem csak az Ááron fiainak; de ő azo-kat fenyegetvén semmit nem gondola vélek, annakokáért bél-poklossággal bünteté-meg az Isten ötet; ki-is halálig rajta volt; azon-ban helyében a' fia Joathám igazgatta az or-szágot, és halála után Király-is lett.

XXVII. Réf.

Joathám istenfélő volta, és áitatosága: az Amoniták Királyát meg-győzvén meg-hal: utánna uralkodik az istentelen Acház a' fia.

XXVIII. Réf.

Acház gonofsági miatt, sokféle tsapásokkal ostoroztatik: Júda, előző az Assyriusoktól, másodszor az Izraelitáktól, kik mindazonáltal Oded Profétától megdorgáltatván víza erež-tik a' rabokat a' prédával. Azután az Idu-méusok, és Filistéusok fanyargattyák; de Á-cház, ezekkel nem gondolván, még neveke-dik a' gonofságban. Uralkodik utánna a' fia az istenfélő Ezéchiás.

XXIX. Réf.

Az istenfélő Ezéchiás a' templomot meg-nyitván, és újítván az Isten tisztességét he-lybe állírtya; hasonlóképen a' Papokat, Lé-vitá-

vitákat, és Énekefeket, intvén az Isten tiszte-letire; és nagy örömmel áldozatokat mú-tat-bé.

XXX. Réf.

Ezéchiás egéz Judát, és Izraél özve-hija, inti őket, a' Hufvér üllélére, és tizennégy nap üllik a' kováfálanok ünnepét nagy ö-römmel.

XXXI. Réf.

A' köffég a' bálványokat el-rontya; Ezé-chiás a' Papokat, és Lévitákat rendbe állít-tya; tisztek tétetnek, kik a' Papoknak, és Lévitáknak a' köffégtől adatott fizetéseket tartásák, és meg-adgyák.

XXXII. Réf.

Midőn Sennacherib Júda ellen jőne, 's káromkodásokkal az Istent illetné, Ezéchiás a' népet hogy Istenben lenne reménsége, ké-ri, 's véle együtt lenne. Ezéchiás Király, és Isaiás Proféta könyörgéfére az Isten Angya-lát küldi, ki a' Sennacherib táborát meg-veri 's el-éllyefeti. Sennacherib éaladván, a' maga fiaitól meg-ölettetik. Ezéchiás jó ée-rentséjében fel-fuvalkodván meg-bántya az Istent, és meg-hal; és utánna léčen a' fia, istentelen Manasses.

XXXIII. Réf.

Manasses sok gonofságiért meg-büntettet-ven, a' Babyloniai rabságra vitettetik; a' hol Istenhez térvén, orfágába vížéa vitettetik: a' bálványokat el-rontván, az igaz Istennek tiszteletit helybe állírtya, ő utánna az ő I-

istentelen fia Amon uralkodik: ennek ísmét halála után, az Istenfelő Jofías.

XXXIV. Réf.

Jofías a' bálványokat el-rontván, a' templomot meg-újítja: a' törvények könyvét meg-találván meg-retten; és annak írása ézerint rendel mindeneket, és öve-híván a' népet, 's elöttök el-olvásván a' könyvet, az Istennel éöverséget vét.

XXXV. Réf.

Jofías fok áldozatokat bé-mutatván a' Hüsvéti ünnepet hét nap énteli. Azután az Egyiptomi Királyal való hadakozásban sebbe esik, és meg-hal; kit az egész köllég keserve-sen sirat; főképen Jérémiás Próféta.

XXXVI. Réf.

Jofías után uralkodik a' fia Joacház, kit Nechaó az Egyiptomi Király Egyiptomba vi-zen, helyében hadgya az Öststé Eliákimat, kit Joákimnak nevez. Ísmét Eliákimot Nabucodonozor Király Babylonba vi-zi, és helyébe marad a' fia Joachin: de ez-is a' templom edényivel Babylonba vitetik, és helyetle hagyattatik az istentelen Sedeciás az atyafia: ki a' Király ellen pártot ütven, a' templomnak és Jérusálemnek meg-égetése után az egész néppel, a' Babyloniai rabságba vitétik, az ő fok vétkéért. Azután Cyrus a' Persák Királya, birodalmának első éntende-jén éabadságot ad nekik, hogy vi-éza meheessenek Jérusálembe.

ESDRÁS

ESDRÁS I. KÖNYVE:

Melly 10. Réfben irattatik-le.

I. Réf.

Cyrus a' Persák Királya az Istentől megvilágosítván, a' Babyloniai fogságnak hetvenedik éntendeje után, vi-éza adgya a' Zsidóknak, a' Jérusálemi templom arany és ezüst edénit; úgy mint öt ezer négy éázat, kiket el-vitt vala Nabuchodonozor. Azon-kivül el-ereztven a' Zsidókat, meg-engede nekik, hogy a' Jérusálemi templomot meg-épitsek.

II. Réf.

Azoknak éama, kik a' Babyloniai fogságból vi-éza-tértek, Zorobábel Jérusálembe; és az ajándékoknak, kiket adtak a' templom meg-épitésére.

III. Réf.

A' nép Jérusálembe gyülvén, az óltárt meg-épitik, a' kin áldozatokat mutatnak-bé; azután a' Sátoros ünnepet hét nap éntelik; és vi-éza-jöverelektől második éntendően a' templomot épitven, a' nép közzül némellyek örömben, 's némellyek siralmokban kiálnak nagy fel-éóval.

IV. Réf.

A' Samariabéliek, kik az Assyriusoktól küldetettek vala a' Samaria várasának meg-ülése-re, akadályoztatták a' templomnak, és várasának épitését, hogy ök-is annak épitésére

E 4

bé nem

bé nem fogattattanak társúl, és meg-is akadályozzák Dárius uralkodásának málodik éftendejéig.

V. Rész.

Aggeus, és Zacharias Profétáknak biztatásából, ísmét el-kezdik a' templom építélét, kic' a' Samariabéliek meg-irnak a' Királynak, de héjában.

VI. Rész.

Dárius Cyrufnak *decretumát* meg-találván a' könyvei között, mellyel meg-engedte a' templom építélét, azt *confirmállyá*; még költséget-is adván annak építésére. A' templom Dárius uralkodásának hatodik éftendjében meg-épül, és meg-ézenteltetik nagy örömmel, áldozatokkal: és a' Hufvétü ünnep hét nap ézenteltetik.

VII. Rész.

Esfdrás a' Királytól *diplomát* vévén, egynéhányan magával, nagy ajándékokkal, Babyloniából Jérusálembe mégyen, a' népnek tanítására, és igazgatására. A' Király *diplomája* mit foglal magában le-irattatik.

VIII. Rész.

Esfdrás úti-társainak a' váma, kik bojtól-vén kérik vala az Istent, hogy ézerentsélen vigye vízfáa őket. Kik-is ézerentsélen Jérusálembe érkezvén, az edényeket, kiket magokkal vífnek vala, áldozatokkal vízik a' templomba.

IX. Rész.

Esfdrás hallván hogy a' Zsidók a' pogányok-

nyokkal öëve házafodtak, el-hafogatván a' köntöfét, firattya őket, és könyörög az Istennek, az ő gonofságokért.

X. Rész.

Esfdrás az egész népet öëve-híván, meg-parantsollyá nékik, hogy a' pogányok közül vett feleséget mindgyart el-ereszték, kire reá igéri a' nép magát. Elé-éamlátatnak azok, kik ez ilyen feleségeknek el-üzésére vigyázzanak; és azok-is, kik pogány feleséget vettek vala.

NEHEMIÁS KÖNYVE

Melly közönségesen Esfdrás második

Könyvének mondattatik:

Ez Tizenhárom Részből áll.

I. Rész.

Nehemiás Artaxerxes Király pohárnoka, meg-halván a' Zsidóknak, kik a' rab-ságból meg-maradtak, háborgatást, keserve-sen fir, és fok ideig bojtól-vén, 's a' népek gonofságát meg-vallván, könyörög az Istennek, hogy kegyelmezzen-meg a' népnek.

II. Rész.

Nehemiás a' Királytól levelet nyervén, Jérusálembe jön; és a' várasznak kőfalait építi; kire hijába fenik a' fogokat az elleniégi.

III. Rész.

Azok nevek hozattatik elé, kik Jérusálem falait, tornyait, és kapuit építik.

IV. Rész.

Sanaballár, és Tobías más nemzetségekkel együtt akadályoztatták az építést; de a' Zsidók egyik kezekkel dolgozván, másikkal fegyvert fogván, és Nehémias könyörögvén, véghez vitték az építést.

V. Rész.

A' nagy fűkségben Nehémias dorgállya a' gazdagokat, a' fősvényiségért; és az usorát meg-tíltja: azonba a' magaét a' éegényeknek bőven ki-ostya.

VI. Rész.

Sanaballár társaival együtt, álnokul levél által inti Nehemiást, hogy véle éövétséget vessen; azután fenyegeti Nehemiást, hogy bé-vádollya a' Királynak, hogy Királyságra vágyódna: s ezzel akarja vala gátolni a' várasnak építését: de Nehémias semmit nem gondol véle, hanem el-végezván a' váras köfalait, meg-félemlének tőle a' éömééd nemzetek.

VII. Rész.

Nehémias Jérusálemben ö-zöket, és vigyá-zókat rendel; azután ö-zve híván a' népet, éamba vétenek azok, kik elő-zör Jérusalemben jöttek, barmaikkal együtt, és sok kintset adnak az épületre.

VIII. Rész.

Efdrás a' nép előtt el-ölvassa a' törvény könyvét; Nehémias pedig vigáztallya a' éomorú népet, és zöld ágat hozván hét nap ül-lik a'

lik a' Sátoros ünnepet, és minndennap olva-fa vala nékik Efdrás a' törvény könyvét.

IX. Rész.

A' nép böjtöléssel pénitentiát tartván el-válík az idegen nemzetségektől. A' Lévi-ták az Istennek vélek-való jótéményit magáztallyák, a' népnek gonofságát meg-val-lyák, és a' népért könyörögvén éövétséget vetnek az Istennek.

X. Rész.

A' Zsidók meg-újítván az Istennek-való éövétséget, esküvéssel kötelezik magokat, az Isten törvényének meg-tartására; főkép-pen hogy ö-zve nem házaldnak a' pogá-nyokkal; meg-tartják a' éombatot, a' hete-dik éztendöt; az ajándékokat, dézmákat, és mindeneknek első fengéjét igazán beadgyák Azoknak nevek, kik meg-esküttek.

XI. Rész.

Jérusálemnek, és Júda városinak új lakosi elé éámlálatnak, azoknak fel-épitése után.

XII. Rész.

Elé-éámlálatnak a' Papok, és Léviták, kik Zorobábellet Jérusálemben ví-zta jöttek vala, és a' kints-tartók. A' nép ö-zve-gyülvén, nagy vígáfsággal meg-éentelik a' várasnak új köfalait.

XIII. Rész.

A' törvény könyvét el-ölvafván, az idege-neket el-éakáztják magoktól a' Zsidók. A' Lévitáknak réz rendelték; kiből mindazon-

által, Tobías házanak edényi a' templom kintse közbe tétetnek. A' lombarnak meg-fegői meg-büntettetnek. Nehémias meg-fedi a' Zsidókat, kik idegen nemzetekből vettek vólt feleségeket.

TOBIÁS KÖNYVE:

Mellyben 14. Rész foglaltatik.

I. Rész.

Tobías Salmanasár Assyriusok Királya fog-ságában lévén, az Isten törvényét el-nem hadgya; a' fiát ifjú Tobíást, kit éült vala Anna a' felesége az Isteni félelemre taníttya. A' Királynak nagy kedvében vagyon, és Éabodon jár a' hol akarja. A' több rab társait vigasztallja, és alamisnával segíti. Gábelnek tiz ezüft talentomot ad költson. Sennacherib üldözi azért, hogy a' Zsidókat el-temetné.

II. Rész.

Tobías a' halottak temetésiben el-fáradván, és el-aluván, a' fetskéek ganéja esik Éemébe, és meg-vakúl: a' felesége és baráti zúgolódással, és tsúfolással, bozontyák öter, de békeffégesen el-zenvedi Jób módgyára.

III. Rész.

Tobías a' feleségének bozontása miatt, könyörög az Istennek, hogy vegye-ki az életből. Hasonlóképen Sára-is Raguél Leánya (: egy a' Éolgaló Leányok közzül Éemére hanyván, hogy az ördög hét férjét ölte vól-

na-

na-meg:) nagy foháézkodással harmadnapig böjtölvén, könyörög az Istennek. Mind a' kettőnek a' könyörgését egyker 's mind meg-hallgatta az Isten, és hozzájuk küldi Rafaél Archangyalát.

IV. Rész.

Tobías halálát közzél lenni vélvén, a' fiának Éép tiz oktatást ad: az alamisnának háfnait elé hozza: és meg-jelenti, hogy Gábel tiz ezüft talentommal volna adós.

V. Rész.

Tobías Rágesbe a' Médusok városába ké-Éülvén tárfot keres; kihez adgya magát ifjú képeben Rafaél Archangyal, és néki ajánlván az öreg Tobías a' fiát, el-indúlnak: az Annya sirattya a' fiát.

VI. Rész.

Midön az ifjú Tobías mosdanék, ifonyú nagy hal mégyen-reá, 's el-akarja nyelni; kit a' Rafaél biztatásából meg-fog, és a' Éivét, epéjét, és máját ki-vezi, és orvóságnak meg-tartya. Raguélhez jutván, Rafaél jóvállásából Sárát Raguél leányát feleségül ké-ri; kinek már hét férjét ölte vólt-meg az ördög; és meg-taníttya ötet Rafaél mi végre kelleffék meg-házafodni, és a' házafságban mint kelleffék Élni.

VII. Rész.

Raguél az Angyal jóvállásából, Sárát Tobíának adgya feleségül, és a' házafság tábláját meg-irvan menyegzőt tartanak.

E 7

VIII.

VIII. Rész.

Midőn Tobiás este Sárához be-vitetne a' hal májának egy darabját meg-süti, az ördögöt pedig az Angyal meg-kötözi; és Tobiás inti Sárát, hogy három éjtzakán könyörögne véle az Istennek, 's azután mennyenek ököve. Midőn azért Tobiást reggel életben lárnák, a' sírt, mellyet éjjel kéztettek vala néki, bétöltetvé Ráguél; és az Istennek hálát adván, nagy vendégléget készít, és felét a' józágának a' leányának hadgya, hólta után pedig egézen.

IX. Rész.

Rafaél Tobiás kérésére Gábelt a' menyegzőbe viszi, és az adófságot is meg-vezi, ki-is Tobiást, és Sárát meg-áldgya.

X. Rész.

Tobiást a' Eülei siratták, nem tudván, mint légyen dolga, hogy olly fokát kékik: Ráguél a' jegyi ajándékokat meg-adván, nagy nehezen erefzi Tobiást feleségestül; és meg-áldván őket, tanítja Sárát, mint viselgye a' gazdasszonyt.

XI. Rész.

Tobiás Sárát a' tseléddel el-hagyván, elmegyén elől Rafaéllal, és nagy örömmel fogadgyák a' Eülei, Tobiás az atyának kezeit a' hálnak epéjével meg-keni, és meggyógyul: annakokáért az Istennek hálát adván, és Sára-is el-érkezvén, hét nap tartanak vendégléget.

XII.

XII. Rész.

Az öreg Tóbiást meg-értvén, melly sok jókot tselekedett volna Rafaél a' fiával, tanátsot tartván hogy mivel hálállya-meg; azoknak felét, a' mit haza hozott volna, néki rendeli. Azután Rafaél meg-jelenti, hogy ő Isten Angyala volna, más titkos dolgokat-is meg-jelentvén el-tünik; ök pedig artzal bórulván a' földre, áldgyák az Istent.

XIII. Rész.

Az öreg Tóbiás az Istent áldván, és néki hálát adván, másokat-is arra int. És Jerusálemnek meg-épülféséről és boldog állapottyáról jövendől.

XIV. Rész.

Az öreg Tobiás éaz két éztendő korában halálához kézülvén, a' fiát és unokait az Isteni félelemre, és áratatóságra inti, azután hogy a' Eülei temetése után Ninivé városából el-mennyenek, mert elpuztítottatik; Jerusálem pedig megépítettük, kit-is az ifjú Tóbiás meg-tartván, az Ipához Ráguelhez mégyen, és ott kilentzvenkilentz éztendő korában meg-hal.

JUDITH ASZSZONY

K Ö N Y V E:

Melly 16. Réfere osztatik.

I. Rész.

A Rfaxád a' Médusok Királya Ecbatanis városát építi, kit a' hartzon meg-ver

vén Nabuchodonozor Király, minden orfá-
gokat birodalma alá kívánván hajtani, köve-
teket küld azokhoz, hogy birodalma alá haj-
tsák magokat, kik midőn betstelenül vízfő-
rterek volna, meg-haragudván, meg-eskü-
lik, hogy addig nem nyugéik, míg boféút
rajtok nem áll.

II. Réf.

Nabuchodonozor tanátskozván a' boféút-
állás módgyáról Holofernes keze alá adgya
a' hadait, ki-is fok városokat meg-vén, meg-
félemlettek minden nemzetek.

III. Réf.

Syria, Libia, és Cilicia Holofernesnek meg-
hódnak, kik közzül sokakat magával a'
hadba vízen: mindazonáltal azoknak vára-
fait és bálványait el-rontya, hogy tsak egye-
dül Nabuchodonozor tartassék Istennek.

IV. Réf.

Az Izraél fiai igen meg-retténvén Holo-
fernestől, Éliachim Pap biztatásából erősfítik
a' városokat, és böjtöléssel, s' imádsággal
kérlik az Istent, hogy mentse-meg őket Ho-
lofernestől.

V. Réf.

Holofernes midőn kérdezkednék Áchiortól
az Izraéliták felől, Áchiör elé-bezélli
minémü tsudákat tett volna azoknak az Iste-
nek az ellenfégi ellen; és jóvalya, hogy
azokra kordélyba ne mennyen: kik midőn
hallották volna, meg-haragudtak Áchiórra
a' Holofernes Fejedelmére.

VI.

VI. Réf.

Holofernes meg-haragudván, Áchiórt kö-
tözve Bethuliába parantsollya vitetni, hogy
midőn azt meg-vézi, ötöt-is meg-büntesse
együtt azokkal; de a' Holofernes vitézi a'
Bethuliai parittyáfoktól vízfő-veretvén, egy
fához kötik Áchiort; kit az Izraéliták meg-
öldnek, és Bethuliába vízik, egézzén meg-
értik dolgát, vigasztallják ötöt, és az Isten-
nek könyörögnek.

VII. Réf.

Holofernes Bethuliát meg-fállya, a' vizet
tőle el-fogja, annakokáért a' városbeliek a'
éomjúságtól éorongattatván, azt kívánnják
hogy a' város fel-adassék. Oziás kéri őket,
hogy tsak öt napig várakozzanak, és éenved-
gyenek.

VIII. Réf.

Judith AÉszony (:kinek elei, és dítséreti
le-irattatnak:) a' kétségben esett Papokat
meg-feddi, hogy öt nap múlván el-végezték
vólna a' városnak fel-adását, és az Isten irga-
lomságának határt vetettek volna; és inti ö-
ket, hogy az elejek példájával bizratsák a'
kösséget, és ő érette könyörögjenek, és ne
visgállyák az ő éándékát.

IX. Réf.

Judith fanyargattya magát, és könyörög
a' népért: kéri az Istent, hogy adgyon neki
erőt Holofernes meg-gyalázására.

X. Réf.

Judith tzifrán fel-ékesítvén magát, ki-mé-
gyen

gyen Bethuliából, a' kémektől el-fogattatik, és Holoferneshez vitettetik: kinek szépségétől fel-gyúlad ézereteteire.

XI. Rész.

Judith Holofernes kérdéjére okát adgya, miért ment-ki Bethuliából, magaétalván Holofernest, és győzedelmet jövendölven néki.

XII. Rész.

Judith Holofernes tárházába bé-vitvén, éabadságot nyer, hogy magától kézzitett ételt eheslék, és hogy éjjel ki-meheffen könyörögni: negyednap pedig a' vendégségbe vitvén, ezik és ízik Holofernessel, ki az ő ézeretetitől fel-gyúladván, igen meg-rézedik.

XIII. Rész.

Judith könyörögvén az Istennek, fejét vé-
ei Holofernesnek, és Bethuliába bé-vízi; és a' Bethuliabelieket inti, hogy az Istennek hálát adgyanak, ötet pedig az egész város áldgya, és magaétallya. Áchior a' Holofernes fejét látván, tsudálkozik.

XIV. Rész.

Holofernes fejét Bethuliának köfalán ki-tézik: Áchior környülmetéltetik. A' Bethulizaiak az Assyriusokra rohannak, kik fel-akaván Holofernest költeni, halva talállyák, és a' félelemtől környül-vétnak.

XV. Rész.

Az Assyriusok látván Holofernesnek bets-telen halálát, mindeneket el-hagyván faladnak; a' Zsidók öket üzik, és ölik; a' pré-dából

dából meg-gazdagodnak. Judith Joáchim fő Paptól, és néptől áldatik és Holofernesnek mindene, nékie adattatik.

XVI. Rész.

Judithnak éneke a' győzedelemért. A' nép Jerusálembe gyül hála-adó áldozatot bé-mútatni. Judithnak tükta élete, és halála. Ennek a' győzedelemnek a' napja, a' több fent és emlékezetes napokkal meg-ézenteltetik, és ültetik.

ESTHER KIRÁLYNÉ
K Ö N Y V E.

Kiben vagyon 16. Rész.

I. Rész.

A Svérus Király műtogatván ditsőségét, és hatalmát éaz nyöltvén napig vendé-
séget tart, kire hivatattik Vásthi Királyné-is; de meg-vevén a' hivatalt, el nem ment, melly tselekedetiért meg-haraguván a' Király el-erefti magától, és a' böltsek tanátsá-
ból parantsolat ereztetik-ki, hogy a' felesé-
gek meg-betsüllyék a' férjeket.

II. Rész.

Hogy Asvérus feleséget vegyen, sok éu-
zek gyűjtenek öëve; kik közzül leginkább
tettzik Esther Mardochæus Zsidónak unoká-
ja; kit-is Asvérus feleségül véken, nagy la-
kodalmortsinálván. Mardochæus a' Király
palotája ajtaján állván éfre vézi, hogy a' Ki-
rályt

rályt el-akarnak veztetni a' zolgai, és meg-jelenti: melly hüfége Mardochæusnak mind-gyárt könyvben irattatik.

III. Rész.

Ámán mind a' Medusok 's mind a' Persák Fejedelmi felett, fel-magaftaltatik; és boz-sonkodik, hogy Mardochæus ötet nem imádná; annakokáért Éabadságot nyer a' Királytól, hogy a' Zsidók egézzén meg-ölettesse-nek: mindgyárt azért a' Király gyűrűjével petséletetett levelet küld minden tartományokra, hogy a' Zsidók a' tizenkettődik hónapnak tizenharmadik napján meg-ölettesse-nek.

IV. Rész.

Mardochæus, és a' több Zsidók meg-értvén vezedelmeket, firtak: kéri azért Mardochæus Esthert, hogy esedezne érettek a' Királynál. Esther meg-igéri, tsak böjtöllyennek, és könyörögjenek érette harmadnapig; maga-is azt tselekedendő lenne a' leány az-éonyokkal.

V. Rész.

Esther életével sem gondolván bé-mégyen a' Királyhoz, és kéri a' Királyt, hogy menne hozzá ebédre, 's híná-el Ámánt-is; kit meg-is tselekedik a' Király. Ísmét kéri a' Királyt ebéd után, hogy más nap-is mind ketten hozzá mennének ebédre, és akkor meg-jelenti neki Éándókát. Azonban Ámán boz-sonkodik magában, hogy Mardochæus nem betsüléné ötet; és felesége tanásából akaftófát tsínátrat Mardochæusnak.

VI.

VI. Rész.

A' Király éjtéaka a' Krónika könyvet olvasván, reá akad Mardochæus hívfégére, midőn azoknak gonoz Éándékokat meg-jelentette, kik a' Királyt meg-akarják vala ölni, annakokáért meg-parantsollya Ámánnak, hogy Mardochæust, mint második Éemélyt a' Király után betsüllye.

VII. Rész.

Esther a' vendégfégben esedezik a' Királynak a' Zsidókért; Ámánt a' Zsidók ellenséget bé-vádollya, és a' Király mindgyárt meg-parantsollya, hogy azon akaftófára akaftalsék-fel, mellyet kéfttetett volt Mardochæusnak.

VIII. Rész.

Mardochæus Ámán helyében fel-magaftaltatik: Esther kéri a' Királyt, hogy azok a' levelek, kiket Ámán küldött volt a' Zsidók vezedelmére, tíj levelek által el-rontattassanak, és a' Zsidóknak bátorság adattassék. Ezt hallván a' Zsidók Éerte Ééllyel örülnek.

IX. Rész.

A' Zsidók az egéÉ Áfvérus tartományában, azon a' napon, mellyre rendelte volt Ámán az ő halálokat, hetvenöt ezer embert ölnék-meg; és Ámánnak tíj fiait fel-akafttyák. Ezt a' napot el-rendelte Mardochæus, hogy minden éftendőben meg-üllyék; melly lórs napjának nevezterik.

X. Rész.

Mardochæus álmának magyarázattya: tudnillik, látott ő álmában egy kis forrást, ki nagy

nagy folyó vízzel lött, nappa, és világossággá változott: azonkívül látott két Sárkányt, és egy felől fok nemzetet, más felől egyget. A' forrás jegyzette Esther Királynét; a' két Sárkány Mardochaust, és Amánt; a' nemzetségek azokat, a' kik a' Zsidókat elakarták véteni, az egy nemzetség a' Zsidókat.

XI. Rész.

Mardochausnak az álma ugyan azon két Sárkányról: kik midőn viaskodni akarnak vala, minden nemzetek meg-félemlének, hogy az igazak nemzetére támadnának.

XII. Rész.

Mardochaus hívfége, mellyel ki-nyilatkoztatva azokat, kik a' Királynét meg-akarták ölni, újonnan elé-hozattatik.

XIII. Rész.

Amán levelének párja, mellyet a' tartományokra küldött volt, a' Zsidók meg-öletése felől; és Mardochausnak könyörgése, azoknak meg-fabadulásáért.

XIV. Rész.

Esther értvén a' Zsidókra következő védelemet siránkozik, és az Istennek könyörög érettek.

XV. Rész.

Esther Mardochaus kérésére bé-mégyen a' Királyhoz: látván pedig a' Királyt, el-ajúl, és el-esik; kit a' Király vigasztal.

XVI. Rész.

Ásverus levelének párja, mellyel el-rontotta az Amántól küldetett levelet, és a' Zsidóknak fabadását, és életet érzett.

JOB

JOB KÖNYVE:

Ki magában foglal 42. Rész.

I. Rész.

Jobnak ént élete, és gazdagsága. Midőn a' fiai vendégléget tartanak, érettek áldozik, néhalántán az Istent meg-bántásák. A' sátánnak kérésére fabadást ad az Isten neki, hogy minden jófénytől, sőt gyermekitől-is meg-főzse, a' mint véghez-is vívén mind ezeket a' sátán, Job bekeféles türelemmel magasztalja az Istent.

II. Rész.

A' sátán az Isten engedelmeiből, rút fekellyel meg-tsappa Jobot: a' felesége bofénytya. Három jó barátai ötöt látogatván, két nap a' földön ülven fánakodnak rajta egyetsem szólván.

III. Rész.

Job meg-győzöttvén a' fájdalomtól, atkozva éületének és életének napját, meg-mutatván melly sok nyomorúságok alá vetett legyen az ember ebben az életben, és mennyi nyomorúságoktól fabadula' meg, a' ki mindgyárt meg-hal.

IV. Rész.

Elifáz feddi Jobot a' türehetlenségért, és meg-akarja neki mutatni, hogy az ő bűneiért ostromozza ötöt az Isten, ki az ártatlanokra illy nyomorúságot nem érezt.

V. Rész.

V. Réf.

Elifáz ísmét feddi Jóbot az ő gonofságiról, és vitattyá, hogy senkit bűn nélkül az Isten nem fanyargat: annakokaért inti Jóbot, hogy az Istenhez térjen, és meg-bóldogíttatik. Az Istennek gondviselelét magasztalja.

VI. Réf.

Jób menti magát, hogy érdeme felett-váló volna az ő fanyargatása, panafolkodik, hogy a' baráti el-hagyták őtet; dorgállyá ezt a' három jó akarójár-is, hogy vigasztalni jöttek volna, s azonban ök-is nyomorgattyák, azért kéri őket, hogy figyelmezzenek éavaira.

VII. Réf.

Jób az ember életét hasonlíttya vitézséghez, a' takarástól fővetetett vákonhoz, félhez, felyhőhöz: kétségben esik az elébbeni bóldog állapotja felől; kéri az Istent, hogy éabadjtsa-meg a' nyomorúságoztól, és tsudálkozik az Istennek az emberhez-váló gondviselelén.

VIII. Réf.

Báldád dorgállyá Jóbot, hogy Isten ellen állott volna, és inti, hogy az Istenhez térjen, és úgy bóldogíttatik. Meg-magyarázza melly hívságos légyen a' képmutatónak reménsége, és állíttya, hogy az Isten a' jóknak jóval, a' gonoszoknak gonoszal fizet.

IX. Réf.

Jób meg-engedi mindenben az Istent igaznak lenni, s' nem-is panafolkodhatik az ember az

ber az ő igazsága ellen. Sőt az ember az Istennel özeve vetetvén meg nem igazúlhat. Az Isteni hatalomnak, és böltséégnek mélysege meg-műtattatik, úgy-hogy senki sem elene nem állhat, sem neki meg nem felelhet. Azonban az Isten mind a' gonoszokat, s mind az ártatlanokat meg-éokta fanyargatni: és a' maga ártatlanságát-is óltalmazza a' baráti előtt, elé-hozván az ő nyomorúságát.

X. Réf.

Jób nyomorúságiról panafolkodik, és azoknak okait tudakozza az Istentől, meg-műtattván nem az ő gonofságát azoknak okának lenni, sem az Istennek tudatlanságát, ki az embert, mint alkotmányját jól-ísméri. Ísmét a' nagy fájdalomnak miatta, éületését mintegy átkozza,

XI. Réf.

Sofár képmutatónak éidalmazza Jóbot, és méltán büntettetik az ő fok vétkeiért. meg-műtattyá az Istennek véghetetleniségét, és bóldog állapotot ígér Jóbnak, ha az Istenhez tér.

XII. Réf.

Jób az ő baráti kérdéésinek meg-táfolására nyilván-valónak mondgya, hogy kiki tudgya az Istennek hatalmát, és böltséégét; melly ki-tetűzik a' teremtettt állatoknak igazgatásából.

XIII. Réf.

Jób a' barátit a' magok éavaiból meg-torkollya, és hogy az Istentől meg-dorgáltatná-

nak állítja: azután a' maga igazságát, és szenvedését a' baráti ellen mentetgeti. az Istenről tudakozódik, mitsoda vétekért fanyargatta annyira.

XIV. Réf.

Jób az embernek gyarlóságát, és nyomorúságát megfontolván tsudákozik az Istennek gondvieléslén. Ez után az élet után más életet vár, és testek fel-támadását megjövendöli.

XV. Réf.

Elifáz Jóbot kérkedőnek, békélennek, és Isten ellen káromkodónak vádolja; mert senki sem tiéta az Isten előtt: azután le-írja az istenteleneknek, és képmutatóknak átkát.

XVI. Réf.

Jób meg-háborodván a' baráti befédin, fájdalmin siránkozván, nyomorúságának nagy voltát, meg-mutattya; és hogy érdeme lett szenvedné, kit Isten tud.

XVII. Réf.

Jób nyomorúságának súlyos-voltát meg-gondolván, egyebeket nem remélt a' halálnál: a' barátit pedig dorgállya, hogy csak ebben az életben-való jutalmat várnak; ő pedig a' jövendő életben.

XVIII. Réf.

Báldád meg-feddi Jóbot kérdéséről, és békélenlenségéről; le-írván miképen büntetnék a' gonoszok maradékival együtt; ezzel akarja erősíteni befédit, hogy méltán szenvedne vétkéért.

XIX. Réf.

Jób kegyetleneknek vádolja barátit, hogy rajta nem könyörülnek; és hogy méltatlan, 's nem az ő vékéért szenvedné, hanem más igaz okokra nézve, kiket Isten tud. le-írja nyomorúságának súlyos-voltát; és panaszkodik, hogy a' baráti megvetették: mindazonáltal vigasztallya magát az örök életre való fel-támadással.

XX. Réf.

Sofár Jób éavain fel-indulván, aztigéri, hogy örömeft meg-hallgattya Jóbnak dorgálását; rövidnek mondgya e' világnak ditsőségét, és gyönyörűségét. a' gonoszoknak tselekedeit, és büntetését hozzan le-írja.

XXI. Réf.

Jób kéri barátit, hogy békességes türeffel hallgassák befédét: okát kéri, miért hogy némelly istentelenek holtig boldogíttatnak; az Istenfélők pedig fok nyomorúságokkal sújtattatnak; és meg-felel: azért hogy a' gonoszak az utólló vezedelemre tartatnak az Istentől; és ezzel torkollya-meg barátnak feddő befédekert.

XXII. Réf.

Elifáz Jóbot könyörületlenségéről vádolja, és a' éegényeknek fanyargatásáról, és más vétekekről-is; vitatván, hogy Jób nem jó-ítéletben volna az Isten gondvielésléről, hanem térjen Istenhez, és vizontag meg-boldogul.

XXIII. Rész.

Jób Istennek igaz ítéletit alázatosan kér-
vén, meg-mutatya, hogy nem gonofságiért
fujtoltatik; és hogy jó ítéletben volna az I-
sten felől, ki mindenekezt maga akarattya ée-
rint igazgat.

XXIV. Rész.

Jób hogy meg-mutassa, hogy igaz ítélet-
ben vagyon az Isten felől, meg-mutatya, hogy
az Isten minden idöket tud, és a' go-
nofoznak fok gonofságit elé-éamlállya, kiket
az Isten büntetés nélkül nem-hágy.

XXV. Rész.

Báldád az Istennek mindenhatóságáról,
felségéről, és az embernek tisztatlanságáról
éolván, erősit, hogy az ember Istenhez ha-
sonlítottván meg nem igazúlhat.

XXVI. Rész.

Jób Báldádot tsúfolván, meg-mutatya,
hogy az ember az Istennek semmi segítség-
gel nem lehet; és az Istennek meg-foghatatlan
erejét az ő tselekedetiből ki-jelenti.

XXVII. Rész.

Jób ísmét menti ártatlanságát, barátinak
beéedit meg-vervén, okát adgya miért gy-
akorlotta ő az ártatlanságot. Az istentelenek
ennek a' kedves ideig tartó életnek boldog-
ságából, halálra, és kínra vettetnek az Istentől.

XXVIII. Rész.

Jób egyik okért, azért gyakorlotta az ár-
tatlanságot, mert ez út a' böltsefének el-
nye-

nyeréfére, ki akar eredetre, 's akar méltóság-
ra nézve nemeslebb az aranyból. A' termé-
zetnek minden el-rejtett dolgai nyilván van-
nak az Istennél: a' böltsefé az égből ada-
tik, 's nem aranyon vétetnek, kinek egy
réke az Isteni félelem által adattatik.

XXIX. Rész.

Jób elébbeni boldogságát vízéa térti ki-
vándván, azt elé-éamlállya, maga jó-tseleke-
detivel együtt, mellyekkel a' baráti ítéletit,
mellyekkel vannak felöle, meg-hamisíttya.

XXX. Rész.

Jób sirattya magát, ki boldog állapot-
ból, Isten engedelmeiből illy el-verett, és nyom-
rult állapotra jutott.

XXXI. Rész.

Jób hogy óltalmazza magát, a' baráti vá-
dolási ellen, mindeneknek igaz bírát híja bi-
zonyságul, és elé-éamlállya a' maga jó-ságos
tselekedetit, kiből nevedett gyermeklé-
gétől fogva; úgy-mint fêmeinek meg-zabo-
lázását, igazságnak ki-éolgaltatását, alamí-
nálkodását. *Vége Jób beéédinek.*

XXXII. Rész.

Jób hallgatásra vívén barátit, mind azok-
kal együtt, a' tudatlanságról feddetik Éliútól,
ki igen hányta, 's veti böltseféjét.

XXXIII. Rész.

Éliú azon igyekezik, hogy Jóbót beéédiből
gonofoznak mutassa lenni; tanítván, miképen
éöl Isten az embernek, hogy ötlet oktassa,

meg-fedgye, és a' hozzá-térőnek kegyelmességét adgya.

XXXIV. Rész.

Éliú ismét Jóbot befédiből káromkodónak és más vétekben keveredetnek mondgya; meg-mutatván Istennek igazságát, kinek hatalma, és böltsége alatt vannak mindenek.

XXXV. Rész.

Éliú Jób befédit nem értvén, azt véli vala, hogy Jób azt mondotta, hogy a' mi igaz, és jó az Istennek nem kedves; és meg-mutatgya, hogy a' jóság nem az Istennek, hanem az embernek haénál, a' gonofság pedig árt.

XXXVI. Rész.

Éliú Isten ítéletinek igazságát állítja, ki fujtol, hogy oktaffon; és, hogy magához térítsen 's hozzá téréket az ostromozástól meg-menti. Annakokáért inti Jóbot, hogy Istenhez térjen, és meg-bóldogittatik.

XXXVII. Rész.

Éliú Istennek tsudálatos alkotmányiból, az Istennek böltségét, mindenhatóságát, igazságát, és meg-foghatatlan ítéletit elé-hozza, kik ellen (a' mint ő véli) Jób pántólódott; inti azért Jóbot, hogy egézzén Isten akaratyához szabja magát.

XXXVIII. Rész.

Az Isten maga áll elé, és Éliút halgatni parantsolván, meg-feddi Jóbot; meg-bizonyítván az ő alkotmányiból, hogy meg nem foghattya; az ő hatalmát, böltségét, és igazságát.

XXXIX.

XXXIX. Rész.

Ísmét az Isten Jóbnak meg-mútattya tsudálatos munkáit, az oktalan állatokobá, úgy mint vad ketskékben, vad éamárokbá, strutz madarakban, lovakban, és fásokban; dorgálván ötet, hogy véle akart pántolódni: azért Jób meg-isméri, hogy vakmerőül éolott volna, és meg-alázza magát.

XL. Rész.

Az Isten dorgálván Jóbot, hogy az ő igazsága ellen rúgódozott volna; meg-mútattya neki az ő hatalmasságát Behemothon, az-az, elefánton, és leviatanon, és czethalon: és halgatni parantsollja.

XLI. Rész.

Még-is tovább az Isten Behemothnak az az elefántnak terméketit, tagjait, gonofságait, keménységét, és kevélységét magyarázza.

XLII. Rész.

Jób meg-ismervén hogy ezentlenül éolott, meg-alázza magát, és pénitentsziát tart. Meg-feddi Jób barátit az Isten, és meg-parantsollja nekik, hogy áldozzanak; és kérjék Jóbot (kit Isten nagyobra betsül) hogy könyörögjön érettek. Könyörög Jób a' barátáért, és az Isten két annyit ád azokért a' miket a' Sárán töle el-vett volt, és meg-öregedvén, meg-hal.

SZ. DÁVID KIRÁLYNAK,
ÉS PROFÉTÁNAK

ZSOLTÁROS KÖNYVE:

Kiben foglaltatik 150. Zsoltár.

I. Zsoltár.

Azigazaknak, és gonoszaknak különböző állapattya, és tselekedete: az igazaknak bődögság igértetik, a' gonoszaknak pedig veszedelem.

II. Zsoltár. A' KRISTUSRÓL.

Kristusnak meg-teszteléseiről, királyi birodalmáról jövendöl, és ellenségit dorgállya, hogy híjában agyarkodnak reá, mert az Atya Isten, az ő orkágit meg-tartya, annakokáért inkább az ő foglaltattara térjenek.

III. Zsoltár.

[*Liter. Bötü ferint*.] Könyörgése Dávidnak, midön a' pártos fia Absalom üldözné [*Allegoricè. Hasznatos értelemben*] Kristus kenvedésekor. [*Moraliter. Oktató értelemben*] Minden igazé, az ördögtől, és gonoszaktól-való üldözésekor. 2 Reg. 15. 14.

IV. Zsoltár.

[*Liter. Bötü fer*.] Mind a' társait, kik az Absalom előtt való haladásban, ötet követik vala, 's mind ellenségit, és másokat int, az Isten tetteire; és hogy ő töle várjanak mind békeséget, 's mind e' világi jókban-való bődöglást. [*Alle. Haf. ért.*] Kristus, és az Anyazentegyház inti az ő fiait az Istenben-

ben-való bizodalomra az ő inlégekben.

V. Zsoltár.

[*Lit. B. fer.*] Kéri az Istent, hogy az ő könyörgéfit hallgassa-meg, 's ellenségit alázta-meg; 's végtére veszedelmet a' gonoszoknak, bődöglást a' jóknak jövendöl [*Alleg. Haf. fer*.] Az Anyazentegyház &c. [*Moraliter. Oktató értelemben*] Az igaz.

VI. Zsoltár.

[*Liter. B. fer*.] Könyörög a' betegségből (kit Isten reá ereztett volt a' házasság törésért:) való meg-gyógyulásáért; és meg-is hallgattatik. [*Moral. Okt. ért.*] A' megtérő bünös könyörgése.

VII. Zsoltár.

[*Liter. Bötü fer*.] Dávid a' Saultól való üldözésekor könyörög a' meg-tartásért [*Alle. Haf. értel.*] Kristus a' Zsidóktól való üldözésekor. [*Mor. Okt. értel.*] Az igaz a' gonoszoktól való zorongatásakor, 2 Regum. 16.

VIII. Zsoltár.

Álmélkodván ditséri az Istennek, a' teremtett állatokon való nagy hatalmát, és az emberekhez-való jóvóltát, kinek birodalma alá vetett minden állatokat.

IX. Zsoltár.

[*Liter. Bötü fer*.] Hálákat ad Dávid az ő ellenfégin való diadalomért [*Alle. Haf. ért.*] Kristus. [*Moral. Okt. értel.*] Az igaz végtére könyörög, hogy az Isten a' gonoszoktól óltalmazza-meg az igazakat.

F 5

X. Zsolt.

X. Zsoltár.

Meg-felel azoknak, kik javallyák, hogy Saul előtt haladna; hogy az Istenben való bizodalom, minden ellenfégek dühösködése ellen erős pais.

XI. Zsoltár.

[*Lit. Bötü fer:*] Dávid a' gonofok közzé egyeledvén, könyörög, hogy azoktól megne tántoríttasson [*Mor. O. E.*] Minden igaz.

XII. Zsoltár.

[*Lit. Bötü fer:*] Segítségül híja az Istent, Saul agyarkodása ellen [*All. H. E.*] Kríftus a' Zsidók dühössége ellen. [*Moral. O. E.*] Az igaz a' test, világ, és ördög intselkedési ellen.

XIII. Zsolt. KRISTUSRÓL

[*Lit. Bötü fer:*] Dávid sirattyá az emberek balgatagságát, kik annyira el-merültek a gonofságban, hogy még az Istent sem isméri lenni, és Kríftus el-jövetelét óhajtya. [*All. H. E.*] Az Anya-entegyház az ő fiai gonofságit sirattyá.

XIV. Zsolt.

Elé-hozza az Isten hajléka példájában a' mennyoréagot; és le-írja kik jutnak oda, 's kik nem.

XV. Zsolt.

[*Lit. Bötü fer:*] Könyörög Dávid Kríftus képeben, hogy óltalmaztassék-meg ellenfégitől; és halálat ad az ő fel-támadásáért, és meg-ditsoitféért [*Mor. O. E.*] az igaz Kríftus példájából.

XVI.

XVI. Zsoltár.

[*Lit. B. fer:*] Dávid Saultól éorongattván könyörög és okait adgya kéréfinek mind az Isten, mind maga, 's mind ellenfége ré-kéről. [*All. H. E.*] Kríftus a' Zsidóktól éorongattván [*Mor. O. E.*] Az igaz, testől, világtól, és ördögtől.

XVII. Zsoltár.

Dávidnak hálá-adó éneke, mellyel hálát ad Istennek azon a' napon, mellyé ötet minden ellenfégitől, és Saultól-is meg-ébadította. 2 *Regum. 22.* Le-írja végtére az Istennek segétségére jövéfét; annakokaért el-tökéli, hogy ennek-utánna az Istent éreteri, áldgya, és magafattallya.

XVIII. Zsoltár.

[*Lit. B. ferint:*] Az Istennek ismérere, és ditsössége ki-nyilarkozik a' teremtettt állatokból, főképen az égiekből, kik az ő ditséretit hiderik. [*All. H. E.*] Az Apostolok hirdetéséből, az Isten törvényéből, és az írásból.

XIX. Zsoltár.

[*Lit. B. fer:*] A' népnek könyörgése Dávidért, midön a' hadba menne, hogy győzedelmessé tegye ötet a' hadakozásban. [*All. H. E.*] Kríftus-é, a' Zsidók ellen [*Mor. O. E.*] Az igaz-é a' test, világ és ördög ellen.

XX. Zsoltár.

[*Lit. B. ferint:*] Háláadása, és örvendezése a' népnek Dávid győzedelméért. [*Alleg. H. E.*] Az Anya-entegyháznak vigalsága Kríftus

flus diadalmáért. [Mor. O. E.] Mennyegbenmenő győzedelmes léleknek öröme.

XXI. Zsolt. KRISTUSRÓL.

Az Atya Isten eleibe terjeztetik Krisztusnak a' Zsidóktól-való szenvedése, könyörgése: halála, és fel-támadása.

XXII. Zsoltár.

[Lit. B. *ferint*:] Magasztalja Dávid az Istennek (ki mint a' jó Pástor vigyáz) gondviselését. [All. H. E.] Az Anyakentegezház [Mor. O. E.] Az igaz.

XXIII. Zsoltár.

[Lit. B. *ferint*:] Le-irattatik az Isten Éke-rényének a' Sion hegyére-való vitele. [All. H. E.] A' Krisztus emberfégének menybe menetele. És épen meg-mutatatik, mitsodá-foknak kell azoknak lenniük, kik az Ur házába, hegyére, és boldogságába akarnak jutni.

XXIV. Zsoltár.

[Lit. B. *ferint*:] Dávid Istenben bízván, a' bűnökből meg-tisztult, és az inségek-ből jobb állapotra óhajrt. [Mor. O. E.] A' bűnös lélek, &c.

XXV. Zsoltár.

Könyörgése Dávidnak a' Saul üldözéséből, és rágalmazók közzül-való meg-abadulásáért, és a' hazájába-való viéza-vitelért.

XXVI. Zsoltár.

Minden inségekben, az Istenben kell bíz-nunk; az Isten házába, és sátorába kíván-koznunk.

XXVII.

XXVII. Zsoltár.

[Lit. B. *ferint*:] Jelenti ez a' Zsoltár a' nyomorúságban lévő Dávidnak könyörgé-sét, és háláadását, minek-utánna meg-hall-gattatott volna [All. H. E.] Krisztus könyör-gését [Mor. O. E.] az igazét.

XXVIII. Zsoltár.

A' frigynek Éke-rényét el-végezván, min-deneket int az Istennek ditséretire, és tite-letire.

XXIX. Zsoltár.

[Lit. B. *ferint*:] Háláadó ének az Isten-nek fok jó teteményiért; és hogy ötet meg-mentette a' haláltól; és hogy véghez vihet-te mind az Isten hajlékát, 's mind a' maga palotáját. [Mor. O. E.] Az igazak éneke, hogy meg-örzi öket az Isten a' lelki haláltól.

XXX. Zsoltár.

[Lit. B. *ferint*:] Dávid Istenben bízván, meg-isméri hogy Isten meg-abadította ötet bűnei miatt, lelki háborúiból, és testi ellenfé-gitől; annakokáért, hálákat ad Istennek. [Mor. O. E.] A' meg-térő bűnös.

XXXI. Zsoltár.

Pénitenzia tartása után, bűneiből-való meg-tisztulását, és Isten kedvébe viéza-téré-sét hirdeti.

XXXII. Zsoltár.

Mindeneket int az Istennek ditséretire, az ő hűségéért, jóságáért, irgalmasságáért, gondviseléséért, és hatalmasságáért, &c.

XXXIII. Zsoltár.

Minek-utánna Dávid Saul előtt Éaladásá-ban,

ban, Áchis Geth Királlya előtt, magát boldá tette volna, és meg-ébadult volna, mindeneket az Isten ditsiretint; és hogy csak egyedül ő benne bízzanak, néki fogalynak. 1 Regum. 21.

XXXIV. Zsoltár.

[Lit. B. ferint:] Az Istennek igazságát felelőlegül hja, ellenfégi ellen; kiknek védelmeket, 's a' békeféges tüör igazaknak pedig boldogulásokat jövendöli. [Alle. H. E.] Krisztus a' Zsidók védelmét [Mor. O. E.] az igaz, ellenfégiét jövendöli.

XXXV. Zsoltár.

Panaéolkodik a' gonoszak ellen, és tsudálkozik az Istennek azokhoz-való irgalmaságán: utólyára könyörög Istennek.

XXXVI. Zsoltár.

Biztattyá az igazakat, hogy a' gonoszak boldog állapartyokban meg-ne botránkozzanak, mert azoknak ditsőfége, és boldogsága kevés ideig tartandó, büntetések pedig örök-ké meg-maradandók, a' mint ellenben a' jóknak jutalmok örökké állandók.

XXXVII. Zsoltár.

[Lit. B. ferint:] Le-irja házasság-törésének büntetésit, 's nyavalyáit, és az ellenfégektől való éorongatást; annakokáért könyörög ezekből meg-ébadulásért [Mor. O. E.] A' bűnös lélek.

XXXVIII. Zsoltár.

Ez életnek nyomorúságiban megúnakodván

ván az örök életet óhajtja, 's boldogul kívánván életét, és halálát véghez vinnie.

XXXIX. Zsoltár.

A' Krisztus kinténvédeése által való váltáságunkért háláadás, és magunk bé-áldozála.

XL. Zsoltár.

[Lit. B. ferint:] Könyörög azokért, kik az igyefogyottakkal jól tselekednek. Panaéolkodik az álnok, és képmúató jóakarók ellen. [All. H. E.] Krisztus Júdás és Zsidók ellen [Mor. O. E.] az igaz a' gonoszok ellen.

XLI. Zsoltár.

Ennek az életnek éomjúsággal telyes éamkivetéséből, az örök életnek forrásra kívánkozik.

XLII. Zsolt.

Könyörög az üldözésből, és rágalmazók között való meg-ébadulásért.

XLIII. Zsoltár.

Az igazaknak panaélla, és könyörgése, a' gonoszaktól való üldözésekör.

XLIV. Zsolt. KRISTUSRÓL.

Menyegzői éneke, és ditsirete a' Krisztusnak, mint Völegénynek, és az Anyaéntegyháznak, mint Jegyeffének (a' Boldogságos Szűzhöz-is alkalmaztathatni.)

XLV. Zsoltár.

[Lit. B. fer:] Kóré fiai éneke, midőn az apjokat a' föld el-nyelte volna, ők meg-maradván [Alle. H. E.] Az Anyaéntegyházé. [Mor. Ok. Ert.] Igazé inségéből meg-ébadulásakor.

XLVI.

XLVI. Zsoltár.

[*Lit. B. fer.*] Minden nemzetek az Istennek ditséretire serkentetnek, midőn az Isten Ekekrénye viterik [*All. H. E.*] a' győzedelmes Krisztusnak, és mindenek Királyának ditséretire, menybe menerelekor.

XLVII. Zsoltár.

[*Lit. B. fer.*] Jérusálem városának nagyságát, méltóságát, boldogságát, és győzedelméténekli. [*All. H. E.*] Az Anyakentegyházét; kiért-is mindeneket ditséretre gerjezt.

XLVIII. Zsoltár.

Int a' gonofságnak el-távoztatására, a' jósnak gyakorlására, a' halálnak, és utolsó ítéletnek el-jövetelével, melly a' gonokoknak vézedelmekre, 's a' jóknak idvességekre lézen.

XLIX. Zsolt. KRISTUSRÓL.

Krisztusnak két el-jöveteléről szól, és miket ád, mind a' kettőben az emberek eleibe, előhozza.

L. Zsoltár.

[*Lit. B. fer.*] Dávidnak pénitentzia-tartó könyörgése, minek-utánna házasság-törésbe, és gyilkosságba esett volna, és Nathán Próféta-tól meg-dorgáltatott volna. [*Mor. Ok. E.*] Minden bűnösé.

LI. Zsolt.

[*Lit. B. ferint.*] Döögre, Dávid áruló-jára, és Achimélek Pap hóhéréra, az Istennek követezendő bözzuállása, és magának meg-ébadulása meg-jövendölterik [*Alleg. H. E.*] Dávid Krisztust, Döög Judást jelenti. [*Moral. O. E.*] Igazaknak árulóit.

1 Reg. 22.

LII.

LII. Zsoltár.

Lásd a' tizenharmadik Zsoltárt; egyez ez azzal.

LIII. Zsoltár.

[*Lit. B. ferint.*] Az Isten segítségét óhajtja az áruló Ziféufok ellen, kik Saulnak mondták: Nemde nálunk lappang-e Dávid? [*Mor. O. E.*] az igaz könyörgése, ellenségi agyarkodási ellen. 1 Regum. 23.

LIV. Zsoltár.

[*Lit. B. ferint.*] Könyörög a' képmutatók, főképen Achitófél tsalárságától meg-ébadulásáért. [*All. H. E.*] Krisztus Júdás, és Zsidókétól. [*Mor. OE.*] Az igaz, ellenségitől.

LV. Zsoltár.

[*Lit. B. fer.*] Elé-éamlállya ellenségeinek bozzúságát, és rajta tett erőszakjait, mikor Géthben meg-fogatnék. (*All. H. E.*) Krisztus ellenségitől tett bozzúval illetését (*Mor. O. E.*) minden igaz, és az Istennek ígérteiről meg-emlekezvén, 's fogadást tévén, biztattya magát, 1 Regum. 21.

LVI. Zsoltár.

[*Lit. B. fer.*] Könyörgése Dávidnak, midőn Saul előtt való éaladásában, az Engaddi barlangjában el-rejteznek; hogy az Isten tartaná-meg ötet, és hálá-adásra kötelezi magát. (*All. H. E.*) Krisztusnak koporsóba tétele (*Mor. O. E.*) az igaznak infégben heverése, 2 Reg. 22. v. 24.

LVII. Zsoltár.

Gonofságban el-merült ellenségit dorgállya,

lya, és Istennek rájuk következő böszű-
állását jövendőli, és az igazaknak azon lévő
örömeiket.

LVIII. Zsoltár.

(*Lit. B. fer.*) Midőn Dávid a' házában a'
Saul vitézítől környül-véteztet vólna, hogy
meg-ölettetnék, maga meg-éabadulását, és
ellenfégiének el-öhlését meg-jövendőli. (*All.
H.E.*) Krisztus a' Zsidóktól környül-véteztén.
(*Mor. O.E.*) az igaz a' gonóköktől. 1Reg. 19.

LIX. Zsoltár.

(*Lit. B. fer.*) Dávidnak éneke, minek-után-
na meg-verte vólna a' Filisteufokat, Moabi-
tákat, és Syrusokat. Az Iduméufokra kékül-
vén, segítségét kér Istentől, és a' fő völgyé-
ben tizenkét ezereket meg-vér. (*Alle. H. E.*)
Krisztus-é. (*Mor. O. E.*) Az igazak ellenfégi-
nek meg-győzése után. 2Reg. 8. & 1Paral. 18.

LX. Zsolt.

(*Lit. B. fer.*) Könörgés, hogy idegen
földön-való nyomorúságtól mentse-meg az
Isten. (*Mor. O. E.*) ennek az életnek éámki-
vetésében sínló lélek, az örökké-való éabad-
ságot, és életet óhajtya.

LXI. Zsolt.

Int, hogy az inségekben, nem a' teremtet-
t állatokban, hanem az Istenben helyheztes-
sük reménségünket, ki tsak egyedül éabadí-
tó; és hogy békefféses türeffel légyünk.

LXII. Zsolt.

(*Lit. B. fer.*) Könörgő Dávid a' puérá-
ban, hogy idő adattassék néki az Isten házá-
ban,

ban, az Isteni éólgálatra. (*Mor. O.E.*) A' jó
lélek az örökké-való Isten házába kívánczik.

LXIII. Zsolt.

Könörög, hogy éabadítsa-meg az Isten a'
rágalmazóktól, kiknek meg-jövendőli az Is-
tennek rájuk következő böszűját, 's az
igazakra pedig áldását.

LXIV. Zsolt.

(*Lit. B. fer.*) Ditséri az Isten Sionhoz-va-
ló fok jótéteményiért. (*All. H. E.*) Az Anya-
éentegy ház hozzá való gondviseleléért.

LXV. Zsolt.

(*Lit. B. fer.*) Az Istennek ditséretire fer-
kenget, fok jótéteményiért, kíváltképen az
Izraélitáknak meg-éabadításáért a' Faraó fog-
ságából (*All. H.E.*) Az emberi nemzetnek,
a' Krisztus által való meg-éabadulásáért (*Mor.
O.E.*) Az igaz léleknek, a' lelki ellenfége-
től való meg-menteléért.

LXVI. Zsolt.

(*Lit. B. fer.*) A' Krisztusnak e' világra jó-
vetelét óhajtya (*Moraliter. Ok. ér.*) a' jó lé-
lek az Isten malaettyának belé éállását.

LXVII. Zsolt.

(*Lit. B. fer.*) A' Krisztusnak diadalmas éne-
ke, midőn győzedelmet vett ellenfégin; ki-
ben az igaz hitnek titkai foglaltatva vannak,
az ő Testamentomhoz mütattatott Isten ke-
gyeffége példájában. (*All. H. E.*) Az Anya-
éentegy ház diadalmas éneke.

LXVIII

LXVIII. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Nyomorúságokban, és szenvedésekben könyörgés: a' Zsidóknak veledelméről, maga fel-magaátalásáról jövőndőlés. (Alleg. H. E.) Krisztusnak könyörgése; üldözése; ellenségeinek meg-égyenítése; 's magának fel-magaátalása. (Moral. O. E.) Az igaz-é.

LXIX. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Az Istennek fietséggel-való segítségét óhajtya éorongatásiban. (All. H. E.) Krisztus szenvedéskor. (Mor. O. E.) Minden igaz, inségiben.

LXX. Zsolt.

Az Absalom üldözésekor, Istenben bizván éabadulását kívánnyá, és Istennek háláadásra kötelezi magát.

LXXI. Zsolt.

A' Krisztusnak örökké meg-maradandó országá Salomon éeméllye példájában meg-jövendöltetik, és annak boldog állapattya kívántatik.

LXXII. Zsolt.

Intés az igazakhoz, hogy abban meg ne botránkozzanak, hogy a' gonozsak ebben az életben boldogok, ok pedig boldogtalanok. Okát adgya: mert a' gonozsak örökké boldogtalanok, ok boldogok léének.

LXXIII. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Panakéa Jérusálem várasa, és templom el-puhtításáért. (All. H. E.) Az Anyakéntegy házéért.

LXXIV

LXXIV. Zsolt.

Az Istennek következendő ítéletivel int az igazságra; melly ítélet félelmes a' gonozsaknak, 's bizodalmas az igazaknak.

LXXV. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Ditséri az Istent az Assyriusokon vett győzedelemért. (All. H. E.) Krisztus a' Zsidókon (Mor. O. E.) az igaz a' gonozsakon.

LXXVI. Zsolt.

Inségében az Istenhez folyamodik, és az Istennek sok jótéteményiről (föképen az Égyiptomi fogságból-való ki-éabadulásáról) emlekezvén, az Istenben való bizodalomra serkengeti magát.

LXXVII. Zsolt.

Serkengeti a' Zsidókat az Istennek tiszteletre, elé-éamlálván hozzájuk-való sok jótéteményt, mind az ő idejéig, és ostorozását-is.

LXXVIII. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Jérusálem városának, és a' templomnak a' Syrusok által következendő puhtítását sirattyá, kiknek-is azon Isten ostarát meg-jövendöli, és háláadásra kötelezi magát a' meg-éabadításért. (All. H. E.) Az Anyakéntegy háznak puhtítása, 's ellenségeinek meg-rontása.

LXXIX. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Ugyan azon Jérusálem romlását sirattyá, Égyiptomból boldogabb földre által viteterett, és a' Messiás által meg-é-pittendő élőnek példájában. (All. H. E.) Az Anya-

Anyaszentegyházhoz alkalmaztatik (Mor. O.E.) A' bűnös lélekhez.

LXXX. Zsolt.

Mindeneket int a' Éokott ünnepnek meg-
fentelésére; meg-mutatván, melly ártalmas
légyen azoknak meg-vetése.

LXXXI. Zsolt.

Az Isten mint mindeneknek fő-Bírája inti
a' hamis, és gonosz bírakat, és őket véde-
lemmel fenyegeti.

LXXXII. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Könyörög ellenségi ellen,
kik reá fenekednek, és védelmeket kíván-
nya (All. H.E.) Az Anyaszentegyház ellen-
ségi ellen, főképen az Antikristus idejében.

LXXXIII. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Bűjdosásában kívánczik az
Isten tiszteletrire vizsgál-tetni, az Isten fekre-
nyéhez. (All. H.E.) Az Anyaszentegyház
a' Kristushoz (Mor. O.E.) az igaz lélek a'
Kristushoz.

LXXXIV. Zsolt.

(Lit. B. ferint.) Könyörög az Istennek,
hogy az Izrael népet a' Babyloniai fogságból
ki-hozván, egészen szabadítsa-meg a' Krisztus
által; (All. H.E.) Az Anyaszentegyházat fok
üldözésből (Mor. O.E.) A' bűnös lelkek le-
ki febeiből.

LXXXV. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Inségben lévén kéri az Isten-
nek segítségét, fok okokat elé-hozván. (All.
H.E.)

H.E.) Krisztus üldözésiben lévén, (Mor. O.E.)
az igaz inségiben.

LXXXVI. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Jerúsálemnek ékes építése,
erősítése, és bődög állapotja (All. H.E.) Az
Anyaszentegyháznak építése.

LXXXVII. Zsolt.

(Lit. B. ferint.) Súlyos szorongatásban
Dávidnak panaszolkodása (All. H.E.) Kri-
stus-é fenvedésekor (Mor. O.E.) Az igaz-é.

LXXXVIII. Zsolt.

Az örökké uralkodó Messiás Dávid magvá-
ból meg-igértetik. Sohajtás ennek kéf-del-
mes el-jöveteléről.

LXXXIX. Zsolt.

Az emberi életnek rövid, s nyomorúság-
gal telyes voltát sirattya; és könyörög,
hogy a' Krisztus el-jövele által orvosoltassék-
meg.

XC. Zsolt.

Az Istenben bizonak, mindenben bátor-
ságos, és bődög állapotja vagyon.

CXI. Zsolt.

Az Isten az ő telekedetért, kiváltképen, a'
világ teremteléért, és igazgatásáért, a' go-
nofoknak el-veztéléért, és a' jóknak fel-ma-
gaftalásáért, méltó ditséretre.

CXII. Zsolt.

(Lit. B. ferint.) Magaftallya az Isten or-
fágát, világ teremtelétől, és a' nemzetteknek
meg-alázásáért (Mor. H.E.) Az Anyaszent-
egyháznak, és népeknek meg-téréséért.

CXIII.

XCIII. Zsolt.

A' Saul üldözésének alkalmatosságával, az Istennek igazságát, s gondviselését, a' gonoszoknak meg-büntetésében, s a' jóknak megjutalmazásában magafáltlya.

XCIV. Zsolt.

(Lit. B. ferint.) Serkengeti a' Zsidókat az Istennek ditséretire, és tiszteletire, és engedelmére, kép oktatásokat elé-hozván. (All. H. E.) A' kerekyének.

XCV. Zsolt.

Mindenféle nemzeteket int az Istennek ditséretire, kinek egyetlen egy Fia el-jöendő két-képen: Először születéskor. Másodszor ítéletkor, 1 Paralip. 15. Irattatott pedig arra, mikor az Isten hajléka a' fogság után meg-építtetett.

XCVI. Zsolt.

Le-irja az utólsó ítéletet, melyre nézve mindeneket az Isten ditséretire igazat.

XCVII. Zsolt.

A' Krisztusnak örökké-való orfágáról, és a' Krisztus által, a' világnak meg-újításáról.

XCVIII. Zsolt.

Az Isten fekrényét a' Sion hegyén az új sátorban téven mindeneket az Istennek ditséretire, imádására, tiszteletire, segítségül hívásra, Moyses, Ááron, és Samuél példájával hív.

XCIX. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Serkenget az Istennek ditséretire, az ő jótéteményiért, főképen teremte-

remelésért, és gondviselésért. (All. H. E.) Az Anyakentegyház, az ő fundálásáért, s igazgatásáért.

C. Zsolt.

Mindeneket tanít a' tökéletes életnek követésére maga példájával: Főképen a' Fejedelmeket, s' Királyokat, mitsodás udvart, és tselédet tartsanak.

CI. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Könyörgése a' szegény igye-fogyotnak, az ő infégében, hogy az Isten ez-badítsa-meg, a' minemű Dávid volt, az Ab-salom üldözésekör; és a' Zsidók a' Babyloniai fogságban: (All. H. Ert.) Krisztusnak könyör-gése az Anyakentegyházért. (Mor. O. E.) a' bűnőfnek imádsága bűne botsánattyáért.

CII. Zsolt.

Elé-fámlálván a' válaztottakhoz mutatott Istennek sok jótéteményit, serkengeti magát, az Angyalokat, és mindeneket a' hálaadással.

CIII. Zsolt.

Elé-hozván az Istennek hata'mát, bölte-ségét a' világ teremtelében, s igazgatásában, és az égnek, levegő égnek, földnek és ten-gernek tsudaibá; int mindeneket ditséretire.

CIV. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Az Isten fekrényét Sionba által vivén, int az Istennek ditséretire, az ő sok jótéteményiért. Főképen az Egyiptomi fogságból való ki-hozáért. (All. H. E.) In-tés a' kerekyiekhez, hogy hálaadással le-

gyenek, a' Krisztus által a' büntől való meg-
 szabadulásért. *1 Paralip. 16.*

CV. Zsolt.

Ditséri az Istennek irgalmaságát, melyet
 meg-múratott az ő háládatlan atyáinak vet-
 keik megbotsánatryában, és könyörög, hogy
 az el-éllýedett fiait hazájokba víkka vigye.
Judith. 13.

CVI. Zsolt.

Int az Istennek ditséretire, kiváltképen
 négy meg-ébadításért. Először: hogy meg-
 ébadította a' pusztában lévő hoéas vándor-
 lástól. Másodszor: az éhségtől és fogságok-
 tól. Harmadszor: külömb-külobmfele nya-
 valyáktól. Negyedez: a' tengernek véke-
 delmétől

CVII. Zsolt.

(*Lit. B. fer.*) Az Iduméusoktól való gyö-
 zedelem, és a' nemzeteknek birodalma alá
 hajlásáról jóvendülés. (*All. H. Ért.*) Krisztus-
 nak diadalma fel-támadásakor.

CVIII. Zsolt.

(*Lit. B. ferint.*) Harmintz átka Dávidnak
 Doégre, és több árulóira. Az Istent segítség-
 gül hja, és háláadásra kötelezi magát. (*Alle.*
H. Ért.) Krisztusnak harmintz átka Júdára a'
 30. pénzért és Zsidókra. *1 Regum. 21.*

CIX. Zsolt.

A' Krisztusnak két kiváltképen való méltó-
 ságát énekli, tudnillik: örökké-való Király-
 ságát, és Papságát.

X. Zsolt.

CX. Zsolt.

Először magasztallja az Istent hatalmától,
 igazságától, s jószágától. Másodszor: sok jóté-
 teményiből, kik között a' manának adása.
 Harmadszor: parantsolatiból, kiknek meg-
 tartására int.

CXI. Zsolt.

(*Lit. B. fer.*) Az Istenfélők, és éegénye-
 ken könyörülök, meg-áldatnak gazdagság-
 gal, magzatokkal, jó hírrel 's névvel, di-
 tsóssággal. (*All. H. Ért.*) Az örök élettel.

CXII. Zsolt.

A' kisdedeket ferkengeti az Isten ditséreti-
 re, a' ki noha nagy, mindazonáltal a' kisdé-
 deknek, és alázatosfoknak ditséreti kedvessek
 nála, 's azokat fel-magasztallja.

CXIII. Zsolt.

(*Lit. B. ferint.*) Magasztallja az Istennek
 tsuda-tévő erejét, az Izraél fiainak, az Egyip-
 tomi fogságból való ki-hozásában; kiért-is
 (a' bálványokat meg-vetve) tsak egyedül
 ő méltó ditséretre, és títéletre. (*All. H. Ért.*)
 Jegyzi a' Krisztusnak tsudálatos erejét, az em-
 beri nemzetnek, a' sátán rabságából ki-éba-
 dításában.

CXIV. Zsolt.

(*Lit. B. ferint.*) Sok inségekből, és üldözé-
 sekből meg-ébadulván, az Istennek éretere-
 tire, és ditséretire fel-gerjed. (*All. H. Ért.*)
 Alkalmaztatik az Anyazentegyházhoz (*Mor.*
O. Ért.) a' meg-tért bünöshöz.

G 2

XV

CXV. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Az Istenben bízván, hálaadásra kötelezi magát, hogy az Isten sok inségekkel ki-éabadtotta. (All. H. Ért.) Jegyzi Krisztust. (Mor. Okt. Ért.) Az igazat.

CXVI. Zsolt.

Minden nemzeteket, és népeket int az Istennek dicséretére, a' Messiásnak, és Idvezítőnek el-küldéséért.

CXVII. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Vig ének Dávidnak megkoronázásán, vagy az Ur-ékekrényének, a' Sion hegyére vitelekor. (All. Haf. Ért.) Krisztusnak ditsőséges fel-támadásakor.

CXVIII. Zsolt.

Az Isten törvényének (ki minden versekben, külömbkülömbféle nevekkel neveztetik) dicséretére, sok szép buzgó áratatóságokkal telyes.

CXIX. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Dávid Saultól bújdoftában könyörög, hogy hazájába vissza térhessen; és hogy mentse-meg az Isten a' rágalmazók nyelvétől, és társaságától. (Mor. Okt. Ért.) Mennybe kívánczó lélek.

CXX. Zsolt.

Maga példájával oktat, hogy tsak egyedül az Istenben helyheztesük reménységünket.

CXXI. Zsolt.

(Lit. B. ferint) A' éámkivetetteknek vigasztalása, és az Isten házába való vágyódása. (All.

fa. (All. Ok. Ért.) Az igazaknak az örök életbe való kívánsága.

CXXII. Zsolt.

(Lit. B. f.) Reménfeggel telyes könyörge, ez életben lévő inségek közt. (All. H. É.) Az Anya-istentegyházé. (Mor. Okt. Ért.) Az igaz-é.

CXXIII. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Örvendetes háláadó ének, az Egyiptomi fogságból való ki-éabadtásért. (All. Haf. Ért.) Az Anya-istentegyház-é, ki sok üldözések közzül ki-éabadult. (Mor. Okt. Ért.) az emberi nemzet-é, ki az ördögnek fogságából ki-hozattatik.

CXXIV. Zsolt.

Az Istenben-bizók minden ügyökben általmaztatnak, a' gonoszok pedig el-vefnek.

CXXV. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Vigasága a' Babyloniai rabságból ki-éabadult foglyoknak; és imádsága még a' fogságban lévőeknek ki-éabadulásáért. (Mor. Okt. Ért.) A' bűnnök rabságából ki-éabadultak-é.

CXXVI. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Az Isten kegyelme nélkül sem familiák, sem városok, sem az embereknek maradéki nem állandók pedig az Isten kegyelmével. (All. H. Ért.) Az Isten malaktya nélkül, minden tselekedetink, még a' jók-is, hijába-valók; az Isten malaktyával pedig kellemetesek.

CXXVII. Zsolt.

Az Istenfélőknek, és igazaknak, mindenben boldog állapotok ígértetik.

CXXVIII. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Az Izraéliták vígassága, az ellenségeknek hijában-való törekedéseken, és azoktól való meg-tartáson. (All. H. Ért.) Az Anyaentegyházé. (Mor. O. É.) minden igazé.

CXXIX. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Nyomorúságoknak árjától elborítottván, kéri szabadulását. (All. Ok. A.) A' bűnös ember bűneinek botsánattyáért könyörög.

CXXX. Zsolt.

A' maga alázatos állapotját meg-vallyá, és csak egyedül az Istenben való reméniséget javallyá.

CXXXI. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Könyörög az Isten ígéréteinek betöltéséért; hogy tudnillik, kegyelmessen vigyázzon az ő orzágra, Papjaira, és Jerúsálemre, és abban lakjon. (All. H. Ért.) Az Anyaentegyház mind ezeket kéri Kristus érdemiért.

CXXXII. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Az ő törvényében, a' Zsidó népnek egyességet éneklí. (All. H. Ért.) Az Anyaentegyházba a' kerekyén nemzeteket.

CXXXIII. Zsolt.

A' Papokat, 's az Isten házában szolgálókat, és másokat-int az Isten ditséretire, megígérván nekik az Istennek áldását.

CXXXIV.

CXXXIV. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Ímért ditséri az Isten az ő jótéteményiért, főképen az Egyiptomi fogságból való ki-hozásért; a' bálványokat zidalmazván. (All. H. Ért.) Az Anyaentegyház a' Kristus által való meg-zabadulásért. (Mor. Ok. Ért.) A' bűnös lélek undogságiból való ki-tisztulásért.

CXXXV. Zsolt.

Méltó az Isten a' ditséretre, az ő jóvóltáért, és irgalmaiségaért.

CXXXVI. Zsolt.

(Lit. B. fer.) A' Babyloniai fogságban lévő Zsidóknak siralma, és orzágba óhajtása. (All. H. Ért.) Az Anyaentegyház keserű e' földi éamkiveretésért. (Mor. Okt. Ért.) A' bűnnek fogságában lévő léleknek keserűsége, és az Isten málaztyába, és örök életbe víztérésének óhajtása.

CXXXVII. Zsolt.

Hála-adás az óhajtott Messiásnak ditsőffégaért, és a' nemzereknek meg-téréséért.

CXXXVIII. Zsolt.

Maga ártatlanságát rágalmozói ellen, előhozván, és az Istennek gondviseléséért, mindenható erejét, mindenütt való jelen-létét, mindeneknek értését meg-vísgálván, el-tökéli, hogy az Istennek fenteit és barátit kereti, 's ellenségit gyűlöli.

CXXXIX. Zsolt.

Könyörög az Isten segedelméért, és ellenféga

fégitől való meg-fabadulásért; kiknek vezedelmeket meg-jövendöli.

CXL. Zsolt.

Könyörög nyomorúságiban állhatatossá-gért, és békeiséges türelért, meg-jövendöl-vén ellenségitől való meg-fabadulását, és a-zokra éállandó Isten bökzűjät.

CXLI. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Dávid imádsága, midön az Odolla barlangjában könyül-vétetett volna ellenségitől; hogy meg-fabadíttatnék. (All. H. Ért.) Krisztus-e a' Getsemani kertben. (Mo. Ok. Ért.) Az igaz-e kísérteti idejéb. 1 Reg. 24.

CXLII. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Midön Abfalamtól a' fiától üldöztenék, az Isten irgalmasságához folya-modván, kéri fabadulását. (Mor. Ok. Ért.) A' bünös a' bünök útából ki-térélet. 1 Reg. 17.

CXLIII. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Az ellenségin vett gyöze-delemért hálá-adó éneke Dávidnak. (All. H. É.) Krisztus-e, és az Anya-entegyház-e. (Moral. Okt. Ért.) Az igaz lélek-e.

CXLIV. Zsolt.

Serkengeti magát, és minden teremttet ál-latokat az Isten ditséretire, az ő méltóságá-ért, hatalmáért, gondviléséért, és más több jóvóltaért.

CXLV. Zsolt.

Az Isten ditséretire gerjezti magát, és hogy csak ő benne velsük reménységünket, ki min-den-

denható, hü és halhatatlan; és nem az em-berekben, kik múlandók, hitetlenek, és erőt-lenek. &c.

CXLVI. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Ditsérendő az Isten, az É-gyiptomi fogságból a' népnek ki-fabadításá-ért, és viéka-hozásáért, a' Jérusálem építésé-re. (All. H. Ért.) Az Anya-entegyház építé-séért, és a' nemzeteknek meg-téréléért.

CXLVII. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Ugyan azon Jérusálem la-kóit, a' meg-építésért, békeiségért, boldog állapatiért, és törvényiért, inti az Isten ditsé-retire. (All. H. Ért.) A' keresztyéneket az A-nya-entegyház építéséért.

CXLVIII. Zsolt.

Mindenféle teremttet állatokat; de kivált-képen az égieket, és az embert serkengeti az Isten ditséretire.

CXLIX. Zsolt.

(Lit. B. fer.) Az Izraélitákat inti az Isten ditséretire, az ő ellenségeken vett gyöze-delemért. (All. H. Ért.) Az Anya-entegyhá-zat, ellenségin vett birodalomért. (Mor. Okt. Ért.) Az igaz keresztyén lelkét.

CL. Zsolt.

Mindenféle musika eszközökkel, int az Isten ditséretire, és majd egyez a' két felsővel.

SALOMON PÉLDA-BE- SZEDES KÖNYVE:

Melly 31. Réf.ől áll.

I. Réf.

A' Példa-bezédeknek házna: a' böltsefé-
nek hallgatása, és tanulása jóvaltatik: a'
fiú intetik, hogy ne kövesse a' bünösöknek
nyomdokit. A' böltsefé maga éterelmére
int; a' kik peidg ötet meg-vetik, azokat ve-
fédelemmel fenyegeti.

II. Réf.

A' böltsefé minémü jókot hoz az ember-
nek, és minémü gonofokat távoztat-el töle,
elé-éamláltatik; és ötet követik az Isten aján-
déli-is; ő nála nélkül pedig az ember vak-
ságban vagyon.

III. Réf.

A' böltsefé az ember életét hozzábíttya.
Az irgalmasság, igazság, az Istenben való bi-
zodalom, az isteni félelem, és isteni tiételet
ajánltatik. Az Istennek feddésit jó éivel kell
venni. a' böltsefének ditsérete: a' ki ötet
követi mindenben böldogíttatik. A' barátod-
nak mindgyárt adgy, a' mit kér, gonofét né-
ki ne tselekedgyél, ne vezékedgyél; a' gon-
ofokat ne kövesd; kik el-vezének: az igazak
pedig meg-áldattanak.

IV. Réf.

A' Böls maga példájával int a' böltsefé-
nek

nek kéréfere, kinek háznait elé-hozza: a' go-
nofaknak útait el-kell kerülni, a' jóknak pe-
dig követni: a' éivünket, éájunkat, és járá-
sunkat miképen őrizzük.

V. Réf.

A' tiéztáralan a' tárfaságát til-
tya; és hogy a' munkák, és életnek e'zen-
dei házontalanok ne légyenek, kinek- kinek
a' maga felefége éteretetit parantsollya, a'
másénak pedig tiltya.

VI. Réf.

A' kezest taníttya, hogy azon légyen,
mentől hamarább éabadúllyon-meg a' ke-
zességtől; a' restet serkengeti a' hangyának
példájával: a' hiti hagyortat le-írja, és an-
nak vezédelmét. Hét dölgot éámlál elé,kiket
gyüöl az Isten; a' törvénynek meg-tartá-
sára int, és hogy az a' ééfonyoknak ééplégét
ne kívánnjad: a' házafság-töröt pedig tel-
lyes tehetséggeddel el-kerülyled.

VII. Réf.

Inti az iffjat a' böltsefének éteretetire, és
a' parantsolatoknak meg-tartására; és hogy
a' fajtalan a' ééfonyiállatnak intselkedélét (kit
ho'éézan le-ír) el-kerülyle.

VIII. Réf.

A' böltsefé tanulására int, és maga dí-
tséretit elé-hozza; hogy az Istennél egy idős,
véle mindeneker igazgatván, és a' kik ötet
keresik böldogok; a' kik meg-vetik böldog-
talanok.

IX. Rész.

A' böltéség házat építvén mindeneket magához hiteget; az életet meg-hozzábírta; a' bolond, és tsavargó azéonnyol meg-ébadit. Az intést a' bolond, és gonoz hé nem véti, hanem az igaz böltse.

X. Rész.

Salomonnak Példa-bekezd.

Egynéhány egymással ellenkező dolgokat éamlál-elé. egyik rendnek javait 's háznát; másfoknak kárát: tudnillik: a' böltse, és bolond fiat; igazat, és gonozt; munkálkodót, és hivalkodót; a' éreteret, és gyüllöltséget; a' nyelvnek háznát, és kárát.

XI. Rész.

Az igaz mértéknek, alázatoságnak, és együgyűségnek, és igazságnak ditsérete, és házna elé-éamláltatik; ellenben pedig a' hamis mértéknek, kevélységnek, nagyra héjazásnak, hívságos gazdagságnak, és igazságtalanságnak ártalma, és védelem.

XII. Rész.

Szóll a' tudomány éreterőinek, és gyüllölőinek; és az istenteleneknek, és jóknak; a' munkálkodóknak, és hivalkodóknak; a' bolondoknak, és böltseknek külömbfégről; a' nyelvnek háznáról, és káiról.

XIII. Rész.

A' böltse fiúról, éajnak örzéséről, az éstelen bezéséről, a' éegény gazdagról, a' gazdag éegényről, a' gonozak világolságáról, a' hamar

hamar gyűjtött józagról, a' reménfégnek hallasztásáról, és ezeknek háznairól, és ártalmiról bezés. Mindeneket tanáttal kell tselekedni: a' böltsekkel kell tárfalkodni: a' ki a' vézését éánnya fiától, gyüllöli azt: a' gonozoknak a' háfa telhetetlen.

XIV. Rész.

A' böltsefégnek gyümlölte, és bolondságnak védelem. minden állapotban az okolsággal kell kinek-kinek magát igazgatni; ki által az ember az igralságra inditatik, és indulatit mértékbe veti: a' gonofság az embert el-vezi.

XV. Rész.

Az engedelmes felelet meg-engezteli a' haragot: a' böltsen, és bolondúl éolónak külömbfége: az igaznak háza erőfs: az istenteleneknek áldozattya nem kedves: az Isten mindeneket rád: a' éívnek öröme: a' éegénynek napjai gonozak: a' jó lelki-isméret mint-egy vendéglég: jobb éreteréből egy tál kápotára hívattni, hogy sem gyüllöltségből hizlalt borjúra: haragos és rézegedő férjfi: a' bekeféges-türőnek ditsérete: a' resteknek úta: a' kevélyeknek házar el-ronttja az Ur: hittel és igralsággal töröltetnek-el a' vétek: a' ki meg-vezi az oktatást, gyüllöli a' lelkét: az isteni felelemnek, és alázatoságnak ditsérete.

XVI. Rész.

Az ember kézi a' lelkét, az Isten éívkek

nek vizsgálója, igazgattya a' nyelvet, és útár az embereknek: mindenekét magáért tselekezik; és gyűlöli a' fel-fuvalkodót: az irgalmasággal váltatnak-meg a' bűnök: az Isten ítéleti mértékek: a' Király haragja, és kegyessége: böltsétségnek, okoságnak, tudós-nak, kegyes éolónak, és tűrőnek ditséreti: és a' tudatlannak, és gonóznak fidalma: az ember forfait az Isten igazgattya.

XVII. Réf.

Jobb egy fázaz falat örömmel, hogy sem teli ház víze-vonással: bölts éolga: az Ur a' éiveket próbálja: a' éegényt meg-vető: másnak káran örülő: a' vénnek koronája: a' véteknék el-rejtője: a' bolond az ő bolond-ságában bízik: a' bolondnak haéontalanok a' gazdaságok: magas házat építő: a' ki igaz barát, az mindenkor éeret: a' víg, és éomórú kedv: a' hallgató bolond.

XVIII. Réf.

Baráttya társaságtól el-váló: meg-jobbít-tathatatlan: az igazságtól nem kell el-távozni: bolondnak a' éája: az igaz maga vádo-lója: az attyafiat segítő: a' éajnak gyümöl-tse: a' jó és gonók áézonny: a' gazdagnak és éegénynek éava: barátságos ferjfi.

XIX. Réf.

Az egygyűlében járó éegény: a' gaz-dagság barátokat éerez; a' éegénytől pedig futnak, a' kik voltak-is: hamis bizonyság: a' bolondot nem illetik a' gyönyörűlégek: a' tudo-

tudomány a' türés által próbáltatik: a' Ki-rálynak haragja, és jó kedve: vezekedő áé-zony; okos feleség az Istenről adattatik: rest-ség; parantsolatok őrzése; a' éegényekhez való könyörületesség; gyermekinek oktatá-sa; tanáts-vétel; hazug ferjfi; isteni-félelem, éüléinek engedetlen; hamis bizonyság; mást meg-tsúfoló.

XX. Réf.

A' bor fajtalanság éerző; a' Király ellen vétő: a' rest a' hideg miatt nem dőlgozik: a' Király királyi éékiben: senki nem mond-hattya tistának éivét: az álmot nem kell éeretni: hazugságnak kenyere; titoknak ki-nyilatkoztatója: gonóért gonóékal nem kell fizetni: a' éenteknek káromlása: irgalmas-ság, igazság, és kegyesség támaétyák-meg a' Király éékét.

XXI. Réf.

A' Királynak éive az Isten kezében vagyon; kinek inkább tetzik az irgalmaság, igaz ité-let, hogy sem az áldozat: hamisan kintset gyűjtő: jobb a' háznak éugolyában ülni, hogy sem a' vezekedő áézonnyal az egéé házban: a' éegénynek kiáltását meg-vető; tobzódó: az igazért adatik a' gonók; a' nyel-vét meg-tartóztató: a' testet meg-ölik kíván-sági: nintsen az Isten ellen böltséég: a' ló a' hadba kééitterik.

XXII. Réf.

A' jó hírnek ditsérete: a' ravaé el-rejti magát

magát a' gonosz előtt: az iffjú a' mihez közik, vénségében-is azt követi: gonofság hirtő: a' tsufolót veld-ki: élvnek tisztaságát feterő: a' rest orózlántól fél: bolondság vagy on a' gyermek élvében: a' égegnyt gyalázó: a' böltséféget kell hallgatni: a' régi éokáft meg-kell tartani: gyors a' munkában.

XXIII. Réf.

Miképen kell enni a' fejedelem asztalánál: nem kell gazdagságra vágyódni; sem az irigyek étkeire: az árvákat nem kell le-nyomni; a' gyermekeket fenytékben kell tartani; a' böltséféget keresni kell; el kell kerül-
ni a' bünösöket, és torkofokat; a' éulénket meg-kell tisztelni; a' tisztátalan a' ézonytól, és a' rézégfégtől félni kell.

XXIV. Réf.

A' gonoszokra nem kell irigykedni: a' bolondnak gondolati: segíteni kell az el-nyomottakat: a' tudománnyal mint a' méz-
zel úgy kell élni: nem kell lesködni az igaz után; az ellenségnak eseti: rágalmazók; igazán kell itélni: nem kell tsak éóval mást táplálni, sem gonoszért gonoszal fizetni: a' restnek éántó - földé; az aluéköny restre éükfége áll.

XXV. Réf.

Az Istennek, és Királyoknak ditsőfége: a' Királynak éive; istentelensége: magadat fel-ne magáértald; ne rágalmazz; a' titkaidat tartsd-meg; arany alma, és arany kölsön-

kölsöntyü; a' bölts dorgáló; aratási hideg; első nélkül-való felhő; kegyes nyelv; találatott méz; hegyes nyíl; rothatt fog: eczer, moly: jól régy ellenfégeddel; hideg víz; zavaros folyás; módnélkül-való méz étel; köfal nélkül-való város.

XXVI. Réf.

Bolondnak ditsőfége; repülő madár; ló ostora; mint kell a' bolondnak felelni; bolond posta; bolondnak példa beféde; bolondnak betsülete; a' bolondnak hallgatást parantsolni: az okádásra víéfa-tért eb; maga itélete éerint való bölts; a' véfekedésben tartani magát: baráttát meg-bántó; alattomban rágalmazó; haragos; a' gyűlöléget el-rejtő ellensé; árkot áfo hamis nyelv.

XXVII. Réf.

A' hólnapi nápról nem kell ditselkedni: magadat ne ditsírd: a' bolondnak haragja nehéz: éemtől éembe-való dorgálás; a' meg-elégítettett lélek; közel-való éomfé; az idegenért-való kezes; verséngő a' ézonyállat; a' pokol telhetetlen; az ember a' ditséret által próbáltatik-meg; hijában ostoroztatik a' bolond; barmaidat ímérd-meg; elégedgyél-meg kétske téjfel.

XXVIII. Réf.

Az istentelen mindenütt fél; az igaz pedig nem: a' köllég vétkéért meg-fokasítottak a' fejedelmek: égegnyt gyalázó éegény; jobb az együgyü éegény; hogy sem az istentelen

tosága, másokat irégyfégre indított: a' bolond bátran vagy on az ő hivalkodásában: hijába-valóság a' kinek örököse nintsen, még-is kintset gyűjt. a' jó társaság hasznos: jobb a' éegény okos gyermek, a' vén és bolond Királynál: a' bolondoknak Éama véghetetlen: kiknek az áldozattyoknál, kedvesbb az engedelmesfélg.

V. Réf.

Semmit ne Éóly vakmerőül az Istenről, és az ő gazgatásáról: fogadásidat töltsd-bé: nem kell tsudálkozni az ügye-fogyottak elnyomásán, mivel hogy gonoz bírak vannak: nyomorúlt állapattya a' telhetetlen fősvénynek, és a' maga vézedelmére kintset gyűjtő-gazdagnak.

VI. Réf.

A' fősvénynek nyomorúlt állapattya, ki még Éükfégre sem mér Élni jovaival.

VII. Réf.

Hijába-való a' nagyra vágyódás: eléfámlálatnak sok dolgok; és ki kihez illendő légyen: hasznosbb a' böltsefélg, a' gazdagsággal: a' gonoz napot el-kerül: felettébb bölt, és igaz ne légy magadnál: vézedelmes az áÉőnynek társasága: az ember igyenes-sen teremtetett az Istenöl, fel-fövel.

VIII. Réf.

Az embernek ortzájából ki-retÉik a' böltsefélg: az Isten parantsolatitól el ne távozzál: az ember tsak a' jelen-való dolgokat tudgya; és a' haláltól meg-nem menekedik: az Isten-

az istentelenek az Istennek tüéréfével gonozúl Élvén bátrabban vétkeznek: az istenfÉlök gyakrabban büntettetnek, mint az istentelenek; ellenbe az istentelenek böldogittatnak inkább, mint az istenfÉlök: az Isten tselekedetinek okait nem kell keresni, mert azokat senki fel-nem Éri.

IX. Réf.

Nem tudgya az ember, ha ÉeretetreÉ vagy gyüölöfégre méltó, mert mindenekkel egyenlő dolgok történnek: és mivel-hogy az Élet után nem adatik idő a' jónak el-követÉlére, most Éorgalmatofon, és Éüntelen jót tselekedgyünk: és noha a' böltsefélg jobb az erőfélgnél, mindazonáltal semminek tartatik a' Éegényben.

X. Réf.

A' bölt, és bolond jó és roÉ Király külömbfége: a' kisérteteknek ellene kell állani: a' bolondnak és Éolganak fel-magaÉtalása; és a' gazdagnak és fejedlemnek meg-alázása: a' hát-megÉ rágalmazó kigyóhoz hasonlítottik; a' gyermek Király, és a' reggel Évő Fejedelmek; a' Királyt, és gazdagot nem kell rágalmazni.

XI. Réf.

Az adakozált, és jótselekedetet jovaílya: az embernek itéleti hólta után meg-másólhatatlanok: ÉÉünkben kell visÉlni a' következendő itéletnek emlekezetit, a' hol minnyájan meg-itÉtetünk: a' haragot, és gonozságot a' Éívünköl el kell távoztatnunk.

XII.

XII. Rész.

Minek-előtte meg-öregedgyél, és a' halál el-jöjön iffjúságodban az Istent femed előtt viseld; mivel-hogy mindenek e' világon hív-ságok; az Isten parantsolatit meg-tartsad; mert mindenekről fámot kell adni.

SALOMON ÉNEKES
KÖNYVE, avagy ÉNEKEK
ÉNEKE.

Kiben 8. Rész irattatik-le.

I. Rész.

A' Krisztus Jegyese (az Anyafentegyház) a' mennyei Völegényt (a' Krisztust) kívánja, ditséri; és épségét, 's minden tulajdonságát, és ékesítését le-írja; és vízon-tag hasonlóképen ötlet-is a' mennyei Völegény.

II. Rész.

A' Völegénynek és Jegyefének épsége hasonlítatik különbféle virágokhoz, fákhoz, és állatokhoz. a' Völegény hía az ő Jegyefét.

III. Rész.

A' Jegyes a' Völegényt keresi, és megtalálja ötlet; 's hasonlítta ötlet jó illatú fűvekhez: le-írja az ő királyi ékét, és ágát; és oda hía a' leányzókat.

IV. Rész.

A' Jegyefnek keményét, 's minden részeinek épségét ditséri; kerthez, és jó illatokhoz hasonlítta.

V. R.

V. Rész.

Egymást, tudnillik a' Völegény a' Jegyefét, a' Jegyes a' Völegényt a' kertbe hívják; a' Jegyes a' Völegényt keresi, és minden részeinek épségét le-írja.

VI. Rész.

A' Völegény a' kertbe mégyen, és az ő Jegyefének részeiként épségét le-írja; nap-hoz és holdhoz hasonlítta.

VII. Rész.

A' Jegyes tagainak épségétől ditsértetik, és a' Völegény tőle a' mezőre hívatatik.

VIII. Rész.

A' Völegénynek, és Jegyefnek egymás közt való beállgetése a' keretnek erejéről, és az ő öölőjéről.

BÖLTSESSÉG KÖNYVE:

Ki magában foglal 19. Részt.

I. Rész.

A' Birák igazak legyenek: az Ur együgyü fível, és hittel találta meg; eltávozik pedig a' bünösöktől, és hibába-való gondolatoktól: mivel-hogy pedig ő mindenütt jelen vagon, semmi ő előtte el nem rejtethetik: a' zúgolódást, ragalmazást, és hazugságot el kell távoztatni; mindene-ker életre, és nem halálra teremtett az Isten, kit magokra hoznak a' bünösök.

II. R.

II. Rész.

Az istenteleneknek (kik az örök életet nem reménlik) minden igyekezetek az, hogy ennek az életnek gyönyörűségénél élhesse-
nek; annakokáért az igazat, kinek más igye-
kezete vagyon, nem szenvedhetik, hanem
halálra üldözik: valamint az ördög irigysé-
géből, az ember-is, kit halhatatlanná terem-
tett az Isten, halandóvá lett.

III. Rész.

Az igazaknak, kik ebben az életben, a' go-
nozóktól meg-vettetnek, és az Istenről kísér-
tetek által próbáltattanak, boldogsága: és el-
lenben a' gonozoknak boldogtalansága: a'
tisztá életnek, és jószágos tselekedeteknek ju-
talma; és a' házasság-töröktől születettek-
nek boldogtalansága.

IV. Rész.

A' tiszta nemzetség miben különbözik a'
tisztátalantól: az igaz ha hirtelen meg-hal-is,
nyugalomban léhen: nem a' fok eztendő
tézi a' véniséget tiszteletfé, hanem a' jó élet:
gyakorta az igazak, időnek előtte, meg-hal-
nak, hogy a' gonoztól gonoltságra ne vitesse-
nek; és minemű különböfég vagyon ezek
között.

V. Rész.

A' gonozak itéletkor tsudálkozván az iga-
zak ditsőségén, kiket ez életben meg-veter-
tek, siratták a' magok nyomorúságát; és
hogy minden boldogságok tsak szempillantá-
sig való vólt, az igazaké pedig örökké-való
léhen.

léhen. végtére az Isten mind magát, s mind
a' teremtettt állatokat fel-fegyverkezetti a'
gonozoknak boféú-állására.

VI. Rész.

Királyokat, és bírákat a' böltsefégre, és
igalságra inti, és meg-mutattya melly nagy
büntetés követi a' hamis istenteleneket: és
hogy könnyen meg-talállyák a' böltseféget,
a' kik keresik, kinek igen hafnos meg-találá-
sa; arra pedig alkalmatlan az irégy.

VII. Rész.

Le-irván maga eredetit, meg-mutattya,
hogy mindenek egyaránt jönnek e' világra, és
egyaránt mennek ki belölle: mindenekfelett
válaftani kell a' böltseféget, ki magával min-
den jókot hoz, és mindeneket által-értő el-
mét ad; a' mint maga e' könyvnek írója
meg-tapaftalta.

VIII. Rész.

Mivel-hogy a' böltsefé minden kívána-
tos jókat magában foglal, mindenek felett
kívanni kell, és az Istenről kérni; kitől tsak
egyedül adatik a' mértékletesfé.

IX. Rész.

A' Böls maga erőtlenségét meg-isnérván,
az Istenről böltseféget (ki mindeneknek zük-
séges, de főképen a' népnek igazgatójának :)
kér; mert bizonytalan a' világi böltsefé.

X. Rész.

Ditséri a' böltseféget, hogy ő meg-faba-
ditotta a' gonoztól Ádámot, Noét, Ábrahá-
mot,

mot, Lótot, Jákobot, Józsefet és Moýsest; ki által-hozta Egyiptomból a' veres tengeren az Izrael fiait, és az Egyiptombélieket el-sílyeztette.

XI. Réf.

A' Böltesség vezette a' pústába az Izrael fiait, meg-vervén az ő ellenlégeket, és a' köziklából vizet adván; a' bálványozó Egyiptombélieket pedig fok féle tsapásokkal oltorozván: mivel hogy pedig az Isten mindennek idveffégeket kívánván, tür a' bünösöknek, hogy meg-rérjenek, kiket egy émpillantásban el-vezethetne.

XII. Réf.

Meg-mutatya melly nagy kegyességgel, és hozzáas türeffel volt az Isten a' bünös Kananeúfokhoz, egyérfismind el nem veztvén őket; holott mind azokat, s' mind más nemzeteket (senkinek hozzáúságot nem tévén:) mint mindeneknek Ura el-vezethetett volna; ezzel az ellenfégihez való kegyelmességgel az ő híveit a' büntöl vízéa hja.

XIII. Réf.

Oktalanok azok, a' kik a' teremtt állatokból az Istent meg nem ismévén, a' teremtt állatokat Isten gyanánt imádgvák; de sokkal oktanabbak azok, kik az Istent mester embérek munkájának tartják, és a' bálványoktól kérdezik a' jóvendöket.

XIV. Réf.

A' hajónak haéna, kibenaz emberi nemzetnek

zetnek magva meg-tartatott vízözönkor; a' bálvány pedig, és az ő tsinálója átkozott: és miformán kezdödött, és elé-ment a' bálványozás; minémü nagy gonozak éarmaznak a' bálványozásból.

XV. Réf.

Az Istennek hívei, az Istennek kegyességet, és igrálnaságát magakaltalyák, ki által a' bálványozástól meg-tartattanak; a' bálványozókat és azoknak tsinálót gyalázza.

XVI. Réf.

Az Egyiptombéliek bálványozásokért méltán büntettvén, a' Zsidóknak eledelt ád az Isten: kiket mind azon büneikért kígyók által fujtolván, réz kígyót fel-emelvén, meggyógyúlnak, az istentelenek pedig a' faskák, legyek, és tüzes esők által meg-öletettnek, midön az Izraeliták manával táplálatnak.

XVII. Réf.

Az Egyiptombéliek harmadnap ietétségben, ki-mondhatatlan félelemmel, és rettenéssel fujtoltatnak, a' mikor az egé föld világotságban volna.

XVIII. Réf.

A' Zsidók világotságban lévén, a' tüzes öölöp vezeti vala őket: Egyiptomnak minden első éülötti meg-öletettnek az Angyaltól; a' Zsidók Koré part-ütésével az Istent haragra gerjeztik; de a' tűz közzül ki-ébadíttatnak, Ááron imádsága, és áldozattya által.

XIX. Rész.

A' Zsidókat üzven az Egyiptombéliek, a' veres tengerben süllyednek, kik az előtt legyekkel, és békákkal ostromoztattak: a' Zsidóknak kívánságok érten hús adattatik, a' nem gazdálkodó gonozák pedig meg-vakúlnak, az élelmentomok az Istennek szolgáltnak a' gonozóknak büntetéseire, és jóknak fegetéségére.

JESUS SIRÁK FIA

K Ö N Y V E :

Mellyben 51. Rész foglaltatik.

I. Rész.

A' Böltsefé meg-foghatatlan, és ki-tetzik a' teremtt állatokból-is; örökről fogva az Istenről vette eredetét, kit az Isten meg-ad azoknak kik ötet éretik, és félík, mert az Isteni félelem, a' ki ajánltatik itt, nem tsak böltseféget, hanem más jóféags tselekedeteket-is hoz magával; együgyü Éivel kell pedig az Istenhez járúlnunk.

II. Rész.

A' ki az isteni szolgálatra áll, igazságban, isteni félelemben. és békeséges türesben légyen; az istenfélők pedig hidgyenek, és bízzanak az Istenben, és kíváltképen való gyümölsét vélik: jaj pedig az hitetleneknek, és tüthetetleneknek: az isteni félelemnek külömb-külobbféle gyümölsi elé-hozattatnak.

III. R.

III. Rész.

A' Éüléknek tiételese fok féle áldást hoz a' fiakra; azoknak pedig betstelenitéle átkokat: az alázatos, bölt, és irgalmas Éiv dítsírtetik; a' fel-fuvalkodott, kevély, és kemény pedig gyaláztatik.

IV. Rész.

Az alamifnálkodásra, és békeségre fok okokból int; haénait meg-mútatván: jó és gonoz meg-fegyenesedés: a' böltseféget el nem kell rejteni, sem az igazságnak nem kell ellene mondani: az igazsáért tufakodni kell: a' mit Éóval mondaé, tselekedertel: is azt mívellyed: kegyes légy az alattad-valókhöz, és nem fősvény.

V. Rész.

A' bünben ne heverj, gazdagságodban, ifjúságodban, és erődben, avagy az Isten irgalmasságában bizván; ne légy tsavargó, hanem állharatos, és Éelid az Ur után; és Éives beÉédidben: ne légy két Éínü, és alattomban rágalmazó.

VI. Rész.

Felebarátinknak, Éerettetik ki-rekefetik, a' gonoznak ember Éeméreváló hányása, irégység, kegyetlenfé; meg-tartják pedig, a' kegyes beÉéd, tsendes nyájáság: fókán találatnak jóakarók, de az igaz jóakarót eléggé nem bétülheti az ember: Éeresd és örízd a' böltseféget: az okosakkal tárfalkodgyál, és az Isten parantsolatit tartsd-meg.

H₃

VII.

VII. Rész.

A' gonózt el-távoztasd magadtól: a' kevélység, magának el-hívése, kitsíny hitűség, hazugság, és nyelveffég a' Papok előtt, és a' maga el-hívése áldozatkor tiltatnak: a' mezsei munkának jó ázhonynak, és haénos fogának dítsérete: az atyák, fiaikat oktasák; s leányokat jó helyre férjhez adgyák: a' fiak betsülylék élüléiket: az Istent, és az ő igaz Papjait tisztellyed: int az alamifnalkodásra, és az utolsó dolgoknak emlékezetire.

VIII. Rész.

A' hatalmassal, gazdaggal, nyelveffel, tudatlannal ne vezekedgyél: a' meg-rérő bünyöst, és az öreg embert meg-ne vedd: ellenséged halálán ne örülly: az öregeknek befédit hallgassd: meg-fedd a' bünyösöket: náladnál hatalmasnak költsön ne adgy: olytat ne ígérj a' mit nem-adhat: a' bíró ellen ne éölly: a' mérészél, haragossal, bolondal, és idegennyel ne társalkodgyál.

IX. Rész.

Az ázhonyokkal okossan kell társalkodni, mert azokkal való társalkodás veszedelmes: regi barátodat tartsd-meg: a' gonófoznak ditsőségét ne kívánnyad: távol járj az olyan embertől, a' kinek hatalma vagyon meg-ölésedre: a' börtsekkel tanátskozzál, és az Istent fémed előtt viseld.

X. Rész.

A' bölts bíró haénos; a' tudatlan ártalmas: a' köf-

a' köffég az előtte járót követi tselekedetibé: mindenek Istent kezében vagynak: a' boféúságot felejtssd-el: kevélységnek, boféúságnak, és fősvényiségnek meg-útálása: a' rövid életű ember, halála után tsak féreg: az Istentől való el-távozásnak oka a' kevélység: egész nemzetiségek el-veztek a' kevélység miatt: az isteni félelemnek dítséreti: az igazat, ha fégeny-is meg ne útál; a' gonózt pedig ha gazdag-is ne börtssd: a' lelket tselelégben tartsd.

XI. Rész.

A' börtsefé, és alázatossá fel-magafaltalya az embert: fenkit zemélyéből ne ítélly: tzfira köntössödben és befédedben ne ditskedgyél: minek-előtte valamit ítélly, kérdezkedgyél felöle: világi jóknak gyűjtélben ne fáradozz; és azokban ne bízzál, sem ne ditskedgyél: jók és gonófozok az Istentől vagynak: a' jókról, és gonófozokról el ne felejtkezzél: házadba ne vigy minden embert, és az álnoknak lesét el-kerüllyed.

XII. Rész.

Int, hogy a' jókkal, nem a' gonófozokkal tégy jót: nehéz a' jóakarókat, az ellenségek-től különböztetni: ellenségednek ne hidgy, ámbár jóakaródnak mütassa magát.

XIII. Rész.

Parantsollya, hogy a' kevélyvel, gazdaggal, náladnál hatalmasabbal ne társalkodgyál: az Istent, és felebarátodat féressed:

H 4

nem

nem illik a' éegénynek a' gazdaggal társalkodni; mert e' tiszteltetik, ő pedig megvertetik.

XIV. Rész.

Bóldog a' ki bekedében nem vétett: az irígynek, és főlvénynek veszedelmére vagyon gazdagsága: jól tselekedgyél haláloed előtt, mert nem késik; az embernek gyarlósága: bóldog a' ki a' börtölsefőget, és igazságot követi.

XV. Rész.

Bóldog a' ki az isteni félelem által kézfitti magát a' börtölsefőgre, kit a' bolondok, és hazugok el nem érhetnek: a' vétkeket nem kell az Istennek, hanem az embernek (kit az Isten szabad akarattal fel-ékesített, eleibe adván a' paránsolatokat; kiket meg-tarthatott volna) tulajdonítani: az Istennek émei mindeneket látnak.

XVI. Rész.

Nem kell ditsekedni a' gonosz fiakban: nagy az Istennek haragja, a' gonoszak ellen, s ellenbe irgalmassága a' jókhoz: az irgalmasságnak érdeme nagy: az Isten ítélete elől senki el nem mehet, kinek tselekedéti megfoghatatlanok.

XVII. Rész.

Első atyáinknak teremtfé, nekik adatott Isten ajándéki, és paránsolati: az emberi nemzetnek külömb-külob-m-féle nemzetekre el-ötálása: azoknak rendeltetett igazgatók; kikre, és tselekedetekre-is mindenkor vigyáz az Isten.

az Isten: az alamifának ereje: a' bünnösöknek eleikbe téven, az Isten irgalmasságát, inti őket a' késelelem nélkül való pénitentzia tartására, midőn az ember egésséges.

XVIII. Rész.

Az Istennek tökéletességi meg-foghatatlanok: az embernek nyomorúsága, és az Istennek hozzá-való irgalmassága: könyörületes légy felebarátodhoz: a' beteg mihez tartsa magát: miképen kelleffék imádkozni: az Isten ítélete felől meg-emlekezzél, és gonosz kívánságaidat hadd-el.

XIX. Rész.

A' bortól, bújaságtól, és nyelvésségtől retteny: a' ki hamar hiten mitsodas: a' ki gonofságán örül a' jó intést gyűlöli; a' bekedében válaftást tégy: dorgálás; képműtaró; alázatosság; és a' maga ditséreti halgató.

XX. Rész.

Dorgálás: a' dorgálttnak meg-térése: halgató, és nyelves: börtölnek, és bolondnak ajándéka: álnok ígéret, és hazugság: börtöl, ki a' nagy rendeknek kedvében vagyon: az ajándék meg-vakíttya a' bírakat. az el-rejtett börtölsefőgnek nintsens haszna.

XXI. Rész.

Int, hogy a' büntől fűs; kit hasonlít kígyóhoz, orozlánhoz, fegyverhez; előlkörtsak közönségesen le-írván a' bünt, azután külömb-külob-m-féle bünnöknek neveit előhozza.

XXII. Rész.

A' bolondnak kövezése: erköltstelen fiú, és bolond leányzó: fíralomkor való musika: bolondot tanító; holtanak fíratása: a' bolondal ne becély: a' bolondnak, és félénknék éíve: barátodnak tartsd-meg hítedet, és örizd a' nyelvedet.

XXIII. Rész.

Könyörög, hogy öriztessek-meg a' kevélyfégtől, torkolságtól, és fajtalanságtól: az esküvést távoztasd-el: a' rendeletlen becéd gyalázatba ejt: két neme bővféges a' bűnnek, a' harmadik haragot hoz az emberre: dorgálása az olyan embernek, ki a' bűnre öftönözi magát: a' házasság-töréssel minémű vétkek járnak: az ísteni félelemnek dítsérete.

XXIV. Rész.

A' bőltséfé magá eredetít, és dítséretít elő-hozza, és az ő követésére híj; ki mindeneket meg-világosít.

XXV. Rész.

Három dolgok tetkenek az Istennek; és hármát gyűlöt: kíváltképen-való kilentz boldogság: az ísteni félelemnek dítsérete: a' gonoz a' éféony terétől-fogva talpig le-íratatik: az a' éféonytól éármazott a' bűn, és halál: ne engedd, hogy az a' éféony légyen Simon bíró.

XXVI. Rész.

A' jó a' éféonynak dítséretít, és a' gonoznak gyalázattyát elő-hozza: leányokra vígyázz: két dolog hoz éomorúságot; két dolog vézedelmet.

XXVII.

XXVII. Rész.

Sokan vétekebe esnek a' gazdagság miatt: az ísteni félelmet állhatatosán meg-tartsd: a' kísértet próbállya-meg mi légyen ember: kövesd az igazságot: a' bolondnak állhatatlansága: becédedben éémérmetes légy: barátodnak titkait máfnak ki ne jelentsd: más után lesködö.

XXVIII. Rész.

Bozéút ne állj, hanem botsáfd-meg elened vétettnek: éűnny-meg a' haragtól, és versengéstől: a' gonoz gyermeknek vézedelmes vólta: dugd-bé füleidet, a' gonoz nyelvnek éóllására; és fogd-bé a' éádat.

XXIX. Rész.

Költsön adgy felebarátodnak; és a' költsönt meg-add: és noha sokan meg-éegik híteket, mindazonáltal az alamísnától meg-ne vond magadat, a' ki igen dítséretes: a' költsön adónak halá-adó légy: és fogadáfordat meg-tartsd: miben álljon az emberi életnek kezdete: vándorló, és haládatlan vendég.

XXX. Rész.

Az olyan atyának boldogsága, a' ki jól neveli gyermekeit: vézedelmes gyermekeit éájokra ééketeni: az égéstég kellemetesh a' gazdagságnál: a' éomorúságtól meg-ójad magadat, és éí vedet vígalságában tartsd.

XXXI. Rész.

Gazdagnak, és éegénynek munkája: sok vézedelmek vannak az arany ézeretiben: az ísten-

az istenfelen élő gazdagnak élete: zemérmes légy az aktálnál: a' józanságnak ditsérete, és gyalázása a' torkoságnak: ditséretes a' mértékletes borral való élés; betstelen pedig a' mértékletlen.

XXXII. Réf.

Az elől-járókat oktattyá: a' nagyobb elől-lyon a' hol kell: halgass, midőn nintsen olyan, ki tégedet hallyon: a' vendégférgben kellemetes a' musika: az ifjat illeti a' hallgatás: ditséretes a' hallgatás: magad házat vizsgálj-meg: ditséretes az isteni félelem: a' vetkes nem kedvelli az intést: tanács nélkül semmit se tselekedj.

XXXIII. Réf.

Az istenfelő: és bős ditséretetik: a' boldognak állhatatlansága: a' tsüfolódó barát: a' napok és idők Istentől vannak, ki mindeket teremtett, és igazgat: az ő kezében vagyon az ember, valamint a' sár a' fazekasában: a' gonosz az igaz ellen vagyon: jószágodat életedben másnak ne add, hanem holtod után: miképen bányá fogáddal.

XXXIV. Réf.

Az álomnak, búbajóságnak, jövődömondásnak, és hazugságnak hijába-valósága: ditséretes a' ki fokot próbált: az istenfelőknek boldogsága: gonoszoknak áldozattya: a' zégénny meg-tsalo: egyik a' mit épít, 's a' másik el-rontya, mi házna annak? ilyen a' ki pénitentiát tart, 's meg nem élünk a' büntöl.

XXXV.

XXXV. Réf.

Igaz és kedves áldozat az Isten előtt: üres kézzel az Isten eleibe ne meny: jószágodnak fengéit jó kedvel műtasd-bé Istennek: hamis áldozat: a' megfértődött zégénny, és az özvegyeknek írását meg-hallgattya az Ur: az igazaknak 's főképen az alázatosoknak könyörgése kellemetes az Istennél: az Isten az inségből meg-abadit; és kinek-kinek érdeme érint meg-fizet.

XXXVI. Réf.

Izraélért és Jersálemért könyörög, és hogy más nemzetek-is ismérjék-meg az Isten félelmét, erős karját 's hatalmát; és hogy csak ő egyedül ismérteffék igaz Istennek lenni, és imádásra méltónak. gonosz éiv: ditséretes a' zép, és irtalmas azéony-állat.

XXXVII. Réf.

Gyalázatos a' képmutató jóakaró; az igaz pedig méltó, hogy róla meg-emlekezzél: válaftást tégy a' tanácsban, és azokban, kikkel tanácskozol: ditséretes a' bősseférg, és a' zent férjfi: a' gonosz előből négy dolog következik: az értelmes, és bős férjfinak ditsérete: a' ki tétoház bezedében gyűlölférg: próbald-meg lelketet, és ha gonosz, zabolázd-meg: veszedelmes volta a' rézégférgnek.

XXXVIII. Réf.

Az orvost, vagy doktort meg-betsüld: az orvosság Istentől adatott az embernek: a' beteg miképen viselje magát az Istenhez, és

orvoshoz: sira'd ugyan a' holtat; de mértékletesen, mert azzal a' holtanak nem haznállé, magadnak pedig ártasz: meg-emlekezzél azonban magad halálodról-is: minden mester ember azokat forgattya, a' mik mesterfégéhez valók; éukfégecsék pedig ök az emberek között: mindazonáltal nagy méltóságra, és börtönségre ök az által nem mennek.

XXXIX. Réf.

Ditséretes a' börtös: az ő neve 's híre öröké fenn marad: ditsírd az Istent az ő tselekedetiben, ki előtt semmi el nem rejtetthetik: Istennek áldása a' jókon, haragja a' gonoszakon: a' jóknak mindennek javokra vannak, a' gonoszoknak gonoszokra; kiknek bűntetésekre teremtettek más állatok-is.

XL. Réf.

Az ember nagy foglalatosságok, nehéz igák, és külömbkülömb-féle nyomorúságok alá vagon vettette. mindennek hijába-valók: a' gonoszak az ő gazdagságokkal hamar elvevnek: ditséretes, a' ki maga sorsával megelégszik: külömbkülömb-féle két fámot eléhoz, kiknél mindazonáltal másokat nagyobra bertsüill: ditséretes az isteni félelem: azon légy, hogy ne éukölködjél: más a'ztalára ne támaszkodgyál; kitől az értelmes ember magát meg-tartóztattya.

XLI. Réf.

Kiknek légyen keserves a' halálnak emlékezete, kiknek nem; a' haláltól ne fély, hanem

nem az el-múlt és következendő dolgokról meg-emlekezzél: elégedgy-meg véle, valamit az Isten rendel felölled: a' gonoszakat átok követi: gondod légyen a' jó névre: valamint az el-rejtett kints, úgy az el-rejtett börtönség házontalan: mitsoda vétkeket kellessék leg inkább égyenlened: felebarátodtól el-ne fordítsd ortzadat: más ember feleségét ne kívánnjad: ha mit valakinek adt, zemére ne hánd.

XLII. Réf.

Meg-tarts a' titkot: az emberi tekintettől, és más vétkektől, kik itt élé-éamlálatnak, meg-ójad magadat: a' mit adé, vagy vézeé, fel-ird: leányodra vigyáz; és ha gonosz erkölsü, éorgalmatosfan örízd ötet: vezedelmes az a'zönnyal való tárfalkodás: jobb a' férjfinak gonofsága, hogy sem a' jó tselekedetü a'zönny: az Istennek tselekedeti (ki minden titkait láttya a' živnek) tökéletessék, és kívánatossák.

XLIII. Réf.

A' teremto Istennek felsége, ki-terfzik az egeknek ékeffégéből, és ééplégéből; tudnilik: hóldból, tsillagokból, éivárványokból, hóból, jég-esöböl, felyhókból, menydörgésből, fagyból, zúzmarásból, és tengerből; kibben külömb-külobmb-féle állatok vannak: egy éóval, senki nem elégendő az Istennek ditséretüre.

XLIV.

XLIV. Rész.

Az első atyáknak, és az ő magvainak dítsereti közönségesen: azután nevezet Eferint dítseri Enokot, Noét, Abrahámot, kinek adattak az igéreték; Isaákot, és Jákobot.

XLV. Rész.

Dítseri Moysest, és Áaront, és az ő öltö-zete ékefféget leírja; és Phinevest: Koré, Dátán, és Abiron büntetése.

XLVI. Rész.

Dítseri Jósuet, Kálebet, és az igaz bírakat; Samuelt, és az ő tselekedetét.

XLVII. Rész.

Náthánnak, Dávidnak, és Salomonnak dítsereti; Roboámnak pedig és Jéroboámnak gyalázása.

XLVIII. Rész.

Illyésnek, Elieusnak, Ezéchiás Királynak, és Hajašnak dítsereti; kiknek kérésekre, meg-fabáditotta Isten az Izraélitákat a' Sennacherib táborától.

XLIX. Rész.

Jósiás Királyt dítseri; és hogy a' Júda királyi Dávidon, Ezéchiáson, és Jósiáson kívül, mind istentelenek voltak: Jeremiášnak, Ezéchiának, Zorobabelnek, Júsusnak Jósédé fia-nak, Néhémiásnak, Enochnak, Jósefnek Seth-nek, és Semnek dítsereti.

L. Rész.

A' fő Papnak Simonnak Oniás fiának dítsereti: két nemzet gyűlölféges Isten előtt, és a'

és a' harmadik bolond. Ennek a' könyvnek Authora Júsus Siráknak fia: a' ki ezeket olvasá és meg-tartya, boldog léte.

L I. Rész.

Júsusnak Sirák fiának hálá-adó imádsága, hogy ötet fok veledelmektől meg-tartotta Isten, és bőségséget adott néki; kire mindeneket híj.

ISAIÁS PROFÉTÁNAK
JÖVENDÖLÉSI.

Mellyek 66. Részbe foglaltattak.

I. Rész.

I Saisiás Proféta jövendölésének ideje, mellyben jövendölt Júda, és Jérusálem felől, ki az ő háládatlanságáért, és sok más gonofsági-ért, külömb-külob-mb-féle tsapásokkal büntet-tetvén az Istentől, meg nem tért: annak-okaért nagy puztulás jön reá: az ő áldozati, és ünnepi meg-útaltatnak. Oktattya mi-módon ismét az Istennek elébbeni kedvébe juthassanak: ismét a' gonofságra hanyatlá-fokért, az Istennek bozéú-állását jövendöli, utólyára a' népnek fabadítását, és elébbeni boldog állapotját meg-jövendöli.

II. Rész.

KRISTUSRÓL.

Az Ur házának hegyére gyűlnek minden nemzetek (a' begy példáján jövendöli a' KRISTUS T:) Sionból éarmazik-ki a' törvény, és az-

és azután háborúsággal nem nyomorgattak: Jákob háza pedig a' bálványozásért, fősvénységért, és több vétkekért meg-útaltatik: a' kevélyek meg-aláztatnak, és csak egyedül az Isten magasztaltatik-fel.

III. Rész.

A' Zsidókra fok vétkekért, nagy inség, és pusztulás következik: gyermekek, és puhák lének elötrök járók: a' tizteknak gonofságit éidalmazza: a' Sion leányinak kevélysége, és bújása gyalázattokra fordul.

IV. Rész.

Hét a' szőnyei-állatok egy férjfiat kívánnak, (jelentetik azoknak példája alatt az Anyaszentegyháznak meg-fentelése, és bátorsága) az Urnak magva fel-magasztaltatik, és az Izrael maradéki motskaiból ki-tiértulván, meg-áldattatnak, és nagy boldogsággal vigáztatnak.

V. Rész.

A' prédára adattatott gyümölstelen élőnek példája alatt, a' Zsidóknak ítéletér és megvetésit jövendőli; külömb-külob-m-féle vétkeiket le-írván: tudnillik: fősvénység, rétség, és az Istennek meg-vetésit: a' pokol az ő éaját fel-ráttya, 's a' hatalmasokat elnyeli: a' kevélyek meg-aláztatnak, az Isten fel-magasztaltatik: az igazak meg-bóldogíttatnak: jaj éo mondatik külömbkülömb-féle vétkeknek: jel emeltetik-fel a' nemzetségek között a' Zsidók ellen.

VI. R.

VI. Rész. Iaiás az Isten méltóságát látván, vádollya magát, hogy hallgatott volna; de meg-ti-tatván az ő ajaki, kéértti magát a' prédikálásra: a' népnek meg-vakítása, Júda városinak el-pusztulásáig meg-jövendöltetik; és annak meg-vidámitása a' ki el-hagyattatott.

VII. Rész.

KRISTUSRÓL.

A' Syrusfok, és Izraeliták Jérusálemet meg-álllyák; de meg-jövendőli Iaiás, hogy meg nem vetik; jelt adván az iftelen Acház-nak, hogy a' Szüz Fiat éülne, kinek neve Emmanuel: és meg-jövendőli Izraelnek pusztulását, és Júda tsapását.

VIII. Rész.

Parantsolat adattatik Iaiásnak, hogy könyvbe írná a' éületendő gyermeknek nevét, meg-jövendőli Izraelnek, és a' Syrusfok orzá-gának el-pusztulását, és Júdának nyomorúsá-gát, 's együtt meg-éabadulását-is; noha fokon el-elnének Júda nemzetségéből: meg-parantsollya hogy a' testámentom egybe köttesfék, és a' törvény meg-petsételtesfék, hozzá vetvén mitsoda nyomorúság következik azokra, kik a' törvénytől el-állnak.

IX. Rész.

KRISTUS éületése.

Jövendőlés a' Kristus éületéséről, és orzá-gáról, a' Júdának meg-éabadításáról az Izraeliták, és Syrusfok igája alól: melly orzá-gok-nak,

nak, főképen Izráelnek (ki az Istenhez nem akar térni) nagy romlását, és pusztulását megmondgya.

Jaj a' hamis törvény-Éabóknak, a' Éegényeknek, és özvegyeknek nyomorgatására: az Assyriusok Királya (az Ur haragjának vejeje) az ő kevélységéért, és Éivének fel-fuvalkodásáért, meg-aláztatik: vígaftallya Izráelt, ne féljen az Assyriusoktól, mert az ő maradéki még az Istenhez térnek.

XI. Réf.

KRISTUS *küldetése, temetése.*

Jövendölés a' Kristus küldetéséről, ítéletéről, fel-magaftalásáról, nemzetségeknek hozzá-téréséről, és dítsofféges temetéséről; az Izráeliták maradékinak meg-téréséről, és a' pogányok hitéről.

XII. Réf.

KRISTUS RÓL.

Hála-adó ének a' meg-Éabadtáért, és a' Kristusnak jótéteményiért.

XIII. Réf.

Babylonnak kegyetlen pusztítása a' Médusok által.

XIV. Réf.

A' Zsidóknak vígaftalásáról, és a' Babyloniai fogságból való ki-Éabadtáról, és a' Babyloniaiaknak meg-rontásáról való jövendölés: kiknek nagy kevélysége, uralkodása, és kegyetlenége, a' Filistinusoknak, és másoknak kik a' Zsidók nyomorúságin örülnek vala, védelemével együtt le-irattatnak.

XV.

XV. Réf.

Jövendölés a' Moábiták védeleméről, és a' Prófétnak rajtok Éánakodása.

XVI. Réf.

KRISTUS RÓL.

Könyörög a' Bárányak (Kristusnak) a' pusztának köziklájából el-küldéséért: a' Moábiták kevélységekért, és hitedlenségekért (keveffen maradván közzüllök) meg-aláztatnak.

XVII. Réf.

Damaskusnak, ki segítséget adott az Izráelitáknak, védelemért meg-mondgya: hasonlóképen Izráelt-is, ki el-felcjtkezett az ő Meg-válto Istenéről, ki mindazonáltal, a' nyomorúságok után Istenhez tér. Jaj azoknak, kik az Isten népét üldözik.

XVIII. Réf.

Védelemmel fenyegeti az Égyiptombélieket, kik magokhoz tsatolták vólt az Izráelitákat, hogy benne bizzanak: utóllýára vígaftallya a' Zsidókat Jerusálemba való víéza jövetellel.

XIX. Réf.

Le-írja még tovább Égyiptomnak büntetését, és hogy az Istenhez térvén az üdvözít meg-adatik nekik, és meg-vígaftaltatik.

XX. Réf.

Isaiás Isten parantsolattýából meztelen járván, jelenti az Égyiptombélieknek, és Szeretsenyeknek fogságba vitélét az Assyriusok által, kin álmélkodni fognak a' Zsidók.

XXI.

XXI. Rész.

Meg-irja Babylonianak pusztítását, a' Médufok, és Persák által; az Edomitáknak és Arabiaiáknak nagy terhét.

XXII. Rész.

Az Istennek büntető *décvétuma* Jerusálem ellen; kinek pusztulását íratya a' Próféta: és hogy az Istent el-hagyván, hijába erőssíti magát az Assyriusok ellen: dorgáltatnak, hogy midőn sírniok kellene, akkor torkokodnak: Sobna a' templomnak fő kints-tartója le-tétetik, és helyébe állítatik Éliácim nagy hatalommal.

XXIII. Rész.

Tyruśnak hetven éztendeig való pusztasága, az ő kevélységéért meg-mondatik.

XXIV. Rész.

Az egész világra következő nyomorúságok, az ő gonoszságokért; mindazonáltal, a' kik meg-maradnak, vigasztaltatnak. az utolsó ítéletnek rettenetes-volta.

XXV. Rész.

Hálakatád az Istennek az ő tsudálatos tselekedetiért, és jótéteményiért, melyeket adandó a' népnek a' Sion hegyén.

XXVI. Rész.

Hála-adó ének az igazaknak fel-magaftalásáért, és a' gonoszaknak meg-alázásáért. ír tovább a' holtaknak fel-támadásáról.

XXVII. Rész.

Léviáthánnak büntetése: az Urnak atyai dorgá-

dorgálása az Izraélitákhoz: az erős város elpusztúl: az Izraéliták vissza-térvén Assyriából, és Egyiptomból, imádni fogják az Urat Jerusálemben.

XXVIII. Rész.

A' kevély és rézeges Izraélitákat fenyegeti az Ur, azért hogy a' Papok rézégtségnek adták magokat, és a' Fejedelmek tsúfollyák az Ur igéjét, és a' Prófétaknak fenyegetését, hazugságban tévén az ő reméniségeket: a' Sion fundamentomába ézeletes-kő tétetik: a' tsúfokodóknak büntetése, és a' kevés jóknak vigasztalása.

XXIX. Rész.

Jerusálemnek meg-állása, és nyomorúsága: Jerusálemet meg-álló népeknek romlása: bé-petséltett könyv: Zsidóknak váltasága: jaj azoknak, kik az ő Éveikben mélyen el-rejtik tanácsokat. Jakobnak maradéki, hogy meg-világosíttatnak, és az Urhoz térnek meg-jövendőltetik.

XXX. Rész.

Fenyegeti a' Zsidókat, kik Isten tanátssa nélkül, (fanyargattatván az Assyriusoktól:) az Egyiptombeliekhez folyamodtak: hasonlóképen azokat, kik a' Prófétaknak intéstét nem akarták hallgatni, hanem hijába-való óltalmat kerestek. az Isten irgalmas azoknak, kik hozzá térnek; s boldogsága azoknak, kik hozzá térnek: a' gonoszaknak ítélete.

XXXI. Rész.

A' Zsidóknak, kik az Istenben való bizodalmat el-hagyván, az Egyiptombéliekhez, és emberi erőhöz folyamodtak védelmét, mind segítőjekkel együtt meg-jövendöli, a' kik pedig az Istenhez térnek, meg-ébadítatnak.

XXXII. Rész.

Igaz Királyt és Fejedelmeket, kik uralkodni fognak, és a' népnek boldog állapotot jövendöl: a' bolond fejedelmeknek pedig, és gazdag a'zónyoknak nyomorúságot: az Istén népének békeféség, és nyugalom ígértetik.

XXXIII. Rész.

Szóll Sennacheribnek meg-alázásáról, a' Zsidóknak meg-ébadításáról, és az Isten hatalmának fel-magaftalásáról: a' képmúatókat feddi, minémüknek kell lenni azoknak, kik az Urral laknak: Jérusálem bővféség lakó hely lésén; kibén fel-magaftaltatik a' törvény-adó Ur, és Király. *A' törvény-adó Christusról.* Matth. 5.

XXXIV. Rész.

A' Nemzetségeknek négy tsapását hozzá-elé; fegyvert, tüzet, vadakat, és tsudákat: Edomnak-is romlása, és pusztítása meg-mondatik.

XXXV. Rész.

KRISTUSRÓL.

Azoknak meg-maradandó vígaftalása, öröme, bátorságos és boldog állapottya, kik Kristusban hinni fognak.

XXXVI.

XXXVI. Rész.

Sennacherib Júda várasit meg-vévé, Rabfacest el-küldi Jérusálem meg-vételére, ki Ezéchiást fidalmafván 's az Isten ellen káromkodván inti a' Jérusálembélieket, hogy adgyák-fel a' várasit.

XXXVII. Rész.

Ezéchiás Király meg-ijedvén, mind Rabfacesnek, 's mind Sennacheribnek fenyegetésitől, siránkozik; és Isaiáshoz küld, hogy könyörögjön az Istennek: ki ötet vígaftalván az Istennek segítségét ígéri: az Angyal a' Sennacherib táborán éaz nyóltzván öt ezer embert meg-öl, és maga-is fiaitól meg-öletetik.

XXXVIII. Rész.

Ezéchiás Király halálra betegedvén, az Istent könyörgése által meg-engedveli, és tizenöt estendőt nyér az Istentől; kinek bizonságára jelöl adgya az Isten az Acház mutató óráján, a' Nap-arnyékának tíz lineával való vízfésa-térését: és hogy ötet az Asyriusoktól meg-örzi: azután háláadó éneket mond Ezéchiás az Istennek.

XXXIX. Rész.

Ezéchiás midön a' Babylon Királya követinek fitogatná kéntsét, Isaiás meg-jövendöli néki, hogy azok Babilonba vitettetnek.

XL. Rész.

KRISTUSRÓL.

Vígaftalása Jérusálemnek a' Kristus által: Kereftelő éent Jánosnak prédikálása: az ember-

bernek gyarlósága; és az Isten Igéjének örök-ké meg-maradása: Krisztusnak meg-tesztü-lése, ditsőffége, hatalma, és jutalmazása: a' bálványozók ellen, kik faragott képekhez hasonlítták az Istent, az Istennek hatalmát, és bőltsefégét magasztalja: az Istenben bízók meg-erősíttetnek.

XLI. Rész.

Külömbözik az Ur a' bálványoktól hatalmával és a' Zsidó néphez mutatott külömb-külömbféle jótéteményivel: melyekből ki-mutatja nagy hatalmát, és az emberekhez való kegyelőségét: a' bálványoknak pedig erőtlenségeket, és a' bálványozóknak hívsá-gokat.

XLII. Rész.

KRISTUSRÓL.

Az Atya Istennek kedve tölt az ő Fiában Krisztusban, kinek tselekedetét melyeket tse-lekedendő volna, elé-éamlálja a' Prófeta; minden nemzeteket ditséretre, és háláadásra híván: hozzá adgya tovább a' bálványozók-nak, és háládatlanoknak büntetését; és pa-naszolkodik az Isten Éolgáinak háládatlansá-gokról.

XLIII. Rész.

Az Istenben hívőket bátoraságosokká teszi, és az ő Éaporításokat az egész világról meg-igéri, elé-éamlálván mind az el-múlt's mind a' következendő jótéteményt Istennek a' néppel, melyekből meg-mutatja, hogy tsak egyedül ő az igaz Isten, Éemekre hányván a' Zsidóknak háládatlanságokat.

XLIV.

XLIV. Rész.

SZENT LÉLEKRŐL.

Vigasztalja Isten a' népet, hogy a' Szent Lelket meg-adgya néki; ő az első és utolsó tsak egyedül való Isten, mindeneknek te-remtője, és igazgatója: a' bálványoknak és bálványozóknak hívsága, és világos bolond-sága meg-feddetetik; annakokaért a' bál-ványozásról a' nép az igaz Istenhez, kinek ke-zében vannak mindenek, hívatatik.

XLV. Rész.

KRISTUSRÓL.

Cyrusnak uralkodása, és győzedelmi elé-hozattatnak; és dorgáltatik, hogy ezekből az igaz Istent meg-nem isméri, ki tsak ő egye-dül az Isten, mindeneknek Ura, ki ellen sen-ki nem állhat: Krisztusnak Éületése meg-jö-vendöltetik: és valamint a' Zsidóknak Cyrus által való meg-Éabadítása, úgy következen-dőben a' Krisztus által az idvesség, és hogy tsak egyedül az Ur, Isten; igaz; Éabadító; és bé-töltője az igéretnek.

XLVI. Rész.

KRISTUSRÓL.

A' bálványoknak hívsága, és el-romlása, meg-mondatik; elé-hozván az Istennek ke-gyelmességét feddéllel együtt az ő háladat-lanságáért, a' népet az Istenhez való térésre inti: és idvességet ígér-néki a' Krisztus által.

XLVII. Rész.

Babylonnak romlása, az ő kevélységéért,

és kegyetlenfégeért a' Zsidó rabokhoz : és hogy a' bozorkányságban, bűbájoságban vetette reménységét.

XLVIII. Rész.

Dorgálja az Isten a' Zsidóknak képmutatását, haládatlanságát, és keményfégét; és hogy ő jövendőlte-meg nékik a' következő dolgokat, 's bé-is töltötte, 's nem a' bálványok : mindazonáltal maga nevéért meg-enged nékik, kegyessen híván őket magához; meg-mutatván, hogy csak ő egyedül az igaz Isten, mindeneknek tudója, az ő népének meg-váltója, és gondgya-vífelője; utóllýára panaskodik az ő parantsolatnak által-hágásáról, melyeket ha meg-tartottak volna, boldogok lettek volna.

XLIX. Rész.

KRISTUSRÓL.

Kristus az idvezülendő nemzeteknek, és Zsidóknak fejedelmévé tételik, és bővetséggel adatik a' világnak minden részeiről ökögyülendő népnek; és meg-mutatván nagy boldogságát azoknak, kik Kristusban hisznek, inti őket a' háláadásra, kegyesen vigasztalván Siont, ki meg-útaltatottnak véli vala magát : és meg-igéri, hogy az egész földön dicsőíleges léken, az ő ellenségei meg-rontattatván.

L. Rész.

KRISTUSRÓL.

Nem az Istennek erőtlenségéből, hanem az ő gonoszságáért vettetik-meg a' Synagoga ;

ga; Kristust nem akarván befogadni : ki azon volt, hogy befogattatnék, sőt az ő kerelmétől vífeltetvén, gyalázatos éenvedésekre adta magát : annakokáért a' Synagoganak vezedelmét meg-mondgya.

LI. Rész.

KRISTUSRÓL.

Inti Siont Ábrahámnak példájával, kinek az Isten ígérteit beföltötte, hogy bizonyosan el-hidgye, hogy az Istentől vigasztalását el-vezi : Sion vigasztalása, meg-váltása, és nagy boldogsága (az-az : az Anyaentegyházé) a' Kristus. és tovább bekeáll az Evangéliomi törvényről, és az Anyaentegyház ellenségeinek meg-alázásáról.

LII. Rész.

KRISTUSRÓL.

Serkengeti Siont (tudnillik a' Kristusnak Anyaentegyházát) a' vigasságra, az ingyen való meg-váltáért : Izraélnak Egyiptomba menetele, és ki-fabadítása. Az Evangéliomi békosségnak Predikállóit ajánlya, mindeket dítseretre intvén, a' Kristusért mint Idvezítőért : a' Kristusnak fel-magasztalása, alázása, és a' nemzeteknek a' Kristusban való hite.

LIII. Rész.

KRISTUSRÓL.

Nem minnyájan fogadgyák az Evangéliomnak predikallását : a' Kristusnak küületéséről, és a' mi vérteinkért való gyalázatos éenvedéséről és haláláról jövendölés : meg-útál-

tatott, a' ki nekünk idvefféget kerített: a' Krisztusnak felidése és szabad akarattából való fel-áldozása, ditsőffége, 's fel-magaftalása, és benne hívőknek fokasága.

LIV. Réf.

Vígasságra serkentéti az Anyafentegyház, hogy a' nemzetekből éamoffabb lézen, hogy sem a' Synagoga vólt; és az egéfi világra el-terjed; és hogy az Istennek éüntelen való vígyázásából, bátorságban lézen, el-felejtván az elébbeni nyomorúságit; és hogy drága kövekből építterik, és hogy minnyájan kik abban tanítatnak békeffélebben fog-nak élni.

LV. Réf.

Mindeneket az igaz hitre híván, lelki jóknak bővfégét ígéri: a' gonozoknak büneikből való ki-térést ínti, mert az Isten irgalmas, és ígértiben meg-máfolhatatlan: az Évangéliumi prédikállásnak elő-menetele, és a' híveknek boldogsága.

LVI. Réf.

Minden-féle nemzeteket ínt az Ur, a' maga parantsolatának meg-tartására: az isten-felő nóteleneknek vígakftalása: az Isten háza imádságnak háza: a' Jérusálem páétorit fe-nyegeri; kiket vakoknak, 's néma ebeknek, és éemteleneknek nevez.

LVII. Réf.

Az igazaknak vézelemét és következen-dő nyugodalmát nem értik az istentelenek: kiket feddi az Isten, éemekre hányván bál-ványo-

ványozálokat, és más gonozságikat: és hogy ök meg-aláztatnak: a' meg-térőknek pedig békefféle, és vígakftalás ígértetik, mert a' gonozoknak éíve olyan, mint a' habos tenger, kinek békefféle nintsen.

LVIII. Réf.

Dorgállya a' Zsidóknak kép-mutatását, meg-mutatván hogy az ő böjtyök nem ked-ves az Istennél: meg-mutattya azt-is, mi-képen kelleffék haénoffan böjtölni, ki által fok jót nyér az ember. Mimódon üllék a' éombatot; tudnillik, maga akarattját az em-ber hadgya-el; és mitsoda jutalma azoknak, kik úgy üllik.

LIX. Réf.

Nem azért nem éabadíttya-meg az Isten a' Zsidókat, hogy hatalma nem volna reá; hanem az ő gonozságokért, kit magok-is meg-vallanak, hogy azért hadta-el öket az Isten, 's meg-vakította, és fokképen sanyar-gatta: az Istennek haragja a' gonozokon; kegyessége a' meg-térőkön.

LX. Réf.

Örömré serkengettetik az Anyafentegyház, hogy ő benne fog világoskodni az Ur ditsőffége: kinek kebelébe folyamodnak fok nemzetek; a' kik pedig oda nem folyamod-nak, el-vefnek: benne lézen békefféle, igaz-ság, és isteni ditséret; ki-töröltetvén belöle a' gonozság; és az Ur örök világofságára, és ditsőffégére lézen.

LXI. Rész.

Megváltó Krisztusnak tétit, és az emberi nemzetnek meg-újítását hozza-elé: a' Papoknak prédikálása által a' Nemzetek az igaz hitre térnek: a' hívőknek vigasztalása, és a' Prédikátoroknak ditsósága. az Anya-entegyház örvend az ő bódogságán.

LXII. Rész.

KRISTUSRÓL

Krisztusnak el-jöveteléről, a' nemzeteknek meg-téréséről, és az Anya-entegyháznak (az Istennek hozzá ingyen-való jókedvéből) bódogságáról, ditsóságéről, és fel-magasztalásáról ÉS. Az Anya-entegyháznak Prédikatori, és Évangéliomnak az egész földre el-terjedése.

LXIII. Rész.

Az Ur vérrel festettnek mondgya, midőn egyedül meg-győzte volna ellentétét. Noha az Isten sok jót tett volna az Izraelitákkal, mindazonáltal el-hadta őket gonofságokért: a' Prófeta pedig meg-emlekezvén az Istennek kegyelmességéről, irgalmaságát kéri a' népre. kinek meg-vetésén panaszkodik.

LXIV. Rész.

KRISTUSRÓL.

Kéri az Istent, hogy a' maga nevét, és hatalmát illesse meg ellenségivel: elé-hozván azoknak is bódogságokat, kik az Istent várják: meg-vallya, és siratgya a' népnek gonof-

gonofságát, undokságát, éamkivetését, és szabadulását kéri.

LXV. Rész.

Nemzeteknek meg-térése, Zsidóknak az ő gonofságokért meg-vetése, kik közül mindazonáltal kevesen meg-tartanak: fenyegeti azokat, kik az Isten törvényt meg-vetették; bódogságot ígér pedig azoknak, kik Isten fogai.

LXVI. Rész.

KRISTUSRÓL.

Az egeknek és földnek Ura, nem azt a' templomot nézi, kit a' Zsidók néki nyugodalmára építettek, hanem az alázatos évet, az ő Testamentomnak áldozati el-vetésnek: a' Zsidóknak Krisztus ellen, és Tanítványi ellen-való gonofsága meg-büntettetik. Krisztusnak küldetése, és az Anya-entegyháznak éaprodása; kinek hogy mindenek örvend-nyenek int, elé-hozván Istennek jótéménnyit, kit az Uról el-vendő: minémülében a' gonofaknak ítélete; és miképen térnek meg a' nemzetségek a' Krisztus Tanítványi prédikálása által: a' jóknak, és gonofaknak utolsó jutalma.

JÉRÉMIÁS PRÓFÉTÁNAK

KÖNYVE.

Melly 52. Rész foglal magában.

I. Rész.

Jérémiás az annya méhében meg-fenteltetik, és Jósias Júda Királya idejében küldetik

lik az Uról profétálára: menti magát gyermeki állapotával; de az Istentől meg-tanítván, és meg-erősítetvén, parantsolatot véken, hogy Jerúsálemnek puftulását a' vi-gyázó veendő, és meg-gyújtatott fazék példája alatt profétálja.

II. Rész.

Szemekre hánnya az Ur az Izraél és Júda nemzetségeinek gonofságokat; főképen a' Pástoroknak, és Profétáknak; hogy el-felejtkezvén az Istennek sok jótéteményiről, a' ki az élő kútfo, a' bálványokhoz folyamodtak, kiktől nem egyebet, hanem vezédelmet várhatnak: sőt noha a' bálványozásban, ragadományban, és kegyetlenfében el-merültek vólnának, de még-is igyekeznének magokat mint-egy igazaknak mutatni; annakokáért az ő romlások meg-jövedöltetik.

III. Rész.

Az Isten az ő végheterlen irgalmaságából a' népet a' bálványozásból magához hja (kiben még az Izraélitáknál-is, inkább el-merült a' Júda nemzetsége) meg-igértvén neki, hogy fiává fogadja, és igaz Pástorokat ad neki, hogy Jerúsálemben békességben dítserhesfék az Urat. Jerúsálemnek következendő fel-maga-falása; a' nemzeteknek oda gyűlése, és a' népnek pénitentzia-tartása.

IV. Rész.

Kegyelmet ígér az Ur az Izraélitáknak, ha töredelmes ével hozzá térnek; fenyegeti ellen-

ellenben őket, ha gonofságokban meg-ma-radnak: annakokáért látván a' Proféta a' földnek következendő puftulását, siránkozik; mindazonáltal nem puftíttatik-el egészén.

V. Rész.

Igazat keres az Ur Jerúsálemben, hogy rajta könyörüljön: de nem talál, mert mind a' nép, s mind a' fő rendek el-merültek a' gonofságban; tudnillik a' bálványozásban, s fajtalanságban: azért fenyegeti őket az idegen nemzetek által való puftítással: mindazonáltal egészen el nem töröltetnek.

VI. Rész.

Jövedőli Jerúsálemnek az Assyriusok által való puftíttását azért, hogy az Istent meg-vetették; az ő intést nem hallgatták; és hogy minnyájan, de kiváltképen a' főrendek, Proféták, és Papok a' fősvényfégnek, és álnokságnak adták magokat; annakokáért mind magokat, s mind áldozattokat az Isten meg-verti: inti azért őket a' sirásra.

VII. Rész.

Meg-mutattya a' Proféta a' gonoszoknak, hogy meg-vervén a' Profétákat, hijába bíznak a' templomban, és külső czeremoniákban, valamint az Atyáik: annakokáért a' templom el-rontatik, a' Júda földé el-puftíttatik; és sem a' Jerémiás könyörgése, sem a' magok áldozati nem léznek hasznosok, mivel-hogy Tőfeth bálványt imádták, és sok gonofságokat tselekedtek.

VIII. Rész.

Mivel-hogy mind a' Királyok, Főrendek, Papok, és Próféta, 's mind a' köllég bálványozásra hanyatlott, és meg nem fontolván az Istennek igaz ítéletit, meg-vertén az igazságot, főlvényekké, és bálványozókká lettek, és az Isten haragra gerjéztén meg-nem tértek; azért az ellenségeiktől kegyetlenül fog-nak zorongattatni.

IX. Rész.

Sirattyá a' meg-ölerendő Zsidókat; kiknek már semmiben nintsen remények, mivel-hogy gonoszúl élnek: annakokáért inti a' Zsidókat a' siráfia, és gyáfra: tsak az egy Istenben, és az ő ísméretségében kell dítsekedni; ki mind a' nemzeteket, 's mind az Izraél fiait meg-bünteti gonofságokért.

X. Rész.

Az égi jegyekről 's csillagokról, és híjában való bálványoktól nem kell félni, hanem tsak az Uról; ki tsak egyedül Isten, Teremtő és igazgató; ki el-vektí a' gonoszakat. Sirattyá Jerusálemnek gonofságát, és mivel nem az embertől függ maga útának vígatalálása, kéri az Istent, hogy azokat, kik őtet meg-ísmérték, el ne vezele, hanem inkább a' Zsidók ellenfegire öntse haragját.

XI. Rész.

Mivel-hogy átokba esik, a' ki nem hallgatya, és meg-nem tartya, az Istentől az attyának adott szövetséget, annakokáért meg-paran-

parantsoltatik a' Próféta, hogy annak meg-tartását prédikálja a' Zsidóknak, de híjába; mert inkább követik az attyok gonofságait, és bálványozást; azért sokféle nyomorúságokat hoz az Isten reájok, és meg-nem segítik őket, sem a' bálványok, sem az igazaknak könyörgései; sem pedig az, hogy annak előtte Istennek kedvében voltak: elé-hozza a' Zsidóknak gonofságait, de el-vezetnek, kik nem akarják hallani a' jövőendőlést az Ur nevében.

XII. Rész.

Tsudálkodik a' gonoszoknak boldogításon, kik a' vezedelem napjára készíttetnek, és a' föld firalminak okai; az Isten öröklégének és élőljének puhtitása; kinek végtére meg-kegyelmez az Isten, és ellenfegit elveztí.

XIII. Rész.

Valamint Jeremiásnak az Eufrátes közi-klájában el-rejtetet len öve el-rothadott, így a' Zsidóságnak (a' ki előző az Istennél volt) kevélysége, és bálványozása el-vette-tik, és el-rontatik, 's a' nép el-félyeztetik: inti mindazonáltal őket a' Próféta, hogy pénitentzia-tartással fordítsák-el magokról a' következő vezedelmeket; különben, ha az ő gonofságokban meg-áltkodnak, elveztetnek. Jeremiásnak a' népen éanakodása.

XIV. Rész.

Júda éarassággal büntettetik az ő gonofságaért; és midőn könyörögne érette a' Próféta,

féta, az Isten meg-parantsollya néki, hogy ne könyörögjön; és az ő bűntöleléket és áldozattokat bé nem vézi az Ur: a' hamis Próféta-^{is}, kik biztattyák vala ötet, együtt el-veének: sirattya azokat, a' kik fegyverrel, és éhséggel el-veének; és a' népnek gonofságát meg-vallván, az Istennek irgalmaságáért könyörög.

XV. Réf.

Az Ur ki-mondgya a' sententziát, hogyha Moyses, és Samuel könyörögne-is a' népért, meg-nem engedne néki, hanem négy tsapást erefét reá, úgymint: Döghalált, fegyvert, éhséget, és fogságot, mivel-hogy annyi in-^{re}ések után, meg-nem jobbította magát. Pana^zolkodik Jeremiás, hogy az Istennek ígését hirdervén, berstelenféggel illettetett; ^{és} az Isten víga^ztalván ötet, segítségét ígér néki, és a' Zsidóknak pu^ztrúlást: végtére irgalmaságot, és szabadulást ígér azoknak, kik hozzá térnek.

XVI. Réf.

Meg-parantsollya az Ur Jeremiásnak, hogy meg-ne házasodgyon a' Zsidók között, mert el-veéti őket, úgy annyira, hogy nem lé-^{nek}, kik a' halottakat el-temessék, s sirásák; az ő atyáik, és fiaik bálványozásáért, és a' törvénynek meg-ve^zéért: de végtére a' haláéok, és vadáéok által vi^zéa-hozza őket hazájakba; a' hol a' nemzetekkel együtt meg-vallják az Istennek gonofságokat.

XVII.

XVII. Réf.

A' gonofságban meg-általkodtak, el-rabol-^{rat}nak: átkozott a' ki az emberben bízik; áldott pedig a' ki az Istenben: tsak egyedül az Isten a' élve^zeknek vizsgálója; és kinek-kinek érdeme érént meg-jutalmazója: kéri az I-^{stent} Jeremiás, hogy fégyenítse-meg ellen-^{ség}it. A' éombathnak éentelését parantsol-^{ly}a az Isten, hogy el-ne veének.

XVIII. Réf.

A' Fazekas példájából meg-mutattya az Ur, hogy Izraél az ő kezében vagyon, és az ő érdeme érént tselekedhetik vele, ha éintén az előtt máfra ígérte-is magát. A' Zsi-^{dó}knak meg-általkodásáért, ki-mondatik ve-^{sz}edelmek. A' Zsidók Jeremiás el-ve^zéfé^ről tanátskoznak; Jeremiás az Ur előtt siránko-^{zik}, és ellenfé^ginek ve^zedelmét ki-mondgya.

XIX. Réf.

Jeremiás a' fazék el-törésével, ki-jelenti J^{er}usálem nek meg-éállásakor, fegyver, és éhség által való el-ve^zé^tét, a' hol az atyák, s anyák magzattokat meg-e^zik az ő bál-^{vány}ozások, és az Isten ígénének meg-ve^zé^té^zé miatt.

XX. Réf.

Jeremiás Falsúrtól meg-^{ve}rettetvén a' tömlötzbe tétetik, és más nap ki-hozattat-^{ván}, meg-jövendöli néki, mint hamis Pró-^{fét}ának, s az ő barátnak, és az egész népnek a' Babyloniai fogságot. Pana^zolkodik, hogy az Iste ígéje hirdeté^téért üldözterik, és betste-^{len}ít.

lenítetik, és megátkozza fületélenek napját.

XXI. Ref.

Minék-utánna Nabuchodonosor Babylo-
niai Király, Jerúsálemet meg-Éállotta volna,
Sedeciás Király követé által tudakozódik Jé-
rémiástól; kinek meg-izeni, hogy el-puštít-
tatik dőghalál, fegyver, éhfég és rabság által,
és tsak azok maradandók-meg, a' kik a' Kál-
dúfokhoz Éaladtak: inti végtére, hogy igaz-
ságot tselekedgyenek, nétalántán az Isten
haragjától épen meg eméltessenek.

XXII. Ref.

Inti Júda Királyát, és a' népet, az igazság
követésére, és mindenben meg-bóldogíttat-
nak; másképen minnyájan prédákká lé-
nek: és hogy Sellum avagy Joakim Jósias
Király fia Jerúsálembe vízza nem jöendő:
az igazságtalanokat feddi, kik épületeket té-
vén az ő igaz atyóknak bóldogságát ígérk
magoknak: Joakimnak Jósias fának meg-jö-
vendőli, hogy temetés nélkül el-véz, és az
ő fia Jechonias az annyával együtt Babylon-
ba, fogságba vitetterik, 's ott meg-hal.

XXIII. Ref.

Fenyegeti az Ur a' Pástorokat, kik a' nyá-
jat el-Éllyefetik, és Éaggattyák; ígervén
maga, hogy ő a' nyájnak maradékát vízza-
hozza, 's Pástorokat támaft; és Dávidnak
igaz magvát, ki alatt nagy bóldogságban fog-
nak élni: hasonlóképen jöendőli a' hamis
Profétáknak meg-Égyenítéft, kik a' népet
meg-

meg-tsallyák, azt akarván, hogy elfelejtke-
zenek az Uról, és az Isten akarattya nélkül
jövendőlnék; az Urnak beÉedit nagy ígának
nevezvén.

XXIV. Ref.

Két kosár füget mutat az Ur Jérémiásnak;
az egyikben jó fügek valának, kik jelenté-
ték vala azokat, kik az Urhoz térendők vol-
nának, és a' Babyloniai fogságból ki-Éabadí-
tandók; a' másik kosárban rozÉ fügek valá-
nak, kik jelentettek azokat, kik Jerúsálembe
maradtak, és azután Egyiptomba Éaladtak;
kik meg-betstelenítettnek, és átokban ma-
radandók.

XXV. Ref.

Mivel-hogy nem akartak Jérémiást, és a'
több Profétákat, kik a' pénitentziára intet-
ték hallgatni, annakokáért Jerúsálemnek
romlását, és hetven éltendeig rabságát;
végtére azoknak a' Királyoknak, kik a' Jeru-
sálembélieket fogságban tartották, véze-
delmeket meg-jöendőli: azokáért meg-paran-
tsoltatik Jérémiásnak, hogy Júda városának,
és más Királyoknak hirdesse az Ur haragját,
és nagy írást 's rírást jöendőli a' Pástorok-
nak, és Förendeknek.

XXVI. Ref.

Jérémiás Jerúsálemnek véze-
delvét, meg-fogattatik a' Papoktól, és Pró-
fétáktól, hogy meg-ölettesék; de a' Fejedel-
mek, és a' vének által meg-Éabadíttatik; elé-
hozván

hozván Mikhéáfnak, és Uriáfnak példáját, kik ugyan azt jövendölték, a' mit Jérémiás.

XXVII. Réf.

Jérémiás külömb-külobb Királyoknak köteleket küld; mellyekkel jelenti, hogyha a' Babyloniai Királynak foglálni akarnak, hazájokban meg-maradhatnak, másképen fegyverrel, éhséggel, és dőghalállal el-vesznek: Éidalmazza a' hamis Profétákat, kik ellenkezőt jövendölnek a' napnek: utóllýára megmondgya, hogy a' ént edények Babyloniába vitettetnek, de viszontag vízeá-hozattatnak.

XXVIII. Réf.

Hánániás hamis Proféta le-vévén Jérémiás nyakáról a' fa-ígtát, jövendöli; hogy két éftendő múlva meg-tóri az Ur Nabuchodonosornak az ígáját, és a' ént edények vízeá-hozattatnak, és a' Király a' néppel: de Jérémiás ellenkezőt jövendöl; és Hánániásnak abban az éftendőben halálát: a' mint bé-is tellyesedett.

XXIX. Réf.

Jérémiás a' Babyloniai fogságban lévő Zsidókat levél által vígaftallya, hogy hetven éftendő múlva, meg-ébadítatnak: a' kik pedig Júsásálembe maradtak, fegyver, éhség, és dőghalál által meg-éméttetnek. Azután Achábnak, Sedeciáfnak, és Semejának mint hamis Profétáknak védelmeket megmondgya, kik a' népet el-tsábították volt.

XXX.

XXX. Réf.

A' Zsidóknak a' fogságból, kibén estek volt gonofságok miatt, ki-ébadulásokat jövendöli, és ébadulások után az Urnak, és Dávid Királynak fognak éolgálni; kit az Isten minden boldogsággal meg-áld; az ő ellenfégek pedig el-vesztetnek.

XXXI. Réf.

KRISTUS RÖL.

Az Izraél fiainak a' fogságból ki-ébadítását meg-ígéri az Ur, és hogy néki minden boldogságban fognak éolgálni: Ráchelnak meg-parantsoltatik, hogy már ne sírassa az ő magzatit. Az Izraél fiai meg-ísmérik, hogy méltán büntetettek; annakokáért pénitentiát tartnak. Meg-jövendöltek a' Szűznek éülése, és az Urnak vígyázása Izraélre. a' fáványú éölöröl: az Urnak újonnan való éöverségéről a' néppel; és hogy el nem veti egéften őket.

XXXII. Réf.

Midőn Nabnchodonosor Júsásálemet meg-éállaná, Jérémiás a' tömlőrt pitvarában le-vén, az Ur hágyásából éántó-földet vézen, és arról való kötés levelet, hogy meg-tartsa, meg-parantsoltatik néki. Elé-éamlállya Istennek jótéteményit Izraéllel: Meg-mondgya az Ur, hogy a' váraft népeftől az ellenfégek kezébe adgya, az ő bálványozásokért; mindazonáltal azután vízeá-hozza őket, és új éöverséget tézen vélek, hogy tellyes éívekbl néki éolgálynak.

XXXIII.

XXXIII. Réf.

KRISTUS RÓL.

A' nép vétkeinek bótánattya meg-ígérte-
tik; és a' Babyloniai fogságból ki-abadítá-
ta. A' Dávid magva meg-faporodik, és véle,
's magával éovetséget vét az Ur.

XXXIV. Réf.

Meg-mondgya az Ur, hogy Sedeciás Ki-
rályt Jerusálemmel együtt a' Babyloniai Ki-
rály kezébe adgya, azért hogy az ő fogadá-
sát, mellyet fogadott volt az Istennek, hogy
azokat kiker a' Zsidóknál magok fogálata-
tyok-alá vetettek vala, éabodon el-botsáttya,
meg-nem tartotta.

XXXV. Réf.

Elé-hozván a' Rechabitáknak példáját, ée-
mekre hánnya a' Zsidóknak engedelmisége-
ket; annakokaért ezeknek veszedelmeket, 's
másfoknak áldásokat jövendőli,

XXXVI. Réf.

Jeremiás a' tömlörtben lévén, Barukot
el-küldi, hogy a' nép előtt olvassa-el a' fe-
nyegetések könyvét, hogy jobbitsák-meg
magokat: de azon könyvet Joakim Király
meg-éget: és meg-parantsollya, hogy Jéré-
miást, és Barukot meg-fogják: Jeremiás az
Ur parantsolattyából újjonnan íratgya a'
könyvet Barukkal: Joakimnak pedig és ma-
radékinak Jerusálemmel együtt meg-jöven-
dőli el-vezését.

XXXVII. Réf.

Sedeciás követeket küldvén Jeremiáshoz,
kéri,

kéri, hogy könyörögjön az Istennek érte:
ki meg-jövendőli, hogy a' Káldéusok, kik a'
Faraó tábora jövelele miatt el-hagyták a' Jé-
rusálemet, vissza-térnek, és a' váraft el-pu-
títtják. Jeremiás Jerusálemből el-menvén,
meg-fogatatik és veretetik, 's a' tömlörtbe
vetetik; de Sédéciástól ki-vétettetik, és a'
tömlört pitvarában őriztetik; mindennapra
egy kis kenyeret rendelvén néki.

XXXVIII. Réf.

Jeremiás a' Fejedelmektől egy sáros tóba
vetetik, a' honnan Abdemelech a' Király
parantsolattyából ki-vezi, és ílmét a' fog-
házba tétetik: jóvally a' Királynak, hogy
mennyen-ki a' Káldéusokhoz, más-képen
mind maga kezében akad, s' mind a' város
fel-perfektetik: meg-parantsollya a' Király
Jeremiásnak, hogy ezeket a' bevédeket ti-
tokba tartsa.

XXXIX. Réf.

Nabuchodonosor Jerusálemet meg-vezi;
Sedeciás Király éalattában Fejedelmivel egy-
ütt meg-fogatatik; Sedeciásnak éeme láttá-
ra a' fiait meg-ölettetnek a' Nemekekkel
együtt; Sedeciásnak pedig a' éemei ki-to-
lyattatnak és körözve Babylonba vitetik.
A' város fel-égettetvén, egy része a' köllég-
nek Babylonba vitetik, egy része Jerusálem-
be hagyattatik: Jeremiás pedig a' fogságból
ki-hozattatik, és Abdemelech-is meg-tartat-
tatik.

XL. Rész.

Jeremiásnak szabadság adattatik, hogy meghessen, és lakhasson a' hol akarja; ki az el-féltedett Zsidóságnak egy részével Godoliáshoz megyen: és Johanan meg-mondgya Godoliásnak, hogy meg-akarja ötöt ölni Ismahel, de nem hizi Gondoliás.

XLI. Rész.

Ismahel lopva meg-öli Godoliást a' Zsidókkal, és Káldeusokkal: kik véle együtt valának Masfatban: meg-engedett pedig tíz Föembereknek, kik kintset ígérnek vala néki: végtére Johanántól félvén, nyóltzad magával el-falad, és a' rabok, kiket meg-fogott vala, meg-fabadúlnak: és a' Káldeusoktól félvén Egyiptomba akarnak faladni.

XLII. Rész.

Jeremiás a' nép kérésére, könyörög az Istennek a' népért, és meg-mondgya nekik, ha Zsidó országban meg-maradnak, semmi gondgyok nem léken; ha pedig Egyiptomba mennek, fegyver, éhség, és dőghalál által el-vefnek.

XLIII. Rész.

A' nép nem engedvén Jeremiás szavainak, és jövendölésinek, ugyan Jeremiással, és Barukkal együtt Egyiptomba megyen, és meg-jövendöli Jeremiás Egyiptomnak puftítását, a' Babylon Királya által.

XLIV. Rész.

Jeremiás Egyiptomban lévő Zsidókat dor-gállyá

gállyá a' bálványozásról; de a' nép az abonyokkal együtt tsak azt mondgya, hogy meg-marad a' bálványozásban: annakokáért meg-jövendöli Jeremiás nekik, hogy el-fognak venni, fegyver, és éhség által; és az Egyiptom Királya az ő ellenségi kezébe adatik, és Egyiptom földé el-puftittatik.

XLV. Rész.

Az Isten Jeremiás által Barukot meg-feddi, hogy panaszkodnék inségiről; és hogy be-kefélge nem volna: de végtére meg-vigasztallya, hogy ő a' mások el-tablása közt meg-maradna.

XLVI. Rész.

Meg-jövendöli Jeremiás Faraónak, és Egyiptomnak puftítását Nabuchodonosor által; s a' Zsidókat pedig vigasztallya, hogy meg-fabadúlnának, el-vefven mind azok a' nemzetek, a' kik között számkivetésben volnának.

XLVII. Rész.

A' Filistéusoknak, Tyrus, Sidonia, és Áscaloniaiaknak védelmére való jövendölés.

XLVIII. Rész.

A' Moabitáknak, és a' városinak romlását jövendöli; végtére mindazonáltal, meg-könnyebbitetik az ő fogságok: átkozott, a' ki az Ur dalgában álnokul jár.

XLIX. Rész.

Az Ammoniták, Edomiták, Syrusok, Asor, és Álam országok puftulását jövendöli: végtére az Ammoniták, és Álamiták rabsága meg-könnyebbitetik.

L. Réf.

Babylon, kiben most az Izraél fiai fogságban tartatnak, és fanyargattatnak, egészen el-puérttattak; és az Izraél fiai fogságokból ki-fabadúlnak.

LI. Réf.

Még-is bővebben Babylonnak tsapásáról, éorongattatásáról, és romlásáról áll: az ő gonofságait, és tsapásait egy könyvben írja, mely könyvre követ köttetvén Jerémiás, Sairaíással az Eufrátesbe vetteti.

LII. Réf.

Ez a' rész, az egész könyvet sommásban foglalja: tudnillik, hogy Jérusalem Nabuchodonosfortól két éztendő múlván meg-vétetik: Sedeciás Király éalattában meg-fogattatik: az ő fiai, és Fejedelmi éeme láttára meg-öletetnek; maga pedig, éemei ki-tolyattatván, Bábyloniába vitettetik: a' templom, palotákkal és házokkal együtt meg-égettetik: az Izraél fiai Babylonba vitetnek azokon kívül, kik élő, és éántó-földek munkájára hagyattatnak: a' templom edényi-is, kik között két híres rész öflop, el-vitettetnek. A' Zsidóknak éánia, kik egyfér-is, mázor-is Babylonba vitettek: Joachim Király harminzhét éztendő múlván a' tömlőzből ki-hozatván, fel-magaéztaltatik.

JÉRÉ-

JEREMIÁS PROFÉTA
SIRALMAS KÖNYVE:

Melly 5. Réf. ből áll.

Minek-utánna az Izraél fiai Babyloniai fogságba vitettek vólna, Jérusalem egészen fel-égettetett, és el-puérttattott vólna, le-ülvén Jerémiás Proféta, nagy kesertiséggel, zokogással, jajgatással, és meg-epett éivvel, 's lélekkel siránkozik vala.

I. Réf.

Jérusalemnek (ki annak-előtte nemzetek Fejedelme vala) el-puérttását, a' Zsidóknak fogságát, fájdalomt, és betstelenítését, Sionnak meg ferteztetését, és romlását sirattyá.

II. Réf.

Az Istennek Sion ellen való haragját, Sionnak meg-általkodását, a' hamis Proféták által való megsalátását, elé éámlálván keferreg.

III. Réf.

Jerémiás maga nyomorúságit-is kesergí; bíztattyá magát az Istennek jóvóltával: pénitentiára int, és az Istennek könyörög.

IV. Réf.

Sionnak meg-alázását, vékedelmét, éhségét, elé-hozván, és a' Zsidóknak gonofságait, s utólk romlását, sirattyá.

V. Réf.

Az egész nép képében, elé-éámlállya, fok féle tsapását, ostorozását, inségét, nyomorúságát; és az Istenből irgalmaságot kér.

K

BA-

BARUK PROFÉTA

K Ö N Y V E:

Melly 6. Réf.ől áll.

I. Réf.

A 'Zsidók Babylonból, Baruk könyvét, és pénzt-is küldnek Jérusalembé azokhoz, kik ott hagyattak volt, hogy érettek 's Nabuchodonosorért, és a' fiaért Boldisárért áldozzanak; és meg-vallyák az ő gonoszágikat.

II. Réf.

A' Zsidók a' fogságban meg-vallyák, hogy az ő fok gonoszágikért ereftette Isten ezeket, a' nyomorúságokat rájuk; kiket-is Proféták által meg-jövendölt volt nekik: azért keserves zokogással kéri Istennek irgalmaságát, melyet Moyses által ígért volt a' hozzá térőknek.

III. Réf.

KRISTUSRÓL.

Ismét a' magok, és atyaik gonoszágát megvallván, irgalmaságot kérnek, okát adgyák fogságoknak, hogy tudnillik, el-hadtak a' Bőltselegnek útát, ki a' hatalmasoknál, gazdagoknál, és oriasoknál nem találhatik: hanem a' kösségnél, kinek adta volt az Isten, kinek minden teremtettt állatok engednek. A' Kristus meg-testesülese jövendölitetik.

IV. Réf.

Jérusalem az ő fok nyomorúságin siránkozik: biztatya a' kösséget hogy jó reménységben

ben lennének, mert valamint az Isten őket az ő gonoszágokért az ellenség kezébe adta, úgy irgalmasága érént meg-abadította; az ellenségit-is meg-rontya.

V. Réf.

Jérusalem vígalságra indittatik, mert valamint az ő fiai betstelenül fogságba vitettek, úgy ditsőfégesen Jérusalembé visszavitetnek.

VI. Réf.

Jeremiás a' Babyloniai fogságban lévő Zsidóknak két nemzés után való ki-abadulásokat meg-jövendöli; és inti őket, hogy a' bálványozástól ójják magokat, mivel hogy azok merő bolondságok.

EZEKHIEL PROFÉTA

K Ö N Y V É B E N

Foglaltatott 48. Réf.

I. Réf.

E Zékhiel jövendölésének ideje 's helye, mellyekben az Isten látásokat mutatott neki: le-irattatnak, tudnillik: a' tűznek közepiben; a' négy állatnak úgymint embernek, orolánnak, ökörnek, és fának, a' kereknek, erősségnek, királyi-ékeknek, és a' királyi-ékekben ülő, 's a' tűztől körül-véttett ember fiának hasonlatosságok.

II. Réf.

Ezékhiel az Istentől az Izraél fiaihoz küldtetvén jövendölnei, meg-retten; de meg-erősít-

K 2

erősítették, hogy bátorságosan dorgálhassák őket, hogy meg-térnének az ő gonofságokból. parantsollja az Isten néki, hogy a' könyvet melly belől, és kívül írva vala, meg-egye: kiből siralmas énekek, és jaj vala írva.

III. Rész.

Ézékhriel a' könyvet meg-éven, meg-erősítették, hogy bátran fedhesse a' keménynyakú Izraélitákat, és ő örállová tétetik; hogyha a' jövődő büntetések meg nem jelenti, 's valaki el-vé, ő ad érte Éamot; ha pedig meg-jelenti, 's még-is el-vé valaki, maga lézen az oka: azután a' mezőre menvén láttya az Iste ditsősségét, és a' maga házában bé-rekeztetvén meg-némul ideig.

IV. Rész.

Az Isten fok féle jelek által le-írattya Ézéchiellel Jérusalemnak meg-fállását, 's nyomorúságát; tudnillik: egy téglán Jérusalemet le-írattya; a' közzé, 's Ézékhriel közzé vas-serpenyőt tétet: meg-parantsollja Isten, hogy háromház kilenttven nap a' bal oldlán, negyvennap a' jobb oldalán fekügyön, és el-vetett undok étet kéztessen magának.

V. Rész.

A' hajaknak és Éakállaknak el-beretválása, és meg-eméltése által jelenti az Isten a' Zsidóknak az ő vétkekért, éhséggel, és fegyvertel való meg-eméltéseket; úgy annyira, hogy az atyák a' fiokat, 's a' fiak az attyokat meg-élik: a' maradéki pedig keferves fog-ságba

ságba vitetnek, a' hol a' pogányoknak tsűfjokká, kiket gonofsággal fellyül haladtak, lélenek.

VI. Rész.

Az Izraéliták, és az ő váraí a' bálványozást meg-törettetnek; a' kik pedig a' dög-haláltól, fegyvertől, és éhségtől meg-maradnak, a' pogányok között el-élljednek; a' hol nyomorúságokban az Urhoz térnek.

VII. Rész.

Az Izraél földének puftulása, fok gonofságokért jövődőlhetik.

VIII. Rész.

Ézékhriel látván kz Istennek hasonlatosságát, az Isten lelkétől Jérusalemba ragadtatik, a' hol külömbkülömb-féle példákban láttya az Izraél bálványozást, és otsmánságit; annakokáért azt mondgya az Ur, hogy meg nem enged nékik, 's imádságokat sem hallgattya-meg.

IX. Rész.

Hat Angyalnak parantsolat adatik, hogy a' Jérusalembélieket meg-öllyék, azokon kívül, a' kik a' homlokokon T börtüvel megvannak jegyezttetve: kire a' Proféta fel-kiláltván, feleletet vélen az Istentől, hogy az ő gonofságoktól kénkerítettik arra.

X. Rész.

Az Angyalnak meg-hagyattatik, hogy a' kerék középiról, a' ki a' Kérubim alatt vagonon, eleven éneket vegyen, és Jérusalembre hintse: az Istennek 's Kérubimnak, és négy keréknek látása.

XI. Rész.

Jezonias, és Feltias, kik gonosz tanácsot adnak vala a' köffégnek, és azoknak kik meg nem térnek veszedelméről jövedöl; és Ezekhiel profétáláskor meg-hal Feltias: Izraélnek maradéki pedig vízeá vitetnek hazájokba, és hús-fiv adatik nékik, hogy féllék, és igazán tiéttelyék az Urat:

XII. Rész.

Ezekhielnek meg-hagyattatik, hogy egyet-mását a' házból ki-hordgya a' népnek láttára; a' háza oldalát által lyukasztá; mellyel jelentse Jérusálemnek Királyával együtt pusztulását, és rabságba vitelét, azokon kívül a' kik éhséggel, fegyverrel, és döghalállal el-vesznek: azt-is meg-mutattya, hogy a' Proféták jövendölési bé-telleyesednek rövid idő alatt.

XIII. Rész.

Fenyegeti az Ur a' hamis Profétákat, kik a' népet el-tsábittyák, hamissan békesléget igérvén, és a' falt polyva nélkül sárral békenvén. Hasonlóképen a' hamissan jövendölő áffonyokat-is, kik minden könyök-alá párnátskákat varnak.

XIV. Rész.

Fenyegeti az Ur a' bálványozókat, kik kép-mutatóképen járúlnak a' Profétákhoz, hogy az Urtól tudakozzanak, hogy el-veszti őket; és a' Profétákat-is, meg-tsallják, hogy az ő gonofságok érént felellyenek nékik. Noë, Daniel, és Jób, az ő igazságokért meg-faba-

zabadúlnak a' fegyvertől, éhségtől, és döghaláltól, mellyeket ereft a' gonoszokra. Azonban az Izraélnek maradéki vigasztaltatnak.

XV. Rész.

Valamint a' élő-töröl le-metzettetett vező a' tüztől meg-eméttetik, úgy a' Zsidók gonofságokért Jérusálemmel együtt tüztől eméttetnek-meg.

XVI. Rész.

Jérusalem az előtt igen el-verett lévén, 's az Urtól azután igen fel-magaasztaltván annak háládatlanságát mellyet sok bálványozásival mutatott, a' kurvának példája alatt le-irja; és bálványozást-is, kivel Samariát, 's még Sodomát-is fellyül haladta: annak-okaért pusztulásra, és más nemzetségek tsűfjává tézi ötet; a' maradékinak mindazonáltal meg-tartya fogadását.

XVII. Rész.

Két Sasnak, és plántáltatott, 's nevedékeny élőnek (ki nem boldogíttatik) példája alatt meg-jelentetik, hogy a' Babylon Királya Joakim Királyt Babylonba vízi, 's helyébe tézi Sedeciást; ki-is Nabuchodonosornak adott hitét meg-éegvén Egyiptom Királyához elad: de Nabuchodonosor kezébe adattatik, és Babiloniában vitettvén, ott meg-hal. Az Ur a' kevélyt meg-alázza, és az alázatost fel-magaasztallya.

XVIII. Rész.

Meg-vetvén Isten, a' Zsidóknak példáját meg-

meg-ígéri, hogy a' fiú nem viseli az atyának gonofságát, sem az atya a' fiáét, hanem kiki a' maga gonofságát viseli: ha az istentelen pénitentiát tart, üdvezül; az igaz pedig ha el-hadgya igazságát, el-vez. Int azért az Ur pénitentiára, és élvnek meg-újítására.

XIX. Rész.

Az oroélán, és két oroélán kölykek példája alatt képzi Joacház, és Joákim Király fogását: le-írja Jérusálem városának elebbeni boldog állapotját; következendő romlását pedig, a' ki-vágattatott, és el-puérttatott élőlének példája alatt elé-hozza.

XX. Rész.

A' kérdezkedőnek nem akar feleletet adni, mert mind Egyiptomban, mind a' puértában, 's mind az ígéretnek földén által hágták az ő parantsolatit, és bálványokat imádtak; noha őket fenyegette-is, de meg-engedett nekik, hogy ne éidalmaznák a' pogányok az ő nevét: most pedig mind ezek után meg-ígéri nekik, hogy vízbe-vízi őket földökre, a' hol néki éolgálni fognak: Ismét az erdőnek meg-égetésén, Jérusálemnek védeleme példáztatik.

XXI. Rész.

A' Babyloniai Király rettenetes és sokféle fegyverével fenyegeti Jérusálemet; és Ammonitákat; ezek mindazonáltal, de nem amazok, a' magok országokban megbüntettetnek.

XXII. Rész.

Jérusálembélieknek külömb-külob-féle vétké-

vétkét elé-hozza, kikért meg-bünteti őket. A' Papoknak, Fejedelmeknek, hamis Profétáknak, és a' köffégnek gonofsági annyira el-áradtak, hogy senki nem találtnék, a' ki az Isten haragjának ellene álljon.

XXIII. Rész.

Két parázna azzony, úgy-mint: Olla, és Oliba, paráznasága példájával le-írja Samariának, és Jérusálemnek lelki fertelmességét, mellyekért tsúfságul adattanak a' pogányoknak, kiknek bálványozásokat követték.

XXIV. Rész.

A' hússal, és tsontokkal teli, és a' tűznél forró fazék, és az Ezékhiel meg-holt felesége példája által (kiért való sírása meg-tiltatik) jelentetik Jérusálemnek védeleme; kinek lakosai meg-ölettetnek, és senkitől nem fognak sirattatni.

XXV. Rész.

Az Ammoniták, Moabiták, Idumaeusok, és Filistéusok védelemét jövendőli, azért, hogy nyomorgatták az Izraélitákat, és azok nyomorúságn örültek.

XXVI. Rész.

Tyrus városának puértulását jövendőli, azért, hogy Jérusálem el-rablásán örült: sokféle nemzetek tsudályák és sirattyák Tyrusnak romlását.

XXVII. Rész.

A' tenger mellett lévő Tyrus városának romlását sirattyá; annak gazdagságát, és

fok-féle kereskedő embereknek benne-lévő fok marháját elé-hozza.

XXVIII. Rész.

A' Tyrusi Királynak kevélységeért, és más vérkiért el-vezése; és Sidonnak-is puátúlása: Izraélnek viéza-vitele ígértetik, az ő ellenfé-ginek pedig vezedelen.

XXIX. Rész.

Faraó Királynak vezedelve, és Egyiptom-nak puátúlása jövendöltek; mindazonáltal negyven éztendő múlván meg-épül, de nem annyira mint annak-előtte. Egyiptom Nabu-chodonosornak jutalmúl adattatik, azért, hogy Tyrust el-puátította.

XXX. Rész.

Egész Egyiptom mind várasíval együtt, a' Babyloniai Királytól el-puátíttatik.

XXXI. Rész.

Faraó Királynak boldogságát, és méltósá-gát, az Assyriabeliekével öze veti; és mind a' kettőnek egyenlő vezedelmet jövendöl.

XXXII. Rész.

Faraó Király a' Babyloniai Királytól meg-fogattatik, Egyiptom el-puátíttatik, kin fok Királyok tsudálkozni fognak; és fok nemze-tek Faraóval pokolra vettettek.

XXXIII. Rész.

Ha az Örálló látván a' következendő go-noszt, meg-nem jelenti, okalézen az el-ve-zésnek; ha pedig meg-jelenti, ha ki el-vezé, magának tulajdonítsa. Ha az igaz el-hadgya igalsá-

igalságát, el-vezé; a' bünös pedig ha ki-tér gonofságiból, idvezül. Senki abban ne bízzon, hogy néki föld adatott, hogy bírja; mert gonofságaért el-vezé, 's a' föld-is el-puátúl.

XXXIV. Rész.

KRISTUS RÖL.

A' gonosz pástorok keze alól, kik a' juho-kat meg-vetvén, tsak magokat keresik, ki vezé az Ur a' juhokat; és az ő fogáját Dávidot fel-támasztja, ki alatt az ő Juhai a' földnek zsírján legeltetnek: és hogy az Izraél az ő juha, ő pedig Istene.

XXXV. Rész.

Az Iduméusok vezedelméről jövendölés, azért hogy az Izraélitákat fanyargatták.

XXXVI. Rész.

Mivel-hogy az Izraéliták gonofságokért, a' pogányok között, el-özlottak, és tsúfságú vétettek, az Ur, nem ő érettek, hanem ma-gáért öze-zerzi őket, 's hazájokba viéza vi-zi, és reájok tiéza vizet fog önteni, és az ő parantsolatín jártattya, és boldogságban él-teti.

XXXVIII. Rész.

A' Éaraz tsontoknak fel-támasztása példája-val jelenti az Izraél fiainak földökre való vié-za vitelét, és a' két Éaraz fanak egyesülésével a' Júda, és Izraél országának egyesülését pél-dázza: kik Dávid alatt, mint egy Pástor alatt az Isten parantsolatín meg-tartták, és örök éövétséget tézen vélek.

XXXVIII. Rész.

Minek-utánna a' Babyloniai fogság után a' Zsidók városaikban békével laknának, reájok támaszta az Ur Gógot nagy haddal; de ez-
is hadával együtt meg-emélti.

XXXIX. Rész.

Az Ur Gógot Izraélre vívén minden ha-
dával el-vevte úgy annyira, hogy hét hólna-
pig kellettne foglalatoskodni az el-temeté-
sekben. Ísmét az Ur az Izraélitákat vétke-
kért rabságra adgya, de vissza-hozza őket, a'
maga nevéért.

XL. Rész.

Meg-jelenti Isten Ézékielnek a' városnak,
és templomnak jövőendő meg-építését; annak
hozzászát, éllényességét, magosságát; ajtai-
nak, ablakinak, pitvarának, lobáinak nagy-
ságát. Az áldozatokra való négy ártalnak
mértéke; a' Papoknak és énekeseknek kin-
tses-háza; és templomnak pitvara.

XLI. Rész.

A' templom minden részeinek fel-építésé-
ben való rend.

XLII. Rész.

Miképen kelleffék a' kints-tartó házat, a'
pitvart, és azokhoz tartozandó helyeket meg-
építeni.

XLIII. Rész.

Az Isten ditsősségét meg-látván, meg-ta-
nóllyá Ézékiel, hogy ennekutánna Izraél az
Ur nevét meg-nem ferezteteti: az óltárnak
mértéki, és arra való áldozatok.

XLIV.

XLIV. Rész.

A' Éent helynek ajtaja bé-téretik, a' kin-
tsak egyedül az Isten mégyen-bé; a' kiknek
a' teste és Éive nintsen környül-metélve, a'
Éent helyre bé ne mennyenek; még a' Lé-
viták se kik a' bálványokat imádtak; hanem
ezek a' templom szolgái légyenek; hanem a'
Papok Sádok fiai mennyenek-bé; és ezek-
nek régula adatik elejekbe.

XLV. Rész.

Az új örök földnek el-őtáfa; az Urnak
kell az első gyümölsöt adni: a' Papoknak,
Lévitáknak, Városoknak, és Fejedelmeknek
bizonyos részt kell adni: a' fontokban, mér-
tékekben, áldozatokban igazságot kell tartat-
ni: Mitsoda áldozatokat kelleffék első és he-
tedik napján bé-mutatni az első hólnapnak,
és Husvétkor, és más Sátoros ünnepeken.

XLVI. Rész.

A' Nap-keleti ajtó, mely hat napon bé-
téve állott, nyitassék-meg Éombaton, és ün-
nepeken; és ezeken a' napokon mitsoda ál-
dozatokat mútasson-bé a' fejedelem; és mi-
tsoda ajtón mennyen-ki 's bé maga és a'
nép: a' Fejedelemnek mindennapi és jóka-
rattyából való áldozattya: fiainak, és szolgai-
nak adandó ajándéki: konyha, melyen a'
Papok az áldozatokat sütik, és főzik.

XLVII. Rész.

A' templom külsőbe alól ki-folyó víznek
látása, mely a' templom jobb oldalára foly,
és olly

és oly nagy vízzé léhen, hogy által nem gázolhatni; és valamiket meg-ér, meg-gyógyítja, halak, és gyümölsős fák lévén benne: a' ént földnek végei, ki a' tizenkét nemzetségnek, és jövevényeknek el-őztatik.

XLVIII. Réf.

A' ént földnek tizenkét nemzetségre el-őztáfa: az első gyümöls: a' ént hely: a' Papok, és Léviták helye: a' városnak mértéke négy ézeletré, a' hofáttyokkal együtt: a' Fejedelem réfe: a' városnak tizenkét kapuja, a' tizenkét nemzetségek érerént.

DANIEL PROFÉTANAK

K Ö N Y V E.

Mellyben 14. Réf. foglaltatik.

I. Réf.

Daniel, Ananiás, Misaél, és Azariás foglyok lévén a' Király udvar népe közé választatnak; és a' Káldéusok nyelvére tanítatnak: meg-változtatták az ő neveket, Danielt Boldisárnak, Ananiást Sidráknak, Misaelt Misáknak, és Azariást Abdénagónak nevezik. A' Prefektustól meg-nyerik, hogy csak böjti eletséggel, és vízzel éljenek: mind azonáltal azzal élven pirossabbak, és szebbek artzúl azoknál. kik királyi étkekkel tartattak: az Isten bőltseféggel meg-áldgya őket; Danielt pedig azonkívül az álmoknak magyarázattyával-is meg-ajándékozza.

II. R.

II. Réf.

Nabuchodonosor Király álmában egy nagy álló képet lát, kinek a' feje aranyból, a' mellye és karjai ezüstsől, a' hafa. és tompora rézből, a' lára vasból, a' lába feje pedig réz-érint vasból, réz-érint sárból vala: erről a' Király el-felejtkezvén a' Káldéus böltseket elé-híja, kényszerítvén őket hogy mind el-felejtett álmát, s mind annak adnák eleibe magyarázattyát; de ezek tsak az álmát sem tudván meg-bekélleni meg-ölettenek: Danielnek pedig mind a' kettőt megjelenti az Isten, és ő a' Királynak; s ez álmát-is négy orzágra magyarázván meg-fejti: annakokáért Nabuchodonosor Danielt imádgya, az Istent vallyá, Danielt fel-magaftallya.

III. Réf.

Ananiás, Misaél, és Azariás az égő kementzébe meg-kötöztetvén vettetnek, hogy Nabuchodonosor bálványát imádni nem akarják, de ott, a' tűz semmit nekik nem ártván, minden teremtettt állatokat, az Istennek dítséretire intnek: kit Nabuchodonosor látván, és őket a' kementzéből egétféggessen ki-véven, áldgya az Istent, és meg-parancsolgya, hogy meg-öleffék, valaki azt kárölyá.

IV. Réf.

Nabuchodonosor álmában látgya a' magos fát, kinek az ágán külömb-külobm-féle madarak, az árnyékában pedig vadak; és fenki Danielen kívül magyarázattyát nem tudgya adni.

adni. Nabuchodonosor a' barmok között vetetik, és hét évtizedig lakik közöttök, míg az Istent meg-isméri: és királyi étekbe viéza téterik.

V. Rész.

Midőn Bóldisár Király vendégeskednék, és a' Jerusalemi templom fentelt edényeiből innék, lát egy író kezét a' falon; kit magyarázván néki Dániel, azon éjjel a' Király meg-öletik, 's utánna Királyá lézen Dárius.

VI. Rész.

Daniel Dariustól nagy betsületben tartatik; de bé-vádoltatik, hogy az egy igaz Istent imádván, a' bálványokat nem akarja imádni; azért az orofélyának vermébe vettetik: de más nap minden sérelem nélkül ki-véttetik, és az ő árulóit vettetnek helyébe, és el-űgaggattatnak: kit látván a' Király meg-parantsollya, hogy minden tartományiban Daniel Istentét félyék.

VII. Rész.

Daniel álmában négy fene állatot lát; mellyek négy orfágokat jelentettek, azután a' régi idejűt 's annak ékét, fogait: ki is a' fene állatokat meg-ítélvén, el-vefnek: ehez járúlván az embernek fia, örök birodalmat vézen tőle.

VIII. Rész.

Egy két farvú kosznak, és egy farvú baknak (kinek azután négy farva lett:) viaskodását láttya: a' bak a' koszt meg-gyözi: az első Medulók, és Persák orfágát, az utolsó a'

Görö-

Görögöket példázza. Jövendölés az ortzátlan, kegyetlen, és kevély Királyról, és ennek kéz-nélkül való meg-romlásáról.

IX. Rész.

Daniel a' Zsidók vétkéért, kikért olly nyomorúságra jutottak, könyörög. Gábrieltől a' hetvennap hétnak, a' Krisztus halálának, a' nép véfedelmének, és a' templom püftülésének értelmét vézi.

X. Rész.

Daniel magát fanyargatván, lát egy férjfiat gyólt ruhában, és meg-rémül; de meg-bátorítottatik: a' Persák orfága Fejedelme (úgy mond a' férjfi) huszonegy nap akadályoztatta ötöt, és Mihály a' Zsidók Fejedelme jött segítségére.

XI. Rész.

A' Persák, és Görögök Királyiról jövendölés: a' Déli, és Északi Királyok közt való vilongásról: a' káromkodó Királyról, ki az Istent Éidalmazza, és az ő orfágiról.

XII. Rész.

Sok ínségek után a' Zsidóknak maradéki meg-űbadíttatnak: a' halottak közzül némel melyek életre, némel melyek véfedelemre támadnak-fel. A' bőltek, és a' kik másokat is arra tanitnak fényleni fognak. Lát két férjfiat a' víz parton, és más gyólt ruhában, ki néki meg-fejti az időnek végét, és ezen jövendölésnek idejében bé-tellyefedéset.

XIII.

XIII. Rész.

Két fertelmes vén ember, tiéka életű Sufannát, mivel-hogy gonosz kívánságoknak nem engedett, paráznaságról vádollyá; de midőn halálra vitettnék, Daniel meg menti, és a' vének hamiságban találatván, megölettetnek.

XIV. Rész.

Bel bálvány Papjainak hamiságait (kik a' bálvány eleibe téterett étkeket, 's italokat éjtéka el-lopták, 's meg-érték) Daniel a' Királynak ki-nyilatkoztattya, és a' hamis Papok megölettetnek: a' templom, a' bálvánnyal együtt le-rontattatik. Hasonlóképen a' Sárkányt, kir a' Babyloniaiak ímádrak megöli Daniel: annakokáért a' Babyloniaiaktól az orožlánok vermébe vettetik. Habakukot az Angyal üstökénél fogva oda vízi, 's enni adat, és más nap minden sérelem nélkül kivéttetik az orožlánok közül; és az ő árulói vettetnek helyébe, kiket azonnal el-éaggatnak az orožlánok: a' Király meg-parantsollya, hogy a' Daniel Istenét félyék.

OSEÁS PROFÉTA

K Ö N Y V É N E K

Vagyon 14. Rész.

I. Rész.

OSEÁS jövendölésének ideje. Isten hágyásából parázna feleséget véken, kitől két ferjfi, és egy leány születtek, kiknek tiékos ne-

kos neveket ad: mellyekkel jelenti Isten azokat a' gonoszakat, kiket a' népre ereztendő volna gonofságáért: a' nemzeteknek megtérése.

II. Rész.

Fenyegeti az Ur Izraelt a' lelki paráznaságért; tövissel keritti-bé az utát, hogy víze tértjen hozzá: és mivel nem vézi ébre, kitől véken minden jót, azért javait el-vézi tőle, és úgy magához téríti őket, és nagy bódogságban tartja: a' nemzeteknek az igazságra hívása.

III. Rész.

Ísmét parantsollya az Isten néki, hogy erezse a' tiétátalan ážžonyt; mellyen példáztatik az Izraeliták lelki paráznasága; kiket az Ur éppen el-vét, de végtére meg-térnek.

IV. Rész.

Fenyegeti Isten Izraelt fok gonofságáért, úgy-mint a' fajtalanságért, rézefégért, bálványozásért; és hogy az ő bűnökben hadgya őket. Inti Júdát, hogy őket ne kövesse.

V. Rész.

Mind a' népet, de főképen a' Papokat, és főrendeket feddi gonofságokért; és hogy semmi emberi segítség nem fog nekik háznál, mivel ő ellenek vagyon.

VI. Rész.

A' Zsidók a' nyomorúság által Istenhez térnek: dorgállyá Izraelt, és Júdát, hogy sem Istennek fok jótéteményivel, sem a' Proféták fenyegetésével a' bálványozástól ki nem térnek;

nek; holott az Isten az ő irgalmasságát mutatgattyá nekik.

VII. Rész.

Az Isten kéé Izraélnek meg-gyógyítására, de az ő magok gonoszságok ellent áll, mivel hogy az Istent el-hagyván bálványozásra v-temedtek.

VIII. Rész.

Samariát az ő borjával (kit Isten gyanánt imád vala:) el-veéti, és az ő áldozattját bé nem veéi: Júda városa meg-égettetnek.

IX. Rész.

Éhséggel és rabsággal bünteti-meg Isten Izraélt vétkeiért; és az ő áldozati undokok léének előtte: és mivel-hogy meg-általkodtak vétkeikben, meg-vettetnek Istentől, és a' nemzetek közt el-óulanak.

X. Rész.

Izraél bálványozásáért az Assyriusok fogságába adattatik, és városa el-rontattatnak.

XI. Rész.

Meg-mutatgya Isten sok jótéreményiből, hogy kerette Izraélt; de sok istentelenségiért, az Assyriusoknak adgya: mindazonáltal vég-tére irgalmassága kerént, viéza vízi őket, a' nemzetekkel együtt, hogy néki szolgálljanak.

XII. Rész.

Hijába reménlik a' Zsidók a' fogságból szabadulások, mivel-hogy el-felejtkeztek azokról a' jótéreményekről, melyeket mutatott Isten Jákob Pátriárkához; és mind Izraélt, s' mind

s' mind Júdát érdeme kerént meg-bünteti: mindazonáltal békességgel kínálgya őket, Galáádnak bálványozása kiváltképe dorgáltatik.

XIII. Rész.

Az Izraéliták undogságit hántorgattya, s' érettek fenyegetődzik. Az Ur csak egyedül magát mondgya Istennek és szabadítónak lenni: panaéolkodik Izraélre, hogy el-felejtkezett azokról a' jótéreményekről, melyekkel látogatta Isten őket a' puétában; azért nagy tsapással is fenyegeti őket: utólyára hozzá adgya, hogy a' halálból meg-ébadítottgya, a' halált és poklot meg-gyözven.

XIV. Rész.

Fenyegeti Izraélt istentelenségéért; mindazonáltal magához viéza: hja; s' a' viéza téröknek sok jó igértetik.

JOEL PROFÉTÁNAK

K Ö N Y V E

Három Részbe foglaltatik.

I. Rész.

JOEL Proféta hernyónak, sáskának, tserebogárnak, és üfögnék példája alatt Júdának négy nagy tsapását jelenti: mindeneket, de leg-főképen a' Papokat sírásra, böjtölésre, és imádságra int: és az ő földének puétulását síratgya.

II. Rész.

Meg-mutatgya a' Zsidóknak, mely rettenetes

netes nap léken az, a' mellyben az ő kegyetlen ellenségei reájok rohannak: annakokaért pénitentszatiartásra inti őket; és minden jót, Szent Lelkét-is, és sok jeleket, az Ur napja előtt ígér nekik: és akkor üdvözül, ki az Ur nevét segítségül hívja.

III. Rész.

Fenyegeti azért a' nemzeteket, kik az népet nyomorgatták; és azokat meg-ítéli a' Jósafat völgyében: az Ur házából forrás folyik; és Zsidó ország az ő vérevel meg-mosogatván örökké meg-marad.

ÁMÓS PRÓFÉTÁNAK

K Ö N Y V E.

Melly 9. Részből áll.

I. Rész.

AMós jövődölésének ideje: az Urnak boskú-állása Damaskuson, Filistéusfokon, Tyrusfokon, Édomitákon, és Ammonitikon négy kíváltképen való vétkekért.

II. Rész.

Fenyegeti az Ur a' Moabitákat, Júdát és Izraelt, mivel-hogy az Istennek jótéteményiért háládatlanok voltak, és az Istennek törvényét el-verették.

III. Rész.

Izraelt, ki ennek-előtte kedves népe volt az Istennek, sok vétkekről feddi, kik közül kevéssé maradnak a' tsapástól, mellyet reájok ereztendő az Isten.

IV.

IV. Rész.

A' kövér tehenek példája által feddi Samariának fő rendit az igazságtalanságokért, és bálványozásokért: és mivel-hogy sok tsapások által az Izraeliták vízbe nem tértek, ugyan azokkal fenyegeti Isten őket: mindazonáltal inti a' meg-térése.

V. Rész.

Síratya Ámós Izraelnek vékedelmét, és inti őket bűnökből-válo ki-térésre, hogy a' vékedelemtől meg-menekedheffenek: gyűlöli az Ur az ő áldozattyokat, és fogsággal fenyegeti.

VI. Rész.

Fenyegeti Isten a' kevélyeket, és bűjákat éamkivetéssel az Izrael fiaival együtt.

VII. Rész.

Könyörög Ámós, hogy fordítsa-el Isten azt a' büntetést a' népről, a' mellyet lát; de az Isten rabsággal fenyegeti őket, mellyet Ámós a' kömives edénnyel által példáz nekik; noha ellene áll Amasias Bethel Papja: ki-is az Izrael Királya előtt bé-vádollya Ámóst, jóvalván neki, hogy Júdában mennyen jövődölni: de meg-mutatya, hogy Izraelben tette Isten ötet Prófétává, és mind Amasiasnak, 's mind Izraelnek nyomorúságot jövődöl.

VIII. Rész.

Ámós, a' meg-ért alma-kosárban jelenti Izrael országának végét, 's annak rettenetességét le-írván: a' égegények nyomorgatásáért, az örö-

az örömek siralomra változik: és az Isten ígéjének éhsége reájok áll.

IX. Rész.

Az Ur az istenteleneket egyig el-veſti: az után Dávid házat fel-építi, és az Izraél fog-
ságából ki-abadította, és boldogsággal
meg-áldgya.

ABDIÁS PROFÉTÁNAK

K Ö N Y V E:

Melly tsak 1. Rész foglalt magában.

Az Iduméusoknak, kik az Izraélitákat sa-
nyargatták, romlásokat jövendöli: az Iz-
raélitákat Isten víkka-rériti, és azoknak
Urai léznek, kik őket sanargatták.

JONÁS PROFÉTÁNAK

K Ö N Y V E:

Melly 4. Részben íratott.

I. Rész.

Jonás az Istentől Ninivében küldettétvén
prédikálni, a' hajón Tártis felé űalad az
Ur űíne elöl; de űélvél támadván forſor vet-
nek a' hajóban, ki miatt volna a' űélvél; és
Jónást a' tengerbe vetik, 's meg-áll a' űélvél.

II. Rész.

Jónás a' czet-haltól el-nyelettetvén, 's har-
madnapig lévén a' gyomrában, könyörög az
Istennek, és harmadnap múlván ki-vettetik
a' űárazra.

III.R.

III. Rész.

Ismét Ninivébe küldi az Ur Jónást prédikál-
ni, kik az ő prédikátziójára meg-térnek, és
az Istent meg-engedték.

IV. Rész.

Látván Jónas a' Ninivébélieknek meg-ma-
radását, haragzik, hogy az Ur el nem veſtet-
te őket; és halált kíván magának: de az Is-
ten egy folyó-borostyán példája alatt, ki egy
kevésle zöldellet, 's azután meg-űáradott,
meg-mutatta neki, hogy valamint oknélkül
haragzik a' borostyánra, úgy oknélkül ha-
ragzik a' Ninivébéliekre; kik között töb-
ben vannak még űáz hűſ ezernél, kik
nem vetettek az Ur ellen.

MIKHÆAS PROFETA

K Ö N Y V É N E K

Hét Rész.

I. Rész.

Meg-mondván a' maga nevet, 's jöven-
dölésének idejét, fenyegeti Samáriát,
és Jéruſalemet veſedelemmel, és rabsággal,
bálványozáſokért: 's az-után íráſtya őket,
és űíraſra inti.

II. Rész.

Elé-űámlálván a' népnek űok űemtelensé-
git, tudniaillik, igazágtalanságot, kegyetlen-
séget, álnokságot, ragadozáſát, veſedelmét
jövendöl; mindazonáltal Jákob maradéki űő-
ve-gyűjtetnek.

L

III.R.

III. Rész.

A' Fejedelmeknek, Biráknak, hamis Profétáknak, és Papoknak gonofságok miatt, Jerusálemet el-törli.

IV. Rész.

KRISTUSRÓL.

A' hegynek példája alatt jelenti Kristus Anyazentegyházát; melybe sok nemzetek gyűlnek, és tsendességben élnek: vigasztal-lyá Siont, hogy fogságából ki-fabadul, és boféút-áll ellenfégin.

V. Rész.

KRISTUSRÓL.

Jerusálemnek pusztulása, és Kristusnak Bethlehembe születése jövendöltetik: Izraél-nek maradéka fel-magaftaltatik; ellenfégi meg-rontatnak, és a' bálványozás ki-gyom-látatik.

VI. Rész.

Sok jótéteményit elé-hozván az Ur, fe-mekre hányja háládatlanságokat, meg-mutatván a' jót a' népnek, s meg-jelentvén mit kívánna a' néptől, de az ő igazágtalan-ságokért, és más vétkekért el-vezti őket.

VII. Rész.

Panaéolkodván az igazaknak kevés vól-tokról, meg-mutattya, hogy az emberben ne bízzunk, hanem az Istenben; ki könyö-rűlni fog Sionon, ellenfégit meg-égyenít-vén, vissza téríti magához, be-tölt-vén ígérétit.

N A

NÁHUM PROFÉTA

K Ö N Y V E:

Mellyben 3. Rész vagyon.

I. Rész.

Noha az Isten türo, és erejében nagy, mindazonáltal boféút áll ellenfégin, és haragjának senki ellene nem állhat: a' benne bizókat meg-fabadította, el-rontván ellenfégit.

II. Rész.

Mivel-hogy Ninivé várossa az Isten ellen fel-fuvalkodott, a' Káldéusoktól el-pusztít-tatik.

III. Rész.

Ninivé várossa védeleme, házasság-törő femély példája alatt le-irattatik: a' mint Alexandria várossal-is történt, a' Babylo-niaiak miatt: és senki nem lézen a' ki éanakoznék az ő védeelmén.

HABAKUK PROFÉTA

K Ö N Y V E:

Ki áll 3. Részből.

I. Rész.

Sudálkozik Habakuk a' gonoszoknak boldog állapotyon, kik az igazakon hatalmaskodnak: noha a' Káldéusok a' Zsidókön uralkodván, nem az Istennek, hanem a' bálványoknak tulajdonítanak előmenete-leket.

L 1

II. R.

II. Rész.

Midőn a' Proféta az Urtól feleletet varna, parantsolatot vélen, hogy írja-fel a' látást, és békeffélesen várja végét. Babylonnak vezedelmé le-íratatik; kitől a' bálványok még nem menthetik.

III. Rész.

Habakuknak könyörgő éneke a' népert, éolván a' büntetéről, és a' zűkségről-is, mely a' földet el-fogja.

SOFONIAS PRÓFETA

K Ö N Y V E

Kiben 3. Rész foglaltatik.

I. Rész.

S ofonias jövendölésének ideje: ki előzőről minden-féle bűnösöket, de kiváltképen a' Zsidókat senyegeti Istennek böféü-állásával, az ő bálványozásokért: Jérusalem gyertyánál vizsgálatik-meg, és melly rettenetes lézen az Ur böféüjének napja.

II. Rész.

Minck-előtte az Ur haragja el-érkezzék, mindeneket a' pénitentiára int: Filistéusoknak, Moabitáknak, Ammonitáknak, és Assíriusoknak, vezedelmeket jövendöli.

III. Rész.

Mivel-hogy Jérusalemnek fő rendei, sem Istennek jótéteményivel, sem fujtósíval meg nem tértek, el-veznek: az új törvénynek boldogsága, és abban léendőknek sokasága: a' gonokokra büntetés áll.

A G

AGGEUS PRÓFETA

K Ö N Y V E

Két Részfel irattatik-le.

I. Rész.

A ggeus jövendölésének ideje; dorgállyal a' Zsidókat, hogy az Isten házát el-hagyván, előzőről a' magok házaikat építették-meg; azért zűkség fogja őket követni. Zorobabel Fejedelmer pedig, és Jésus nevű fő Papot, a' néppel együtt fel-írdítya a' templom építésére.

II. Rész.

KRISTUSRÓL.

Noha a' templomnak mostani állapottya tsekélynek láték az elebbenihez képest, mindazonáltal a' Messiás-el-jövetelével ditsósegesb lézen, mint annak-előtte volt: valamint az előtt a' Zsidók a' templom építése el-hagyása miatt zűkséggel büntetettek, és titátalanok voltak az ő áldozatok; úgy a' templom meg-építése után mindenben meg-áldattak.

ZAKHARIÁS PRÓFETA

K Ö N Y V E

Melly 14. Részben foglaltatik.

I. Rész.

Z akhariás jövendölésének ideje: inti a' népet, ne kövessék az atyáik nyomdokit, kik a' Proféták házait meg-vetették, lo-

L 3

lova-

vasokat, négy farvat, és négy kovátsokat lát; kiknek példája alatt jelenti Isten a' nemzetekre következő bűnökűjät, az ő népéért, kit Jérusalembé víőőza térít, és meg-építtek.

II. Réf.

Lát egy embert, ki Jérusalemben mérésére készül, ki a' fogság után néppel meg-rakodik, és az Ur léhen az ő köfala; a' Káldéufok, és más nemzetek, kik Izraelt nyomorgatták, meg-égyenítettnek, és Sionba sok nemzet-jönek az Isten dítőseretire.

III. Réf.

Az Angyal dorgállya a' sátánt: és Jéfus fő Pap énnyes ruháját le-téven, tiőta ruhában öltöztetik: ki ítélőni fogja az Ur házát, ha az ő útán jár. El-hozza az Ur az ő napkeleti éőlgáját: lát egy követ, a' kinn hét éem vagyon.

IV. Réf.

Lát egy arany gertya-tartót, kétolaj-fár, első helyre illő követ az Istennek hét éemét, és ezeknek magyarázattyát-is véői. A' templom fel-építéséhez Zoróbabel hozzá fogván el-is véőezi.

V. Réf.

Lát egy repülő levelet, melyből ítélteknek a' gonók: lát egy affőnyállatot mértékben ülve, egy darab őnnal edgyütt, mely jeleniti az iftentelenséget: és két éárnyas affőnyállat fel-emeli őtet a' levegő égbe.

VI. R.

VI. Réf. KRISTUSRÓL.

Négy éekeret lát két réz hegy között, és négy éelet a' világra ki-őőzlani: a' fő Pap Jéfus meg-koronáztatik: a' Napkelet nevű férőfi, ki a' templomot meg-építi az Urnak, és az ő királyi éékiben uralkodik.

VII. Réf.

A' Zsidók böőti, a' mint a' lietven éőten-dő alatt való fogságban böőtlőtek, nem tet-őők az Urnak, mert az ő gonofságokban meg-maradtak, annakakéért őti őket a' pó-nitentziára; mivel hogy az őőtt a' Prófétaők éavait nem hallgatták, el-őőlyéőttette őket az Ur, és földőket el-pűőőttotta.

VIII. Réf.

Valamint az Ur a' népet gonofságéért sa-nyargatta, és Jérusalemet el-pűőőttotta; úgy azt meg-építi, és minden jókkal meg-őőldgya lakóőit, csak-néki éőlgállyanak: és más nem-zetek-is hozzá kaptőőltatnak: és tizen meg-ragadgyák egy Zsidónak ruházattya prémit, éőrtven hogy a' Zsidókkal az Isten.

IX. Réf.

Syria várasának, és Filistéufoknak roml-őőát jeleniti: A' Kristus Sionba jővendő a' éa-marnak vemhén, a' háborúságokat meg-tőően-desítven nagy békélőőgben uralkodik a' vilá-gon: ki-is a' foglyokat el-éőőőttette az ő vé-rének testámentomában: és minden böődog-ság ígértetik az Isten népének.

L 4

X. R.

X. Réf.

Tsak egyedül az Isten tehet eleget a' mi kívánságinknak, ki meg-erősíti a' Zsidókat, és meg-alázván az ő ellenségeiket fogságokból ölév-gyűjti őket.

XI. Réf.

Meg-parantsolja az Ur, hogy az öléfrel való állatok legeltefienek, és azoknak meg nem kegyelmez, mivel az ő pástori kegyelmessen nem bántak velek. Éoll két le-meztetett vesszőről, és három pástorról egy hólnapban: az el-verett harmintz ezüst pénzni bérrel, és más jövendő gonol pástorról.

XII. Réf.

Júda, és Izraél sok tsapásokkal látogatattik, de víkka-hozattatván házajokba, az ellenségeiket meg-alázzák, és az Istennek lelke reájok ontatván, nézni fogja azt, a' kit fel-fezítetek, és siránkozván zánnak ötet.

XIII. Réf.

KRISTUS RÓL.

Midőn a' Dávidnak házában forrás fakad, bünöknek el-mosására, akkor a' bálványok, és hamis Proféták meg-köveztetnek. A' Pástor meg-sujtoltatik, és a' juhok el-özlának; két tész az egész földre el-ézllyed, és a' harmadik tűz által meg-probáltatik.

XIV. Réf.

Minck-utánna Jérusalem a' fogságban fenvedni fog a' nemzetektől, meg-emlekezik az Ur a' napról, és élő vizek foly nak Jérusalemből:

ből: és az Izraél víkka-térven nagy tsendeségben él: és meg-rontya az Ur a' nemzeteket, kik lanyargatták Izraélt: és ezeknek maradéki Jérusalembé jönnek, hogy az Istent imádják.

MALAKHIÁS PROFÉTA

K Ö N Y V É B E N

Foglaltatott 4. Réf.

I. Réf.

F Eddi az U R Izraélt háládatlanságáért, hogy ötet meg-nem ismérné Jákobban, kit el-válaltott volt; Elaut meg-vertvén népével: azért panafolkodik Izraélre, hogy ötet sem nem betsüllí, sem nem féli; és a' Papok meg-verették az Ur nevét; azért meg-veti az ő áldozatokat, és tsak egyedül a' tiéta áldozat lézen kedves előtte, melly minden helyen áldoztatik.

II. Réf.

Fenyegeti az Ur a' Papokat hogy meg-átkozza áldások, ha meg-nem térnek; kik meg-vertették a' Lévi övetségét, ki-is itt ditszeretik. Júdas által-hágta az Isten törvényét, idegen nemzetekből vévén feleségeket; azért meg-veti Isten az ő áldozatokat: a' feleségnek ézeretetinek, és el-ereztéfének módgya: az Urnak munkát adtak az ő be-éedikben.

III. Réf.

KRISTUS RÓL.

Szól Kristus előjárójáról, úgy-mint Ke-rezte.

refélő ént Jánosról, Krisztus el-jöveteléről, és jöendő ítéletiről; ki-meg-tiétítván a' Lévi fiait, kedvesen vézi Júda és Izraél áldozatit. bőséű-állással fenyegeti a' gonoszakat, mindazonáltal kegyelmét ígéri, a' viészereknek. Panaszolkodik az Izraél fiai háladatlanságokról, és a' dézmának hamis ki-fizgatásáról; és hogy azt mondgyák, hogy Istennék nintsen gondgya az ő hiveire; holott ellenkezőt tapasztalnak.

IV. Rész.

Az Ur napja gyökereftől meg-égeti a' gonoszakat: fel-kél a' jóknak az igazság napja, kik le-tapodgyák a' gonoszakat: emlekezethezozza a' Moyses törvényét. Minekelötte az

Ur napja el-jöjjön, Illyés el-küldetik, ki az atyák fivéit a' fiakhoz fordítja.

MAKHABÆUSOK ELSŐ

K Ö N Y V E:

Melly 16. Részben végezödik-el.

I. Rész.

NAgy Sándornak győzedelmi, és halála: utanna Görög Királya leé Antiokhus, kinek idejében, némelly gonosz Zsidók Jerusalemet meg-fergettetik. Antiokhus Ptolemeust Egyiptom Királyát meg-vervén, Jerusalembre mégyen, és a' templomnak minden bintét, és edényit el-vívén, nagy vér-ontást tézen;

tézen; innét nagy sívás, s sívás a' városban: hasonlókepen tselekezik az ő adó-éedő Préfektusla, ki a' várost fel-gyújtván, fókakat fogságba vízen. Antiokhus el-rontván a' Zsidók czeremoniáit, bálványozásra kényszeríti őket, melyre a' gonoszak rea hajlanak, az igazak pedig nem: kik-is kegyetlenül meg-ölettetnek.

II. Rész.

Marthathias fiaival együtt sürattya a' népnek borongattatását, és a' ént helynek megferteztetését: a' Király szolgainak bátran felkel, hogy sem ő, sem a' fiai, és rokonsági a' bálványokat nem imádgják: azután meg-ölvén egy hiti hagyott Zsidót, és Király szolgáját, fiaival együtt a' hegyekre halad: fókán a' Zsidók közzül meg-ölettetnek, hogy a' bálványt nem imádgják, és hogy combaton az ellenfégek ellen nem állanak. Marthathias hadat gyújtván Antiokhus hadat meg-veri, a' bálványokat el-rontya, és halálához közelgetvén inti a' fiait az Isten törvénye meg-tartására. Simont a' fiát bíróná teszi, Júdást pedig hadi fő-vezérre.

III. Rész.

Judas Machabæus Júda várasit el-járván a' bálványozókat meg-öli; meg-ölvén Apollónius fő-hadi vezérét-is, és táborát el-éltlyeftvén, megveri a' Syrusok táborát-is. Ezen meg-haragudván Antiokhus Király, Persiába mégyen, és Lyfiást Vice-Királyá teszi, hogy

Júdára mennyen; ki-is Gorgiást nagy haddal küldi Júdára: Júdás ezt hallván kékül a' hartzra, foképen pénitentiával és imádsággal.

IV. Rész.

Júdás Gorgiást hadával együtt meg-vervén, az Istennek könyörög, és Lysfiást is hadával együtt meg-veri: azután a' templomot meg-tiűtíttya, és új oltárt épít, és nagy vígalsággal nyoltz nap innepet ülnék: és elrendelik, hogy ezután is minden ezentendőben ezt a' napot, nyoltzad napig éntellyék.

V. Rész.

Júdás sok nemzeteket meg-vervén, meg-fabadíttya a' Galaáditákat, és Galilaeusokat a' Battyával Simonnal: Timotheust meg-győzi, és Efron városát minden férjsiaival letörli, és nagy vígan Sionba viéfa-térnek az Istennek áldozni: azonban a' hadifő tiűtek, kiket Jérusálemben hagyott volt, midőn az ő parantsolattya ellen hartzolának a' nemzetekkel, meg-verettetnek: azután Júdás Chebront, és Azorust el-rontya bálványival egyűrt.

VI. Rész.

Antiokhus meg-fállván Elymaida városát, Eégynnel el-kél alóla, és Babyloniába megyen; a' hol midőn hallotta valna az ő táborának érentsétlenségét Júdeában, éomórúságában meg-betegedik, és meg-vallya, hogy mind azokat Isten, a' Zsidókhoz való nagy kegyetlenségéért erefette reá, és ugya Babyloniában meg-hal: azonban a' fia, ki

Anti-

Antiokhus Eupatornak hítrak, Júdás ellen nagy haddal megyen; de nem vehet győzedelmet rajta. Eleázár egy éléfantot törével által-vervén és ugyan az reá dölven meghal. Eupator békefféget tsinál Júdással Lysfiás tanátsára; de meg-fégi hiűt.

VII. Rész.

Demeter Seleucusnak fia Antiokhuft ki Eupatornak-is hívattatott, és Lysfiást meg-ölvén Királyá lézen: kinek Alcimus Júdást bé-vádolván, ellene küldi Bakhideft, és fő-Pappá tézi Alcimust, ki a' Zsidókat fanyargafsa: de mivel Bakhides Júdásnak semmit nem tehetne, Nikánort is el-küldi a' Király; de ezt is minden hadával meg-veri Júdás, elvágván Nikánornak jobb-kezét, és fejét: és ezt a' napot hogy meg-üllyék a' Zsidók elvégezik.

VIII. Rész.

Júdás hallván a' Romaiaknak ditsőfféges híreket, kö veteket küldvén hozzájuk, éövettséget vét vélek, hogy azoknak segítségével oltalmazhassák magokat a' Görögöktől. a' Romaiak Júdással éövettséget vetven, réz-táblára írják annak *conditioit*.

IX. Rész.

Júdás Bakhideftől, és Alcimustól, kiket Demeter küldött volt ellene, meg-öletterik, és a' néptől firattatik; és helyében a' Zsidók az Örtset Jónatást tézik: ki-is Battya haláláért bokkút-állván, a' Jambri fiait a' menyeg-

zöbea

zöben meg-tsapja. azurán a' Bakhides hadából-is le-vag ezer embert. Alcinius a' éent helynek meg-feretzetéféért inafakadsággal meg-büntettetvén az iftentől, meg-hal. Bakhides is látván, hogy semmiképen semmit nem tehetne Jónathásnak, fővetséget téken véle, és többé Jónathásról nem jön.

XI. Ref. Demeter látván, hogy Sándor Antiokhus fia Ptolomaist magájéva tötte volna, Jónathással fővetséget akar vetni, de Jónathás ötlet meg-vetvén, Sándorral vét fővetséget. Sándor meg-ölvén Demetert, Cleopatrát az Egyiptom Királya leányát el-véki, és Jónathást nagy betűlettel látta. Jónathás Apollóniust Demeter fő-hadli vezérét meg-veri, és Ázót városát Dágon templomával együtt fel-égeti, és Sándortól nagy ajándékokkal, meg-ajándékoztatik.

XI. Ref. Sándor, és Ptolomaus-is, ki alattomban Sándor országot el-foglalta, és leányát-is kit Sándornak adott vala, Demeternek adta vala, meg-halván ezen Demeter, levél által fővetséget vét Jónathással, kinek segítségére vitézeket küld: kik is egy nap éáz ezer embert meg-ölvén, meg-fabadítyák a' Királyt az Antiokhiabéliektől, és Antiokhiát felgyújtják: de Demeter a' fővetséget felbontván, Antiokhustól Sándor fiától meg-verettetik, és Sándor fővetséget éerez Jónathással:

thással: Jónathás az atyafiaival Simonnal egynéhány éor meg-veri ellenfégit.

XII. Ref. Jónathás a' Romaiakkal, és Spartiabéliekkel a' békefféget meg-újítta: Demeter hadát el-élléyektvén, és az Arabusokat meg-vervén erőffégeket akar tsinalni Zsidó országban Jérusalem ellen: de Tryfo (ki Antiokhus országot kívánnyá vala) tsalárdul meg-fogja, és a' véle lévőket meg-öli.

XIII. Ref. Simon a' bátyja után uralkodván, Tryfonnak a' fartsot, és Jónathás fiát el-küldi Jónatháért: Tryfon a' fartsot el-vévén Jónathást fiával együtt meg-öli, kiket el-temetvén Simon híres temető-helyt épít az atyának, és rokonságának Módonban. Tryfon Antiokhust meg-ölvén országot el-foglallya. Simon fővetséget vetvén Demeterrel Gazarát meg-véki, és Jérusalem várát: annakokáért hogy azt a' napot minden éftendőben meg-üllyék, el-végzik.

XIV. Ref. Demeter Arsacestől Persák Királyától meg-verettetik; azonban Simon népével együtt nagy békeffégen él: a' Spartiabéliek és Romaiak leveleket küldvén Simonhoz meg-újítják békeffégeket. Simonnak nagy dítsérete, ki a' Romaiaknak ezer gíránt nyomó arany-paist küldött volt.

XV. Rész.
 Antiokhus Demeiter fia barátságos levelet küld Simonnak: a' Romaiak, minden nemzeteken fellyüb, leg-nagyobra betsüllik a' Zsidók barátságát: Antiokhus midön Tryfont kergetné meg-veti a' Simon vitézt, kiket ez hozzá segítségre küldött volt; azután Athénobusfi Simonhoz küldi adóért, de Simon nem adván, reá küldi haddal Cendebeuust; maga pedig Tryfont tüzi's kergeti.

XVI. Rész.

Simon meg-öregedvén, nagy haddal küldi két fiát, Júdást, és Jánost, Cendebeaufra; kit is szerentséssen meg-vernek: Protonaeus Simon veje, az országra vágyódván, Simont két fiával, tudniaillik Mathatiaással, és Júdával a' vendégségben órozva meg-öli: Jánoshoz is Simon fiahoz, kik ötöt meg-öllyek, küldött volt hóhérokat, de ő a' dolgot éére vévén, meg-öli azokat: és János az apja helyében fő-Pappá lézen.

MAKHAEBEUSOK

II. KÖNYVE:

Kiben 15. Rész vagyon írva.

I. Rész.

Jerusalembe lévő Zsidók maradéki meg-írták Egyiptomban a' Zsidóknak Antiokhus halálát, és azokat, a' mik Perfiában történtek

vala

vala az ő felekezetekkel, és háláadásra intik őket; és a' napnak meg-éntelésére, melyen a' ént tüzet meg-találtak: kinek egész historiája, és Nehemiás imádsága le-írat-tatik.

II. Rész.

Jérémias a' Babyloniai fogságba menendő Zsidóknak tüzet, és az Isten törvényét adván, azon a' hegyen mellyről nézte Moyses az ígéretnek földét, el-rejti az Isten hajlékát, ékekrényét, és óltart; hogy ott lennének a' népnek a' fogságból való ki-jöveteléig. Moysesnek, és Salomonnak egynéhány tselekedeti, itt elé-hozattatnak: hasonlóképen Júdás Makhabaeus-é, és atyafiai-é; és Jálonnak öt könyve, ebben a' könyvben foglaltat-nak.

III. Rész.

Simon a' templomnak fő-tífti, el-árúllya Apollóniusnak a' templom kintseit, kinek el-vitelére Heliodórus küldetik: de a' Zsidók könyörgésére az Istentől meg-tsapattatik; de Oniás fő Pap áldozattára és könyörgésére meg-gyógyul, és hálákat adván az Istennek, és Oniásnak, veszá-menvén meg-be-éllti az Istennek nagy tselekedetit.

IV. Rész.

Oniás fő Pap Simontól meg-nem marad-hatván Seleukushoz megyen: Jafon a' fő Papságra vágyódván, sok pénzt ígér a' Királynak;

és fő-

és fő Pappá lévén, az igaz Isteni tiszteletét fel-háborgattya: de Menelaus több pénzt ígértvén a' Királynak, le-veti Jafont; és Menelaus nem tehetvén eleget ígéretinek, Lysimachus az ötse lež helyében fő Pap. Oniás midőn Menelaust a' kezség-töréfért feddené, amaz ennek kéréjére Andronikustól meg-ölettetik; és ezen tselekedeteért Andronikus is azon helyen Antiokhusól meg-ölettetik: Lysimachus a' néptől agyonverettetik; és Menelaus a' Királynak be-vádoltatván, nagy ajándékokkal, meg-menti magát; azokat pedig meg-ölik, kik ötet igazán vádolták volt.

V. Ref. Fejgyveres táborok, és azoknak ütközeti látzanak Jerusalemi felett a' levegő égben nyolcven egész nap. Jafon a' Jerusalembéliekkel kegyetlenül bánik; de azután szankvitésben nyomorultul el-veé: Antiokhus majd nyolctvan ezer embert Jerusalemben fel-mészárolván, a' templomot meg-fosztja; és el-menyvén kegyetlen tüzreket hagy a' városban, kik a' népet tsigázzák: rövid idő múlván Apollóniust ísmét oda küldi, ki sokakat kegyetlenül meg-öl. Júdás Makhabæus pedig kevesed magával a' puskában lappang.

VI. Ref. A' Zsidóknak czeremoniái, és az Isten törvénye meg-tiltatnak: a' Zsidók külömbkülömb-

lomb-féle tartományokra el-öölván a' bálványok áldozattára hajttnak: két aszöny-állat kegyetlenül kínoztatik, és meg-ölettetik azért, hogy a' fiaikat környül-metélték volna; mások pedig meg-égettetnek a' bombatnak meg-üléléért: meg-mutattatik, hogy nem azért éreztette ezeket a' nyomorúságokat Isten reájok, hogy el-veffe őket, hanem hogy hozzá térttsse. A' jámbor öreg ember Eleázár hogy diéno-húst nem akart enni, kegyetlenül meg-ölettetik.

VII. Ref.

Hét atyafiak, annyokkal együtt kegyetlenül meg-ölettetnek, hogy diéno-húst enni nem akartak: a' Királynak vezedelmet jövendölnek; az annyok biztattya éenvedő fiait.

VIII. Ref.

Júdás Makhabæus az Istennek fént nevért segítségül híván, és egynéhányzor az ellenféget meg-tsapván, Nikánort meg-veri, a' hadából többet huzonkilentz ezernél le-vágván: a' hol Timothæus, és Bakhides el-vefert: Nikánor azért maga el-éhaladván, meg-isméri a' Zsidók Istenét.

IX. Ref.

Midőn Antiokhus a' Zsidóknak utolsó vezedelmet koholna, Persépolis alól el-éhalad, és az Isten nagy tsapást érezt reá; mert a' béli nagy fájdalommal gyötörtetik, az egész te-

ste pedig bűdösleggel, és fergekkel rakva vagonon: meg-üléni ugyan gonolsagát; és jobbulását ígeri, de későn: és nyomorultul meghal; előbb levelet írván a' Zsidóknak, hogy a' hívségében meg-maradgyanak.

X. Rész.

Júdás Makhabaeus a' templomot, és várost meg-tűztetvén, nyoltz nap ünnepet áll; s meg-hadgya, hogy minden este többben ezt meg-tartsák. Eupator az apja Antiokhus után uralkodik, és Ptolomaust méreggel meg-érettvén, Gorgiai tézi fő-tűtinek: ki a' Zsidókat gyakorta háborgattya. a' Zsidók mindezt, s mind Timotheust, és más ellenségeket meg-verik, sok ezereket veltvén: öt lovas is laktott az égből jóni a' Zsidók segétségére.

XI. Rész.

Júdás Makhabaeus Lyfias táborát meg-veri, segétségére jöven az égből egy lovas; Lyfias a' Zsidók, és a' Király között békefféget tsinál. le-íratatnak Lyfiasnak, Antiokhusnak, és a' Rómaiaknak levelei, melyeket a' Zsidókhoz küldöttek: hasonlóképen Antiokhus levele is, kit Lyfiasnak írt a' Zsidók mellett.

XII. Rész.

Júdás a' Joppe, és Jamnia városok lakóit kardra hánnya; és hajóikat el-égeti, azért, hogy a' köztök lakó Zsidók között nemelyeket a' vízben ölték. Az Arábusokat meg-veri, és

ri. és más egynéhány városokat meg-vezen. Meg-ölettet egynéhányat a' Zsidók között, kik a' bálványoknak adattatott ajándékokból el-hoztak volt: áldozatokat mutat-bé az övéteikért.

XIII. Rész.

Menelaus priébék Zsidó, Antiokhus hagyásából meg-ölettetik: Antiokhus a' Zsidókra nagy haddal jöven, de egynéhányzor meg-verettetik; s azőnban Filep az orkágában pártot-ütvén, békefféget kér a' Zsidóktól, kit meg-is erősit nagy esküvéssel, és áldozattal; és Júdás Ptolomaishnak Fejedelmévé tétetik.

XIV. Rész.

Alcimus a' fő-Papságából ki-vettvén, Demeternek vádollya Júdást, ki-is nagy haddal ellene küldi Nikánort; de hallván Júdásnak ditséretes magaviseletét, barátságot vét véle: de a' Király ellene állván, és az ő fővetségeket fel-bontvén, és Nikánor Júdást kézhez nem kaphatván, fenyegeti a' Zsidókat, hogy fel-gyűjtya a' templomot: azután Ráziás vén jámbor Zsidót meg-akarja fogni; ki-látván, hogy az ellenségtől meg-nem menekedhetne, maga magát a' törrel által-veri, és a' bélit, az ellenség véme közzé veti.

XV. Rész.

Nikánor átkozódik: Júdás Nikánor ellen bátorítja a' hadát az éjjeli látásnak befejezésével,

fével, hogy tudniaillik látta Jeremiást, ki a' népért könyörgött: kik-is meg-bátorodván meg-verik Nikánor hadát; és Nikánornak fejét veszik; és kezét el-vágják; kit Jerusalemben fel-függeztetotnek, az Istennek hozzá-jok való jótéteményinek emlékezetire: az ő átkozódó nyelve pedig a' madaraknak vettetik, és annak a' napnak minden ektendőben meg-ül-lését el-végzik.

V É G E

AZ Ő TESTAMENTOMNAK.

M. V. A.

AZ UJ

AZ
UJ TESTAMENTOM
KÖNYVEI.

A' mi Urunk JESUS Krisztusnak
Evangélioma, SZENT MÁTÉ
írása szerint
Hűszonnyoltz Rékt foglal magában.

I. Rész.

ELÉ-Zámlálatnak azok, kiktől test-Érént Éarmazott a' mi Meg-váltónk: Jofes a' boldogságos Szü-zet terhesen látván, törődik rajta, és álatomban el-akarja erefien; de az An-gyaltól meg-tanítottatik méhében fogadásáról, és jövenő Fiáról, és meg-vigaftaltatik.

II. Rész.

A' három Napkeleti Királyok, nagy ajándé-kokkal jöven, imádják ldvézittönket. Krisztus Égyptomba feled, Herodes sok ártatlan kis-dedeket meg-ölet, hogy talántan köztök vol-na Krisztus-is. Égyptomból Izraél földére vif-ka tér Krisztus.

III. Rész.

Kereftelő Éent János, (kinek fanyarú éle-

re-le-irattatik) Iſaiás jövendölése éterént a' puſtában a' pénitentiát hirdeti; a' Farifeusokat, és Sadduceusokat keményen meg-fed-di, tanítván őket, hogy a' pénitentiát, gyümölcſöſſé tegyék: külömbſége az ő kerezteléseinek, és Kriſtufának. Midőn Idvezítőnk éent Jánoſtól meg-kereſtetelteknek, a' Sz. Lélek galamb képében reá áll, és az Atyának éava hallatik.

IV. Réf.

Kriſtus a' puſtában negyven nap böjtről-vén, három kiſértetét az ördögnek meg-gyözi. Szent János meg-fogatattván, és a' tömlötzbe vettetvén, Kriſtus Kafarnaumba megyen, és a' pénitentiát hirdeti. A' Halálokat, úgymint: Pétert, és Andrást; Jakabor, és Jánoſt, a' Zebedaus fiait magához hívja; A' Galileusoknak-is az Évangéliomot hirdetvén, feregek követik őtet, és fokféle nyavalyákat meg-gyógyít.

V. Réf.

A' hegyre fel-mervén, a' nyöltz boldogságra tanította Tanítványait: az Apostolok a' földnek Savai, és a' világnak világosága. A' törvénynek nem romlására, hanem betöltésére jött. Felebarátunkra ne haragudjunk: hanem vele meg-békéllyünk. Tiltya az átköny-állatnak gonok kívánságát; a' botránkoztató tagot magunktól el-veſük. A' feleséget el nem kell ereſtteni a' házafság-törésen kívül. Tiltya az esküvést; az ellenségnek éteretét parantsollya.

VI.R.

VI. Réf.

Oktat Kriſtus, miképen kelleſſék alamisnát adni, és imádkozni, és felebarátunknak vét-két meg-botsátani; s miképen kelleſſék böjtöl-ni. Nem e' földön, hanem mennyégben kell kintset gyűjteni. Senki két Urnak nem éolgálhat. Tiltya a' világi dolgokban felet-tébb-való éorgalmatoſſágot.

VII. Réf.

Mást meg ne ítéllyünk; más éemében a' éalkát-is meg-látlyuk, a' magunkéban meg a' gerendát ſém. A' mi éent, azt az ebeknek nem kell adni. A' kérőnek adatik, a' kereső meg-tálallya, és a' zörgetőknek meg-nyittatik. Azt tselekedgyük felebarátunkkal, a' mit kívánunk, hogy felebarátunk velünk tselekedgyék. A' éoros úton az életre megyünk, a' tagafon pedig a' kárhozatra: Mimódon ísmértellenek-meg a' hamis Próféta a' jöktől, és a' jó fa a' roktól. A' ki az Iſten igéjét hall-gattya, s meg-tartya, olyan mint a' kö-éiklán építettett ház; a' ki pedig tsak hall-gattya, de nem tselekéi, olyan mint a' föve-nyen építettett ház.

VIII. Réf.

Meg-tiſtítván Idvezítőnk a' belpokloſt, a' Papokhoz küldi: a' Százados hitér ditséri, és gyermekét meg-gyógyirtya. Haſonlóképen a' Péter napát-is a' hideg-leléſtől, és más nyavalyafokat-is meg-gyógyít. A' gonok lelkeket, tsak éóval parantsolván, ki-üzi

M

az em-

az emberekből; az Irás-rúdot, ki követni akarja vala, meg-veti; másnak pedig ki az attyát el-akarja vala temetni, meg-hadgya hogy bízza másokra, és kövesse ötet. A' hajótska a' Éélvéstől hányattatván, a' tanítványoktól fel-költetvén, meg-tsenedsiti a' Éeleket, és tengert. Két emberből Gerázennál az ördögöket ki-üzi, és a' diánsókba ereftri; mellyre nézve kéri ötet a' Gerázembéliek, hogy menne-el az ő határokról.

IX. Rész.

Az inasakadat meg-gyógyítja; zúgolódnak reá az Irástrúdok, hogy azt mondotta: Meg-botsáttanak a' te büneid. Mátét a' vámról hija; a' zúgolódó Fariseusoknak, meg-felel; hogy miért ennek a' Publikánusokkal, és miért nem böjtölnek az ő Tanítványi. Egy aféonyt a' vérfolyásból meg-gyógyít. A' Fejedelem leányát halottaiból fel-támasztja. Két vakot meg-gyógyít. Egy némából az ördögöket ki-üzi, és meg-gyógyítja, és mindenütt prédikállván, sok nyavalyásokat gyógyít. Bövnek mondgya az aratást, de kevésnek a' munkásokat.

X. Rész.

A' tizenkét Tanítványokat, (kiknek nevek elé-Éámláttanak:) oktattya, az Evangéliom prédikállására, a' Zsidókhoz, az ördögöknek ki-üzélére, és betegeknek gyógyítására küldi. Meg-jelenti nékik, mennyi nyomorúságokon kell által menniek, és azok el-

len

len meg-crösiti. Nem azért jött Krisztus, hogy békeséget küldgyön, hanem fegyvert. Az emberek előtt ötet meg-kell vallani, és az ő Éereterinél mást nagyobra nem kell bötsülneni. A' ki mást meg-bötsüll Krisztusért, Krisztust magát bötsüll, és jutalmát vézi; a' ki tsak a' Tanítvánnya nevében ad, tsak egy ital vizet-is, jutalmát el nem vézi.

XI. Rész.

Szent János a' tömlörtzből Krisztushoz Tanítványit küldi kérdezkedni, kik feleletet vévén Idvezítőntől víÉka-térnek, és a' sokaság előtt ditséri Éent Jánost; a' Zsidókat pedig a' piatzon egymásra kiáltozó gyermekekhez hasonlíttya, a' városoknak Éémekre hányván meg-átalkodásokat, kikben sok tsudákat tselekedett. Vallás-rétele Krisztusnak az Attyáról. A' meg-terheléttettek magához híja, könnyűnek mondván ígáját.

XII. Rész.

A' Tanítványit, hogy búza-fejet Éedtek mentegeti. A' Fariseusok álnokságát, a' veremben esett juhnak példájával meg-torkoltya; Éabad (úgy mond:) a' veremből a' juhot ki-húzni Éombaton, tehát a' nyavalyásokat-is meg-gyógyítani, és az ember kezét, ki el-Éaradott volt, meg-gyógyítja Éombaton. A' Fariseusok dühöÉége elől vonnya magát, és fokakat meg-gyógyítván, meg-parantsoltya: senkinek ne mondgyák, hogy az Ifiás jövendölése rajta bé-tellyesedgyen.

M 2

Egy

Egy emberből, ki vak és néma vala, az ördögöt ki-üzni, és ötet meg-gyógyította. A' Fariséusokat, kik azt mondgyák vala: hogy a' Belzebub nevével üzi-ki az ördögöket, meg-torkollya. A' Szent Lélek ellen való bűn meg nem bocsátatik: minden hivalkodó föről éamot kell adnunk. Az Irás-tudók, és Fariséusok midőn jelt kérnek, azt mondgya: hogy más nem adattatik, hanem Jónás Próféta: kitsodák legyenek a' Krisztus atyafiai meg-magyarázza, midőn ötöt az Attya, és Anyja kerefné.

XIII. Ref.

Idvezítünk a' hajótskában ülven, példa-be-
fedekben áll a' seregeknek, tudnillik: A' vető ki-menvén, némelly magok az útfélre estek, mások a' kövöklára; némellyek a' tövissek közé, mások a' jó földben; és ezek mit tegyenek meg-magyarázza a' Tanítványoknak. Más példa-be-féd: Midőn a' vető jó magot vetett volna, a' gonosz ellenlég konkolyt hinte fellyül reája. Innét a' mustarmagnak, a' kováznak, el-rejtetett kintsnek, a' meg-találtott gyöngynek példája, és magyarazattya. A' tengerbe erektetett hálónak példája, és magyarazattya. Végtere hazájában tanítván meg-mondgya: hogy a' Próféta-nak maga hazájában nintsen bősülete.

XIV. Ref.

Szent Jánosnak Héródes vendégfége ide-jén feje vétetik, s a' tántzoló Leánynak talbafel-

fel-adattatik: Idvezítünk öt ezer embert a' puátában öt kenyérrel és két hallal meg-elégít, meg-maradván belöle tizenkét kosár morfálék. Idvezítünk, és Szent Péter a' tengeren járnak. Genézaret földén külömb-kü-lömbféle nyavalyások meg-gyógyítottak.

XV. Ref.

Feddi a' Fariséusokat, kik a' mofdafiól, és egyéb aprólék dolgokról való Traditiókat nagyobra bősüllik, hogy semmint a' parantolatokat. Mi ferteztet meg az embert. A' Kananiai ázhony a' dorgálás utánis áthatatos lévén Urük előtt, a' leánya gyógyítását megnyeri. A' Galileai tenger mellett fok nyavalyásokat meg-gyógyítván JESUS, négy ezer embert két kenyérrel, és kevés hallal meg-elégít, még hét kosár morfálék maradván.

XVI. Ref.

A' Fariséusok Idvezítünk kisértvén jelt kérnek, de meg-dorgálván őket, más jel (így mond): nem adatik, hanem Jónás Próféta-jé. Inti a' Tanítványokat, hogy ójják magokat a' Fariséusok, és Sadduceusok kovázza-tól. Kérdezkedik: kinek világ-ötter az ember-
rek, és midőn Péter az élő Isten Fiának vallaná lenni, neki ígéri a' mennyeknek kültsát. Midőn maga szenvedéset meg-jelente-né, Péter ellene mond, azért Sátánnak mon-datik, és inti, hogy kiki a' maga kerektét vegye-fel; kinek-kinek Isten érdeme éreint meg-fizet.

XVII. Rész.

Kristus eíneben el-változván, a' hegyen, meg-hadgya a' Tanítványoknak, hogy addig ne mondgyák senkinek, miglen fel-támad halottaiból. Illyés el-jöendő, sőt már el-is jött, de meg nem ísmérték, sem Kereketelő ént Jánost. Egy hóldnak járása érerént boldoskodó gyermekek, kit a' Tanítványok az ő gyenge hitek miatt, meg nem gyógyíthattak, meg-gyógyít, meg-mutatván, melly foganatos légyen a' hit, ha tsak olyan-is mint a' mustár-mag. A' bójtnak, és imádságnak ereje. Énvedéfer meg-mondgya: A' drakmát a' hal éájában találtatott pénzéből magáért és Péterért meg-fizeti.

XVIII. Rész.

A' Tanítványok kérdélsére, egy küsedet elé-álítván Kristus, azt mondgya nagyobbak mennyeknek országában, a' ki ahoz hasonló; azért inti, a' féle küsedeket meg ne botránkoztassák. Ha felebarátunk ellenünk vét, miképen kell ötet meg-feddeni. A' ki az Anyaéntegyházat nem hallgattya, úgy kell tartani, mint a' pogányt; hatalom adatik a' bünöknek meg-kötésére, és oldására. Foganatos kettőnek a' kérése ísten előtt, ha egyet értnek. Hányzor engedgyünk meg a' mi ellenünk vétőknek; *Elé-hozván a' Király példáját, ki éamot vetett a' éolgájával.*

XIX. Rész.

A' házafok egymástól femmiképen el nem

válhatnak a' külömb lakáira-is; hanem a' házasság-töréért. a' többi között ditséri azokat, a' kik férfiságtalanokká törték magokat menyortágért: a' küsedekre kezét tevéen, meg-áldgya. Az íffjú, ki a' parartsolatokat meg-tartya vala, hallván Kristustól, hogy mindenét adgya-el, és kövde ötet, éomórán mégyen-el Kristustól: azért mondgya Idvezítők, hogy nehezen mégyen a' gazdag mennyeknek országába. azoknak jutalma, kik mindeneket el-hagyván Kristust követik.

XX. Rész.

A' fölőben vitetett munkásoknak példája, kik közöl annyi adatik azoknak, kik késen mentek - mennyi azoknak, kik idején. Halálát és fel-támadását meg-jelenti a' Tanítványoknak. A' nagyra vágyódozó Zebedeus fiaí alkalmatosságával meg-mutattya, hogy a' ki nagyobb köztök, a' légyen leg-kisebb. Jérikóból ki-menvén, két vakot meg-gyógyít.

XXI. Rész.

Jesus nagy pompával éamár háton bé-mégyen Jérusalembé, és a' kúfarokat a' templomból ki-korbatollja; a' Zsidóknak kik ezen zúgolódnak vala, meg-felel. A' Tanítványoknak, kik tsudálkoznak vala a' füge-fán, melly Kristus éavára el-éaradott vala, meg-fejti a' hitnek erejét. A' Zsidóknak, kik azt kérdik vala; ki-hatalmából tselekedné azokat, meg-felel, *elé-hozván a' ént János*

kereztelését. Utóllára egy embernek, kinek két fia vala, és a' tselédes gazda példáját elhozván, kinek szolgait, s' utóllára fiát-is meg-ölik, a' élő művelek, meg-mutattya, hogy a' Zsidóktól a' Nemzetekre áll az Isten országa.

XXII. Rész.

A' Király, ki a' fiának menyegzőt csinálván, ki-veti azt a' külső setétségre, kinek menyegzős ruhája nem vala. Kitértik a' Fariséusok J es u st, ha szabad-e adót adni a' Császárnak? kiknek meg-is felel, elé-hoztatván, a' pénzt. A' Sadduceusoktól kisértetik a' fel-támadásról, elé-hozván egy ázsonyt, kinek hét férje volt; de meg-torkolván őket meg-mutattya a' fel-támadást. Ímért a' törvény-tudó kérdezkedik a' nagy parántsolatokról. Kristus kérdezkedik a' Fariséusoktól, hogy ki fiának tartanák ötet?

XXIII. Rész.

Kristus meg-hadgya, hogy a' Fariséusok tanítását követnék, de ne a' tselekedeteket; meg-mutatván azoknak kép-mutató áll-ortájakat, s' kevélységeket; a' Tanítványokat pedig alázatosságra inti, a' Fariséusokat gonofságokért fenyegeti; és hogy az igazakat üldözni fogják, mint az atyáik, és Jéru-sálemnek védedelmét meg-mondgya.

XXIV. Rész.

Jéru-sálemnek, és Templomnak védedelmét meg-mondván, int, hogy a' hamis tanúk-

núktól ójuk magunkat, meg-jöendőlvén a' következő üldözéseket-is, hamis Krisztusok és hamis Proféták támadnak. Az ember fia el-jövétele előtt, mitsoda jelek lélenek, a' Napban és Hóldban, és Tsillagokban. Mindeneknek bizonytalan ítéletnek napja. Külömbfége a' hív és gonosz szolgának, és intés a' üntelen való vigyázatra.

XXV. Rész.

Tíz füznek tudnillik: öt okosnak, s' öt bolondnak példája. a' szolgának ki-oftott Tálentumok, és azoknak meg-jutalmazása, vagy büntetése érdemünk felett. Az utolsó ítéletnek módgya, és okát adgya; miért jutalmazza-meg a' jókat, s' miért bünteti-meg a' gonoszkodókat.

XXVI. Rész.

Tanátsot tartnak a' papi Fejedelmek, mi módon ölhessek-meg Kristust, ki egy ázsonytól drága kenettel meg-öntetvén zúgolód-nak a' Tanítványok. Júdástól el-adattatik, kinek árúztatásáról élőlvén a' vatsorán, a' kenyeret maga testévé, s' a' bort maga vérévé változtattya, és Tanítványinak adgya. Meg-mondgya, hogy ő benne minnyájan meg-botránkoznak, és Péter háromszor meg-tagadgya. Három rendbéli imádsága után meg-fogattatik a' Zsidóktól, kik közül egynek Péter el-vágja a' fülét. A' Tanítványok éllyel szaladnak: Kaifás előtt; a' hamis tanúk vádolják, és halálra ítélik; artzúl pökdöfik,

és verik, és Pétertől háromszor meg-tagadtatik.

XXVII. Rész.

Júdás vissza-vővén a' papi Fejedelmeknek a' pénzt, fel-akasztá magát. JESUS s vádoltatván Pilátus előtt, semmit nem felel. Pilátust inti a' Felelőge, hogy hadna békét néki; mert igaz. Tolvaj Barrabás Krisztus helyében el-eresztetik. Pilátus kezét meg-mosván, és Jesust meg-vezéköztetvén a' Zsidóknak adgya, hogy fel-fejűtessék. a' vitézekből tsűfoltatják, és fejtíteni vitetik; mérges borral itattatik, két Lator közt fel-fejűtetik, a' köntösi el-öztatnak, külömb-külob-féle fidalmaikkal illetetik: Nagy ferétség van az egész földön. JESUS Attyához kiáltván, és eczettel itattatván ki-botsáttya Lelkét. Föld-indulás van, a' kőporlók meg-nyílnak, és más tsudák-is léznek, el-temettetik Jóséftől, és a' vitézekből őrizterik.

XXVIII. Rész.

Föld-indulás támadván az őrzők meg-ijednek; az Angyal elé-bezéli az affonállatoknak a' Krisztus fel-támadását, ki-is nékik megjelenvén, meg-parantsolgya (a' mint az Angyal-is meg-parantsolta volt) hogy a' Tanítványoknak jelentenék meg, hogy az Urat Galiléában meg-látták. A' Krisztus zsrjáját őrző vitézek pénzzel meg-talattatván, azt mondgyák, hogy lopva vitetett-el Krisztus teste a' zsrból. A' Tanítványok együtt lévén Galilé-

Galiléában Krisztus!], meg-hadgya nékik hogy mennyenek, és minden Nemzeteket tanítsanak meg-kereftelvén őket.

A' mi Urunk JESUS Krisztus Evangeliumának, SZENT MÁRK Szerént 16. Rész.

I. Rész.

Szent János prédikáll, és vízzel kereftel, Krisztus pedig Sz. Lélekkel. Krisztus szent Jánostól meg-kerefteltetik, a' puztában a' vadakkal lakik, negyvennapi böjt után a' Sántától kísérterik. Galiléában prédikáll, Simont, és András; Jakabot, és Jánost a' Zebedeus fiait magához hívja. Kafarnaumba más helyekbe menvén prédikáll. Simon napár a' hideg-lélésből meg-gyógyítja, és a' belpoklost küldvén a' papi Fejedelmekhez; és más egyéb ördögösöket, és nyavalyáfokat meg-gyógyit a' népek álmélkodására.

II. Rész.

Midőn az inazakatt a' ház-fedelén be-botsáttartott volna, és néki mondotta volna: meg-botsáttatnak a' te büneid, zúgolódnak az Irás-tudók, s azonban ötet meg-gyógyította. Lévinél meg-állván, a' hová a' több Publikánusok-is gyűltek volt, okát adgya, miért társalkodik a' Publikánusokkal, és miért nem böjtrőlnek az ő Tanítványai, és men-

tegeti vala őket ; midőn bűza fejeket fednének.

III. Rész.

Meg-gyógyítván az el-áratott kezet, a' Fariseusok előtt felre áll, és ötet követi a' sokaság, és fok nyavalyásokat meg-gyógyít. A' tizenkét Tanítványokat ; (kiknek nevek előémlálatnak) prédikálni küldi, hatalmat adván nékik a' betegek gyógyítására, és az ördögöknek ki-tűzésére. A' Fariseusokat, kik azt mondgyak vala, hogy a' Belzebub hatalmával űzi-ki az ördögöket ; meg-torkollya, meg-mutatván, hogy a' Szent Lélek ellen való bűn meg nem bocsátatik. Az Annáról kereftetvén azt mondgya Anyának, és atyafiainak, kik az Isten parantsolatját tselekezik.

IV. Rész.

A' verőnek, és magnak közeiklára, és útfelre le-ésfének példája, és magyarázttya ; A' gyertya ; a' gyertya tartóban tétetik : A' magnak földbe vetése, ki meg-nő, ha csak alufik-is, a' ki a' földben vetette. A' mustármag példája, és a' Tanítványoknak meg-magyarázása. A' hajóban alúván, fel-költetik a' Tanítványokról ; és meg-tsenedesíti a' éleket, és tengert.

V. Rész.

Genézaret tartományában egy emberből legio ördögöt űz-ki, kiket-is a' diákokba erekt: nem engedi meg annak, ki az ördög-től meg-fabadított, hogy ötet kövesse. Egy

a' ékonyt

a' ékonyt a' vér folyásból meg-gyógyít, és Jajri Leányát halottaiból fel-támadtja.

VI. Rész.

Kristus tudományán tsudálkoznak hazájában, a' hol mindazonáltal kevés jeleket tselekezik, az ő hitetlenségeért. A' Tanítványit prédikálni küldvén, oktattya, miként visellyék magokat. Héródes hallván Kristusnak hírét, azt mondgya, hogy ént János fel-tamadott, kinek fejét vétette vólt, és gonosz tántzoló leánynak tálban fel-vitette. A' pusztaban öt kenyérral, s két hallal öt ezer férjfiat meg-elégít. A' tengeren járván meg-tsenedesíti a' élvét. Genézaret körül, csak a' köntöfe préme illetésével fok nyavalyásokat meg-gyógyít.

VII. Rész.

Feddi a' Fariseusokat, hogy azért zúgolódának, a' Tanítványira, hogy mosdatlan ennének holott ök-is a' traditókért által hágyák az Istennek parantsolatit, meg-mutatván, hogy azok fertzetik meg az embert, a' mik a' kájából ki-jönek, nem a' mik bé-mennek. A' Kánánéai a' ékonynak sok únalmas kérése után, leányából ki-űzi az ördögöt, és egy embert, ki fiket és vak vala meg-gyógyít.

VIII. Rész.

Hét kenyérral, és kevés hallal négy ezer embert bé-tölt; inti a' Tanítványit, hogy a' Fariseusok kovázától ójják magokat. Egy vakot vártatva meg-gyógyít. Kérdezkedvén

M 7

a' Ta

a' Tanítványoktól, hogy kinek ítélnék ötöt az emberek, Péter Isten Fiának mondgya; de nem sokára fátánnak mondattatik, azért, hogy Krisztusnak ellene állna, midőn fenvedése, és halála felől éolna: a' kereketet viselnünk kell, és hogy semmi drágább nintsen az ember lelkénél.

IX. Réf.

Jéhus a' hegyen éinében el-változik, Moyses, és Illyés vele vannak: midőn Illyés eljön, mindeneket helyre állít; sőt már el-jött, de bé nem véterett; siker és néma ördögöt ki-üz, ki-is (úgy mond:) tsak imádsággal és böjtöléssel üzetik-ki. Meg-jelenti fenvedését. A' Tanítványok az elsősegről vetekedvén, meg-mutattya nekik, ki légyen köztök nagyobb. A' Tanítványok panaéolkodnak egy ember felől, ki az ő nevében ördögöket üzött-ki, 's még sem követte ötöt. A' botránczó tagot el-velsük magunktól.

X. Réf.

Semmiképen nem szabad embernek feleségét el-botsátani, 's mást venni. a' kisdedekeket meg-áldgya. Egy gazdag ifjú az örök élet-ről tudakozván, azt mondgya: hogy a' parantsolatokat ifjúságától fogva meg-tartotta; de Idvézítőnk tanácsát nem követi, hogy mindenét el-hagyván ötöt kesse, ha tökéletes akar lenni. Azoknak nagy jutalma, kik mindeneket el-hagyván Krisztust követik. Imét éol fenvedéséről. a' Zebedeus fiai nagy-

ra vá-

ra vágyásával meg-mutattya, hogy ki lehessen nagyobb köztök. Bartiméus vakot meg-gyógyittya.

XI. Réf.

Szamár háton nagy pompával mégyen Jérusalembé; a' füge-fát meg-átkozván meg-éarattya, a' kúfárokat a' templomból ki-üzi. az Istenben-való bizodalomnak, és hitnek ereje. Ha felebarátunk meg-bánt engedgyünk-meg neki. az Irás-tudóknak nem felel-meg igyeneffen hogy mitsoda hatalommal tselektí ezeket, mivel ök sem feleltek-meg a' ént János kerezteléséről való kérdésre.

XII. Réf.

A' gonosé éölö-mivefelekről, kik a' tselédes gazdának nem tsak éolgáját; hanem fiát-is meg-ölték. A' Fariseusok álnokságára meg-felel, hogy adgyák-meg a' Császárnak, a' mi a' Császáré, az Istennek pedig a' mi az Istené; hasonlóképen a' fel-támadást meg-mutattya a' adduceusoknak. Leg első parantsolat az Istennek ézeretete 's azután felebarátunk-é. Kérdezkedik tőlök, miképen mondgyák ötöt Dávid fia magvának, holott Dávid Urának híja; int hogy azoktól örizkedgyünk. Az özvegy a' ézönnyt ditséri, ki tsak két penzt tett vólt a' templom ládjába.

XIII. Réf.

Jérusalemnek, és a' templomnak puftulását meg-mondgya, és a' következendő ül-

IXX

dóze

dőzést a' keresztyéneknek; és a' hamis Krisztusokról, és Prófétaokról. Minek-utánna jellek léfnek a' tsillagokban, el-jön a' nagy dicsőféggel az Embernek Fiá, és ennek jeléül adgya a' fügé-fát: mivel-hogy pedig az Ember Fiának el-jövetelét senki nem tudgya, és kétféle mindenkor vigyáznunk.

XIV. Rész.

Tanátskoznak a' Papok Krisztus meg-fogásáról. Egy alkonyállat drága kenettel megkeni, kite zúgolódnak a' Tanítványok; Júdas el-adgya, kinek árulásáról szól a' Tanítványoknak a' vatsoran; az Ur-vatsorája, és a' Tanítványoknak oktatása. Meg-mondgya, hogy minnyájan benne meg-botránkoznak, és Péter háromszor meg-tagadgya. Háromszor imádságnak után meg-fogatik a' Zsidóktól, és egyiknek Péter el-vágja a' fülét; a' Tanítványok félyel-futnak, a' hamis tanúk Kaifás előtt vádollyák, halálra ítélik, artzúl pökdöfik, és verik, Péter háromszor meg-tagadgya.

XV. Rész.

Jesus hamissan vádoltatván Pilátus előtt, semmit nem felel, Bárrabás el-eresztetik, Jesus halálra fententziáztatik, a' vitézektől tsúfoltatik, a' feszítésnek helyére vitetetik, köntőfét el-öztván, két lator között feszítetik, fidalmaztatik, tsúfoltatik; sejtésig lef; az Attyához kiáltván, és eczettel itattatván nagy kiáltással lelkét ki-adgya, Jóseftről eltemetetik.

XVI.

XVI. Rész.

Midőn az istenfelő alkonyállatok Urunk zsirjához mennének, az Angyal meg-jelent nekik fel-támadását. Urunk előzőor Mária Magdolnának, azután két Tanítvány-nak, harmadőket tizenegyek meg-jelenik, meg-fedvén őket hitetlenségekről; az egék világra küldi őket prédikállani, és kereszteni; egynéhány jeleit adgya azoknak, kik igazán hisznek, és menybe fel-megyén.

A' mi Urunk JESUS Krisztus Evangélioma SZENT LUKÁTS

írása szerint

Huazonnégy Részből áll.

I. Rész.

Szent Lukátsnak elől-járó beféde Theophilushoz, hogy mire nézve fogott ez íráshoz. Gábrriel Arkangyal meg-jelenti Zakariásnak, hogy az ő magtalan felesége Ersébeth terbbe eskifánossal, de nem hírvén Gábrrielnek meg-némül. Ísmét Máriának-is meg-jelenti, hogy a' Szent Lelektől az Isten Fiát méhében fogadgya. Mária Ersébetet látogattya; János rőbdös az anyja méhében, meg-fenteltetik, és Ersébet jövendől. Mária báládó éneket mond az Istennek, János tsülettetik, környül-meteltetik, és Zakariás nyelve meg-öldöztatván, báládó éneket mond.

II. R.

II. Rész.

Augustus Császár meg-parantsolván, hogy az egész világ kámba vétetessék, József is Máriával fel-megyen Bethlehembe, és ott Idvezitrünk születik, kinek születését az Angyal-tól érve a' Pátorok fetséggel jönnek látására. a' Gyermek körül-meteltetvén Jézus-nak hívattatik, Jerusalemben az Urnak kimutattatik, vőn Simeontól meg-áldattatik, és meg-jöendőli az Anyjának fájalmát, melly léken az ő fenvedésekor: az öreg Anna Próféta afzony az Urat áldgya. Tizenkét esztendősen Jézus a' születést el-veftetik, és a' templomban a' Doktorok között meg-tálaltatik, és Názárethbe menvén az ő születésének emlékeztetésében el.

III. Rész.

Szent János jöendőlése ézerént prédikál, a' népeknek, Publikánusoknak, és a' vitézeknek tanácsot ad, mint kellyen magokot vifelniek. Krisztusnak, és az ő keresztségének méltóságát, kire a' Sz. Lélek le-állott volt, galamb képeben, és az Atyának szava hallott, meg-mutatta. Heródesből a' tömlőzbe vitetik, Krisztus nemzetsége Jofestől-fogva Ádámig vitetik.

IV. Rész.

Jézus a' negyven napi böjti, és az ördögnek három rendbéli kísérteti után, a' Názáreti Synagogában Isaiásnak maga felől lött jöendőlést olvasva, és meg-mondgya: hogy
a' Pro-

a' Profétának nints kellei a' maga hazájában; azért le-akarják ötet vetni a' heggyről. Kafarnaumban ördögöket üz-ki, Simon napát meg-gyógyítja a' hideg-lelésből, és más-fokat is: sok nyavalyásköböl ismét sok ördögöket üz-ki.

V. Rész.

Urunk Péter hajóskájából tanítván, az ő szavára Péter a' hálót bé-vetvén sok halat fog: belpoklost meg-gyógyítván a' Paphoz küldi: az inasakattnak előzőr bűneit meg-botsátván, meg-gyógyítja ötet. Mátét a' vámról híja, meg-felel a' zúgolódó Fariséfoknak, miért tárfalkodik a' bűnösökkel, és miért nem böjtlőnek az ő Tanítványi.

VI. Rész.

A' Tanítványokat menti, hogy kombaron búza-fejeket édenek, és egy embernek el-éradott kezét meg-gyógyítja: a' tizenkét Tanítványt válaétván, öket, és a' sokaságot négy böldogságra tanítja; a' más emberben való éálka, és a' magunkéban való gerenda: a' jó, és gonofa gyümölcséből ismértetik meg: azoknak hasonlatossági, kik hallván a' Krisztus igéjét, bé-töltik, és kik hallván nem töltik.

VII. Rész.

A' Százados hitén tsudálkozván meg-gyógyítja a' gyermeket. Naim kapujában az özvegy afzony fiát halottaiból fel-támasztja. Szent János Tanítványi előtt. (kiket Krisztus hoz

hoz kérdezkedni küldött volt, hogyha ő volna az, a' ki el-jöendő) sok jeleket téken. Szent János ditséri a' Zsidók előtt; sem János, sem Kristus élete nem volt kellemetes a' Zsidók előtt; azért a' piazton kiáltozó gyermekekhez hasonlítja; A' bűnös afféonyálattól meg-kenettetnek lábai, és azért a' Simon zúgolódására meg-felel; két adósnak példáját elé-hozván; meg-botsáttya vétkeik az afféonyállatnak.

VIII. Rész.

A' vetőnek, és a' magnak ide'stova efése példája magyarázattyaival együtt. Nintsen ily el-rejtett dolog, ki ki-ne nyilatkoztatásuk: kik Idvezítőnk fiúlei, és atyafiai; a' jeleket, és tenger meg-tsendesítti; és legio ördögöt ki-üzvén a' diénókba ereket, a' ruhája prémét-illetvén egy afféony a' vérfolyásból meg-gyógyul, és a' Jairi leánya halottaiból fel-támadtatik.

IX. Rész.

A' tizenkét Tanítványokat a' Parantsolatok meg-tartására intvén, prédikálni küldi. Héródes hallván Kristus híret, kívánnya ötet látni: öt ezer embert jól tart öt kenyérrel. Péter Isten Kristusának vally: meg-mondgya fenvedéset; kiki viselje a' maga kereset: éinében el-változván Moyses-sel, és Ilyéssel be-kéllget, ördögöket üz-ki, versengének a' Tanítványok az elsőség felett. Látván a' Zebedeus fiai, hogy a' Samaritanusok Jesust bé nem

bé nem akarják fogadni, tüzet kérnek vala reájok az égből: egy iffjú akarván ötet követni, bé nem fogadgya, mást pedig hív, meg-hagyván néki, hogy hadna békét az atya temetésének.

X. Rész.

Hetvenkét Tanítványit prédikálni küldvén, meg-tanította, mint viseljük magokat; nagy örömmel viselék-térvén ezek, hogy még az ördögökön-is hatalmuk volna, meg-mondgya, hogy tsak azért ne örvüljenek, hanem hogy menyben írva vannak a' nevek: a' meg-átalkodott varosokat fenyegeti, kikben sok jelek lettek vala. nagy örömmel vallást téken az Atyáról. Midőn az Irás-tudó kiferenté, hogy mellyik volna a' nagy parantsolat, és meg-felelvén, hogy az Istennek, és felebarátunknak ézeretete, a' Samaritanus példájából, ki a' tolvajoktól meg-sebesítettett embert a' lovára vette, és meg-gyógyította, meg-mutattya, ki légyen felebarátunk. Mártha szolgá-ván Idvezítőnknek, pana-folkodik Magdolnára, hogy nem segítené, de meg-mondgya, hogy Maria jobb reét választott volna.

XI. Rész.

Imádkozni tanította a' Tanítványokat, és az állhatatos imádsággal mindent meg-nyerhetni; az ördögöket ki-üzvén meg-felel azoknak, kik a' Belzebub ereje által mondgyák vala, hogy az ördögöket ki-üzné. Egy afféonyállat boldognak mondgya azokat az embereket,

lőket, kiket Krisztus fogott. Jónás Próféta jele. Sába Királynéről és Ninivitákról, az együgyű, és gonosz némről. Meg-feddi a' Fariséust, hogy ellene zúgolódna azért, hogy mosdatlan ennék: dorgálja a' Fariséusokat, és Irás-tudókat, a' képmutatásért, és hogy rajtok meg-keresztetik a' Próféta vére.

XII. Rész.

A' Fariséusok kováéat el-kell távoztatni, nints oly el-erjett dolog, a' ki ki-ne nyilatkoztafsék; kitől kellyen félünk; a' Sz. Lélek ellen való bűn; az üldözés ellen az Apostoloknak meg-bátorítása; nem akarja el-oftani az atyafiak között az örökséget; a' Dús gazdagnak példája, ki az ő lelkét biztattyavala, sok esteendőkre el-tett javaival. a' világiakról való förgalmatosságot tiltja, az ágyékinkat fel-övedzük, és égő gyertyák legyenek kezünkben: kilégyen a' hív, és gonosz sáfár; tüzet küldeni jött a' földre, és a' rokonságokat egymástól el-valasztani; feddés, hogy a' malaftnak idejét meg nem ismérük, int hogy kiki ellenségetől ójja magát.

XIII. Rész.

Elé-bozván a' Galiléusok példáját, kik az ő áldozattyyokkor meg-ölettettek, és a' kik Sítóban el-veftek; int a' pénitentiára, más-képen el-vefnek, mint a' gyümölstelen fügefá: a' Sinagogának Fejedelmét dorgálja, hogy ellene zúgolódnék azért, hogy kombatton egy görbe akéonyt, meg-gyógyított volna.

na. Mennyeknek országát mustár-maghoz, és kováéhoz hasonlítja; a' Éoros útról, és hogy némellyek hijában zörgetik az ajtót: Héródest rókának mondgya, és Jérusálemnek vezédelmét ő kegyetlenlégiért meg-jelenti.

XIV. Rész.

A' Fariséusok Fejedelme házában egy vízkorságost kombatton meg-gyógyít, meg-mutatván a' Fariséusoknak és Irás-tudóknak, hogy a' szabad. ha vendégségben mégy, az első helyt ne foglalja, hanem az utólsót: a' vatsórára hivatalosok, kik majossal, ökrökkel, feleséggel mentvén magokat, el nem mennek: a' ki Krisztust akarja követni, mindenét el-kell hadni, a' keresetet fel-kell venni, és a' maga lelkét-is gyűlölni kell; a' ki tornyot akar építeni, előzőre meg-tekinti, ha van-e elegendő költsége; a' sonak dítsérete.

XV. Rész.

A' Fariséusok és Irás-tudók zúgolódván Idvezítőnkre, hogy a' bűnösöket magához fogadgya, ezt helyesnek mutattya lenni, három példából, tudnillik az el-vezett, és megtaláltatott juhoknak és drakmának példájából, a' tékozló fiúnak meg-téréseből, és az Atyának viéfa-fogadásából, és a' bátyának zúgolódásából. Nagy öröm vagyon mennyekbő az Angyalok előtt egy meg-terő bűnösön.

XVI. Rész.

A' gonosz sáfárnak példája alatt, int az alamtinálkodásra, meg-mutatván, mit érdekel

mel a' hü, és gonosz ífár, és hogy nem foglalkozni egyker'smind az Istennek, és Mammonának; a' Proféták, és törvények ént Jánosig meg-maradtak, és semmik azokból el nem maradtak; semmiképen a' feleséget el nem szabad ereztei, és mást venni helyében. *A' dúsgazdagnak a' földön boldog állapottya, boldogtalan a' más világon; boldogtalan ellenben Lázáré e' földön, boldog pedig a' más világon.*

XVII. Rész.

Jaj annak, ki másokat meg-botránkoztat, ha felebarátunk várkezik, meg-kell feddeni; de ha meg-tér meg-kell néki engedni. Meg-mutattya az Apostoloknak a' hitnek erejét, és midőn mindeneket meg-tselekeének-is, haöntalan fogának alítsák magokat. *Tíz bélpoklosokat meg-tíftit, és csak egy Samariánus tér-víste, hálát adni.* Az ember fiának el-jövérele nem lopva, hanem nyilván, és hirtelen lézen, valamint a' vízözön, és Sodomának el-sílyedése lett.

XVIII. Rész.

A' gonosz bíró, és alazatosan könyörgő özvegy-ásköny példájából a' füntelen-való imádságra taníttatunk. A' kevélyen imádkozó Fariséus, és alazatosan könyörgő Publikánus példája meg-mutattya, miképen imádkozunk. a' kisdedeket magához erefti. a' gazdag íffjú, ki mind addig a' parantsolatokat meg-tartotta, hallván a' Krisztus tanítását homorú-

morúan el-mégyen. mitsoda jutalmok lézen azoknak, kik mindeneket el-hadgyák Krisztus-ért. Ézenvedését meg-mondgya, és Jérikónál egy vakot meg-gyógyít.

XIX. Rész.

Mivel Zakéus nagy buzgósággal nézi vala JESUST a' fáról, JESUS nem gondolván másoknak zúgolódásával Zakéusnál meg-fáll. Egy nemcs ember orfágot akarván magának kerzeni elé-bírván tíz fogait, tíz-tíz girát ad nekik, hogy míg meg-tér kereskedgyenek véle; a' kik jól kereskedtek meg-jutalmazza, a' ki nem, meg-bünteti; ezt a' nemesi nem akartak fenvedni az ő polgári. Jérusalembé le-men-vén a' Éamáron, sirattya a' várost, és jövendő veszedelmét meg-mondgya, a' templomból ki-üzi a' vasárlókat.

XX. Rész.

Mivel-hogy a' Fariséusok meg nem felelnek Krisztus kérdésére, hogy mitsoda hatalommal kerestelne ént János, ő sem felel meg nekik, hogy ő mitsoda hatalommal tselekezi ezeket. *Éölő-mívesek, kik nem csak fogait, de a' fiát-is meg-ölik a' tselédes embernek. A' Fariséusok kísértik az adó-pénz felől, és a' Sadduceusok a' fel-támadás felől. Miképen mondatik Krisztus Dávid fiának, holt Dávid Urának mondgya. el-kell kerülni a' kevély Irás-rúdokat.*

XXI. Rész.

Nagyobra betsültetik a' éegény özvegy-

azéonynak két pénze, kit a' templom ládjába tett, hogy sem a' gazdagok sok pénze. a' templomnak puhtulása. Háborúságok, infégek, és üldözések, kik ellen bátorította a' Tanítványokat. A' Zsidóknak jöendő veszedelmek, fogságba vitetések, el-kéllyedések; az írelet napja előtt való jelek; távoztatni kell a' részegleget, és világi éorgalmatosságot; vigyáznunk, és imádkoznunk kell.

XXII. Rész.

A' papi Fejedelmek tanátskozván J E S U S meg-fogásáról, el-árúlja nékik Júdás : a' Hűlvéti vatsorát el-kéllíti ; e' Éent vatsorát kerzi, és meg-parantsollya a' Tanítványoknak, hogy ők-is azt tselekedgyék. a' Tanítványok vetekedése az elsőleg felől. Péternek hároméori meg-tagadását meg-mondgya : a' kinek dolmánya vagy adgya-el, 's vegyen fegyvert az árrán. a' véres-verítékes imádsága után meg-fogattatik a' Zsidóktól, 's egynek Péter el-vágja a' fülét. Parnafozkodik, hogy mintegy latorla, úgy jöttek o' reádorongokkal, &c. A' papi Fejedelem házánál lévén hároméor meg-tagadtatik Pétertől, és a' Zsidóktól rongáltatik, tsúfoltatik, és reggel a' tanátsban kérdeztetvén Isten Fiának mondgya magát.

XXIII. Rész.

Pilátusnál vádoltatván Héródeshez küldetik, 's töle meg-vettetik és tsúfoltatik. Pilátus meherkedik benne, hogy meg-éabadít-

tsa,

tsa, de a' Zsidók Barrabást kérvén halálra sententziáztatik; halálra vitettetvén *nem engedihogy az a'féonyállatok sirassák.* Két Lator között fel-feéittetik, és kéri az Attyát a' bóbériért. Tsúfoltatik a' Fejedelmektől : a' vitézek eczetet nyújtnak néki; a' titulusa feliben iratik; egy Latortól éidalmaztatik, *másuknak Paradísom ígértetik.* Setétség, és más jelek lévén, nagy fel-éóval ki-adgya lelkét. A' Százados igaznak íméri, és mondgya; és József el-temeti.

XXIV. Rész.

Az a'féonyállatok Krisztus zsurjánál testét nem találván, meg-retennek, és az Angyal meg-mondgya nékik, hogy fel-támadott, ők pedig a' Tanítványoknak; de a' Tanítványok tsak a' féle vén-a'féonyi találmánynak alittyák. Péter maga-is a' zsurhoz futván, élhül belé, hogy nem találja Krisztus testét. *Emausba menő két Tanítványnak az Irás magyarázza, és a' kenyér meg-fegésében meg-ismértetik.* az öze-gyült Tanítványoknak meg-jelenvén magát ki-jelenti, és az Irás értelmére tanítja őket vélek együtt éven. és a' Szent Lelket meg-ígervén menyebe fel-mégyen.

N 2

A' mi

*A' mi Urunk JESUS Krisztus Evan-
gélioma SZ. JÁNOS írása ferint,*

21. Réfben irattatik-le.

I. Réf.

AZ Ige Isten, élet, és minden embert meg-
világosító Világosság, ki által lettek
mindenek, és ő Emberré lett, kiről bizonyosá-
got tett János, ki a' puhtában kiáltó Éavának
mondgya magát, és hogy ő méltatlan még
tsak a' tzipellősse meg-öldására-is, mert ő Isten
Baránnya, ki el-vézi e' világ bűneit. An-
drás egy a' János Tanítványi közzül Krisztus-
hoz vízi Simont az atyafiát. Filep-is Krisztus-
tól hívatatván Náthanaélle hozzá vízi.

II. Réf.

JESUS a' Kana-Galileai menyegzőben a'
vizet borrá változtattya. Kafarnaumból Jé-
ruszalembé jöven, ki-üzi az árokokat a' tem-
plomból. A' Zsidóknak, kik tsudát kívánnak
tőle, azt mondgya: *Rontsátok-el e' templo-
mot, és harmad napra fe-épitem.* Sokan hié-
nek Krisztusban a' tsudákért, mindazonáltal
nem meri magát reájok bízni.

III. Réf.

Nikodémust éjjel, a' víz és Szent Lélek által
újjonnan-való földerésről, és a' réz kígyó fe-
rént-való fel-magafalásról, meg-tanította,
és hogy az Isten az ő Fiát, a' világ meg-vál-
tására küldötte. Szent János tanítványi közt
kérdés támadván a' tiétuláról, és zúgolód-
ván

ván Krisztus ellen, hogy kereketelne, Sz. János
ditséri Krisztust, és hogy néki fel-kell magaf-
taltatni, magának pedig kissebbedni, és hogy
az Attya mindeneket az ő kezében bízott,
hogy a' ki benne hién, életelégyen, a' ki
pedig nem, az Isten haragja rajta marad.

IV. Réf.

JESUS a' kút felett a' Samariai affkon-
nyal befell, az örök élet vízeről, az isteni imá-
dásról, és magát Messiásnak lenni ki-jelenti.
A' Tanítványoknak meg-mondgya, hogy az ő
étele az Attya akarattjának be-töltése. a' ve-
tőnek, és az aratónak példája alatt előőr a'
Szent Lélek munkálkodási, 's az után az Apo-
stoloké jelentetik. Sokan a' Samaritanusok
közzül bíznek ő benne, és a' királyi ember fi-
át meg-gyógyította.

V. Réf.

JESUS a' Probatika tojánál harmincz-
nyóltz éktendeig feküvő nyomorúltat meg-
gyógyit, és a' zúgolódó Zsidóknak meg-fe-
lel, hogy mind ezeket az Attyával tseleke-
zi. a' halottakat fel-támasztja, és hogy ötet
rendelte az Attya mindenek Birájának, a'
mint a' tselekedeti, 's Szent János, és Atya
Isten, és Moyses bizonytságot téznek.

VI. Réf.

Öt kenyérrel, és öt hallal öt ezer embert
meg-elégit. a' nép Királyá akarván tenni a'
begyre kalad. a' tengeren jár. Tanít hogy ő
a' mennyei kenyér, és hogy az ő teste bizon-
n

nyal étel, és az ő vére bizonynyal ital, és a' ki azt e'fi, 's i'fke, örök élete léfén, a' ki pedig nem, nem léfén; ebben némellyek a' Tanítványok közül meg-botránkozván, el-hagyák ötet, az Apostolok pedig véle maradnak, kik közül edgyiket ördögnek mondgya.

VII. Rész.

Az ünnepre titkon fel-menvén, meg-torkollya a' Zsidókat, hogy azért zúgolódnának, hogy Szombaton meg-gyógyította a' nyavalyás embert; a' Somjúhozókat magához hívja, és különbkülömbféle itéleti a' népnek ő fölöle. A' papi Fejedelmek fogai, kik az ő meg-fogására küldettek, hallván az ő prédikázióját, viskva térvén ditsérik ötet. Nikodémus-is fölöle jól szólván, gyűlölségekbe esik a' papi Fejedelmeknek, és Fariséusoknak.

VIII. Rész.

A' házasság-törésben esett affonyt, a' földön írván, meg-fabadíttya. Világ világosságának mondgya magát, és hogy a' Fariséusok az ő gonofságokban meg-bálnak. Kik legyenek Tanítványok, kik foglák, kik szabadok. a' Fariséusokat sem Istentől, sem Abrahámtól, hanem az ördögtől valóknak mondgya; mivel-hogy az igazságnak nem hí'fnek. a' káromkodókat meg-torkollya, hogy ő nem ördögös; hanem az Attyát tiszteli, és minek-előtte Abrahám volna, ő volt; és midőn meg-akarnák kövezni, el-rejti magát, és ki-méggyen a' templomból.

IX. R.

IX. Rész.

Kristus a' Eületéféltől való vakot meg-gyógyította, melly tsudát fokféle képpen fedezni akarnák a' Feriséusok, de a' meg-gyógyított vak Kristust nyilván vallyá, és a' véle tett tsudát hirdeti, kiért a' Synagogából ki-vetetik, de a' Kristustól meg-tanítatván, benne hí'fén, és imádgya ötet. Kristus ítélni jött e' világra.

X. Rész.

Kristus a' jó, és gonof páf'tort le-írván, magát ajtónak, és jó páf'tornak mondgya lenni, kinek még más juhái-is vannak, 's azokat is azon akolba kell téríteni: le-téfi az ő lelkét, és ismét fel-véfi, mivel maga tselekedetét a' Zsidóknak meg-mutatgya, és magát egynek lenni mondotta az Atyával: meg-akarják ötet kövezni, azért félre áll, meg-mutatván előfő, hogy nem káromkodnék.

XI. Rész.

JESUS Lázárt halottaiból fel-támasztja, előfő, sokat befélvén a' Tanítványokkal, és Mártárral; melly tsudát látván sokan megtérnek Kristushoz, a' Papi Fejedelmek pedig, és Fariséusok el-vegezék, hogy meg-öletessék: és meg-hadgyák, valahol találhatik meg-fogattassék. Kaifás fő Pap jövendől Jé'fusról, hogy jobb, hogy ő meg-hallyon, hogy sem az egék nép el-veffén. JESUS E'frem városába méggyen.

XII. Rész.

JESUS Mártánál, és Lázárnál meg-Éálván,

ván, Mária Magdolnától meg-kenetterik. *Kiért zúgolódik Júdás.* a' Papi Fejedelmek Lázárt-is meg-akarják ölni. JESUS Éamár háton mégyen Jérusalemben, és ágakat hán-nak eleibe. Sokan ötet kívárván látni, meg-mongya, hogy az ő meg-ditsöitésének napja el-jött, és mint a' magnak meg-kell néki halni. Az Atya Éava hallatik az égből az ő meg-di-tsöitéséről. a' világ Fejedelme ki-vettedik. a' Zsidóknak vaksága Ifaiás Éerént. Krisztusban tiétteltek, vagy meg-vettedik az Atya.

XIII. Réf.

A' vatsora után (Péter nem akarván en-gedni) meg-mossa a' Tanítványi lábát, int-vén, hogy ök-is azt tselekedgyék egymással. az árulót meg-jelenti Jánosnak. Júdás a' sa-latot bé-vévén ki-mégyen, és magát meg-di-tsöitettnek mondgya JESUS. Egymás Éere-tetire inti Tanítványit; Péter meg-tagadását meg-jelenti.

XIV. Réf.

Vigasztallya Tanítványit, hogy az ő Atyya házában sok lakó helyi vagyon, és hogy ismét ő magához visi őket. Tanasnak azt mondgya, hogy az Ut, Igasság, és élet, Filepnek pedig hogy a' ki ötet láttya, láttya az Atyát-is, és hogy valamit az ő nevében kérnek, el-vézik; a' vigasztaló Szent Lelket ígéri; kik Éeretik ötet, mitsoda békeféget hágy nékik, és hogy örülniek kell az ő el-menetelén.

XV. R.

XV. Réf.

A' föld-tönek, és a' veszfőnek példájával int a' jóságos tselekedetekre. Az egymás Ée-retete parantsoltatik. Az Apostolok Krisztusnak barátai, kiknek titkait meg-jelentette, és őket arra válastotta, hogy gyümölsöt hoznának. bátoríttya őket az üldözések ellen, és meg-mutattya, hogy semmi mentségek nintsen a' Zsidóknak az ő vétkekről.

XVI. Réf.

Meg-mondgya a' Tanítványoknak követ-kezendő üldözéseket. hasznokra vagyon nékik, hogy el-mennyen, és a' Vigasztaló el-jöjjön, ki a' világot meg-feddi, őket pedig taníttya. Krisztust meg-ditsöíti. Meg-magyarázza né-kik, mit téfen az egy kevéssé, hasonlatosságot hozván, a' fűlő affonyról. Inti hogy az Atyától az ő nevében kérjenek, és az ő el-futásokat meg-jelenti.

XVII. Réf.

Könyörög az Atyának, magának meg-ditsö-itéséért, a' Tanítványokért, és az egész keref-tyénségért, hogy a' gonosztól meg-öriztesse-nek, és minnáján edgyek legyenek; és ismérje-meg a' világ, hogy az ő Atyától volt küldetve.

XVIII. Réf.

JESUS a' kertben elejekbe menvén a' Zi-dóknak, egy fűlőre le-éne, azután meg-fo-gattatván Annáshoz, és Kaifashoz vitetik; a' Papi Fejedelem kérdéfére felelvén, artzúl tsa-pattatik. Péterből háromszor meg-tagadtarik.

N 5

a' tanátsba vitetvén Pilátusnál azt mondgya: *hogy az ő orfá a nem e' világban vagyon. halálra ítéltetik, Barrabás el-eresztetik.*

XIX. Réf.

Pilátustól megostoroztatik, tövissel koronáztatik, és halálra kívántatik. Ísmét Pilátus kérdezkedvén tőle, megfelel, hogy nē volna neki rajta hatalma, ha onnā fellyül nem adatott volna. Pilátus a' néptől félvén, halálra ítéli Jesus-t, noha igaznak vallaná. Jesus a' keresztet ki-vívén, két Lator között fel-felítetik. Pilátustól a' keresztre tétetik titulusa, a' köntöfét el-oétyák, és a' dolmányára sorfot vetnek. Az Annyának fent János-t, és ísmét fent Jánosnak az Annyát ajánlya. etzettel itattatik, és mindeneket el-végezvén ki-adgya Szent Lelkét. A' tolvajoknak lábok-árá meg-töröztetik. Krisztus oldala dár-dával meg-nyitattik, vér és víz ki-folyván belőle, és a' tetsé drága illatokkal meg-kenettetvén el-temettetik Nikodémustól.

XX. Réf.

Mária Magdolna először, azután Péter és János a' sírhoz mennek, Mária a' firnál sírván Angyalokat lát, azután Jesus-t is, ki meg-jelenvén a' Tanítványoknak békeséget kíván nekik, és meg-mutatván kezeit, és oldalán a' seb-helyeket, Szent Lelket ad nekik, hogy meg-öldozhassák, és köthessék a' bűnöket. a' bízott Tamásnak a' több Tanítványok között meg-mutattya seb-helyeit, bódogok-nak

nak mondván azokat, kik ő benne hisznek. Krisztusnak sok tselekedeti, és tsudái nem irattatának-fel ebben a' könyvben,

XXI. Réf.

Midőn a' Tanítványok haláfnának, Jesus (kit nem ísmérnek vala) jobb kézre ereféteti a' bálót, es sok balat fogván, János meg-ísméri Jesus-t, kit ér vón Péter Jánostól, a' teengerbe erefkeedik, hogy hamarább érjen hozzá; azután ebédén lévén Kristustól háromfor kérdtetetik, ha feretié ötöt, és háromfor mondgya, hogy őrizze az ő juhait, és meg-jelentetik neki az ő fenvedése, bijában kérdezkedvén János haláláról. Krisztusnak nem minden tselekedeti irattatnak-fel.

AZ APOSTOLOK TSELEKEDETINEK

Huonnyoltz Réfői, mellyek SZENT

LUKÁTS által irattattak.

I. Réf.

Első Conciliuma, és gyűlése az Anya-fentegyháznak.

Jesus a' Szent Lelket ígervén az Apostoloknak, meg-mondgya nekik, hogy nem illeti őket, a' következendő dolgok titkainak tudása. azután fel-menvén menyégbe, az Angyal meg-mondgya, hogy úgy léfzen ísmét el-jövelele. Az Apostoloknak nevei.

könyörög Péter, hogy mutassa-meg az Isten, kit válaézának az áruló Júdás helyében, és a' könyörgés után forral válaézatik É. Máryás.

II. Rész.

A' Szent Lélekkel bé-telvén a' Tanítványok, külömbkülömb-féle nyelveken élőnek, kit hallván a' Zsidók, rézegeknek mondgyák őket, de ént Péter Joél jövendöléséből, és más okokból-is meg-hamisította őket. hallván a' Zsidók ént Péter prédikázióját, mintegy három ezren meg-térnek, és állhatatosan meg-maradnak az Apostolok tudományában, a' kenyér meg-égegésében, és könyörgésben, mindenek közönséges lévén köztök.

III. Rész.

Szent Péter ént Jánosnál a' templomba fel-menvén, a' éületésél-taló valót sántát meggyógyította, és meg-mutattya hogy azt a' Krisztus J E S U S nevében tselekedte, ki igaz Messiás volt, Moyses és a' Próféta által megígértetett, sőt még Ábrahámnak-is.

IV. Rész.

Péter és János a' tömlöztbe vettetnek, és más nap meg-mutatták, hogy csak a' Krisztus J E S U S-ban, ki ézeget kö, vagyón az idővesség; annak-okaért akár mint tiltsák őket, de semmiképen meg nem éünnek a' Krisztusról való prédikállásról. el-éreztetvén, és könyörögván, a' Szent Léleknek jeleit veszik. senkinek magának semmi tulajdona nem vala, ha-

la, hanem mindeneket el-adván, közönségiesen bírták az árrát, a' mint Barnabás-is tselekedett.

V. Rész.

Anániás Safirával a' feleségével együtt, el-adván éántó-földöket, egyik részét az árrának el-tagadgyák, ént Péter előtt, azért ént Péter éavára hirtelen halállal meg-halnak. sok tsudákok téznek az Apostolok, főképpen ént Péter, a' tömlöztből az Angyal által ki-éabadittatnak, és ímét meg-fogattatván, semmiképen meg nem éünnek a' Krisztus prédikállásáról. Gamaliel tanátsából meg-tsapatatnak, és el-éreztetnek, örülvén hogy méltókká lettek a' Krisztusért-való ézenvedésre, és éüntelen prédikállják Krisztust.

VI. Rész.

A' kereftyének gyülekezete naponként éaporodván, hét Diakonust válaézának az Apostolok segítségére, kik közül ént István sok jeleket. és tsudákok tézen, ki ellen támadván a' Zsidók, meg nem győzhetvén ötet igazsággal, hamis tanúkat támaézának el-lene.

VII. Rész.

Szent István az Istennek Ábrahámmal, Moyses-sel, és a' többivel való éövetségét élé-hozza, az Izraéliták Egyiptomból ki-jövetelét, a' testámentom hajlékát, a' Salomon templomát. feddi a' Zsidókat, hogy ék-is mint ez attyáik a' Sz. Lélek ellen vannak. midőn

pedig mondaná hogy az Istennek jobján láná J E S U S T, meg-köveztetik Saulus örizvén a' hóhérok ruhájakat. Szent István könyörög a' hóhéreiért.

VIII. Rész.

A' kerefétyének az üldözés miatt el-ééllyednek, az Apostolokon kívül, Saulus a' híveket üzi 's kergeti, ént Filep Samariának jobb részét meg-téríti, és ezeket Simon Magussal együtt meg-kereféti. az Apostolok ént Pétert és ént Jánost, Samariában küldik, kik-is a' kezeket rájuk tévén, és könyörögvén, Szent Lélekkel bé-töltik őket. Simon Magus pénzen akarja vala azt a' hatalmat meg-venni, hogy ő-is Szent Lelket öéthasson, keménnyen meg-dorgáltaték ént Pétertől. ént Filep az Angyaltól a' éretszen Komornyikhoz küldetetik, és ötöt meg-kerefétlvén, el-ragadtatik a' lélektől és Azotumba vitetetik.

IX. Rész.

Saulus Damaskus felé menvén a' hívek üldözteséére, az Urtól az égből meg-éóllítatik, a' földre le-esvén 's meg-vakúlván megtér. Ananiás hozzá küldervén meg-kereféti ötöt, és mindgyárt hirdetni kezdi a' J E S U S Krisztust. A' Zsidók leselkedése miatt a' köfalon le-ereféttetik, és Barnabástól Jérusalembbe az Apostolokhoz vitetetik, de ott-is reá törvén, mind Zsidók, 's mind Görögök, Tárusba küldik. ént Péter az ina-éakadt Éné-

ást meg

ást meg-gyógyította, és Joppenban Tabita a' éőnyrt halottaiból fel-támasztta.

X. Rész.

Kornélius éabados az Angyaltól meg-intetvén, magához híja Pétert, ő-is az égből le-ereféttetett edénynek, kibén minden-féle állatok valának, látása által, meg-tanítatik, hogy a' pogányokat meg ne úrtálya, hanem azoknak-is prédikállyá az Évangéliomot, és Kornéliushoz mégyen. és midön őket tanítaná a' Szent Lélek reájok állott, és meg-kereféttelkednek.

XI. Rész.

A' hívek zúgolódván ént Péterre, hogy a' pogányokat-is bé-fogadta volna, magával, és Kornéliussal történt dolgokat elé-bezélli, fokban meg-térvén Antiochia-ba az Apostolok prédikálására, hozzájuk küldetik Barnabás Jérusalemből, ki-is fokokat meg-térítvén, Tárusból oda vízi Saulust-is, és együtt Jérusalembbe alaminát viének a' Tanítványoknak, mivel nagy éükléget jövendölt Agabus.

XII. Rész.

Héródes Jakabot a' János atyafiát meg-öletvén, Pétert a' tömlöztbe vetteti, hogy Hufvét után meg-ölessé, de éüntelen könyörögvén érette a' hívek, az Angyal által meg-éabadítottatik, és nagy örömmel fogattatik a' hívektől. a' tömlözt-tartó, és a' több örzők keménnyen meg-kérdeztenek, és Héródes Césaréába mégyen, és az isteni tiételetet magának

gának tulajdonítván, az Agyaltól meg-tapattatik, és a' férgektől meg-eméjtetik. Barnabás és Saulus Jerusalemből vissza mennek Antiokhiába, magokhoz vévén Jánost-is, ki Márkusnak-is mondattatik.

XIII. Rész.

Saulus és Barnabás, a' Szent Lélektől kiválasztatnak a' pogányok között való prédikálásra, és Élymás nevű bozorkányos ember Saulus éavára (ki akadályoztattya vala az ő prédikálásokat) meg-vakul, kit Sergius Pál látván, meg-rét. Pisídiái Antiokhiában ént Pál prédikál Kristusról, de a' Zsidók ellenek támadván, a' pogányokhoz mennek, Iliás jövendölése érént.

XIV. Rész.

Pál és Barnabás Icóniumban sokakat megtérítvén, mind a' Zsidók, 's mind a' pogányok közzül; ellenek támadnak a' Zsidók, és Lystrába áladnak, a' hol éületésétől való sántát meg-gyógyít ént Pál, 's ezért nehezen tsilapíttyák-meg a' kölléger, kik mint Isteneknek áldozni akarnak vala; de itt-is a' Zsidók a' népet fel-lázasztván, é. Pált megköveztetik, és holt félben hagyatják, ott hagyattatván azért, fel-kél, és Barnabással sok helyeken a' Tanítványokat intvén, és Papokat rendelvén, Antiokhiába vissza mennek.

XV. Rész.

Második Concilioma, avagy gyűlése, és vége-
zése az Anyakentegyháznak.

An-

Antiokhiában ékadás támadván, tudaitik, a' Zsidók körül-metelni akarák a' pogányokat, kik meg-tértek vólt. Sz. Pál és Barnabás az Apostoloknak tudokra adgyák, és Jerusalemben gyűlést tartván, ént Péter, és ént Jakab érént el-végzik egyenlő akaratból, hogy a' pogányságból meg-tért keréktyének semmiképen nem tartoznak a' Moyses törvényére, és azt levél által az Antiokhiabelieknek meg-jelentik. ént Pál el-válik Barnabástól, és az Asiai híveket (kiknek már ez előtt prédikált) meg-látogatgya.

XVI. Rész.

Szent Pál Lystrában Timothéust körül-metéli, és sok városoknak meg-hadgya, hogy az Apostolok tudományát meg-tartsák. megtíltya a' Szent Lélek Ásiában, és Bithyniában prédikálni, hanem látás által meg-intetvén ént Pál, Macedoniába mennek, és leg-először-is Filippe városában prédikálván, Lydiástól bé-fogattatnak, de ént Pál a' jövendölő lelket ki-üzvén meg-vezéjztetnek, és a' tömlörtzbe vetternek, de föld-indulás támadván a' tömlörtz-tartó meg-tér, és más nap a' tiétek kéri, hogy mennének-el onnan.

XVII. Rész.

Szent Pál Tessalonikában sokakat megtérítvén, a' Zsidók fel-lázíttyák reá a' népet; hasonlóképen Bereában-is. ént Pál Athénasban a' Zsidókkal, és Filósofufokkal disputál,

tál, és Dionysius Areopagitát egynehányad magával a' Krisztus hitre téríti.

XVIII. Rész.

Szent Pál Korintusban Aquila nevű Sátor-
tsinálónál munkálkodik, és midőn ellene tá-
madnának a' Zsidók, másuvá akar menni,
de látásbá megjelentetik néki, hogy ott fogan
meg-fognak térni, és ezentő 's hat hónap
múlva bé-vádoltatik Galliánál, és Éfésumba
mégyn, és sok helyeken a' híveket meg-
erősíti. Apolló noha tsak Szent Jánosnak a'
keregettségét tudná, mindazonáltal a' Zsidó-
kat meg-győzván meg-mutattya az írásból,
J E S U S Krisztusnak lenpi.

XIX. Rész.

Szent Pál Éfésumban nemely tanítványo-
kat, kik tsak Szent János keregettségével voltak
keregettetve, a' J E S U S nevében meg-ke-
regetteteti, és a' kezeit reájok téven Sz. Lel-
ket ad nekik, és ott prédikálván, sok jeleket
téten. némelly Zsidók, kik a' J E S U S-ban
nem hisznek vala, ki-akarják vala az ördögö-
ket üzni a' J E S U S nevében, de az ördögös
embertől rútul meg-éaggattatván, el-éalad-
nak. sokan bűneiket meg-vallván, meg-ége-
tik az ördögös könyveket. egy Demeter
nevű ötves fel-lázaattya Szent Pálra a' népet,
kit nehezen le-tsilapít Sándor.

XX. Rész.

Szent Pál Macedoniát és Görög országot
bé-járván Troás várafsában éjszél prédikáll,
ahoz

ahoz Eutikus iffjú az ablakból le-éfvén meg-
hal, de Szent Páltól fel-támadtatik. azután
sok helyeket el-járván Éfésumból elé-híja a'
Papokat, és inti, hogy jól vigyázzanak az
Ékklesiára, és el-bútsúzzván meg-mondgya,
hogy nem minnyájan fogják ötet látni. írat-
tya a' nép Szent Pált.

XXI. Rész.

Szent Pál Jerusalemből felé menvén, meg-
jövendőli néki Agabus az üldözéseket, mel-
lyeket ott szenvedendő volna, mindazonál-
tal mind ezekre kéz, sőt a' halálra-is, és Jeru-
salembe mégyn, és Jakab javallásából, öt
férfiakkal, kiknek fogadások vala, meg-éen-
teltetik, és a' templomban tanítván a' Zsi-
dók reá támadnak, és meg-fogják, de el-vezi
tőlök Lysias Tisztartó, és lántzokkal meg-
kötözvén a' kastélyba viéi; mindazonáltal
Éabadságot ad néki, hogy a' népnek éölhaf-
son.

XXII. Rész.

Midőn Szent Pál maga mentségére elé-be-
éelné módgyát és rendit meg-térésének, a'
Zsidók fikótnak ellene, hogy öletessék-meg,
mivel azt mondgya, hogy az Istentől küld-
tett a' pogányoknak prédikálni; a' tisztartó
meg-parantsolgya, hogy vesszőzzessék-meg,
de meg-értvén hogy Római volna, nem
bántya.

XXIII. Rész.

Anániás fő Pap artzúl ütteti Szent Pált, kit
az egész gyülekezet előtt meg-fejérett fal-
nak

nak mond, de azután menti magát, hogy nem tudta fő Papnak lenni. és midőn magát Fariseusnak mondaná lenni, és hogy a' fel-támadásért fogattatott volna-meg, a' Fariseusok és Saduceusok közt vita-vonás támad. az Ur éjtzaka vigáztallya ént Pált, meg-igérvén néki, hogy Romában-is bizonyosságot fogna tenni: meg-értvén a' tisztartó, hogy meg-akarnák ént Pált ölni, sok vitézeket adván mellé Caesareába küldi Felix tisztartóhoz, levelet-is írván néki, ki itt le-íratatik.

XXIV. Rész.

Szent Pál Tertullustól Felix előtt vádoltatik, de bárran meg-felel hamiságnak mutatván az ellene való vádolást, meg-vallya mindazonáltal, hogy keresztyén volna, és a' fel-támadásért fogattatott volna-meg. Felix és az ő felesége Drusilla hallgatták ént Pált a' keresztyén hitről. Midőn pedig é. Pál pénzt nem adna (a' mint reménletre vala) Felixnek, a' fogságban hadgya ötöt, az utánna következendő tisztartónak Portius Justusnak.

XXV. Rész.

Festus nem áll a' Zsidók kívánságára, hogy ént Pál Jérusalembé vitetessék, hanem Caesareában hallgattya a' vádolókat, és ént Pál feleletit. Festus meg-jelentvén ént Pálnak, ha akarnáe hogy Jérusalemben ítéltessek, ő a' Császárra apellal. Festus Agrippa Királyhoz küldi ént Pált, hogy tegyen igazat.

XXVI.

XXVI. Rész.

Szent Pál egész életét Agrippa előtt, és meg-térését elé-bezéli, és hogy a' Zsidóknak, és Pogányoknak az Isten gondviselése alatt prédikállott. Festus ént Pált a' mély tudománytól bolondnak mondgya. ő azt feleli, hogy az kívánsága, hogy minnyájan keresztyénekké legyenek; Agrippa azt mondgya, hogy el-eréztetnék ha a' Császárra nem apellált volna.

XXVII. Rész.

Szent Pált Julius Százados Róma felé vízi, és a' nagy élvélvő miatt alég érkezvén Krétához, a' honnan (noha ént Pál meg-mondaná veszedelmes meg-indulni) meg-indulnak, és a' élvélvőtől hányattatnak, de ént Pál biztattya őket, hogy éjjel az Isten Angyala meg-jelentette néki, hogy meg-fabadulnának, és étellel kínállyá őket. a' hajó el-sillyed, de magok mind meg-fabadulnak.

XXVIII. Rész.

A' hajó-törés után ént Pál társaival egygyütt, kegyessen fogattatik a' Máltai pogányoktól: ént Pált a' vipera meg-marja, de semmit sem árt néki, és a' Máltai Fejedeleme-nek Publiusnak az apját meg-gyógyíttya, és másokat-is, innen Romába érkeznek, a' hol ént Pál a' Zsidóknak fő-rendinek elejekbe adgya, miért apellalt a' Császárra, és bizonyos napon a' Krisztusról prédikál nékik, de fokban nem híznek néki, a' mint Iliás meg-jövedölte volt, és két estendeig mindeneknek prédikál Krisztusról.

SZENT

SZ. PÁL APOSTOLNAK a' ROMAIAKHOZ

íratott leveleiben, foglaltatott 16. Rész.

I. Rész.

Szent Pál elé-hozván az ő Apostoli titétér, kívánczik a' Romaiak látására, és ott való prédikállásra meg-mutattya, hogy méltán hadta-el azokat a' pogányokat az Isten, kik ötet a' teremert állatokból meg-ismérték még-is bálványokat imádtak, és azoknak büntetéséül ereztette őket, olly ízfonyú nagy vétkekre.

II. Rész.

A' Zsidókat dorgállyá, kik tsak a' törvényben bizván, a' nemzetségeket meg-vetik, azonban azon gonofságokat tselekkik, holott az Isten kinek-kinek az ő érdeme szerint fizet. Sőt a' nemzetek a' természetűl viseltetvén, azokat tselekedvén a' mit a' törvény kíván, ítélni fogják a' Zsidókat, kik tsak a' környül-metélkedéssel, és a' törvénynek ísméretivel ditsekednek, azonban a' törvény ellen tselekeznék

III. Rész.

A' Zsidók néminémüképen fellyebb valók a' Pogányoknál, azokra az ígéretekre nézve, melyeket ígért Isten nekik, és bé-is tölti, moha némellyek közzülök hitetlenek voltak. mindnyájan pedig mind Zsidók, 's mind a' Pogányok a' bünre hajlandók, kitől a' törvény

vény meg nem szabadít, hanem a' Krisztusban való hit, azért senkinek nem kell a' törvény tselekedetiről ditsekedni.

IV. Rész.

Az igazulás nem a' törvénynek tselekedetiből, hanem a' hitből származik a' mint törvént Ábrahámmal, kia' hit által meg-igazult, 's azután környül-metélkedett, azoknak atyok leendő, a' kik az ő hitit követnék, mivel már a' Feleségével Sárával meg-örögedvén hitt az Istennek, hogy sok nemzeteknek atya leendő volna az ő magva.

V. Rész.

A' hit által meg-igazulván nem tsak reménfeggel ditsekedünk, hanem még infünkben-is; mert ha Krisztus mi érettünk még gonofokért meg-hólt, annál-is inkább idvezít minket, a' kik már meg-igazultunk az ő vére által, és valamint az Ádám engedetlensége miatt vétkeztünk, és meg-hóltunk, úgy a' Krisztus engedelmeisége által meg-igazultunk.

IV. Rész.

A' Krisztusban meg-mosattunk, hogy a' bünöknek meghallyunk, és új életet álljunk, a' mint Krisztus meg-halván fel-tamadott az életre, és többé meg-né hal; azért ennekutána a' bünnek, és gonof kívánságinknak ne engedgyünk, hanem meg-abadulván a' Krisztus malaéttya által a' büntől, és az igazságnak fogaiá lévén, a' mi testünket az igazságnak engedelme alá hajtjuk, hogy éllyünk, a' kiket

a' kiket ennek-előtte az otsmánság engedelme aláadtunk volt a' halálra.

VII. Rész.

Valamint az a' kinek a' férje meghalt, fel-fabadúl a' házasság törvénye alól, úgy mi-is Krisztus által fel-fabadultunk a' törvény alól, hogy Krisztusnak fogadjunk új életben, noha a' törvény ént, mindazonáltal, a' törvény által, inkább el-hatalmazott a' bün, sőt még most-is (noha akaratunk ellen) a' testnek kívánságától, és a' bűnnek gyökerétől, azokra húzattunk, melyeket lélek érént utállunk, és a' törvény ellen vannak.

VIII. Rész.

A' kik Krisztusban oltattak, a' kárhozattól meg-fabadultak, kik nem a' test, hanem lélek érént járnak, melly lélek az Istennek és örök életnek örökösivé, a' Krisztusnak örökös tárfaivá tézen. azonkívül ugyan ezen lélek az örök életnek reménfégére meg-erősít, és mit kell imádságunkban kérnünk meg-tanít: meg-mutattya az Istennek nagy éreterét az ő hiveihez a' Krisztus által, és hogy semmi el-nem válaéthattya az Isten éreterétől, ki Krisztus Jébusban vagyon.

IX. Rész.

A' Zsidók romlásából (kin éomorkodik) nem következik, hogy Isten ígéreti, mellyek lettek Ábrahámnak, és maradékinak, bé nem tellyesednek, mert azok nem illették mind az Á-

az Ábrahám test-érént való fiait, hanem kik lélek-érént, mind a' Zsidókból, 's mind a' Pogányokból, Ábrahám fiaivá válaéttak, az Isten malaétyából hit által. Az Isten a' kin akar könyörül, a' kit akar meg-keményít. Mivel-hogy a' Zsidók nem a' Krisztusban való hit által, hanem a' törvénynek tselekedeti által keresték igaz ulásfokat, azért az ő gonozságikban hagyattak, a' Pogányok pedig a' Krisztusban való hit által meg-fabadultak.

X. Rész.

Könyörög ént Pál a' Zsidókért, kik Krisztust nem ímévén a' törvény fejének lenni, a' törvény által keresik igazulásfokat. külömbfége annak az igazulásnak, melly a' törvény tselekederiből vagyon, és a' ki a' hit által, melly közönféges mind a' Zsidókkal, 's mind a' Görögökkel, kik híének. A' Krisztusban való hit, az egész földön prédikáltattott, de a' Zsidók meg-vetvén a' Pogányok bé-fogadgyák.

XI. Rész.

Az Isten némellyeket a' Zsidók közzül a' Krisztusban-való hit által idvezülendőknek válaéttott, némellyeket az ő hitetlenségekért a' Proféták jövendölése érént, vakságban hagyott, helyekbe válaétván a' Pogányokat, kiket int hogy azzal fel ne fuvalkodgyanak, hogy a' vad olaj-fából, jó olaj-fában oltattanak; a' Zsidók ideig el-hagyattatván, a' Krisztushoz térnek. tsudálkozik az Istennek mély titkaín.

XII. Rész.

Inti a' Rómaiakat, hogy a' világ hívságait megvetvén, egészen Istenhez kaptsoilyák magokat, az Istennek ajándékiért fel ne fuvalkodgyanak, egymást feresstől, mintegy testnek tagjai, sőt még ellenséggel is jól tselekedgyenek.

XIII. Rész.

Int, hogy kiki engedelmes legyen tiéti nek, és az adót adgyák meg; az atyafiúi éretetre, ki az egész törvényt magában foglalja; és ísmét hogy a' gonoszságokat el-hagyván a' Krisztus nyomdokát kövessük a' jószágos tselekedetekben.

XIV. Rész.

A' kik még a' hitben gyengébbek, azokat még ne vessék, hanem inkább vigasztalják azok, kik erősebbek, és egyik a' másikat meg ne ítéllye az értekeknek külömbfégeért, mivelhogy egy Urunk vagy on, kié mind életünk, 's mind halálunk, és kiki magáért ad éamot néki. és noha már tiétátalan érteknintsenek, nem kell mindazonáltal olyanokat enni, kibén felebarátunk megbotránkozna, vagy lelkünk ísméreti érette furdalna.

XV. Rész.

A' hitben erősebbek, az erőtlenebbeknek fogatkozást békeséggel turrják, nem magunk jóvát, hanem felebarátunkét keresvén. Krisztus ígéret érént prédikállott. a' Zsidóknak, a' Pogányoknak pedig az Apostolok, Isten

Isten irgalmaságából, nem ígéretből. menti magát hogy keményebben írt a' Rómaiaknak; és mivelhogy a' pogányok Apostola, meg mutattya, miképpen járt-el tiétiben. és minekutánna a' Macedoniabéliektől adott alamisnát, a' Jérušalemi gyülekezetnek el-özttya, öket-is meg-látogattya, és kéri, hogy könyörögjenek érette.

XVI. Rész.

Fébét, és másokat-is commendál a' Rómaiaknak, és köönti öket, másoktól pedig hogy ójják magokat, inti; és elé-hozza azokat, kik a' Rómaiakat kööntik.

SZ. PÁL APOSTOLNAK A' KORINTHUSBELIEKNEK

írt I. LEVELENEK 16. Részé vagy on.

I. Rész.

HÁlakat ad az Istennek a' Korinthusbélieknek adatott malasztért, mindazonáltal bányya, hogy a' kereztelés miatt éakadás esett köztök, némellyek Pálénak, Apollóénak mondván magokat; és örül, hogy ő az Evangéliom prédikállására küldettétvén, nem sokakat kerektelt-meg. a' világ böltséége bolondság, és az együgyűek válastattak-el; valamint a' Krisztus halálában áll az idveffég, kiről való prédikállás bolondságnak tartatik, a' hívektől pedig böltseségnek, és azért vá-

laftotta az Ur az el-vetettekét, hogy lenki magában ne ditsekedgyen.

II. Rész.

Meg-mutattya, hogy a' Korinthusbélieknek együgyű éoval prédikállá a' meg-felítretett Iesus Krisztust, noha a' tökéleteseknek olly böltseféget is hozná-elé, ki el-rejtetett a' világtól, és tsak az Isten lelke által ismérte-tik-meg, mert a' testi ember, meg nem isméri azokat, a' mik az Istené.

III. Rész.

A' Korinthusbéliek még testi értelemben lévén, nem prédikálhatta nekik a' hitnek titkait, mivel hogy éakadás volt köztök, a' tanítók felől; holott tsak egyedül az Isten adhat elé-menetelt a' jóságos tselekedetekben, és tsak egyedül a' Krisztus a' hitnek fundámē-toma, a' kin ha valaki vagy jól, vagy rosszul épít, ki-terzik itélet napján. az Istennek tem-plomát, kik mi vagyunk, meg nem kell fer-tetnetni, és a' tanítókban nem kell ditsekedni.

IV. Rész.

Nem kell az Isten éolgairól hirtelen ítélni. dorgáltatnak a' Korinthusbéliek, hogy a' Tanítókkal, és Isten ajándékival ditsekednek, mintha azok magoktól volnának; úgyhogy még az Apostolokat is meg-vetnék, noha maga éülte volna őket a' Krisztusban. meg-je-lenü, hogy rövid idő múlva Korinthusba mégyen, a' hol a' hamis Apostolokat meg-feddi.

V. R.

V. Rész.

Feddi a' Korinthusbélieket, hogy azt ki nem rekeztették közzülök, ki a' mostoha annyával fertelmeskedett; és azt a' sátánnak adgya; és intü, hogy a' gonofságnak kovázat ki-tűrttsák; és tisztán üllék a' Hűvétet, és meg-tiltya, ne tárfalkodgyanak az iszentelen kerektyenekkel.

VI. Rész.

Dorgállya őket hogy a' pogányok eleibe idéznék egymást a' pörben. egynéhányfele vétkeket elé-hoz; kik az embert ki-rekeztik Isten országából. némelly dolgok noha éabadok, de nem illendök; a' bújaságot tiltya.

VII. Rész.

A' házasságról, 's abban való tisztességes élettől, és el-váthatatlanságáról tanít. a' nőteleneknek a' nótelenséget commendállya, és mihez tartsa magát a' kerektyén a' pogány házassársával. kiki a' minémü állapatra hivatott, abban meg-maradgyon. a' éüzetséget nagyöbra betsüllü a' házasságnál: ha az a' ééönynak a' férje meg-hal fel-éabadul, és éabadon mehet a' kihez akar.

VIII. Rész.

Noha a' bálványok áldozatryából enni magában nem tilalmas, mivelhogy a' bálvány semmi, mindazonáltal lelkünk ismérleti el-len, vagy másoknak botránykozásával, nem kell abból ennünk. másképen akár egyék az ember azokból, akár ne, jobb vagy gonoszabb nem lézen.

O 3

IX. R.

IX. Rész.

Nem veszen semmi fizetést Ént Pál a' Korinthusbéliektől, kiknek prédikállott, hogy Ébadoffabban prédikálhasson, noha hozzáan meg-mutattya, hogy Ébadoffan vehetett volna tőlök. mindenekhez alkalmaztattya magát, hogy többeket meg-téríthessen, serkengeti a' Korinthusbélieket a' jóra, a' pályafutók példájával, és a' maga testét fanyargattya.

X. Rész.

Elé-hozván a' Zsidóknak háládatlanságokat, az ő fok gonoságokért, inti a' Korinthusbélieket, hogy azoktól ójják magokat. az emberi kísértet, és hogy az Isten segítség-gel vagyon a' kísértetekben. nem tsak a' bálványoknak áldoztatott étkekből nem Ébad enni, de még azokkal sem, kik azokkal éltek, előzőör azért, mert mintegy tisztelni láznak a' bálványokat, másodör hogy másoknak botráncozást adnak.

XI. Rész.

A' főfiak imádságnak idején süvegeket letegyék, az ázönyök pedig befedezzék a' fejeket; feddi a' Korinthusbélieket, hogy az Ur-vatsoráján versengenének, és le-írja az óltári Éntségnek Érzését Kristustól. miképpen kelleffék ahöz járulnunk.

XII. Rész.

A' Szent Lélek kinek-kinek külbömb aján-dékat adgya, valaminthogy egy testben külbömb-

lömbsféle tagok vannak, hogy kiki egymást segéllye, és így külbömbkülömb rendeket Éabört Kristus az ő AnyaÉentegyházában.

XIII. Rész.

A' Éereternek Éüklége, tiszti, meg-maradan-dósága, és a' hitnél, reménségnél, és más jó-ságos tselekedetnél fellyebb valósága.

XIV. Rész.

A' nyelveknek ajándéka alább-való, a' jó-vendölés ajándékanál, és módot mutat, melly Éerént élyenek, mind ezekkel az aján-dékokkal. az ázönyállatok a' templomban hallgassanak.

XV. Rész.

Meg-mutattya Kristusnak halottaiból fel-támadását, ki-is fokaknak, 's utóllýára néki-is leg-kissebb Apostolnak meg-jelent. Innen a' mi fel-támadásunkat-is, 's annak módgyát-is, külbömbkülömbféle ditsőféggel, nem tsak lelkünkben, hanem testünkben-is meg-mutattya: fel-támadáskor a' halál el-enyézék.

XVI. Rész.

Inti öket, hogy alaminát Éedgyenek a' Jérusálemben lévő keresztyének táplálására. Timotheust, és Stefanát tselédivel együtt commendállya. le-írja, kik közöttik öket, és hogy ott-is egymást közötték. A' ki a'

J E S U S Kristust nem Éereti átok légyen.

SZ. PÁL APOSTOLNAK, A' KORINTHUSBÉLIEKHEZ

irt II. LEVELB,

Kiben 13. Réf. vagyom.

I. Réf.

HOgy másokat-is vigasztalna, megmutattya, melly nagy vezedelmekből szabadította ötet-meg az Úr Ásiában. azután az ő éivének, és tanításának igaságát kijelenti: hogy pedig ígérete szerint hozzájok nem ment, nem az ő vétke. utólyára megmutattya prédikálásának igaságát, és erejét.

II. Réf.

Hogy hozzájok nem ment, oka az, hogy nagyobb éomorúságok ne légye; meghadgya, hogy azt, a' ki mostoha annyával vétkezett volna, fogadgyák-bé a' gyülekezerbe. megmutattya, noha prédikálása nagy munkából állott; de nagy házonnal is volt, noha né-melleyeknek prédikálása halált érzett.

III. Réf.

Nem éülség hogy mások ötet commendá-lyák, mert a' munkáinak gyümölsti eléggé commendályák. az új Testámentomban lévő Papokat nagyobbra kel bersülni, hogy sem az ő Testámentomban valókat: még a' Zsidóknak homály vagyon éivékben az írás olvasásákor, ki a' Krisztusban való hit által el-töröltetik.

IV. Réf.

Az Apostoloknak igaz tanítása által min-denek-

deneknek ki-nyilatkozott az Isten ígéje, azokon kívül kiknek az elméjek vakságban vagyom. noha az Apostolok fok üldözéseket szenvednek, mindazonáltal, el nem nyomatathatnak, 's kevés ideig való ínlégek ditsőséget éreznek nekik.

V. Réf.

Az örök ditsőségnek bizonyos reménység-től vífelretvén az Apostolok, ennek a' testnek tömlőrzéből ki-fabadúlni kíváncznak, mivel másképpen ahoz nem juthatnak. mivel-hogy pedig a' Krisztusnak, mint mindeneknek igaz Bírójának kedvében akarnak lenni; alkal-matosságot adnak a' Tanítványoknak, hogy ő felölök ditselkedhessejenek az ellenségek előtt; és a' Krisztusért követséget vífelvén, kinek halálával a' világ Isten kedvébe esett, test-szerint ílmérik.

VI. Réf.

Inti, hogy az Isten-től adatott malaftott hi-jában ne tartsák, megmutatván mennyit munkálkodott ő, hogy az Istennek hü Éolgá-jának mutassa magát, és inti, hogy el-kerüllyék a' pogányokkal való társaságot.

VII. Réf.

Meg-mutattya melly nagy ézeretettel va-gyon a' Korinthusbéliekhez, és még az üldözésekben-is, melly nagy örömmel volt, hallván az ő életeknek meg-jobbítását, és éomorúságokat, melly az ő leveléből éarta-zott volt, mivel pénitentiára indította őket.

O 5

VIII.

VIII. Rész.

Inti őket, mind a' Macedóniaiak, 's mind Krisztus példájával az alamifnára; és azoknak segítségekre, kik Jérušalemben vannak, ésünkbe juttatván, hogy a' mit annak-előtte ígérték, most véghez vigyék, és dítseri azokat; kiket az alamifna fel-édesére küld.

IX. Rész.

Ísmét inti az adakozásra, és azért ne félljenek a' éegénységtől, sőt sok gyümölsét elé éamállyá az alamifnának; hasonlatosságot hozván-elé, hogy a' ki éükön vét, éükön arat, a' ki bővön vét, bővön-is arat.

X. Rész.

Szent Pál az ötér káromló hamis Apostolok ellen, kik éidalmazták, káromlyák, és az ő prédikálásának gyümölsét akadályoztatják vala, meg-mutatya maga hatalmát, és a' Krisztusért visélt dolgokat.

XI. Rész.

A' hamis Apostolokra nézve, féltvén a' Korinthusbélieket, okát adgya, miért semmi fizetést nem vett tőlök: okán hogy néki többet hidgyenek, elé-hozza a' maga tselekedetit, és nyomorúságit, melyeket ézenvedett a' Krisztus hiti prédikálásában, és hogy többet munkálkodott, a' több Apostoloknál.

XII. Rész.

Elé-bezélli a' jelenéfeket, melyeket látott ez előtt tizennégy éftendővel; és hogy azokban magát el ne bízná, a' testnek öktöne adata-

dattatott néki; és meg-mutatya, hogy ok kénkerítették ötét, hogy maga ditséretit elé-hozza, kikért most-is kéé magat fel-áldozni kiknek eddig ingyen prédikállott; és fél, hogy midőn hozzájok megyen, víéfa-vonasban, és más vérkekben ne talállya őket.

XIII. Rész.

Fenyegeti a' bünösöket, és pénitentiára inti, ne talántan midőn hozzájok megyen kénkerítették az Istentől néki adatott hatalmát meg-mutatni, és azokat meg-büntetni, és inti a' tökéletességre, békefégre, egymás ézeretetre, és utól-téli a' közöntéseket.

SZ. PÁL APOSTOLNAK
A' GALATABELIEKHEZ

II. LEVELE,

Kiben 6. Rész foglaltatik.

I. Rész.

A' Galatabelieket feddi, hogy az ő tanításától hamar el-állottak, holott csak ezt kell követni, mert nem embertől vette ő ezt, hanem a' Krisztustól, kit olly ézorgalmatosan prédikállott, valamint annakelőtte ellene volt; és le-írja miképpen hitta őket az Isten a' prédikállásra.

II. Rész.

Sz. Pál az Evangéliom igazságát a' pogányok között mindenkor hirdette, kit az Apostolok-

holok-is javalván, és semmit hozzá nem adván. Ént Petert meg-feddi, hogy az igazulás nem a' törvénynek tselekedetiből, hanem a' Krisztus Jesusban-való hit által legyen.

III. Rész.

Valamint Abrahamnak, úgy az utánna valóknak-is, nem a' törvény tselekedete, hanem a' Krisztusban-való hit által adattatott a' Sz. Lélek. a' törvény átkából Krisztus ki-ébadított. az Abrahamnak adatott ígéretnek hit által tellyesednek-bé, nem a' törvény által.

IV. Rész.

A' Zsidók Krisztus születése előtt, mint a' kisdetek a' törvény alatt, mint egy *Tutor* alatt voltak, már pedig fel-ébadultak a' törvény foglalatyából, mivelhogy a' fiak közé émláltattak a' hit által, elé-hozván melly nagy buzgósággal vették ez előtt az ő prédikálását. Abrahamnak két fia, ugyanint Isák, és Ismaél példája alatt, le-írja az ő és új *Testamentomot*, és meg-mutatya, hogy a' kik tsak a' törvényben biznak, a' Krisztus öröktségéből ki-rekeztetnek.

V. Rész.

Nintsen annak része a' Krisztus gyümölcseiben, a' ki a' törvény tselekedetiből akar meg-igazulni: nintsen semmi házna a' környül-metélkedésnek, hanem az eleven hitnek. in-ti hogy el-kerüllyék az ámitókat, és egymást éresek. a' test, ki a' lélekkel ellenkezik, az

ő kíván-

ő kívánságira ötetőnöz, (kik itt hoékan elé-émláltatnak) kik ki-rekeztetnek az Isten országából, a' lélek pedig jókra vízen, s mellyek légyenek azok, elé-beállli.

VI. Rész.

Kegyessen kell felebarátunkat segétenünk, nem kell mások ditsérésével gondolni, jószágos tselekedetekben foglalatofak legyünk, hogy az ő id-jében az örök életet el-nyerjük. kerülni kell az ámitókat, kik a' törvényt javallyák, s azonban meg-nem tartják. Ént Pál tsak a' meg-fehétetett JESUS Krisztusban ditselkedik, mellyre semmit sem segét a' környül-metélkedés.

SZ. PÁL APOSTOLNAK
a' FILIPPÉVÁRAS-BÉLIEKHEZ írt LEVELE

Négy Részből áll.

I. Rész.

Közüntvén a' Filippébélieket, megmond-gya, hogy minden imádságiban könyörög érettek. meg-mutatya, hogy az ő üldözéli, és ézenvedési nagyobb elő-menetelére voltak az Évangéliumnak, a' mellyet ha nem tekintene, ki kívánczónék ez életből, hogy Krisztussal lehetne. in-ti őket hogy ez után-is állhatatofak légyenek a' Krisztus hitiben, kiért immár ézenvedtek-is.

II. Réf.

A' Krisztusnak példájával, egymás Éreteleire, egyességrej és alázatóságra inti, kiknek a' nevére minden térd meg-hajol: az ő idvestégeket félelemmel keresik. Örvendez, hogy ők a' gonoszok között bántul élnek, és hogy néki oly jó Tanítványi vannak. Timoteust, és Epafroditust dítséri az igaz tudományért, és engedelmeséért, kit-is hozzájok küld, ha jobban léfén.

III. Réf.

Elé-Éamlállya maga credetir, hogy Beniamin nemzetségeből-való Izraelita, és Zsidó, Fariséus-is, de ő mind ezekkel nem ditsekedik, azért máfok se ditsekedgyenek, mindeket meg-verett, és ganéjnak állított, hogy Krisztust a' hit által meg-nyerje. Inti azért a' Filippébelieket, hogy ötet, nem a' hamis tanítókat, és Krisztus kereztének ellenfégit kövessék.

IV. Réf.

Allhatatóságra, lelki örömrre, alázatóságra, könyörgésre, és háláadásra inti őket, és az Istennek békeségét kívánnyá nekik. erősen tartják, és óltalmazják, valami az Istené dítséri őket, hogy Epafroditus által táplálása egyet's mást küldöttek, és a' közöntéséken el-végzi.

SZENT

SZ. PÁL APOSTOLNAK,
a' KOLOSSA-VÁRASBÉ-

LIEKHEZ ÍRT LEVELE,

Melly 4. Réfben végezödik-el.

I. Réf.

Közöneti után, a' Kolossabéliek hitekért, reméniségekért, és Éretelekért hálát adván Istennek, könyörög érettek, hogy ez után, annál-is inkább gyarapodgyanak. Krisztus Istennek képe, ki által teremtetek mindenek, és az Ekklesiának Feje, és ő általa mindenek meg-békéltettek: inti a' hitben-való állhatatóságra. Magát Krisztustól válaftatott Tanítónak mondgya, az eleitől el-rejtetett titkoknak prédikálására, kik most ki-nyilatkoztattak.

II. Réf.

Inti hogy a' Filosofofuk tsalárdságitól, és álnokságitól meg ne tsalattassanak, és a' Krisztus hitiről el-tsábíttassanak; hogy a' törvényt kövessék, mivel a' Krisztus által Éabadíttattak-meg a' bünökből, és az ördög hatalmából, és most a' törvénynek semmi ereje nintsen.

III. Réf.

Inti hogy az ő embert le-tévén, új emberbe öltözzenek (le-írván mind kettőnek tselekedetir) kiből semmiféle nemzetnek, vagy állapotnak külömbfége nintsen, hanem a' jószágos tselekedeteket gyakorolják, és az Isten

Istent fok-féleképen ditsérjék, mindenben hozza tzelozván. tanít azután, mint viselkedék magokat a' házasfok, húlék, és fiak, urak, és fogák egymáshoz.

IV. Rész.

Inti az Urakat, és fogákat az 5 titekre, kéri hogy érette imádkozzanak, a' pogányokkal óva kell társalkodni, Tykhiust, és Onclimust hozzájuk küldi, kik meg-beállik a' véle történt dolgokat. azután egynéhány közöntéseket le-ír, és kívánnya hogy ez a' levél Laoditzeában is olvassassék, és Laoditzi-aiak levele viáontag ő nálak is olvassassék.

SZ. PÁL APOSTOLNAK
THESSALONIKÁBA írt

I. LEVELE,

Melly 5. Részben íratatik le.

I. Rész.

Közöntvén őket, hálát ad az Istennek, állhatatosságokért a' hitben, s reménységben, és éreterben, és hogy az ő, sőt Krisztus követői lettek, és másoknak példái, nyilván meg-mútatván, mely hasznos volt ő nálak ént Pál prédikállása.

II. Rész.

Meg-mutattya, mely híven prédikállott náik, és hogy sem kintset, sem emberektől való ditséretet nem keresett. hálát ad Istennek hogy állhatatosan meg-tartották az Isten

ígéjét

ígéjét, és hogy békeféléggel türték a' magok nemzetségektől való üldözést, valamint a' Zsidó Ekklesiák-is a' Zsidóktól, kik Krisztussal együtt a' jókat üldözik. meg-jelenti azt-is, hogy éviessen kívánnya őket látni.

III. Rész.

Félvén nétalántán az üldözések között a' hittől el-akadnának, hozzájuk küldi Timotheust, ki őket meg-erősítse. Timotheus véle térvén és tüle meg-értvén az ő állhatatosságokat a' hitben, és éreterben, hálát ad az Istennek. végtére mely igen kívánnya őket látni, hogy annál-is inkább meg-erősödjyenek.

IV. Rész.

Inti hogy a' nékik adatott parantsolatokat meg-tartsák, a' fajtalanságot el-távoztassák, egymást érefték, munkálkodgyanak, hogy máséra ne éorúlyanak, és gonoszúl kívánniak. le-írja a' mi fel-támadásunkat, és inti hogy módnélkül ne éomorkodgyanak a' holtakért.

V. Rész.

Ítélet napja véletlenül jön-el, azért azon legyenek, hogy mindenkor kézen találtaassanak, mint eddig. arra-is inti, hogy engedelmessek legyenek az előttök járóknak. mint viselkedék magokat mind Istenre, s mind felebaráttokra nézve, meg-tanítta. könyörög éretek, és hogy ok-is érette könyörögjenek kéri.

SZENT

SZ. PÁL APOSTOLNAK,
a' THESSALONIKABÉLIEK-

HEZ írt II. LEVELE,

3. Réf. *Refe oktatik.*

I. Réf.

Közüntése, és dicsérete után, hálát ad Istennek, az ő állhatatosságokért, és az üldözésekben békésleges türeléért, kiért ő kútsófléget nyernek, az ellenlégek pedig böszű-állást ítélet napjan. könyörögven, hogy mel-
tökká legyenek az Isten hivatalára.

II. Réf.

Inti őket, hogy ítélet nap előtt ne hi-
gyenek a' hamis tanítóknak, mert el-jön a'
kárhozarnak fia, az Antikrisztus, ki fok je-
leket fog tselekedni, kikkel el-tsábittárnak
a' gonokok. a' Thessalonikabéliek el-vála-
tásaért, és hitiért hálát ad Istennek, és inti
őket, hogy meg-tartsák a' *traditziókat* és kö-
nyörög erettek.

III. Réf.

Kívánnya, magáért való könyörgéseket,
olly reménységben lévén, hogy meg-tartják
az ő parantsolatit, és inti hogy el-kerüllyék
az olyan kerefétyeneket, kik nem akarják kö-
verti az ő tanítását, és hivalkodván nem
akarnak dolgozni, a' mint magais nálók lévén
munkálkodott. inti mindazonáltal, hogy az
olyanokat ne tartsák úgy, mint ellenlége-
ket, hanem mint atyafiaikat meg-
fedgyék.

SZENT

SZ. PÁL APOSTOLNAK,
a' TIMOTHEUSHOZ írt

I. LEVELE,

Melly 6. Réf. foglal magában.

I. Réf.

A' Hamis tanítókat kerülni kell, a' tör-
vény a' gonokokért adatott. hálát ad
Istennek, hogy az Anyazentegyház üldözé-
séből Apostolságra hitta, és az után-is az I-
stennek irgalmsága kiterfík rajta, hogy az I-
tének nagy tüő irgalmsága kinyilatkozta-
fék a' bünsők oktatására. Inti Timotheust,
úgy visellye magát, mint jó vitéz. Hymenéus
és Sándor a' hitben hajó-törést szenvedtek, és
a' hitet el-veztették.

II. Réf.

Parantsollya hogy a' Királyokért, Fő tífte-
kért, és másokért-is könyörögjenek, és hálá-
kat adgyanak. egy az Isten, és a' Közbenjáró.
miképen könyörögjön a' férfi, és miképen
ruhazza magát. az a' szonyhoz nem illik a' ta-
nítás, sem a' férjén-ülő uralkodás, hanem
a' férje hatalma alatt lévén, figyelmetesen
tanúlylon.

III. Réf.

Taníttya Timotheust, minémük legye-
nek a' Püspökök, Diakonufok, és a' szonállá-
tok. oktatyya tovább miképen visellye ma-
gát az Ékklesiában, ki az igazságnak őzlopa.
és az Ige meg-testesülésének titkát ajánlya.

IV. R.

IV. Réf.

Meg-jöendőli a' hamis tanítókat, kik a' házasságról, és étkekről hamisan tanítanak. inti őket, hogy a' hamis tudományt megvervén, az áratatlóságban borgalmatos légye. ne tsak tanítson, hanem jó példát-is adgyon, és így noha ifjú, mindazonáltal nagy tekintetben léfén.

V. Réf.

Taníttya miképpen kellyen az öreg, és ifjú a' ézönyokat igazgatni, és innét az öreg, és ifjú özvegy-a' ézönyokat, és mik kívántanak az özvegy-a' ézönyban, kit éolgálatra fogadgyon. a' melly Papok tiétekben jól eljárnak kétféleképpen tiételessenek, és ellenek tett vádolásokat könnyen bé ne vegye. hanem a' mit vérenek, nyilván fedgye-meg, őket. kényszeríti hogy ezeket meg-tartsa, ne tegye mindenre könnyen a' kezét. kevés borral éllyen a' gyomrának gyengeléje miatt; és külömbkülömbféle embereknék vétkekről éol.

VI. Réf.

A' éolgak engedelmeskek legyenek az Uroknak, akár kerektyének, 's akár pogányok legyenek. távozni kell attól, ki ezekkel ellenkezöt tanít. a' fővénylégnek gonofsági, mellyeket hogy el-kerüllyön, és a' jóságossalekedetekben éolgalmatos légyen. inti, meg-tartván azt a' hitet, kit a' kerektyénségben

fégben fel-vett, és végig meg-tartsa ezeket a' parantsolatokat. a' gazdagokat a' kevélységről intse-meg, és adakozásra serkengesse.

SZ. PÁL APOSTOLNAK,
a' TIMOTEUSHOZ írt

II. LEVELE,

Kiben 4. Réf. vagyon írva.

I. Réf.

Hálát ad Timotheus hitiért, és inti hogy bátran prédikállya az Evangéliomot. Krístus a' halált el-rontotta, és éent Pált a' pogányok Doktorává válaztotta, meg-tartván néki munkájának jutalmát. panakolkodik az Ásiaiak ellen, hogy őket el-hadták. ditséri Onesiforust tselédit, kitől sok jókat vett.

II. Réf.

Inti Timotheust a' hív tanítáfra, és a' Krístusért-való ézenvedésre, biztatván a' Krístus fel-támadásával, és következendő juralommal. el-kerüllye a' vesékedéseket, hijában-való beédeket, és a' törvényről való hijában-való versengéseket; mert valamint a' nagy házban külömbkülömbféle edények vannak, némelleyek betstelenfésre, némelleyek tiételességre, úgy a' ki ezeket követi, az Isten házában tiételességre való edény léfén. tovább mitsoda jóságossalekedetekbe foglallya magát.

III. Réf.

Meg-jöendőli mitsoda gonofságban keveredet

veredett emberek lésnek jövődő időben, azért inti ötet, hogy az ő példáját követvén, jóságos-tselekedetekben foglalatos, és az üldözésekben állhatatos légyen. a' fent Írásnak haénai.

IV. Rész.

Timotheust, a' Krislusra, mint ítélő Bíróra kéri, hogy a' hamis tanítók, és azoknak fautori ellen, prédikállyon, mindenféle inségeket el-zenvedvén. maga zenvedését 's halálát, és örök koronáját meg-jelenti. Timotheust magához híja, mivelhogy mindenekről el-hagyattatott, és Sándorról sokat zenvedett. magának első óltalmazásában mindenektől el-hagyattatott, de a' Krislustól meg-abadítottat.

SZ. PÁL APOSTOLNAK,
a' TITUSHOZ írt

LEVELE,

Melly 3. Részben vagyon.

I. Rész.

EL-vegezvén közöntését, az örök életnek reméniségéről szól, ki már ki-nyilatkozott, és le-írja minémüket kellyen Papságra, és Püspökségre bé-venni. miképen kellyen némelyeket gonosz társaságról meg-feddeni: a' Krétabéliekről való bizonyosság, hogy hazugok: a' tisztáknak mindenek tiszták; némelyek főval az Istent vallyák, de tselekedetekkel tagadgyák.

II. R.

II. Rész.

Eleibe adgya miképen oktaffa a' véneket, és öreg asszonyokat; iffjakat, és iffjú asszonyokat; mindeneknek jó példát adván, és mire tanít minket az Isten malaktya, ki már ki-nyilatkozott, és mitsoda jókat érzett nekünk Krisztus.

III. Rész.

Mitsoda jóságos-tselekedeteknek gyakorlására, és vétkeknek el-távoztatására intse a' híveket, az elébbeni vétkeinkből az Istennek kegyelmességéből mosattartunk-meg. az örök életnek reméniségét el-vévén, a' híváságos tudományt, és eretnekeket el-távoztassa.

SZ. PÁL APOSTOLNAK,
a' FILEMONHOZ írt

LEVELE.

Filemonnak (ditsérvén éretetét, és hitit) vízköz-küldi fölött szolgáját Onesimust, kit a' fogságban térített-meg, és commendallya ötet, hogyha mit vétett, vagy kárt tett, magára vállalja, meg-jelentvén, hogy magához akarja venni, az Evangéliom szolgálattyára, és közöntésken el-vegezi.

SZENT

SZ. PÁL APOSTOLNAK,
a' ZSIDOKHOZ írt LEVELEBEN

13. Rész. *vagy*on.

I. Rész.

V Alamint Krisztus az Angyaloknál fellyebb való, úgy az új Testamentom (ki Krisztus által éreztetett) az ő Testamentomnál (melly az Angyalok által adatott) fellyebb való, és meg-mutatta *Krisztusnak Istenségét, Uraságát, és Hatalmát.*

II. Rész.

Hogyha azok el nem kerülték az Istennek bölkü-állását, kik az Angyalok által adattott parantsolatokat meg-éegték, miképen kerülük tehát azok-el, kik a' Krisztus parantsolatit meg-éegik? meg-mutatta Krisztusnak igaz *Istenségét és Emberségét*, melly által az Angyaloknál kisebbé lett, és miért lett emberre, tudnillik a' mi idvésségünkért.

III. Rész.

Sokkal fellyebb való Krisztus Moysesnél, mert ő Fia az Istennek, amaz csak hű szolga volt az Ur házában. azon legyünk azért, hogy mindenben néki engedgyünk, hogy a' nyakas Zsidókként meg ne vettessünk.

IV. Rész.

Mivelhogy a' Zsidók az ő hitetlenségek miatt, bé nem mentek a' meg-ígért nyugodalomba, azon legyünk, 's mi úgy higgyünk, hogy abba bé-mehessünk. az Istennek élő-l-geje

geje, ki mindeneket lát, 's azért tett nyomorultá, hogy a' mi nyomorúságinkon siránkozni tudgyon.

V. Rész.

A' Fő Papnak tisztit le-írja, 's azonban Krisztust a' Melchisedek rendin való mi Fő Papunknak mutattya, kit-is az Atya Isten könyörgésiben, meg-halगतott, és az önön maga ézenvedésiből engedelmesseget tanult, és az engedelmeseknek örök életet éreztet, de az ő el-rejtett titkait nem értették azok, kiknek ezt írja.

VI. Rész.

Nem igyekezik a' hitnek eleiről éolní, mivel-hogy azok kik a' kerekség után bünbe estek, újonnan meg nem kerekséltelthernek, sőt félo hogy örökké-való átokba ne essenek: vigasztalva mindazonáltal a' Zsidókat inti, hogy Ábrahámnak állhatatosságát kövessék, hogy résekek legyenek a' néki tett ígéretekbe.

VII. Rész.

Mivel-hogy Melchisedek Fő Papsága, a' dézmáknak Ábrahám-túl bé-vételéből, és az ő meg-áldásából nagyobb a' Léviták Papságánál, Krisztus Fő Papsága-is Melchisedek rendi érént öröktül fogva rendeltetvén, fellyül haladgya a' Léviták papságát.

VIII. Rész.

Krisztus Fő Papsága fellyül haladgya a' Léviták papságát, mivel-hogy ő az Atya jobján ül, ezek a' földön; Krisztus örökké-való titkoknak ki-éolgáltója, ezek mulandóknak.

nak. Az új Testámentom fellyül haladgya az ő Test. Jeremiás által lett ígérlet éterént.

IX. Réf.

Az ő Testámentomban lévő sátornak ékefége, kit fellyül halad az új Testámentomé, kibén Kríztus Fő Pap's egyker's mind áldozat-is, ki a' bünökből meg-tisztíttya a' mi lel-künkert, kinek-is bűnkéfége volt meg-halni, az ő Testámentomának meg-erősítésére.

X. Réf.

Az ő törvény áldozati elégfégtelenek voltak, a' bünöknék el-törlésére, a' Kríztus-é pedig minde bünöket el-mosott, kikhez hogy ha erős hittel, reménséggel, és éteretettel nem kaptsollyuk magunkat, keményebben büntetterünk, hogy sem az ő Testámentom által-hágói. azonban ditséri a' Zsidókat hogy fokot éenvedtek.

XI. Réf.

A' hitet commendállya az ő gyümölséből, és a' régi Aryák tselekedetiből, világ kezdetitől fogva Dávidig, és más Prófétákig, kik melly fokot tselekedtek, és éenvedtek a' hit által, mindazonáltal egészen meg nem jutalmaztattak.

XII. Réf.

Kríztus példájával inti a' nyomorúságok éenvedésére, a' büntöl rettentvén, és az új Testámentomnak méltóságával az engedetlenlégről fenýíti, hogy nagyobb büntetések ne legyen mint Judásnak.

XIII.

XIII. Réf.

Külömbkülömbféle jószágos tselekedetekre inti, úgymint atyafiúi éteretetre, rettentti a' vétkektől, úgymint fajtalanságtól, fősvényfégtől. emlekezik az ő és új Testámentom áldozatiról, inti az előttök járók engedelmesfégre. kéri hogy érette imádkozzanak, s'ő-is azt tselekedendő; és külömbkülömbféle kööntésekkel bé-fejezi.

SZENT JAKAB APOSTOL
LEVELE

5. Réfben irattatik-le.

I. Réf.

A' Kísérteteknek háznait le-írja: nagy bizodalommal kell börtseféget az Úrtól kérni. az Isten nem oka a' bűnnék, hanem minden jónak. int hogy figyelmetesek legyünk a' hallásban, kéfedelmések pedig a' bölásra, és haragra: nem elég az igazságot, és parantsolatokat hallani, hanem bé-is kell tölteni, utánna veti, mellyik legyen az igaz és makula nélkül való Religió.

II. Réf.

Int, hogy személy-válogatás nélkül legyünk: a' ki egy parantsolatot által-hág, a' többi ellen-is vét: int az irgalmasságnak tselekedetire, meg-mutatván, hogy az ember a' jószágos tselekedetek által igazul-meg.

III. Réf.

A' gonosz nyelvnek gonoszságát elé-fámlállyá,

lya, kit igen nehéz jól igazgatni. külömb-
fége a' mennyei, és földi börtönségnek.

IV. Rész.

A' testi kívánságoknak, és az ördögnek el-
lene kell állanunk: az Istenhez közelítsunk,
és ő-is úgy közelít mi hozzánk: egymást fe-
refsük, 's ne ítéllyünk. a' következendő, és
bizonytalan dolgoknak igazgatását Istenre
bizzuk.

V. Rész.

A' éegényeket nyomorgató gazdagokat
fenyegeti, a' éegényeket pedig állhatatos
tűrésre inti. az esküvést el-távoztassuk. a'
betegeket a' Papok kenyeék-meg olajjal.
egymásnak meg-vallyuk vétkeinket. hatha-
tos az igaznak könyörgése. az el-tévelyedte-
ket, az igaz útra kell hozni.

SZENT PÉTER APOSTOL

I. LEVELENEK

Öt Rész.

Hálát ad Istennek a' hitre és örök életre
való hívásáért, kire mindazonáltal sok
inségek által jutunk, kit régen a' Profé-
ták meg-jövendöltek. int a' Ézt életre, ére-
tetre, tiúta életre, mint Krisztus vére által meg-
váltattakat. örökké meg-marad az Iste ígéje.

II. Rész.

A' képmutatást el-távoztassuk, a' Krisztus-
hoz mint élő köálhoz a' hit által ragaszkod-
gyunk, már el-válatatván kik ez előtt el-
vetet-

vetettek voltunk. int hogy mint éarandokok
e' világiaktól el-vonnyuk magunkat. tiű-
tünknek engedgyünk, a' nyomorúságokat
Krisztus példájára békeféggel türjük.

III. Rész.

Az Aézonyok engedelmesek legyenek a'
férjeknek, és mitsoda öltözetet viselleyenek,
a' férjek-is mint viselleyk magokat feleségek-
hez. sokféle jóságos tselekedetekre int, és
hogy Krisztus példájára békeféggel türjük a'
kereket. a' kerekség által meg-menterünk,
valamint vízözönkor a' Nőé Barkája által.

IV. Rész.

Krisztus halálával meg-váltottakat inti hogy
az elébbeni bünöket el-távoztassák, éorga-
matossak legyenek az imádságban, és éere-
tetben, mindenekben Isten ditsőségére tze-
lozván, és örüllyenek, ha valamit éenved-
nek Krisztusért.

V. Rész.

A' Pástorokat inti, hogy oktatással, és jó
példával legeltesék az Isten nyáját. az íffjak,
a' véneknek engedelmesféggel legyenek és
mindenben az Isten gondviselésére bízzák
magokát. józanon viselleyk magokat az ör-
dög ellen. ki mint a' sívó's rívó oroélán kör-
nyül jár. azután könyörögván, közön-
téseken végzi-el.

SZ. PÉTER APOSTOLNAK

II. LEVELE,

3. Réf. *o*statik.

I. Réf.

INti öket, hogy az Istennek jótéteményi-
ről meg-emlékezvén, a' jóságos tseleke-
detekben élé-mennyenek; hogy az Isten or-
szágába bé-juthassanak: meg-mondgya, hogy
nem fokkára meg-hal, és az ő tudományá-
nak igazságát Kristussal bizonyíttya, ki felől
mind az Atyának Éava, 's mind a' Proféták
jövendölési bizonytságot tettek.

II. Réf.

Hamis Proféták támadnak, kik sokakat
el-ámítnak, de valamint a' gonosz Angya-
lok, az emberek, a' vizözönkor; a' Sodomi-
ták, és Bálám, meg-büntettetnek. le-írja
tovább azoknak gonosz erköltsöket, és fajta-
lanságokat.

III. Réf.

Az utolsó ítéletnek tagadóit feddi, és
hogy a' véletlen lézen, és a' világ meg-űjit-
tatik, inti pedig hogy arra a' napra készül-
lyenek. Szent Pál leveleit dítseri, kikben
nemelly helyek nehéz értelműek, és a' tu-
datlanok gonoszúl magyarázzák magok
vekedelmekre.

SZENT

SZ. JÁNOS APOSTOL

I. LEVELE,

öt Réf.öl áll.

I. Réf.

SZent János a' miket Kristusról hallott, és
látott, azokat hirdeti, hogy az Istennel,
és ő Fiával Kristussal közöstülyünk, kinek vé-
rével mosattatnak-le a' vétkek. a' ki bün nél-
kül mondgya magát, meg-hazutollya az I-
stent. bününket meg-vallyuk, és meg-bo-
tsáttya.

II. Réf.

Kristus mi Szóéóllónk az Atyánál, és az
egész világ büneiért engeztelő. az Isten Pa-
rantsolatának meg-tartásából tetfzik-ki az
Istennel igaz ismereti, és Ézeretete. mitsoda
az ő és új Parantsolat. ki légyen világossá-
ban, 's ki ferettségben. Ir az Atyáknak, ifjak-
nak, és kisdedeknek, intvén hogy a' világot
ne Ézeressék, az antikristust el-kerüllyék, és
az elkezdett hitben végig megmaradgyanak.

III. Réf.

Az Istennel hozzánk-való nagy Ézeretetit
le-írja, és külömbfégét azoknak, kik az Istentől,
és kik az ördög atyától vannak. feleba-
rátunk Ézeretetinek, és gyűlölésének gyümöl-
tsi: a' ki erős hittel, és tiéta lélekkel valamit
kér Istentől, a' kristus nevében, meg-nyci.

IV. Réf.

Miképpen ismerhetni-meg, ha valamelly
lélek

lélek Istentől van-e, vagy nints. mivel hogy az Isten meg-előzött minket, Ézeretivel, egyetlen egy Fiát értünk adván, Éüklég hogy mi-is Ézerésük az Istent, és felebarátunkat. a' tókélletes Ézeret ki-rekészi a' félelmet.

V. Réf.

Szól az Istentől Éülettettekről, és Ézeretéről. a' hit meg-gyözi a' világot. három bizonyosságok vannak a' földön, kik Krisztusnak igaz Emberlégét, és három bizonyosságok az égben, kik Istenséget meg-mutatták, kibén a' ki hízen, örök élete lézen. némelly bün halálra-való, némelly nem halálra-való.

SZ. JÁNOS APOSTOLNAK

II. LEVELE.

E Lecta nevü aÉzonyiállatot ditséri, hogy a' fiait igaz hitben, isteni félelemben, és Éent életben fel-nevelte: inti azért hogy ez után-is a' hitben, és Ézeretben meg-marad-gyanak, az eretnekeket el-kerüllyék, más dolgokat akkorra hágy, mikor hozzájuk megyen.

SZ. JÁNOS APOSTOLNAK

III. LEVELE.

D Itséri Cájust, hogy igazságban jár, és hogy a' Éarándok híveket jó-Éível fogadgya. Diotrephest pedig feddi az ő fel-fuvalkodásáért, és káromkodásáért. Demetert commendállya. utánna veti, hogy nem foká-ra meg-látogattya.

SZENT

SZENT JUDÁS APOSTOL

LEVELE.

I Nti hogy a' hitben, és jóban állhatatosak legyenek, és ellenek állyanak az istenteleneknek; és fajtalanoknak, kiket az Isten meg-büntet, mint a' Zsidókat, és Sodomitákat. mivel-hogy azok-is senkitől nem félvén hanyathomlok rohannak a' testi kívánságokra, kiket külömbkülömb-féle dolgokhoz hasonlít, a' jókat pedig Enókhra, és az Apostolok bizonyságaira igazítottya.

SZ. JÁNOS APOSTOLNAK

TÍTKOS LÁTÁSAROL, avagy

MENNYEI JELENESERŐL való

KÖNYV,

Melly 22. Réfben végeztetik-el.

I. Réf.

S Zent János a' Páthmos Szigetében Éamkivettetvén, parantsolatot vézen, hogy írja-meg mind azokat, a' miket látott, az Ástai hét Ekklesiának, melyeket jelentettek az Ember Fia körül lévő hét gyertya-tartók, és meg-írja miképpen jelent-meg neki az Ember Fia.

II. Réf.

Az Éfésumbéli Püspök az élébbeni Ézeretere interik, Smyrnai az halálig való hívfégre, Pergami a' pénitentzia-tartásra, és a' Thyatirai a' Jezabel el-távoztatására. ditséri azokat,

P5

kat, kik a' Nicolaiták hamis tanítását megvetették, 's másokat pedig a' pénitentiára int: meg-veti az isteni tekintetben lévő restet, és a' győzedelmesnek jutalmat ígér.

III. Réf.

A' Sárdis városa Püspökét a' lelki dolgokban való fogatkozásokért, Philadelphit pedig ditséri, és a' Laodiciait dorgálja, hogy sem meleg, sem hideg, hanem lágy meleg, és kevély. annakokáért ezeket fenyegetéssel pénitentiára inti, a' jókat ditséri, és a' győzedelmesnek jutalmat ígér. az Isten az ajtón zörget hogy bé-botsáttassék.

IV. Réf.

Az ég meg-nyílván, királyi ékekben láttya az Ember Fiát, körülötte húzónégy véneket ülve, és négy állatot, tudnillik, oróflánt, borjút, embert, és repülő fast; kik a' húzónégy vénekkal magaztallyák vala, a' királyi ékekben ülöt.

V. Réf.

Sz. Janos hét petsétl bé-petsétlét könyvet látván, sir, hogy azt senki meg nem nyithatná, azonban a' meg-öletett Bárány megnyitotta, kiért a' négy állatok a' húzónégy vénekkal, és az Angyalok seregivel, és minden teremtettt állatokkal magaztallyák.

VI. Réf.

Az első petsét fel-ékaasztására lát egy fejer lovú lovas: a' második meg-nyitására, veres lovú lovas: a' harmadikéra fekete lovú lovas:

vast: a' negyedikre halavány lovú lovas: az az ötödik petsét fel-ékaasztására láttya az óltár alatt a' Mátyroknak lelkeit, kik szertetik az ítéletet. a' hatodik fel-nyitására föld-indulások lettek, a' nap meg-fekeredett, a' hold meg-veresedett, és a' tsillagok le-hullottak az égről, és mindenféle népek meg-félemlettek, melyek jelei az ítéletnek.

VII. Réf.

Midőn négy Angyal tsapást akar a' földre ereztetni, meg-parantsoltatik, hogy azok ne bántassanak, kik meg-vannak jegyeztetve a' homlokokon: valának pedig ezek az Izraél tizenkét nemzetségéből, és a' pogányokból, kik ditsérik vala a' ézent Angyalokkal együtt. látott másokat-is, kik fejer stolával valának fel-ruházva.

VIII. Réf.

A' hetedik petsét fel-ékaasztására, lát hét trombitas Angyal, azután az óltár tüze kiöntetik a' földre egy Angyaltól, és külömb-külob-m-féle égi háborúk támadnak. hasonlóképpen négy Angyal trombitálására, külömb-külob-m-féle tsapások éarmaznak a' földre.

IX. Réf.

Az ötödik Angyal trombitálására, egy tsil-lagle-esik az égből, és a' kútnak a' füstiből sáskák éarmaznak az emkerek kínzására. a' hatodik Angyal trombitálására pedig, a' négy Angyal meg-öldoztatik, és nagy lovas sereggel

gel harmad részét az embereknek meg-ölik.

X. Réf.

Egy erős Angyal kiáltására hét menydörgés lézen, és meg-esküzik, hogy már idő nem lézen, hanem a' titok véghez megyen a' hetedik Angyal zavára: és a' megnyittott könyvet ént Jánosnak adgya, hogy meg-egyje.

XI. Réf.

Szent János a' templomot meg-mérvén, Krisztus két bizonyosságának prédikállását hallja, kiket a' tengerből fel-jövő bestia meg-öl, de ők fel-tamadván, fel-mennek az égbe, és föld-indulás tamadván hét ezer ember öletetik-meg. a' hatodik Angyal trombitálására, a' húszonnégy vének halálat adnak az Istennek, és ditsérik; és az Isten temploma megnyittatván az égen, a' Testámentum fekre nye látjuk, és menydörgések, 's föld-indulások, és jég-esők léznek.

XII. Réf.

Minek-utánna a' nappal, és hódal környül-vétetett a'ffony-állat fiát külte volna, el-akará a' hét fejű Sárkány a' fiát nyelni, de az az Istenhez ragadtatott, az a'ffony-állat pedig a' puftába éladott. ez után ént Mihály és az ő Angyali hartzoltak az égen a' Sárkánnyal, és meg-gyözetetvén a' Sárkány le-vettetik a' földre a'ffonyalival együtt, kiért nagy ének van az égen; azután a' Sárkány az a'ff-

az a'ffony-állat után lefekedik, és az ő magvai után.

XIII. Réf.

Fel-jön a' tengerből, hét fejű, tíz éarvú, koronájú fene-vad, az Isten káromlya, és a' Szenteket meg-gyözi, és más két éarvú fene bestia, a' földről fel-jöven ötet segíti, és imádására kénseríti az embereket, és meg-jegyzi őket a' jobb kezeken, vagy homlokokon.

XIV. Réf.

Száz negyvennégy-ezer éüzek, a' Bárány a' Sion hegyén, olyan éneket mondanak, kit mások nem mondhatnak, azonban egy Angyal az Evangéliomot hirdeti, más Babylonnak vékedelmét, harmadik pedig azok kínzását, kik a' fene bestiát imádrák. boldogok kik az Urban halnak-meg. két kárlásnak meg-parantsoltatik, hogy egyik a' gabonát, a' másik a' éölöt kárlálya-le.

XV. Réf.

Azoknak diadalmas éneke, kik a' fene bestiát meg-gyözték. hét Angyálnak, kiknél hét tsapás vala, hét arany tséék adattatnak, kik teli vannak Isten haragjával, és a' templom meg-telik az Isten méltóságával, kibe addig senki nem mehet, míg a' hét Angyalok tsapási véghez nem mennek.

XVI. Réf.

A' hét Angyalok, a' hét arany tséékből ki-öntik az Isten haragját a' földre, tengerre, vizekre, napra, a' fene bestia lakó helyére,

lyére, Eufrátesre, a' levegő égbe; innét mindenütt nagy tsapások következnek.

XVII. Rész.

A' nagy parázna a'z éhony-állat, az a' Babylon tzifrán öltözve, és a' Martyrok vértől rékegen, a' hét fejű, és tíz érvű fene bestián üll. melyeknek magyarázattyára meg-tanította egy Angyal szent János.

XVIII. Rész.

Babylonnak romlása, ítélete, tsapása, és bozétu-állása, kiért a' Királyok, és kalmárok siránkoznak, az ég pedig, 's Apostolok, és Proféták örvendeznek.

XIX. Rész.

A' nagy paráznának büntetése után, nagy öröm és éneklés vagyon mennyekben. 's az után a' Báránynak menyegzője kézzittetik, az Angyal nem engedi-meg szent Jánosnak, hogy ötet imádgya. azonban látzik egy lovas nagy táborral, ki az Isten igéjét jelenti; és Királyoknak Királya, 's Uraknak Ura, a' fene bestiával, 's földi Királyokkal, és az ő táborival hartzol, és az ő testek a' madaraknak adattatnak.

XX. Rész.

Meg-kötöztetvén a' Sárkány, avagy ördög az Angyaltól, a' mely tóba vettetik ezer éstendeig, melyben a' Martyrok lelkei az első fel-tamadáskor a' Kristussal uralkodnak; ez után meg-öldatik a' Sátán és Gógot, 's Magógot nagy haddal fel-indította, a' szent vá-

ros

ros ellen, de meg-eméltetnek a' mennyei tüztől. azután a' könyvek meg-nyittatván a' királyi ékekbe ülötől a' halottak meg-íteltetnek, az ő tselekedetek szerint.

XXI. Rész.

Meg-nyittatván az ég és föld, az új Jerusalemben várossá, a' Bárány jegyessének kézzittetvén az Istentől meg-mutattatik. az igazak meg-dicsőítetnek, a' gonokok égő tűzbe vettetnek. az új, és mennyei Jerusalemben falai, kapui, fundamentoma, mértéki, és lakosi le-íratatnak, ki egészen aranyból, kristályból, drága kövekből, és gyöngyökből áll.

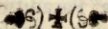
XXII. Rész.

Az életnek faja élő-vízzel öntöztetvén, minden hólnapban gyümölszözik, sem átok, sem éj nintsen abban a' városban (mennyei Jerusalemben:) az Angyal pedig, ki ezeket magyarázta szent Jánosnak, nem engedi-meg hogy töle imádtasson, és meg-mondgya, hogy az igazak ebbe a' városba jutnak, a' gonokok pedig ki-rekeztetnek. utólyára, ehhez a' Profétziához való adást, avagy belöle

el-vételt meg-tiltván, elvégi.

V É G E

Az új TESTAMENTOMNAK.

1854. Kezdődött építtetni a' Babel tornya.
Mof. 1. k. 11. r.
1878. Azon kevély építőknek hívsága, a' nyelveknek egybe zavarása miatt félbe marad. *ugyan ott.*
1879. Nemród avagy Bélus a' Babyloniai avagy Afsíriai orzágnak fundámento-
mát veti, melly ez után 1401. ésten-
deig állott. *Mof. 1. k. 10. rész:*
1880. Sárug éftendeinek harmintzadikába
nemzre Nákhort Ábrámnak jobb-apját.
Mof. 1. k. 11. r.
1909. Nákhor életének 29-dik éftend: nem-
zé Thárét Ábrámnak atyát, kinek me-
sterfégével és elméjével nevedett a'
bálványozás. *ugyan ott.*
2039. Thárétől életének 130-dikában Áb-
rám a' Messiásnak Krisztusnak jövendő
attya születik. *u. ott.*
2048. Lót Pátriárka e' világra jö. *u. ott.*
2049. Arámról fogantatik Sára, Ábrám-
nak felesége. *ugyan ott.*
2108. Ábrám az Isten parantsolattyaól Ká-
nanába megyen Mesopotamiából. *Mof.*
1. k. 12. rész:
2114. Tovább küldetik Ábrám, tudnillik Pa-
lestinába; melly ugyan akkor az ő ma-
radványinak ígértetvén ígért földének
kezdetre hívatatni. *u. ott.*

2118. Ábrám, unokáját Lótot, bátor fogga-
it egybe-gyűjtvén a' Khodorlahome-
nes rabságából ki-fabadíttya; és ő leg
első lön, a' ki Melkhifedeknek mint
Papnak dézmát, avagy tizedet ád. *Mof.*
1. k. 14. rész:
1138. Ábrám környül-metéltetik, és ez idő-
től fogva Ábrámnak nevezetik. *Mof.*
1. k. 17. rész:
- Ez éftendőben Sodoma és Gomorrha*
el-süllyednek, Mof. 1. k. 19. rész:
2139. Ilaák Pátriárka születik. *Mof. 1. k. 21.*
2144. Öt éftendős korában Ilaák a' éopástól
el-éakaztatik. *ugyan ott.*
2163. Meg-kísértetik Ábrám, parantsola-
tot vévén hogy Ilaákot fel-áldozná.
Mof. 1. k. 22. rész:
2175. Sárai éltét el-végzé 124-éft: korában.
Mof. 1. k. 23. rész.
2179. Ilaák Rebekát vézi feleségül. *Mof.*
1. k. 24. rész:
2199. Rebekától Ilaáknak születetnek Esau
és Jakob. *Mof. 1. k. 25. rész:*
2213. Ábrám életének 175-dikét el-tölt-
vén innét ki-költözött. *Mof. 1. k. 25. r.*
2218. Esau ötszének Jakóbnak az első ü-
löttnek julsát el-adgya. *ugyan ott.*
2228. Ilaák 90-éft: korában azon tartománt,
mellyben lakik vala az éhség éükítvén,
ötet Abimélekhez Gerraris Királyához
mennni kényszerítette a' éükfé. *Mof. 1. k.*
26. rész:

2276. Jákob a' báttya áldását, attyát megkerülvén, el-nyeri. *Móf. 1. k. 27. rész:*
2278. Ez ezentöben meg-hala Rebekka 118-ezt: korában.
2283. Jákob Liát és Rákhelt felelégül vézi. *Móf. 1. k. 28. rész:*
2296. Jákob Lábántól el-élad. *Móf. 1. k. 31. r.*
2305. Simeon és Lévi Jákob fiai a' meg-épelösített Dina miatt a' Sihhimitak városát fel-prédállyak. *Móf. 1. k. 34. rész:*
2306. Rákhel Benjaminszül, és meg-hal. *Móf. 1. k. 35. rész:*
2308. József a' báttyaitól, a' Madiánitáknak el-adatik, *ugyan ott.*
2316. Józsefnek tietsága az a' ézonyától megkifértetik; és ártatlan a' vétkestől tömlöztbe tétetik. *Móf. 1. k. 39. rész:*
2317. Jövendölnei kezd József a' tömlöztben. *Móf. 1. k. 40. rész:*
2318. Azonközbe meg-hal Iszák Pátriárka életének 180-dikába.
2319. József a' Faraó álmait meg-fejti, és Egyiptomnak Királyává tétetik. *Móf. 1. k. 41. rész:*
2326. József attyafiai előzőr mennek Egyiptomba. *Móf. 1. k. 42. rész.*
2328. Benjamin báttyaitól Egyiptomba vitetik József-hez. *Móf. 1. k. 43. rész:* és ez magát attyafiaival meg-ismérteti. *Móf. 1. k. 45. rész:*
2329. Az Izraéliták Egyiptomba alá mennek. *Móf. 1. k. 46. rész:*

2330. Ez idő tájba születik Jób Pátriárka.
2334. József az egész Egyiptust Faraó birodalma alá veti. *Móf. 1. k. 47. rész:*
2345. Jákob Pátriárka Egyiptomban meghal. *Móf. 1. k. 49.*
2399. Ez ezentöben hal-meg József 110-ezt: korában, ki világ meg-tartójának mondatott. *Móf. 1. k. 50.*
2400. Jób Pátriárkának békeféges-türelése fok képpen próbáltatik. *Jób 2. rész:*
2407. Jób szenvedésének 7-ezt: után egészségesben és javaiban meg-épül. *Jób 42.*
2438. Amenófis nevű Faraó az Izraélitákat Egyiptomban fok fanyarúságokkal illeti. *Móf. 2. k. 1. rész:*
2459. Mária Móses nénnye születetik.
2461. Ááron Móses báttya születik.
2464. Móses Amrámmal és Jókhábéthával nevű születik e' világra le, és ugyan ezektől a' Nilus-vize pattyára ki-tétetik; a' hol tsak-hamar Thermútis nevű leánytól Aménofisnak meg-ébadíttatik, és a' maga anyjának a' fel-nevelésre adatik. *Móses 2. k. 2. rész:*
2467. Jókhábéta fiát Mósest a' tsetstől el-választván, hogy ez után az udvarban neveltetnék, ez ezentöben a' Király leányának Thermútisnak víze adgya. *u. o.*
2469. Meg-hal Ámenófis, és helyébe Oras (ki-is ismét Faraónak hívatott) az Egyiptomi Királyságra emeltetik.

2471. Móses hét ezentdős korában a' böltse-
fégnek tanulására fogatik.
2491. Hogy ez ezentdöben az a' Zsidóknak
hatalmas vezére Jósue' épületett légyen,
fok tudós emberek állétyák.
2500. Móses 40-ezentd: korában meg-tagadá
mind az Egyptomi Király leányának
fiúságát, 's mind az udvart el-hagyá
és magát Zsidónak mondván, 's olyan-
nak-is mutatván, és meg-is ölvén egy
Zsidót háborgató Egypruít Jéthróhoz
Szeretsen országba éladott. *Móf. 2. k. 2. r.*
2506. Az az okos kémje a' éent földnek Ká-
leb épületik.
2514. Alétyák némellyek, hogy Mósesnek
nagy üressége lévén, ez idő tájban írta
légyen a' maga első Könyvét, és a' Jób
békeséges türeléről írt Könyvet.
2518. A' maga meg-általkodásáról, és az Isté
tsapáfirol, hogy sem Királyságáról hí-
relebb Cenekhres nevü Faraó uralkod-
ni kezd.
2540. Jób élteben 217-ezentdöt töltvén, el-
végzi pallya-futását. *Jób 42. réz:*
2543. Móses az Egyptomi fogságból hogy az
Israél fiait ki-abadítaná, válaftatik Is-
tentől. *Móf. 2. k. 3.*
2544. Az Israéliták Egyptomból ki-jönek,
minekutánna ott 200-ezentdöknél to-
vább lettek volna, Jákobnak oda éaka-
dásától fogva. *Móf. 2. k. 12. réz:*

2545. Ááron fő Pappá éenteltek: Jéthró
meg-látogattyá Móseft. Mária belpo-
kloisággal büntettedik: Kánán földére
kémek küldetnek. *Móf. 2. k. 18. r. Móf.
4. k. 12. és 13. részeiben.*
2546. Szombaton fát fedő Zsidó meg-kövez-
tetik. *Móf. 4. k. 15. réz:*
2547. A' párt-ütő Kóré, Dáthán, és Abiron
elevenen nyeletnek-el a' földtől. *Móf.
4. k. 16. réz:*
2583. Mária Móses nényye meg-hal. azon
ezentdöben Ááron-is. tüzes nyelvü kí-
gyókkal büntettedik az Israéliták; az
Ammorrhéufok két Királya Og és Sé-
hon az Israélitáktól meg-győzettedik.
Balaám éamára éóll. *Móf. 4. k. 20, 21, 22. r.*
2584. Móses 120-eft: korában meg-hal, és az
Angyaloktól el-remettettedik egy ísméret-
len helyé: Jósue' tétettedik helyébe: Jordán
vize a' fenekén éaraz lábbal-való által-
menetelére a' Zsidóságnak el-éarad:
Jérikó várasa meg-vétettedik: a' Nap Jó-
sue' parantsolattyára meg-áll. *Móf. 5. k.
34. réz: Jósue' 3. 6-10.*
2585. Jábini más Királyokkal együtt a' Méron
vizeinél meg-győzettedik. *Jósue' 11.*
2589. Palestina az Israél 12. fia maradeki
közt 12. részre osztattdik. *Jósue' 13.*
2595. Ez az ezentdö volt a' leg-első Szom-
bati ezentdö mellyről parantsolat ada-
tott. *Móf. 3. k. 25. v. 3.*

2600. Jósue 110-ekten: el-töltvén meg-hal, Othoniel lézen helyette a' népnek véneivel együtt. *Jósue 24.*
2601. Adonibefek Király az Isráelitáktól Othoniel hadnagysága alatt meg-győzetik, és meg-fogartatván kezei és lábai fejéit el-vágják néki, tudnillik hasonlóságot érven ötöt, mellyel ő 70. Királyokat illetett vala. *Birá k. 1. rész:*
2602. Nevezetes városok, úgymint Jéruszaleem, Hebron, Dabira és mások az Isráelitáktól meg-vétetnek. *ugyan ott.*
2622. Ebben az ékzendőben történt a' Lévi-telefélégeről fel-jegyzett hiftória, és a' Beniamin nemzetségének majd egéle lett el-törlése. *Birá k. 19. és 20.*
2623. Leges leg-elsőben a' bálványozásért ez ékzendőben vettettek vala az Isráeliták éölgalatra Khufan-rasathaimtól a' Mesopotamiai Királytól, mely éölgalattyok tarta 8. ékzendeig. *Birá k. 3.*
2631. Othoniel által meg-éabadittatnak azó éölgalattól. *ugyan ott.*
2649. Othoniel meg-hal. És *ugyan-is* 40-ékzendeig nem élt az után, hogy a' népnek békeféget ferzett. Azért azt a' 40-ékz: mellyről itt emlekezik az irás, az ő bíróságának kezdetiről fogva kell éámlálni inkább, hogy sem e' győzedelm vételeiről. és így az irásban megírt dolgoknak ékzendei-is rendezésben adgyák ki magokat. 2650.

2650. Othoniel után Áod bírállyá az Isráel népet. *ugyan ott.*
2651. Másodszor vettetnek éölgalat alá Eglótól a' Moabiták Királyától az Isráeliták; mellyben 18-ékzendeig voltak. *Bir. 3.*
2669. Eglont meg-ölvén Áod Góranak fia, meg-éabadította a' Zsidókat, és 80-ékzendeig békefégeben vannak. *ugyan ott.*
2730. Ez az ékz: emlekezetes Áod halálától.
2749. A' Zsidók harmadszor vettetnek 20-ékzendeig való éölgalatra a' Khánánéusoknak Jábin nevű Királlyá alá gonofságokért. *Birá k. 4. rész:*
2769. Az Isráeliták Débora és Barákh által a' Khánánéusok éölgalattjától meg-éabadittatnak. *ugyan ott.*
2770. Ez ékzendőre éfik Débóranak halála, ki Barákkal 40-ékzendeig bírálotta a' népet. Débora meg-hallván ísmét a' bálványozásra hanyatlanak az Isráeliták, és tsak-hamar a' Madianiták hatalma alá bírnak. *Birá k. 6. rész:*
2778. Nyöltz ékzendeig való éölgalattyok után Gédeon meg-éabadította az Isráelitákat, emlekezetes győzedelmet vévén a' Madianitákon. *Birá k. 7. rész:*
2810. Meghal Gédeon minekutánna 40-ékz: lett volna bírájok az Isráelitáknak. *Bir. 8. r.*
2811. Jó atyának Gédeonnak gonof fia Ábimelek léz a' nép Bírájává. ki tsak-hamar 70. atyafiat Efra városában egy kövön

- kövn le-nyakaztatta : mindazonáltal a' legkisebbik, úgymint Joathám, megmaradott mesterféggel. *Bírák k. 9. rész:*
2813. Abimélek kegyetlenül nyért Királyságának 3-dik ektendejében egy a'féony keze által meg-öletik. *Bírák k. 9. rész:*
2811. Abimélek helyébe vála'ztatik Thóla. *Bírák k. 10. rész:*
2821. Boóz feleségül vézi Rúthot, kitől születék Obed Dávid Királynak nagy atya. *Ruth 4. rész:*
- 2826 Thóla az Izráel népének Bírája meghal. *Bírák k. 10. rész:*
2827. Thóla után a' Bírálló Éékben ül Jáir Galaadites, kinek bírósága idejében kezdének az Izráeliták az Ammonitáknak és Filistéusoknak éolgálni. *ugyan ott.*
2832. Ötödör esnek éolgálatba a' Zsidók, gyözedelmeskedvén rajtok az Ammoniták, minekutánna újlag az Istentől el-pártoltak volna.
2848. Az Ammonitáktól fanyargattatván az Izráeliták többőri tselekedetekhez képest az Istenhez folyamodván Bíróul adatik nékiek Jetté. *Bírák k. 11.*
2849. Fogadást teken Jetté; Ammonitákat meg-veri; és ugyan azon ektendőben leányát Istennek fel-áldozza. *ugyan ott.*
2854. Ez ektendőben Jetté meg-hal; csak hat ektendeig lévén elől-járója a' népnek. *Bírák k. 12. rész:*

2855.

2855. Abesán tétetik Jetté helyett. de ez-is csak 7-ektendeig maradhat tiftiben. *u. o.*
2861. Abesán meg-hal, és azon ektendőben éületik Sámson. *ugyan ott. és 13. rész:*
2862. Bíróvá Abesán után Elon, ki Ahialon-nak-is hivatott, vála'ztaték. *ugyan ott.*
2871. Tizedik ektendejében tiftinek meg-hal Elon. *ugyan ott.*
2872. Abdon tétetik Bíróvá Elon után. *u. ott.*
2879. Ezen tiftinek 8-dikában meg-hal Abdon, és Sámson lézen helyette. *Bírák k. 12. és 13.*
2880. Sámson 20-ektendős korában az Istentől a' Zsidók Bírájává tétetik: el-éaka'zta az oroflánt, és a' Filistéusok gabonait fel-gyújta. *Bírák k. 14. és 15.*
2881. Egy Szamar áll tsontyával 1000. Filistéust meg-öl Sámson. *Bírák k. 15.*
2885. Gáza várasának kapuit vállaira vévén a' hegyre vízi. *Bírák k. 16.*
2899. Dalila nevű feleségétől haja éálai elnyiretvén meg-fogatatik Sámson a' Filistéusoktól; és éemei ki-tolyattatnak. *ugyan ott.*
2900. Sámson meg-halván Bírói hatalommal igazgattya a' népet a' Héli fő Pap. *Sámuel 1. k. 1. rész:*
2901. Samuel Proféta éülettetik. *ugyan ott.*
2904. Samuel az emberek közziul leges-leg első mutattatik-bé az Urnak, és Héli fő Papnak adatik a' fel-nevelésre. *u. ott.*

Q 2

2921.

2921. Ez idő tájban láttatik hogy történt az, a' mi Samuelről és a' Héli fiairól hoz elé az irás. *Sam. 1. k. 2. és 3. rézeiben.*
2939. A' Filistéusok a' Zsidókra ütnek, megverik, a' frigy ékevényét el-nyerik, Héli meg-hal. *Sam. 1. k. 4. rész:*
2940. Samuel az Izraél Birájává lézen. A' Birák rendiben ő 15-dik. A' frigy ékevénye keménnyen bánik a' Dágon bálvánnyal és a' Filistéusokkal; vissza küldetik holmi ajándékokkal ezektől. *Sam. 1. k. 5. és 6. rész:*
2941. Azon frigy ékevénye az Istennek a' Bethsamitáktól Káriathiárim várasába hozattatik. *Sam. 1. k. 7. rész:*
2950. Ez éntendőben ülettetett Isáitól avagy Jessétől Dávid.
2954. Ez éntendőben Samuel a' Zsidókat egybe gyűjti Masfa várasába orzágotól. *Sam. 1. k. 7. rész:*
2956. Samuel fiai nem jól viselik magokat a' Biróságban. *Samuel 1. k. 8. rész.*
2960. Ez éntendőben más népek példájához képest Samueltól a' Zsidók magoknak Királyt kérnek Ramata várofsában, *utó:*
2961. Saul midőn az atya Éamárit keresi, orzágra talál, Samueltól Izraél Királyává kenettetvén. *Sam. 1. k. 10. rész:*
2962. Samuel másodszor hirdet Másfába ország gyűlését, a' mellyben Saul Király Királyá hirdettetnék, és annak ísmértetnék. *Sam. 1. k. 10. rész:*

2963. Saul Király az Ammonitákat meg-ve-
ri. *Sam. 1. k. 11. rész:*
2964. Saul és Jonathás a' Filistéusokat meg-
verik, akkor csak kevés idő vártatva Jo-
nathás az attyától halálra sententziá-
tatott, hogy a' földön folyó mézet meg-
kóstolva, de a' néptől meg-ébadittá-
tik. *Sam. 1. k. 14. rész:*
2965. Saul a' Moabitakon, Iduméusokon, és
Syrufokor egy néhánzor győzedelmes-
kedik. *ugyan ott:*
2968. Saul az Amalezitáknak meg-enged-
vén, az Istentől el-vettetik. *Sam. 1. k. 15.*
2969. Samuel Dávidot keni Királyá. *Sá. 1. k. 16.*
2971. Dávid a' nagy Oriást parittyával le-
veri. *Sam. 1. k. 17. rész:*
2972. Saul Dávidot igyekezik meg-ölni.
Sam. 1. k. 18. rész:
2973. Dávidot Saul éltel veszedelmében ejti,
Leányát neki igérvén feleségül. *utó:*
2974. Dávid Saulnak ő utánna való lefeské-
dését el-akarván kerülni a' Géth Kirá-
lyához falád, onnan az Odolla barlang-
jába. *Sam. 1. k. 21. és 22. rész:*
2975. Saulnak meg-áltkodott haragját ke-
rülvén Dávid magát a' Moabiták Kirá-
lyához tsatollyá; azonközbe Czéila vá-
rosát a' Filistéusok meg-éallásától meg-
ébadította. *Sam. 1. k. 22. és 23. rész:*
2976. Ez időben lappang vala Dávid a' Zif
puztájában, a' hol őtet Jonathás meg-
láto-

- falébe viéza hívattatik mind a' 12. nemzetségtől. 2 Sam. 19. rée:
3016. Dávid egynéhány izben hadakozik a' Filistéusokkal. 2 Sam. 21. rée:
3017. Dávid a' népnek meg-éamláltatása miatt meg-büntettetik. 2 Sam. 24. rée:
3019. Adonás a' Királyságra vágyódik. *Királyok* 3. könyv: 1. rée:
3020. Attyának Dávidnak parantsolattya-ból Salomon fel-kenetik Királyságra uo:
3021. Dávid 72-éztendős lévén ez éztendőben az Izraélle való orzáglásának 40-dikében meg-hal. *Kir.* 3. k. 2. rée:
3022. Salomon böltseféget nyer az Istentől, mellyet-is a' meg-hólt gyermek felett versengő két afézonynak tett ítéletből meg-mútat. *Királyok* 3. k. 3. rée:
3023. Ez éztendőben 480. éztendeje telvén az Izraél fiainak Egyiptom földéből való ki-jövetelének a' Salomon templomának fundamentoma tétetik. *Kir.* 3. k. 6.
3024. Semei Dávidnak Éidalmazója ez éztendőben Salomon parantsolattya-ból meg-ölerék. *Kir.* 3. k. 2. rée:
3029. A' Salomon temploma igen nevekedik. *Kir.* 3. k. 6. rée:
3030. Olly nevezetes épületü Templom ez időben végét érvén, nagy innepléssél fel-éentelertik. *Király.* 3. k. 8. rée:
3031. Magának, és feleségének, mellyet von Egyptomból, palotákat kezd építeni Salomon. *Kir.* 3. k. 7.

3037.

3037. Ofir Éigetében el-indíttya hajóit Salomon. *Kir.* 3. k. 9. rée:
3042. Ez éztendőben minden épületinek végét éakahtotta Salomon. *Kir.* 3. k. 7.
3043. Salomon Hirámnak Tyrus Királyának 20. mező városokat ad az Izraél földén. *Kir.* 3. k. 9. rée:
3047. Sába Királyné Salomonhoz jö nagy ajándékokkal és főzerémekkel, kiferetni akarván ennek böltseféget. *Kir.* 3. 10.
3049. Salomon az Afézonok által el-fajúl. *Kir.* 3. k. 11. rée:
3054. Salomon a' maga feleségi hamis istennek templomokat épít. *ugyan ott.*
3056. Ez idő tájban mint egy három éztendővel halála előtt, hogy pénitentziát tartott légyen Salomon, foka alítták.
3059. Salomon az a' leg-okosabb, és leg-bolondabb Király 40-nedik éztendejében Királyságának, életének pedig 60-dikában meg-hal. *Kir.* 3. k. 11.
3060. Leg-okosabb attya helyett leg-bolondabb fiú Roboám tétetik Királynak. Jeroboám tíz nemzetséget magához hódítván az Izraél orzágot fundállya. *Királyok* 3. k. 12. rée:
3061. Jeroboám az Israél orzága-ba a' bálványozást bé-hozzá. *ugyan ott.* 8. 28.
3065. Roboám és Jeroboám között való kegyetlen hadakozásra egybe gyűjtetik a' nép, de az Isten parantsolattya-ból tilalmaz.

Q 5

- maztatnak a' hartztól. *Kir. 3. k. 12. rész.*
3076. Roboám meg-hal. *Kir. 3. k. 14.*
3077. Júda országába Roboám után Abiás lef Királlyá; ki tsak - hamar Jeroboámot nagy haddal meg-veri. *ugyan ott.*
3079. Királyságának 3-dik ektendejében Abiás ez ektendöben meg-hal; kinek helyébe semmivel sem jobb fia II. Roboám tétetik; e' helyett ismét Áfa, roé attyának igen jó fia. *Kir. 3. k. 15.*
3080. Áfa istenfélő Király mindgyárt kezdetin birodalmának a' bálványozást ki-tit-titrya. *ugyan ott.*
3081. Áfa birodalmának 3-dik ektendejében az istentelen Jeroboám meg-hal; leé helyette nem külobm fia attyánál Nádáb. *ugyan ott.*
3082. Nádábót meg-öli Baáfa, és királyi ékibe ül. *ugyan ott.*
3083. Nádábót meg-ölvén Baáfa, minden magzatit-is kegyetlenöl el-törli. *u. ott.*
3087. Áfa uraságának 7-dik ektendejébe Jósfát üületik neki. *ugyan ott.*
3089. Az Isráel Királlya Baáfa, és Júda Királlya Áfa között erős had vífletetik, és az isten-félő Áfa gyözedelmet vézen Baásán. *ugyan ott.*
3094. Áfa a' Szeretsenek Királlyát Zarámot meg-gyözi.
3105. Baáfa orzáglásának 23-dikában meg-hal, fiát Elámot hagyván mind istentelenfég-

- lensfégben, 's mind pedig uraságában maga helyett. *Kir. 3. k. 16. rész.*
3106. Áfa királysága 27-dikében Élat Baáfa fiát meg-öli Zambri; de ez-is azon ektendöben magát ki-végzi, magára gyújtván a' házat: azonközben Amri Király ellen az orzágnémelly fejedelmitől más Király, kit Thebninek hittak, támaftatik. *Kir. 3. k. 16. rész.*
3110. Egész négy ektendökig Amri és Thebni az Isráel orzágaért versengenek; végtére alá fordul Thebni. *ugyan ott.*
3117. Az istentelen Amri meg-hal; helyébe hadgya istentelenebb fiát Ákhábot Isráelnek 7-dik Királlyát, kit Jéfabel leg-istentelenebb felesége minden gonofságra fatsargatta. *ugyan ott.*
3121. Áfa orzáglásának 41-dikében meghal: következik utánna Jósfát. *Kir. 3. k. 15.*
3123. Éliás éhséget jövendöl Ákhábnak gonofságiért. *Kir. 3. k. 17. rész.*
3124. Jósfát Júda Királlya minden módon igyekezik az Isten tizteletit terjegeteni.
3125. Szerentsetlen házassága Jórámnak Jósfát fiának Athaliával Ákháb és Jéfabel leányával. Illyés Sareftába jöven a' égeny özvegy aékonynak kevés liétye, és olajja el nem fogy táplálására. Ezen ektendöben azon özvegynek meg-holt fiát fel-támaftya Illyés. *Kir. 3. k. 17.*
3126. A' Éáraéságnak három ektendeje, és

- egynéhány hólnapja után Illyés az ég-
ből esöt nyér, és a' Baál Papjait meg-
öli. *Kir. 3. k. 18. réz:*
3127. Illyés Jézabel előtt Élad. *Kir. 3. k. 19.*
3134. Bénadád Syria Királya az Izraéliták-
tól meg-verettetik. *Kir. 3. k. 20. réz:*
3135. Azon Bénadád ugyan azoktól nagyobb
vehélyvel rontatik. *ugyan ott.*
3137. A' gonosz Akháb gonoszeőbb feleségé-
től béleltetvén arra az ártatlan Náboth
főlejét vértel fizeti-ki. *Kir. 3. k. 21.*
3138. Akháb meg-öletik Rámoth Galaadbá,
bőkezű állván Nábothért ő rajta az Isté;
Éekiben ül Okhoziás az Izraéliták nyól-
radik Királya. *Kir. 3. k. 22. réz:*
3139. Illyés tüzes Éekérben az égbe ragadta-
tik; Eliféus leé helyébe: ki-is tsak-ha-
mar a' Jerikó vizeit meg-orvosollja: ő-
tet tsüföli 42. gyermetskék a' medvék-
től el-éaggattatnak. Ugyan ezen e-
tendőben meg-hal Okhoziás; ki kelyett
tétetik Jórám Israélnek 9-dik Királya,
ezekről lásd *Kir. 4. k. 1, 2, és 3. réz:*
3140. Eliféus mások adótságában lévő özve-
gyet a' tsudálatoslan meg-éaporodott
olajnak árával az adótságokból kimenti:
a' Súnám városabéli azzéonynak imád-
ságával Istentől fiat nyér. *Kir. 4. k. 4. r.*
3143. Azon Súnámbéli azzéonynak meg-holt
fiat Eliféus fel-támaszta. *ugyan ott.*
3145. Oréágának 25-dikében magától az Is-
tentől

- tentől áitatóságaért meg-dítsért Jósáfát
meg-hal: helyette Júdanak 5-dik Kirá-
lyává a' fia Jórám tétetik. *Kir. 4. k. 8.*
É. 16. és Kir. 3. k. 22. É. 51.
3146. Bénadád Syriának Királya Eliféust
meg-akarja fogni, mivel-hogy ez min-
den titkos tanátsit által látván Jórám-
nak, kivel amaz ellenkezett, ki-nyilat-
koztatta: de Eliféus az ő meg-fogására
küldetteknek fenevilágát bé-homályo-
sítván vezérül előttök mégyen, és a'
Samária piatzára vezetí öket. *Kir. 4. k. 6.*
3147. A' meg-állott Samariának éhsége. *u. ott*
3149. Jórám Júdanak Királya bélei özve rot-
hadván, nagy kínok közt gyötrődik.
3150. Jórám Júda Királya meg-hal, és Okho-
ziás ül helyébe 22-ézt: korába. *Kir. 4.*
8. A' belpoklóságból Eliféus Naámánt
meg-gyógyította. Kir. 4. k. 5. réz:
3151. Jéhu Királya kenetik: ki fogainak
gyorfaságával élén, első alkalmaso-
sággal, Jórámot az Izraél Királyát, és
Okhoziást Júda Királyát meg-öleti. A-
thália-is Okhoziás fiait meg-öli, de an-
nyi rémülés között-is Joás egy eften-
dös lévén el-dugatik az életre. *Kir. 9. k.*
10, és 11-dik rézeiben.
3152. Athália Júdában, Jéhu Izraélben ural-
kodnak. *Kir. 4. k. 11. réz:*
3157. Joás hét eften-dös korában Júdanak
Királyává lézen, és Athália meg-öle-
tik. *u. ott.*

3168. Ez idő tájban Jónás a' Ninivítáknak prédikállyá a' pénitentiát. *Jón. 1.*
3177. Joás Király a' Salomon templomát meg-újította. *Kir. 4. k. 12. rész:*
3179. Jéhu Királyságának 28-dikában meghal: helyette azon ezentendőben a' fia Joákház tetetik 11-dik Királyává Izraélnek, Joás orfáglásának 23-dikában.
3184. Jóda főpap 130-ezt: korábá meghal.
3192. Zakhariás Proféta, Jóदानak avagy Barakiásnak fia a' Zsidóktól meg-köveztetik.
3193. Joás a' Júda Királlyá a' Syrusoktól meg-győzetterik és sebbe esik.
3195. Ez ezentendőben 11-dik Királlyá Izraélnek Joákház meghal, minek-utánna 17-eztendeig uralkodott volna. *Kir. 4. 12.*
3196. Joás a' Júda Királlyá a' pártütöktől meg-öletik. *ugyan ott.*
3197. Attyának Joásnak Éékibe helyheztertik Amaziás 9-dik Királlyá Júdának. *Kir. 4. k. 14. rész:*
3204. Itt Joásnak 10-dik ezentendéjében Éliséus már Éáz ezentendős, meghal, és Samariához közel el-temettetik. *Kir. 4. k. 13.*
3205. Az Éliséus koporsójánál, tsontyait meg-érven a' meg-holt ember ezen ént Profétának, meg-elevenedik. *ugyan ott.*
3206. Másodszor veri-meg a' Syrusokat győzedelmesen Joás. *ugyan ott,*
3207. Harmadik győzedelme a' Syrusokon azon Joásnak. *u. ott.*

3208.

3208. Amasiás a' Júda Királlyá birodalmának 12-dikébe az Iduméusokat nagy hartzal le-tsepüllí. *Kir. 4. k. 14. rész:*
3209. Azon Amasiás Joás ellen Izraél Királlyá ellen hadat gyűjt. *ugyan ott.*
3210. Joás meg-győzi Amasiást, és azon ezentendőben maga Joás-is meghal. *u. ott.*
3211. Jeroboám az Izraél fejedelmi között ezen néven 2-dik, de 13-dik Király Izraélben, Amasiásnak Júda Királlyá, Királyságának 15-dikében, Joásnak, mint attyának Éékiben ül. *ugyan ott.*
3215. Jereboám Jónás Profétától serkengettetvén erőffen a' Syrusokra tít; és őket ez idő-tájban egynéhány hartzokban meg-győzi.
3225. Amasiás a' Júda Királlyá a' pártosfoktól meg-öletik. *Kir. 4. k. 14. részéb:*
3226. Osiás 16. ezentendős korában Júdának 10-dik Királlyává válaftatik Amasiás attya helyett.
3228. Ez idő tájba Oseás és Joél Proféták profétálanak. *Oseás 1. Joel. 1.*
3230. Az Iduméusok ellen Oziás ez idén 20-ezentendős korában hadat indít.
3231. Azon Oziás a' Filistéusokat, Moabitákat, és Szeretseneket meg-győzi
3242. Oziás orfáglásának 16-dikában Királyi várossát Jérusalemet meg-építi, és erősíti.
3348. Oziásnak 23-ezentendéjében Ámós Proféta profétálni kezd. *Amós 1.*

3249.

3249. Azon Ámós Próféta tíz nemzetségnek fogságot jövendől 650-éztendő múl-
ván. *Ámós*, 2.
3250. Ifaiás Ámósnek fia Amasiás Királynak Júda Királynak rokonnya, prófétálni kezd. meg-hal Ámós Próféta. *Ifai.* 1.
3251. A' II. Jeroboám ez időben országának 41-dikében ki-múlik. *Kir.* 4. k. 15.
3252. Ez éztendőtől fogva 12-ézt: Jeroboám Ékéibe nem ültetett Zakhariás az ő fia a' fok belső viééa-vonások miatt.
3253. Oziás Királynak fia Joathám Éületik. *ugyan ott.*
3256. Óziásnak 30-éztendejében Abdiás Próféta meg-hal.
3264. Oziásnak Júda Királynak 38-dik éztendbejében annyi viééa-vonások után most ültetik a' II-dik Jeroboám Királynak fia Zakhariás az atya Éékibe, és 14-dik Királlyáléén: de ezt 6. hónap múl-
ván *Sellum* országától és életétől meg-foftrya, és Izraélnek 15-dik Királlyává léén.
3265. Ez éztendőbē Manahen Sellumot meg-
ölvén ő 16-dik Királlyá lett Izraélben, Oziásnak Júda Királynak 38-dikábā.
3274. Joathámnak Oziás fiának Akház nevű fia Éületik. Oziás tömjényezni akarván Pap módgyára, poklofsággal büntette-
tik-meg. Manahen Izraélnek Királlyá birodalmának 10-dikében meg-hal.

3275. Fáceja Manahemnek fia 17-dik Király Izraélben atya után országani kezd. *Kir.* 4. k. 15.
3276. Itélik az Irás-rúdók, hogy az öregbik Tobias ez éztendőben lett e' világra.
3277. Ez éztendőben, melly Oziásnak Júda Királynak 52-dike, és leg-utolsó volt történt első látása Ifaiásnak. *Ifai.* 1.
Ezen éztendőben Facée, Romeliának fia Fáceját Izraél Királlyát meg-öli, és rendérint azon orzágnak 18-dik Királlyává leé. *Kir.* 4. k. 15.
3278. Júdanak 11-dik Királlyá Joathám ezen néven második meg-hólt atyának Oziásnak birodalmát vézi. *ugyan ott.*
3279. Teglat-h-fálásár Assyriai Király Face-
éra Izraél Királlyára üt, és 4. nemzetség az Izraél népéből fogságra hajt. *Kir.* 4. k. 16.
3280. Joathára a' Jérusalemi templomnak Napkeletre nyíló ajtaja tornáztát új-épületekkel fel-ékesíti.
3285. Születék ez éztendőben Akházról tsak 12-éztendősnitől fogantatott igen Isté-
félő Fejedelem Ezekhiás.
3290. Erre az éztendőre jegyeztetik-fel Mik-
héás Próféta jövendölésének kezdete. *Mikheás* 1. réz:
3293. Orzáglásának 10-dikébe Joathám meg-
hal, és Akház Júdanak 12-dik Királlyá-
vá tétetik. *Kir.* 4. k. 15. és 16.

3294. Akháza Júda Királyára ütnek a' Syrusok. *ugyan ott.*
3295. A' Syrusok és Izraéliták Jérusalemet meg-állták. *u: ott.*
3296. Teghlat-Falasár az Assyriusok Királya Akháznak segedelmére jő, és Jérusalemet meg-ébadította. *u: ott.*
- Fáccé Izraél Királya fiától Ozéától meg-öletik.
3297. Azon Assyriusok Királya a' barátságos éövérségből ellenséggé válván Jérusalemet fel-prédállya. Fáccé után Ofcé tétetik 19-dik és Izraélben leg-utolsó Királynak. *Kir. 4. k. 17.*
3298. Az Iduméusok a' meg-nyomattatott Zsidókra ütnek, és őket újonnan igen meg-verik.
3299. A' Filistéusok-is a' Zsidókat haddal bolygatták, és némely várafaikat haralmok alól ki-vefik.
3305. Ez éftendőben Ofcé Király, mondatni kezdetett Izraélben Fejedelemnek-is, mivelhogy ennekelőtte az országot csak Helytartó által igazgattatta.
3308. Ilaiásnak leg-nevezetesb jövendölése a' Persák Királyáról Cyrusról erre az éftendőre jegyeztetik-fel.
3309. Tegláth-Falasár az Assyriusoknak Királya ez éftendőben meg-hal, ki a' Zsidókat sok és kiváltképpen való dühöf-féggel illette, és egéjelen-is le-tsepülte.

Azon

- Azon éftendőben Akház Király-is Istentelen életének végét éakaftotta: olly roé attyának éékibe ülven a' fia Ezekhiás igen istenfelő fiú Júdának 13-dik Királyává válik. *Kir. 4. k. 16. v. 20.*
3310. Ezekhiás Király az Isteni segedelembe erőse bízván a' Filistéusokra ütött; azokat haddal úgy megrötöttá, hogy ez idő-től fogva soha Királyra éert né tehettek.
3311. Tobiás Annát feleségét vézi: Ofcé Izraélnek Királya az Assyriusok igáját nyakából ki-vetni igyekezik.
3312. Salmanasár az Assyriai Király Ofcére üt, és Samariát meg-álllya. *Kir. 4. k. 17.*
3313. Ez idén-is vonatik Samariának víváfa: *ugyan ott.*
3314. Az Assyriaiaknak kezébe bírik Samaria. Ofcé Király a' népnek egy részével fogságba vitetik, és a' többi között Tobiás-is. *Kir. 4. k. 17. és Tobiás 1.*
- Ezen éftendőben Judith-is éületik.
3315. Tobiás Salmanasárnak kedvébe esik, és ugyan ekkor Gabelnek Ráges várasába lakó nemzetségéből való embernek költson adgya pénzét. *Tob. 1.*
3316. Salmanasár meg-hal, és Sennakherib leé helyette Király; és ekkor-is Ezekhiás sugallásából Istennek az Assyriaiak igáját a' Zsidók nyakáról el-akarja vetni. *Kir. 4. k. 18. rész.*
3320. Sennakherib Ezekhiásra büntetésül adót

adót vét, melyet meg nem akarván ez adni haddal fenyegeti amaz. Ez idő közt fulyos betegségekbe elik Ezekhiás, de Ilaistól tsak-hamar meg-gyógyittatik; és az árnyék órának árnyékozattya a' táblán 10. gráditussal viéza hanyatlak az ő életének 15-éztendőekkel való meg-ho-
 3324. Az Assyriaikból 185. ezer embert az Angyal egy éjtéaka a' Sennakherib táborában meg-öl. *Kir. 4. k. 19.*
 3325. Ezekhiás a' Babyloniaiknak a' maga kintseit fitogattya. *Kir. 4. k. 20.*
 3326. Manasses ülettetik.
 3327. Ez idő tájban Habakuk hogy jövedölt légyen itéllik az Irás-túdok. *Hab. 1.*
 3331. Tobias életének 55-dik éztend: megvakúl. *Tob. 2.*
 3332. Tobias világtalanságában igen meg-
 3335. Az ifjabbik Tóbiás, hogy Gábeltől a' költsön adott pénzt fel-vegye Rágesbe küldetik; kit kiser Ráfaél Arkangyal. a' pénzt fel-vezi Tobias. Sárát feldségül vezi. és az öregbik Tobias azon Arkangyal vakságából kigyógyittya. *Tob. 3.*
 3337. Ez éztendőben meg-hal az az áctatos és istenfélő Király Ezekhiás. *Kir. 4. k. 20.*
 3338. Manasses 12-éztendős korában olly jó atyának mint Ezekhiás volt gonoz fia Királya lez atya helyett. *Kir. 4. k. 21.*

3340.

3340. Ilaías Proféta 100-éztendősnel nagyobb az istentelen Manasesnek parantsolatryából sa fűrézzel tetétől fogva köldökéig ketté fűrézzeltetett. *Kegyetlenségéről emlékezik az Irás. Király. k. 21. rész. v. 16.*
 3344. Országiasának most 7-dikében Nabukhodonosor Babyloniai Király Manasest fogva Babylonba vitte rokonágival és a' Zsidók némely éinével együtt.
 3345. Manasses a' sányarúságok közt az Isténhez térül pénitentziát tartván; meghalgattatik Istentől, és azon Nabukhodonosortól Éabadságát, és országát megnyeri.
 3346. Manasses alig jutha hazájába és ország-
 3348. Manasses ezekben az éztendőkbe egészen a' jószágos-tselekedetekben foglalatostokodott, előbeni gonozúl el-töltött életének kárait ezzel akarván meg-téríteni.
 3371. Most már megtérése után Istenes éltetkor ületik Manasesnek fia Amon.

3377.

3377. Az öreg Tobías meg-hal 102-éztendőskorában. *Tob. 14.*
3387. Azon Tobíasnak felesége Anna meg-hal: és ülietik ez eztendő: Manassesnek Amon fiától unokája Jofías. *Tob. 14. és Kir. 4. k. 21. réz:*
3392. Manasses Júda Királya ez eztendőben meg-hal, minekutánna 55-éztendeig orfágloott volna.
3393. Manasses helyett 22-ézt: korában Amon tétetik Királynak, ki mindgyárt atyának gonof nyomdokiba hágott, pénitentzia-tartását pedig nem követte. *Kir. 4. k. 21. réz:*
3394. Amon Királyt fozgai meg-ölik; és azon eztendő: e' helyett mint atya helyett fia Jofías, 8-éztendőskorábá emeltetik Királyságra, rendszerént Júdában 16-dik Királya válván. *ugyan ott.*
3401. A' 15-éztendőskor Jofíasnak ez eztendőben fia ülieték, ki az atyától Eliacimnak hívatatott, de Nékhaótól Egyptő Királyától azután Joacimnak nevezetett. *Kir. 4. k. 23. §. 34.*
3402. Jofías életének 16-dik ezt: egézen az isteni félelemnek adgya magát és ugyá ebben az eztendőben más feleséget véfen, úgymint Amitál nevűt.
3403. Ez eztendőbe Jofíasnak Amitál felesége fiát Joakházt üli, ki más néven Sellumnak hívatatott.

3404. Ez az eztendő emlekezetre méltó arról, hogy Jofías áetatofágának ki-terjedett híre az egé orfágot olly jóra hozta, hogy ehez képest minden dítetelen éokált, abból kitiltattak a' lakofok.
3405. Jeremias Proféta profétálni kezd. *Jer. 1.*
3409. Jofías a' barom bélnek nézéséből jövendölöket, és tsillag nézőket meg-öleti. *Kir. 2. k. 23.*
3410. Jofíasnak illy iftenfélő vólta az Izraél orfághoz-is el-hatott, honnét a' Bethel zentségtelen óltára-is el-rontatott. *ugyan ott.* Az ifjabbik Tobías meg-hal 99-ézt: korában.
3411. Ezekhiel Proféta ülietésének ez az eztendje.
3416. Negyedik fia Jofíasnak Amitáltól ülietik Sedeciás.
3418. Ez eztendőre éámláltatik halála Júdithnak, melly ülietésétől fogva 105-dik, gyözedelem vételétől 73. *Jud. 16.*
3419. Joacimnak Jofías fiának Joakim fia, ki más néven Jekhoniásnak-is hívaték, ülietterék; nyavalyás atyának valóba nyomorúlt örököfe.
3425. Jofías Nekhao Egyptomi Király ellen hadakozván sebbe esik és meg-hal. Második üliött fia Joakház uraságába ül, de tsak-hamar fogva vitetik Egyptomba Nékhaótól. *Kir. 4. k. 23. réz:*
3426. Dániel Proféta ülietésének eztendje: melly-

- mellyben-is birodalmaskodni kezdett Júda orszáágában Eliacim az Egyptom Királynak adózó Fejedelem, ki Joakimnak-is itt kezdett mondatni, tétetvén Júdanak 18-dik Királyává. *Kir. 4. k. 24.*
3427. Joachin ki Jekhonías-is tiét társává leé az arya Eliacim avagy Joacim országa birodalmának.
3428. Joacim, fiával együtt Joakinnal, és több Fejedelmi Zsidókkal, kik között Daniel Proféta-is Babylonban rabúl vitetik.
3429. Viééa küldetik Judeába Joacim fiával együtt Nabukhodonosortól; de megtartatik kezének Daniel, több más fejedelmi ifjakkal.
3432. Erre, és a' következendő ezentödre jegyeztethetnek-fel Jeremiás Profétának jövendölö prédikállái.
3435. Nabukhodonosor ísmét haragra gerjedvén Joacim ellen Jérusalemet megálllya. *Kir. 4. k. 25.*
3436. Joacim Király Nabukhodonosortól meg-gyözetik és meg-öletik, és helyette Joachin ki Jekhoníasnak-is hivatott, tétetik. de ezen Jekhonías-is tsak-hamar Babylonbá vitetik, Sedeciást attyanak ötsét ültetvén helyébe. *Kir. 4. k. 24.*
3437. Jeremiás ír a' Babyloniai fogságban által-költözöttekhez.
3438. Ez ezentödre jegyeztetik a' Sufannáról írt história.

3439. Ez ezentödben, melly 4-dike Királykodásának, Sedeciás Babylonba mégyen, hogy unokájának könnyebbítse fogságát, és hogy a' több Zsidókatis vigasztalja, kik olly távúl esének vala hazájoktól.
3440. Ezékhel Profétának első látásától emlékezetesélött ez az ezentö.
3443. A' Zsidók, és Sedeciás a' Babyloniaiak igájából magokat ki-fogják.
3444. Jérusalemet meg-álllyák a' Káldéusok, melly meg-állás tsak-hamar ísmét el-álllyed. Jeremiás Proféta a' tömlözt-be vették. *Jerem. 37.*
3445. Ujolgat meg-álllyák Jérusalemet azon Káldéusok. *ugyan ott.*
3446. Jérusalem kezében jutván az ellenfének a' városból ki-élad Sedeciás; de utól éretvén viééa-hozatik és émei kitolyatnak. és itt Sedeciással együtta' Júda orszáágának ééke el-dölt, melly már 485-ezentödikig állott vala. *Kir. 4. könyv: 25. részébe:*
3447. Nabuzárdán a' Jérusalemi templomot fel-égeti, minekutánna 424. ezentödikig állott volna, a' várost el-puértittya, és a' Zsidóknak maradékit rabúl el-viéi. *ugyan ott.*
3448. Jeremiás Proféta Egyptomba vitetik, és ott a' háládatlú néptől, mellyet éuntelen a' pénitentzia-tartásra izgat vala, kövel veretik agyon.

3449. Ez ezentöben Sedeciás Júdeának legutolsó Királya Babylonban meg-hal a fogságban.
3452. Ez az ezentö leg-első ezentödeje a' Nabukhodónosor hatalmas birodalmának, mivelhogy az előtt eddig tsak Királynak hívatott.
3453. Birodalmának 2-dik ezentödejében látta Nabukhodónosor Király álmában azt a' tsudálatos bálvány képet, mellynek titkait Daniel nékie meg-fejtette. *Daniel 2.*
3456. Nabukhodónosor egy bálványt emelfel, mellyet meg-parantsolván hogy minden ember imádná, 's ezt imádni nem akarván a' három Zsidó ifjú, az égő kementzéből-is éppen vétetnek-ki. *Daniel 3.*
3459. Ez ezentöben Babylonban a' fogoly Joakin Királytól nemzetek Saláthiel, Zorobábelnek atya.
3460. Ezekhiel Profétának látása a' Salomon templomáról.
3461. Ezekhiel Proféta meg-öletik a' népnek bírjától azért, hogy őket a' bálványozásokért feddené.
3462. A' nagy fárol látott álmát Nabukhodónosornak Daniel meg-fejti. *Dan. 4.*
3464. Nabukhodónosor oktalán-állat formában változtatik. *ugyan ott.*
3467. Oktalán-állat módgyára élődik Nabukhodónosor. *ugyan ott.*

3471.

3471. Egésségére, emberi ábrázattára, és országába vissza tér Nabukhodónosor. *u.o.*
3473. Daniel a' Sárkányt meg-öli, mellyet a' Babyloniaiak Isten gyanánt tartottak: és azért a' meg-éhült oroflányok vermébe vetetik, de nem bántatik. *Daniel 6. rész.*
3475. Ez ezentöben Jekhonias meg-hal életének 59-dikébe.
3493. Evilmerodákh a' nagy Nabukhodónosornak fia el-vész.
3494. Evilmerodákh helyett Baltassar uralkodik, kinek oréaglása első ezentödejében látást lát Daniel a' világon léendő négy hatalmas Monarchiáknak, az-az: egyedül tsak egy leg-főbb fejtől függő birodalom uraságának egy nemzet mellett bizonyos ideig való meg-maradását, 's hatalmát. *Daniel 7.*
3496. Daniel más látást lát azon 4 Monarchiáról. *u: ott.*
3498. Baltassar Király zemei eleibe tűnik egy illy éókat a' falra író kéz: *Máné, Thékel, Fáres.* Azon ezentöben Baltassar Király meg-öletik, és birodalmába Darius Király ül. *Dan. 5.*
3499. Ebben az ezentöben történt az, a' mit az oroflányok vermébe vetetett Danieltől hoz elé az írás. *Dan. 6.*
3515. A' Médusok Királya Darius Cyrustól Persák Királyától meg-győzöttetvén, a'

R 2

Mé-

- Médusok *Monarchiája* a' Persákra áll.
3516. Cyrus a' Zsidókat rabságokból ki-botsáttya, és őket Zorobabelt adván nékik fejül hazájokban vízfű küldi, és meg-hadgya, hogy Jérusalemet, és a' templomot rendelen fel-építsék.
3518. Ez ektendőben a' Jérusalemi templom második építése fundamentomát vetik a' Zsidók, és annak épületi forgalmato-fan nevededik.
3524. Cyrus Király egy Tómiris nevű Királyné hadától gyalázatofan megverettetik.
3525. Cyrus királyi ékibe, attya halála után a' fia ül Cambyfes.
3532. Ez ektendőben Cambyfes, minekutánna 7-ekt: és egynéhány hólnapokig u-ralkodott volna, maga kardgyától meg-sebesítettén, meg-hal. és helyette országol Pseudosmerdes Tudákos és varás-ló ember.
3533. Ki volna Smerdis meg-ismértetik, és a' Bozorkányozóknak kemfény-vezté-fek, és tsaládságok ki-nyilatkoztatván, ezeknek nyakok ékaasztatik, és Pseudosmerdes-is meg-ölettetik. ő helyébe fel-emeltetik a' bírodalomra Darius Hystaspis, ki Zorobabelt a' maga leg-ked-vesebb bárati közzé bé-vette.
3534. Ez ektendőben történt Zorobabelnek és ennek két tárlainak Darius előtt a' Bor, Király, a'kzony, és az igazság ere-je fe-

- je felett-való okos vetekedések. *Esfás*, 3. k. 3. r.é:
3535. Ez ektendőbe Darius ír a' Zsidók mellett, hogy őket a' É. templom építésébe senki se igyekezzeék gátolni. *Esf.* 1. k. 7.
3537. Eltérnek 110-ektendeje most telvén, Daniel meghal.
3538. Itt el-végződött a' templom épülete; siránkoznak mindazonáltal a' Zsidók, hogy sokkal alább való volna ennek ditsősege az elsőnek ditsőségénél.
3568. Országlásában minekutánna élt volna Darius 36-ektendőkig, most meg-hal. Ugyan majd ez ektendőben történt Zorobabelnek-is, és Jósuének a' Zsidók fő Papjának halála.
3591. Artaxerxes, ki a' Éent Írásban Asverusnak hivatik, ez ektendőben indította vala azt a' nevezetes vendégféget. Vasti Királyné meg-vettetik. *Esf.* 1. r.
3592. A' Zsidó nemzetből született Esther, Asverus Király udvarába fel-vitetik. *Esf.* 2.
3595. Az Esther Zsidó leányzó Asverustól Vasti helyett feleségül vétetik. *ugy: ott.*
3596. Ez ektendőre jegyeztetik-fel az Asverus Kamara-örzöinek ellene való özevesküvéfek, és ennek Mardokhéus Zsidótól lett ki-nyilatkoztatása. *ugyan ott.*
3599. Ez ektendőben Esdrás, ki más néven Nehemiásnak-is hivatik, meg-ismértetik; és Asverustól hatalmat vévén Jé-

rusalembé mégyen, és a' Zsidóknak Bírájává 's törvény adójává tétetik. *Esd.* 2. könyv: 2. rész:

3600. Ehez az ektendőhöz tartozik azoknak a' 70. heteknek kezdeti, melyekről Daniél prófétált. *Dan.* 9.

3601. Alvérus avagy Artaxerxes orfágának 12-dik ektendéjében (: melly ez ektendőbe tölt-el :) történt Aman ditsőfégenék gyalázatos ki-menetele. *Eft.* 3. 4. 5. 6. 7.

3602. Emlekezetes ektendő ez a' Zsidóknak, a' magok ellenséginék üldözéséről, melyet ugyan azon hólnapban követtek-el, mellyben az ő el-veztésekre rendelt volt Aman. *Esther* 8.

3608. Ez ektendőben, melly Artaxerxes bírodalmának 20-dika, Nehemiás fejedele a' Jérusalemi kőfalaknak meg-építését el-végzette. *Esd.* 2. k. 7.

3629. Artaxerxes hatalmas orfágolásának most 40-nedike telvén meg-hal. ki-műlik Nehemiás-is a' maga népének és *religiójának* ha ki valaki más, ő bizony egyik a' többek között igen nagy előmentére termett ember. Artaxerxes helyett uraságba tétetik a' II. Xerxes. ki-is ugyan ezen ektendőben meg-öletetik.

3630. Darius Nothus avagy Fattyú-fiú, ki Okhusnak-is hívatott a' Persák közzül 9-dik

9-dik Király foglallya magának a' bírodalmat.

3649. Az a' Darius Nothus meg-hal, minekutánna 19 - ektendőkig uralkodott volna.

3650. Darius Nothus után ül a' bírodalom-ba Artaxerxes Mnémon.

3688. Artaxerxes Mnémon e' világból ki-műlik; és utánna el-vézi az orfágot Artaxerxes Okhus.

3695. Nagy fókáságot hajt a' Zsidó népből Hirkániába az Artaxerxes Okhus.

3714. Okhus meg-öletik egy Bágoa nevű ellenfégétől, és helyette Arses, leg-kissebbik fia Okhusnak válafratik Királynak.

3718. Ugyan azon Bágoától Arses-is meg-ölettetik, és helyette a' bírodalom féki-be ültette Arfámnak fiát Kodoma Daríust; azt tudnillik, ki a' Nagy Sándortól orfágától meg-foztatott.

3720. E' volt Nagy Sándornak Persiában való leg-első be-ütésének ektendéje.

3721. Ez ektendőben lett Sándornak Daríuson vett leg-első és leg-nagyobb győzedelme, egymás közt meg-hartzolván; a' hol a' Persákból éaz ezer gyalog, és tíz ezer lovas vitéz húllott; ellenbe a' Macedoniaiak közzül alég 300. gyalog, és 150. lovas éfvén-el.

3722. A' győzedelmes Sándor Feníziába jö, inénd Jérusalembé, mellyre azért ne-

heztelle vala, hogy néki segítő népet nem adott; de ellenébe áll Jaddus nevű fő Pap, az öfve-gyűjtött és fejérgyóltsba fel-öltöztetett Papoknak feregivel eleibe menvén. melyet látván, meg-engeztelődött, a' Zsidóknak magok törvényekkel éabadoson élni megengedvén. Ezen közbe itt kezébe akad Daniel jövendölése-is; melyet magáról lenni magyaráz, 's Jérusalemből-is el-mégyen. *Daniel. 8.*

3730. Világ bíró Sándor meg-hal orféáglásának el-töltött 12-éftendeje után. ki halálos ágyába esvén. 's ki-múlása napját közel lenni értvén, fő rendei közzé öf-tya birodalmát még éltében. *Makhab. 1. k. 1. rész: a' melly öftályba Seleukusra éállott Syria.*

3765. Simon a' Zsidók fő Papja meg-holt ez éftendőben, az első Oníasnak fia, Jaddusnak unokája, ki közöntötte és fogadta Nagy Sándort Jérusalembre való menetelekor.

3770. Ez éftendőben kezdett a' 70. Tolmáts a' Sz. Írás fordításához, alítyák a' Krónikát Írók.

3773. Seleucus, kinek vezetéke neve Niká-nor, Syriának első Királya, Ptoloméus Ceraunustól meg-öletik. helyébe a' fia Antiokhus tétetik, kinek második neve Sóter.

3792.

3792. Uraságának 19-dik éftendejébe ez az Antiokhus Sóter meg-hal, és a' Syriai birodalomba attya nevén lévő fia II-dik Antiokhus helyheztesik.

3808. Ezt a' II-dik Antiokhust Laodicé nevű felelége méreggel az emberek éama közzül ki-gyomlálya. Attya helyét foglállya azon Laodice munkálkodásából Seleucus Callinicus.

3827. Ez a' Seleucus Callinicus orféágát el-veztvén, és nagy éegénységbe jutván a' lótol el-ragádtatik és el-véz; orféágát pedig bírni kezdi a' III-dik Seleucus Ceraunus.

3830. Meg-ölettetik a' Ceraunus Seleucus; a' birodalma rokonára a' III-dik Antiokhusra éáll, ki az után Nagy Antiokhusnak neveztesett.

3836. A' Nagy Antiokhus, Ptoloméus Filó-pátor ellen, ki az ő orféágára hatalma-súl ütött vala, fordéttya fegyverét Syriára.

3837. Antiokhus mind földön mind tengeren gyözedelmeskedik Syriába, és még Judeában-is fok városokat meg-veken.

3838. Egy Rápia nevű helynél Ptoloméus Filó-pátor Antiokhust meg-gyözi. azon Ptoloméus Judéát és Jérusalemet-is el-járja; és itt a' éentek éent helyébe bé-akarván menni a' Simon fő Papnak, hogy azt ne tselekedné, ha tett kérésé-nek,

R 5

nek,

nek nem, de az Isten hatalmának engedni meg-tanítottott, midőn minden tagjai erejéből ki-fosztatván, rezketők-ké lettek. de innét az istentelen Király noha büntetettve, de még-is nem meg-jobbítatva ment-el.

3839. Judéából Egyiptomba vízfő-térven Filopator, a' Zsidókat, kiket ott lelt meg-bélyegeztette, főképpen fanyargatta; de ismét az ő üldözésektől, az Istentől meg-réméttetvén, meg-éült.

3850. Filopator meg-hal 4. vagy 5. éftendősni fiára Epifanesre hagyván birodalmát.

3851. *Scopas* Epifanes Ptoloméusnak hadi fejedelme az egész Judéát az Egyiptomi birodalomhoz hódította, Jerusalem-et is kezéhez kerítvén annak várában maga vitézít tééi.

3854. Eurydice nevű húga és egyfőér 'smind felesége Filopatornak, ez éftendőben Ptoloméust, kit az után Epifanesnek hiták, éüli.

3857. A' Nagy Antiokhus Scopást Ptoloméusnak hadi fejedelmét Paneades nevű helynél meg-győzi. 's tsak hamar Jerusalembé jöven ott a' Zsidóktól nagy betsülettel fogadtatik, és azokkal a' Sion várát, mellyben *Scópás* őltalmára való népet hagyott vala, meg-éállya.

3867. Ez éftendőben a' Nagy Antiokhus meghalván,

halván, nagyobbik éülött fia Seleucus, kinek vezetéke neve Filopator, foglallya birodalmát.

3870. Ez éftendőre, úgy mint Seleucus Filopatornak 4-dikére jegyeztethetik-fel Heliódorusnak Istentől való meg-büntetése, mellyről írás vagyon a' *Makhabéusok* 2. k. 3. rész:

3871. Seleucus Királyt Onías fő Pap a' végre meg-talállya, hogy a' *Religió*nak az a' nyilván való vezetője *Simon* Jerusalemből ki-vettetnék. *Makb.* 2. k. 4. rész:

3873. Ez éftendőben Ptoloméus Epifanes, ki a' maga tüzteinek fel-fuvalkodásáról és ki-meneteléről inkább, hogy sem or-éáglásáról emlekezetesb, Egyiptomba meg-hal.

3878. Heliódorustól el-vezetvén a' hartzon Seleucus, helyébe ül atyafia Antiokhus Epifanes Illustis, az tudnillik, ki Rómába kezesül hagyatott. *Makb.* 1. k. 1. rész: Az istentelen Jáson Antiokhus-tól Onías fő Papságát pénzé meg-vezi.

3880. Antiokhus Epifanes Jerusalembé mégyen, és az Istentől el-futamodott Jásontól igen nagy betsülettel fogadtatik.

3882. Azon Antiokhus Epifanes Egyiptomba mégyen igen nagy fokasággal, éekerekkel, elefántokkal, és lovalokkal, és sok hajókkal a' tengeren-is, és Ptoloméus ellen nagy kézülettel hadat indított. *Mak.* 1. k. 1. r.

3883. Menelaus törvénytelenül fő Pappá lé-
zen, és ennek Oniás után való leselkedésé-
ből Oniás igaz fő Pap meg-ölettetik.
Azon ezentöben 40. napokig az ég-
ben tsudálatos jelek tetteztetek-fel, a'
jövendő vezedelmeknek jelentői. *Mak-
hab: 2. k. 4. és 5-dik réz:*

3884. Epifanes Jérusálemben menván azzal
kegyetlenül bánik, és a' Templomot-is
Menelaus fő Hadnagya által meg-foz-
tattya. *Makh: 1. k. 2. réz:*

3886. Antiokhus Apollóniust maga kintstar-
tóját 20. ezerez magával Júdeába kül-
di, ki-is azon úttýában Jérusálem vá-
rosát újlag meg-dúllyá 's foztýa, és a'
Móses törvényét egézen kiakarja gyö-
kerezni.

Mathathias fiaival együtt Antiok-
hustól el-éakad, és az Isten törvénye
hívségében meg-maradó Zsidóknak fe-
jévé válik. *Makh. 1. k. 2. réz:*

3887. Mathathias a' Görög bírodalomnak kez-
dete után 146-dikában, mely ez idén
telik-el, meg-hal. úgy rendelvén mind-
azonáltal a' Zsidóknak illy éoros álla-
pattýokban-is a' dolgot, hogy a' maga
fia Júdás Makhabéus lenne fő vezére a'
népnek. *Makh. 1. k. 2. réz: 8. 70.*

3888. Júdás Makhabéus erőssen vífeli magát
a' Zsidók ellenségi ellen; és leg-első-
ben-is Apollóniust, ki a' Samaritanusok-
kal

kal együtt ütött vala reájok, meggyöz-
te, és el-vezette; azután Seron nevű
hadi fejedelmét a' Syrus táborának el-
futamtattya. *Makh. 1. k. 3. r.*

3889. Antiokhus hallván az ő tábora romlá-
sát Júdeába hatalmas táborn gyűjt, és
azt egézen *Lyfiasra* arra a' végre biz-
za, hogy a' Zsidó népet a' földről egé-
zen ki-irtsa; De Júdás Makhabéus in-
kább az imádság erejében, és az Isten-
nek kegyelmességében bízván, hogy
sem a' fegyvereseknek karjaiban, hét
ezerez magával olly baromi erőnek,
mellyel vóltak az ő ellenségi, ellent ál-
lott, és elsőben Nikánort és Gorgiást, az-
után Timothéust és Bakhidest, végtére
magát-is Lyfiást ditsőffégesen letsepül-
te. *Makhab: 1. k. 4. és a' követk: réz:*

3890. Antiokhus Epifanes értvén táborai
Júdeában vett éerentsétlenségit éomo-
morúságából meg-betegzik, és a' fér-
gektől még majd elevenen meg-emé-
tervén, meg-hal. Lyfiástól atya kirá-
lyi éékibe ültettetik a' fia Antiokhus
Eupator. *Makh: 1. k. 6.*

3891. Eupator Király nagy hatalmas tábor-
ral jó Lyfiással együtt Júdeába, hol
Bethsurát meg-vévén a' maga orzága-
ban lett támadások miatt vífész tér, de
elsőben Júdással békeséget éerez.

3892. Demeter, ki más néven *Sóternek-is*
R 7 mon-

mondattott, Rómából a' hól kezesül lakék vala; főkke el-jöven Syriának egy Tripolis neyü városához jut, és Királynak-is közöntetik. hadat gyűjtven Antiokhiába jö; a' táborig nép hozzája tsatollya magát, és nékie nagy kedvébe esik hogy Antiókhus és Lysias halállal ki-végeztettek. Itt terem menten Alcimus törvéntelenül fő Papságra emeltetett fő Pap, és ezen fő Papságában hogy meg-erősödnék, Alcimus-tól megnyeri, hozzája állván Bakhides-is, hogy ötöt nagy táborral Jérusalembé béki-férné; ugyan úgy Nikánor-is tsak-hamar. de ez mind a' kettő Júdástól megverettetik, és meg-öletik. *Makb: 1. 9. r.*

3893. Júdás Makhabéus a' Romaiákhoz folyamodik, és azokkal fővetséget vét; de ezután nem foká Bakhidesnek hadától meg-győzöttetik, és ditsőségesen hartzolván meg-öletik, és helyette tiétfelövé lézen az öttse vitézi erőfégben Bártjánál semmivel sem alább való, tudnillik Jónathás. *Makhab. 1. k. 8. és 9. rész:*

3834. Ezen ezentendőben, mely a' Görög birodalomnak 153-dika Alcimus, az a' törvéntelenül tétetett fő Pap, meg-hal, *ugyan ott.*

3897. Júdeában ez ezentendőben ismét meg-újúl a' báborúság; mert Bakhides Jónathás-

nathásra üt; de ezzel tsak-hamar megbékéllik, és Júdeának nagyobb részét békefélegben hadgya. *ugyan ott.*

3900. Egy Bála nevé Sándor, Demeter ellen támad, és ez annak ellent akarván állani Jónathást fok ígéretekkel a' véle való fővetség tételre farkallya; de Jónathás inkább Sándornak kedvellette barátságát, ki Jónathásnak koronát, veres bársony öltözetet a' fő Papsággal együtt adott ajándékul. *Makb: 1. k. 10.*

3903. Demeter és Bála meg-ütköztek ez ezentendőben, és midőn a' második hadban erőssen hartzolna Demeter, Balától el-esik, és orfága azon Bála Sándorra marad; kihez Jónathás Ptolomaisba menvén igen barátságosan fogadtaték, és Júdeának Király helytartójává tétették. *ugyan ott.*

3906. Sóter nevé Demeternek fia ugyan Demeter, Syriában nyughatatlanodik, és háborúságot forral Baléus Sándor ellen: Coelesyriában fő Hadnagya tézi Apollóniust, ki Jónathásra kétfér reá ütven, kétfér meg-győzöttetett: és akkor Jónathás Joppét, Askalont, Azótuft megvette, a' Dágon templomát fel-égette: mely győzedelmessen vívelt hadakozásának meg-jutalmazásának okáért Sándortól arany lántzot vett. mely ajándéknak neme tsak a' Király rokonságából

ból valóknak éokott vala eddig adatni, de mostantól fogva a' vitézi erőffég czi-merévé-is válék. *ugyan ott.*

3907. Ptoloméus Filometor Sándornak, mint Vejének Demeter ellen való fege-delem adás éine alatt Syriát álnokúl el-foglallya: ezután tsak-hamar leányár-is Sándortól el-vézi és azt feleségül De-meternek adgya. Filometor eleibe mé-gyen Jónathas az Eleuther nevű folyó viznél igen nagy kézülettel, és amattól igen betsületeffen fogadtatik.

3908. Baléus Sándor meg-győzetik; meg-hal Filometor-is, kinek birodalmát fog-lallya Évérgetes ki Fiskonnak-is híva-tott, Sándor helyébe pedig a' II-dik Demeter ülven a' Syriai Királyság reája áll; ezt vezeték néven Nikánornak-is nevezték. *ugyan ott.*

3909. Jónathas Demeter fetétségére való né-pet küld, melly 1000. embert Antiok-hiában meg-ölvén a' Királyt az Antiok-hiai város lakosítól meg-menti. Azon-közben Antiokhus (: ki Filopatornak és Theosnak-is mondatott:) Bála Sándor-nak fia Trifon hadi fő hadnadgya vezér-sége alatt Demeter ellen támad, ezt ha-ladásra kénkeríti, és Antiokhiát meg-vévén Jonathással frígyet tsínál, és ez-t bátyyával együtt Palésstinának fejé-vé tézi. Ugyan ezen éztendőben Jona-nathas

thas a' Romaiakkal és Spartiatákkal a' fővetség kötött meg-újjitya. *Mak. I. k. II. és 12. rész:*

3910. Jónathas Jérušalemet erősíti. a' Zabudéus Szeretseneket, kik ragadomány-ból élnek vala többire, meg-győzi, és eddig Jónathasnak minekutanna min-denek kedve érént folytanak volna, most a' Tryfontól, ki Antiokhus orzá-gát keze alá keríteni mesterkedék vala, Jónatháshoz való nagy barátságos jó-a-karattyát éineffen mutatván Ptoloma-isnál, ezt tsalárdúl meg-fogta. *Makh. I. k. 12. rész:*

3911. A' meg-fogadtatott Jónathas helyett, Simon az ő öttse Vezérévé, és fő Pap-jává nemzetének tétetik: és Jónathas fiaival egygyütt a' hitetlen Tryfontól meg-ölettetik. *Makhab: I. k. 13.*

3912. Simon ez eft: Gaza városát, melly Jónathas halálát értvén, el-pártolt vala, meg-vezi. *ugyan ott.*

3913. Tryfon a' meg-öletett Antiokhus or-zágára üt, kihez képest Simon melőlle el-áll, és követeket ajándékokkal Demeterhez küldvén, ezet törvény érént-való Fejedelemnek isméri: Demeter azon közben vakmerőül Fraátesre, a' Parthusok Királyára ütvén, azokról meg-fogattatik.

3914. Cleópatra Demeternek felesége értvén férjé-

férjének rabságát, és a' min leg-inkább meg-bűfűlt vala, hogy egy Rhodogunna nevű asszonyhoz vonzana, Demeternek ötszét Antiokhus Sidérest az országba hívja, a' birodalmat és magát nékie ajánlván.

3915. Simon a' Romaiakkal a' frigyet meg-újéttya: Antiokhus pedig a' magáétól el-hagyattartott Tryfont üldözi. *Makh. 1. k. 15. rész.*

3916. Meg-futamtatván és azután meg-is ölvén Antiokhus Sidéres Tryfont, már birodalma alatt lévén az egész Syria küldi a' Zsidókra Cendebeus hadi fő vezérét igen nagy haddal; de erre János, Simonnak fia reá ütvén, győzedelmet véven ő rajta. *Makh. 1. k. 16. r.*

3919. Simont Ptoloméus meg-győzi, és attya helyett a' fő Papi méltóságot vééi János. Ezen ektendőben Antiokhus Sidéres hat rendbéli táborral Jérusálemet meg-fállja; de ezzel János tiétes okkal 's móddal meg-eggyez.

3924. Antiokhus Sidéres a' Parthusok orszá-gát hatalma alá veti.

3925. Azon Antiokhus mind a' Parthusok orszá-gát, 's mind életét el-veéti.

3926. A' János fő Pap, ki időjártára Hyrkánusnak-is nevezetett az Iduméusokat bottya alá hajtya, és a' Romaiakkal meg-újéttya a' frigyet.

3945. Azon János Hyrkánus Samariát, melyet erővel meg-vett vala földig el-ronttya.

3950. Meg-holt ez ektend: ez a' Hyrkánus fő Papi Fejedelem, és Próféta-jok a' Zsidóknak, és fiainak leg-idősebbike Aristobulus ül fékibe, de ez-is azon ektendőben meg-hal.

3951. Aristobulus bátyja helyett tétetik Alexander Jannéus.

3955. Alexander Jannéus Ptolomais városát ostromollya, azután Zoilusra és a' Gaza lakosira fegyverét fordéttya.

3956. Ez a' Jannéus Sándor Lathurustól meg-győzetik, a' Zsidókból 50. ezer embert fegyver és rabság által el-veétvén.

3957. Jannéus ismét erejét meg-újítván Caelesyriába mégyen, és jobban forgattya dolgait, nevezetesebb várasait annak a' tartománynak meg-véven.

3958. Gázát Jannéus meg-vééi, és Jérusálemben vízeá térvén a' pártos Zsidókkal keményen bánik.

3960. Hallatlan kegyetlenfége miatt, melyet sokakon el-követett a' Jannéus Sándor a' magacínál meg-úraltatott. ki hogy az othon való támadást kerülné a' Moabiták és Galaaditák ellen vízi fegyverét.

3966. Jannéus ellen fel-támadnak a' Zsidók, és Eucérus Demetert ki híván első ütközettel meg-verik hadát.

3967. A' Zsidók el-hágyattatván Demeter-től egyedül magok erejekkel visélnék hadat Jannéus ellen, kiken ez könnyen győzedelmeskedvén el-éllenednek, és koozzulók 800. kerekre fel-függeztett.
3970. Jannéus a' Zsidó ország határi éleyei-ben ellene berzenkedő ellenlégek ellen hadat mozdított.
3972. Jannéus érentsésén végét éakasztván annyi hadakozásinak hazájába vissz-érvén a' Zsidóktól olly éivvel fogadtatott, hogy a' Zsidóknak ellene való mindennémü nehézségek el-törültetteknek lenni ítéltethetnének.
3976. Az említett Jannéus Sándor meghal; a' fő Papsága Hyrkánusnak első éülöt-tének, orzága birodalma pedig Aristobulusnak második fiának bírt.
3988. Alexandra Jannéusnak felesége meghal: ez olly okos, ézes, és a' birodalom igazgatására termett azzéony vólt, hogy ennek tanásából a' Zsidó birodalomnak minden dolgai folyának Jannéus halála után, 's né úgy azoknak magok for-gatásából, kik a' tífet visélték.
3990. Az említett Hyrkánus fő Pap kö-zött (: ki II. Hyrkánus vólt :) és Aristobulus Király között egymás ellen való hada-kozás támad.
3991. Hyrkánus és Aristobulus közt való új-vonásnak alkalmatosságával a' Római-ak Pom-

- ak Pompéjusnak fő hadi Vezérleége alatt Jérusalemet kezekhez kerítik, és az e-géé Judéát magoknak adózóvá tézik; magát-is Aristobulus két fiaival, és u-gyan annyi lányival Rómába vízik fogva.
3999. Aristobulus a' Római fogságból el-éa-lad, és Júdéát új zürzavarba keveri.
4005. Aristobulus azoktól, kik Pompéjus fa-zeka mellé éitottak, méreggel ki-vé-gesztetik.
4008. Midőn Antipater annyiban vólna Jú-déába Hyrkánusnak hozzá való kegye-ségéből, hogy majd mindent tehetne, azt-is véghez vitte, hogy az ő fiainak egyike, úgymint Fásaél Jérusalemnek és a' körül lévő tartománynak, kisseb-bike pedig, tudnillik Heródes Galiléá-nak elől-járójává tétetnék.
4011. Antipater, Heródesnek atya meghal.
4012. Heródes magának feleségül el-jegyzi Mariamnét Jannéus Sándor fiának, A-ristobulusnak vagy Hyrkánusnak leá-nyát, és ez úttal magának a' Júda Ki-rályságára öfvenyt nyit.
4013. Heródes a' Római hadaknak fő hadnad-gyától Antaltól Zsidóknak Királyává tétetik.
4014. Páchorus a' Parthusok Orodés nevű Királya fia Judéába útvén Hyrkánus fő Papot foglyává tézi. Fásaél-is meg-fogja,

fogja, (: ez fogságban magának fejét a' köhöz vervén özve rontya :) és Hyrkánusnak unokáját Királyá és fő Pappá teszi. Heródes Király azonban Rómába halad, és azoktól a' Zsidók Királyának mondatik, és abban meg-erősítenik.

4023. Júdéa ez időben rettenetes föld-indúlásokkal nyughatatlankodik, és hanyátatik.

4024. Ezen a' néven II-dik Hyrkánus már 80-éftendő öreg ember mintha a' Királyságra hamis úton vágyódott volna, Heródestől meg-öletik.

4028. Heródes Júdeában sokakat ölet-meg.

4035. Heródes a' Jérusalemi templomot nagy költséggel fel-építi.

4036. Heródes a' fiait Sándort és Aristobúlust, kiket Éüle vala nékie felesége Mariamne Rómába küldi a' Császárhoz, ki nek udvara és háza ez időben a' tudományak és jó erköltsnek mintegy iskolája vala.

4042. A' Bóldogságos Szűz, a' JESUS Krisztusnak jövendő anyja, három éftendőskorában lévén ez éftendőben Jérusalembé be-mutattatik Istennek a' templomba. Heródes fiait Rómából víőőa hozattya.

4043. Fiait meg-házassította Heródes, Sándornak Gláfiyát a' Kappadociai Arkhélaus leányát adván, Aristobúlusnak pedig Bereniczer Salomének leányát. ki idő-

idő-jártára a' Heródes hazában leendő sok zúrzavarnak, és háborodásoknak okot adott.

4044. Heródesnek háza otthon való indulásokkal és támadásokkal kezd forrani Heródes fiai kerefvén az annyoknak Mariamnének e' világból ki-végzőit, kik közül maga Heródes láttatott egyikének lenni.

4046. Augustus Császár ez éftendőben a' Heródes és ennek fiai között való háborúkat, magát közbe vetvén, le-tillapította őket meg-békéltetvén.

4047. Meg-újjúlnak a' Heródes és az ő fiai atya ellen való gyűlölkedések, és napról napra nevekednek.

4049. Még-is öregbedik a' Heródes házában gerjedett víőőalkodás, és annyira harapodik, hogy Sándor és Aristobúlus mint ha attyának halálára igyekeztek volna, fogságban esnek.

4050. Heródes két fiat meg-szententziáztatván, meg-öleti.

4051. Antipater Heródesnek másik feleségétől Éületett fia atya ellen támad.

4052. Mérget készít attyának Antipater, de ennek gonóksága attyának fülébe esik. Azon éftendőre jegyeztetik-fel ke-restelő Jánosnak Éületése; és ugyan azonba írván a' Bóldogságos Szűz MARIÁ-
A-IS. Jósefnek el-jegyeztetik.

4053. Antipater atyától Herodestől megfogattatik. Ezen ezentöndőnek végefele születik a' J E S U S Christus igaz Isten és ember a' észleltelen Szűz M A R I A -tól, és maga ézent születésével az ő testámentomi példázatoknak véget vét: *benne vagyon váltságunk az ő vére által, bűneinknek bocsánattya az ő kegyelmeségének gazdagsága kerint. Efész. 1. 7. Kinek tisztelet és dicsőség örökkön örökké. Rom. 16. 7. 27.*

II-dik 5.

P Á T R I Á R K Á K.

Az ő Testámentomban lévő nevezetesbb

Személyek, Patriárkák.

Víz-özön előtt.

Ádám nemzé Setheth, élt 930. ezentendéig.

Teremtésről 5. Réznek 5-dik 7-ben.

Seth nemzé Énoft, élt 912. ezent. ugyan ott 8. 7.

Énos nemzé Kainánt, élt 905. ezent. u. ott 11. 7.

Kainán nemzé Malaleelt, élt 910. ezent. u. o. 14. 7.

Malaleel nemzé J Jaredet, élt 895. ezent. u. o. 17. 7.

Jared nemzé Henokhor, élt 962. ezent. u. o. 20. 7.

Hénokh nemzé Matufalemet, elragagadtartott 365. ezent. ugyan ott 23. 7-ben.

Mathusaleem nemzé Lamekhet, élt 969. ezent. ugyan ott 27. 7-ben.

Lamekh nemzé Noét, élt 777. ezent. u. o. 31. 7.

Noé nemzé Semet, élt 950. ezent. Ter. 9. r. 29. 7.

Víz-özön után Ábrahám előtt.

Sem

Sem nemzé Arfaxádot. élt 600. ezent. *Teremt.*

11. Réznek 10. 7-ben.

Arfaxád nemzé Sálét. élt 338. ezent. u. o. 12. 7.

Sálé nemzé Hebert, élt 433. ezent. u. o. 14. 7.

Heber nemzé Faleget, élt 464. ezent. 16. 7.

Faleg nemzé Reut, élt 239. ezent. 18. 7.

Reu nemzé Sárugot, élt 239. ezent. 20. 7.

Sárug nemzé Nákhort, élt 230. ezent. 22. 7.

Nákhor nemzé Tharét, élt 148. ezent. 24. 7.

Thare nemzé Ábrámot, élt 205. ezent. 32. 7.

Ábrahám után.

Ábrám nemzé Isákot, élt 175. ezent. *Teremt.*

25. Réznek 7. 7-ben.

Isák nemzé Jákobot, élt 180. ezent. *Teremtés.*

35. Réznek 28. 7-ben.

Jákob nemzé Judást, élt 147. ezent. *Teremtés.*

47. Réznek 28. 7-ben.

Júdas nemzé Fárest. *Teremt.* 38. Rézben.

Fáres nemzé Esront. *Ruth.* 4. Réz. 19. 7.

Esron nemzé Aramot. *u. ott.* és *I. Kroni.* 2. R.

Áram nemzé Aminadábot, *u. ott* és *E. Mat.* 1. R.

Aminadáb nemzé Naáfont, ki az Egyiptom-

ból való ki-jövéskor a' Júda nemzetsé-

gének Fejedelme vala, és az ő idejében

kezdettk a' Bírák a' néper igazgatni.

A' betven tolmások, a' Terét. írt könyv-

nek 11. Rézében, és ézent Lukás könyvének

3-dik Rézében a' Kristus nemzetségét le-ír-

ván, Arfaxádtól Kainánt, és Kainántól Sálét

írja. de mivel-hogy, a' közönséges Bibliában

sem a' Teremtésről írt könyvnek 11-dik Ré-

S

zében

Ében, *sem a' Királyok Kronikája I. könyvének I. Rézében, a' Sem nemzetségi közzé nem irattatik Kainán, amakkodért, itt-is a' Pátriárkák Émából ki-bagyattatik.*

III-dik §.

AZ IZRAELITÁK BIRÁI.

Moyseš Lévi nemzetségéből igazgatta a' népet 40. ézt. *Moyseš 5. könyv. 29. Réz.*

Josue Efraim nemzetség. igazgatta, 18. ézt.

I. Szolgálattyok a' Zsidóknak, a' Mesopotamiaiaknál.

Othoniel Júda nemzetség. igazgatta 40. ézt. *Bírák könyvének 3. R. 11. §-ben.*

II. Szolgálattyok a' Moabitáknál.

Aod Benjamin nemzet. igazgatta 80. ézt. *ugyan ott 30. §-ben.*

III. Szolgálattyok a' Kananéusoknál.

Samgár, ki 600. Filistéusokat ölt-meg egy éántó-vassal, *ugyan ott 31. §-ben.*

Debbora Efraim nemzet: 40. ézt. *Bírák könyv. 5. Rézének 32. §-ben.*

IV. Szolgálattyok a' Madianitáknál.

Gedeon akár Jerobaál Manasse nemzetségből, igazgatta 40. ézt. *Bírák könyvének 8. Réz. 28. §-ben.*

Abimélek Gedeon fattya hetven atyafiát meg-ölvén, igazg. 3. ézt. *Bírák. 9. 33. §.*

Thola Isákhár nemzet. igazg. 23. ézt. *Bírák. 10. R. 2. §-ben.*

V. Szol-

V. Szolgálattyok az Ammonitáknál.

Jair Manasse nemzet. igazgatta 22. ézt. *Bírák 10. R. 3. §-ben.*

Jeste Manasse nemzet. ig. 6. ézt. *Bir. 12. §. 7.*

Abesán Júda nemz. ig. 7. ézt. *Bírák. 12. §. 9.*

Ajalon Zabulon nemzet. igaz. 10. ézt. *Bírák. 12. R. 11. §-ben.*

VI. Szolgálattyok a' Filistéusoknál.

Abdon Efraim nemzet. igazgatta. 8. éztend.

Bírák könyv. 12. R. 14. §-ben.

Sámson Dán nemzet. igazgatta 20. ézt. *Bírák könyv. 16. R. 31. §-ben.*

Heli Lévi nemzet. igazgatta 40. ézt. I. *Királyok könyv. 4. R. 18. §-ben.*

Samuel Lévi nemzet: ki meg-öregedvén, a' fiait Jóélt, és Abiást tette Bírákká; de az Izraéliták az ő fősvénységekért, és igazságtalanságokért megvetették őket, és Királyt kívántak magoknak. I. *Király. könyv. 8. Rézében.*

IV-dik §.

AZ IZRAELITÁK KIRÁLYI.

SAul, Benjamin nemzet. uralkodott 40. ézt. *Apostolok tselek. 13. Rézében.*

Isbofeth egy rézében a' birodalomnak, az Attya után uralkodott, kinek sem jószágát, sem gonofságát fel nem jegyzi az Írás. *Királyok 2. Könyv. 2. Rézében.*

DAVID, Juda nemzet. uralkodott 40. ézt.

Hebronban 7. ézt. és 6. hónapig. Jéru.

sálemben 33. ézt. *Királyok 2. k. 5. §. 5.*

SALOMon, Dávid fia, uralkodott 40. éften.
Királyok 3. könyv. 11. R. 42. §-ben.

Ez meg-halván, a' fiától Roboámtól az ő
 kegyetlen, és kemény feleletierért, el-pártolt
 tőle tíz nemzetség, tsak kettő maradván vé-
 le, tudnillik, Júda és Beniamin nemzetsége.
*Királyok 3. könyv. 12. R. és Krónik. 2. könyv.
 10. Rézében.*

V-dik §.

JÚDA KIRÁLI.

1. ROBOám, Uralkodott 17. éft. Jeroboám az
 Izraéliták Királya idejében. *Kirá. 3. k.
 12. Réz. Krónik. 2. k. 12. Rézében.*
2. Abias, Uralkodott 3. éft. Jeroboam idejé-
 ben. *Király. 3. k. 15. R. Krón. 2. k. 13. R.*
3. ASa, Uralkodott 41. éft. Jeroboám ide-
 jétől fogva Acháb idejéig. *Király. 3. k.
 15. R. Krónik. 2. könyv. 14. Réz.*
4. JOSAPHAT, Uralkodott 25. éft. Acháb,
 Ochoziás és Jórám idejében. *Király. 3.
 könyv. 22. Réz. Krónik. 2. könyv. 17. R.*
5. Jórám, Uralkodott 8. éft. Jórám idejé-
 ben az Izraél Kir. *Király. 4. k. 8. Réz.
 Krónikák 2. könyvének 21. Rézében.*
6. Ochoziás, Uralkodott 1. éft. Jórám és
 Jehu idejében. *Kir. 4. k. 9. R. Krónik.
 2. könyv. 22. Rézében.*
7. JOás, Uralkodott 40. éft. Jehu, Joacház,
 és Joás idejében. *Király. 4. k. 11. Réz.
 Krónik. 2. k. 23. Rézében.*
8. AMAsiás, Uralkodott 29. éften. Joás és
 II. Je-

- II. Jeroboám idejében. *Király. 4. könyv.
 14. R. Krónik. 2. könyv. 25. Réz.*
9. AZARIás, akár Oziás Uralkodott 52. éft.
 Jeroboámtól fogva Facejáig. *Király. 4. k.
 15. Réz. Krónik. 2. k. 26. Réz.*
10. JOATHaM, Uralkodott 16. éft. Faceé
 idejében. *Király. 4. könyv. 15. Rézéb.
 Krónik. 2. könyv. 27. Rézében.*
11. Acház, Uralkodott 16. éft. Faceé, és Osee
 idejében. *Király. 4. könyv. 16. Rézébé.
 Krónik. 2. könyv. 28. Rézében.*
12. EZEKlAs, uralkodott 29. éft. Osee a2
 Izraéliták utolsó Királya idejében. *Kir.
 4. k. 18. Réz. Krónik. 2. k. 29. Réz.*
13. ManasÉS, Uralkodott 55. éft. *Kir. 4. k.
 21. R. Krónik. 2. k. 33. Réz.*
14. Amon, Uralkodott 2. éft. *Király. 4. kön.
 21. Réz. Krónik. 2. k. 33. Réz.*
15. JOSIAS, Uralkodott 31. éft. *Kir. 4. k.
 22. Réz. Krónik. 2. k. 34. Réz.*
16. Joacház, Uralkodott 3. hólnapig. *Király.
 4. k. 23. Réz. Krónik. 2. k. 36. Réz.*
17. Eliakim akár Joakim 11. éft. uralko-
 dott. *Király. 4. k. 24. Réz.*
18. Joachin Uralkodott 3. hólnapig. *Király.
 4. k. 24. Réz. Krónik. 2. k. 36. Réz.*
19. Sedeciás 11. éft. uralkodott. *Király. 4.
 k. 25. Réz. Krónik. 2. k. 36. Réz. Ki a'
 Babyloniai fogságba vitettetvén, vége
 éakad a' Júda birodalmának.*

VI-dik §.

IZRAEL KIRÁLYI.

1. Jeroboám 12. ézt. uralkodott. *Király.* 3. k. 12. Réz.
2. Nadab, 2. ézt. ural. *Kir.* 3. k. 15. Rézéb. Ása idejében.
3. Baasá, 14. ézt. ural. *Kir.* 3. k. 15. R. Ása id.
4. Ela, 2. ézt. ural. *Kir.* 3. k. 16. R. Ása id.
5. Zambri 7. nap. ural. *Kir.* 3. k. 16. R. Ása id.
6. Amri, 12. ézt. ural. *Kir.* 3. k. 16. R. Ása id.
7. Acháb, 22. ézt. ural. *Kir.* 3. k. 16. R. Josafat idejében.
8. Ochozias 2. ézt. ural. *Kir.* 3. k. 22. R. Josa. id.
9. Joram, 12. ézt. ural. *Kir.* 4. k. 1. R. Josa. id.
10. Jehu, 28. ézt. ural. *Kir.* 4. k. 9. R. Ochozias és Joás idejében.
11. Joacház, 17. ézt. ural. *Kir.* 4. k. 13. Réz. Joás idejében.
12. Joás, 16. ézt. ural. *Kir.* 4. k. 13. R. Joás és Amasia idejében.
13. Jeroboam, 41. ézt. *Kir.* 4. k. 13. R. Joas és Amasia idejében.
14. Zakhariás 6. hólnapig ural. *Kir.* 4. k. 14. R. Amazias idejében.
15. Sellum, 1. hólnapig ural. *Kir.* 4. k. 15. R. Ozias idejében.
16. Manahen, 10. ézt. ural. *Kir.* 4. k. 15. R. Ozias idejében.
17. Facéja, 2. ézt. ural. *Kir.* 4. k. 15. R. Ozias idejében.
18. Faceé, 20. ézt. ural. *Kir.* 4. k. 15. R. Ozias idejében.

19. O-

19. Ofée, 9. ézt. ural. *Kir.* 4. k. 17. R. Ákház, és Ezekhia idejében, ki az Assyriusoktól meg-fogattatván vége éakad az Izraéliták birodalmának.

VII-dik §.

IZRAEL PROFÉTÁI.

Noha a' Szent Írásban éamossan találtnak, kik a' Szent Léleknek fugallásítól vífel-tetvén, a' következendő dolgokat meg-jö-vendölték, és azért Proféta nevet-is vífeltek, úgy-mint: Énokh, Ábrahám, Isák, Jákób, Józef, Moyses, Ááron, Józue, Debhora, Samuel, Gad, Nakhán, Dávid, Salomon, Ahías Silonites, Azariás, Hanáni, Addo, Semeias, Jehu, Eliás, Elifeus, és Olda, &c. de mivel-hogy ezeknek írási kézhez nem akadtak, éent Dávid Zsoltárin, és Salomon énekin kívül, a' Proféták rendiből ki-hagyattarnak, hanem tsak azok jegyeztetnek-fel, kiknek írási most-is fen lévén, közünknel forognak. azok pedig mindenesztől 16. vannak, kiknek négye Nagy Profétáknak, tizenketteje, Kis Profétáknak neveztetnek.

VIII-dik §.

NAGY PROFÉTÁK.

1. Isaiás, Ozias, Joakhan, Akhaz, és Ezekhiás, Királyok idejében jövendölt. *Isaiásnak* 1. Rézének 1. v-ben.
2. Jeremiás, Josiás Királynak, és utánna valóknak idejében a' Babyloniai fogságig.

S 4

3. E-

3. Ezekhiel a' Babyloniai fogságban, 's annak ötödik éftendejében.
4. Daniel, a' Babyloniai fogságban Nabuchodonozortól fogva Cyrulig. Baruk jövendölésit némellyek a' Kis Proféták közzé éámlállyák, némellyek Jérémiáshoz adgyák.

IX-dik §.

KIS PROFÉTÁK.

1. Ofeás, Isaiás Proféta idejében, ugyan azon Királyok idejében jövendölt.
2. Joël ugyan a' tájban.
3. Amós, Ofiás, Júda Királlya, és második Jeroboám Izraél Királlya idejében.
4. Abdiás, Édom ellen, ugyan azok idejéb.
5. Jonás a' Ninivitákat penitentiára hozta.
6. Mikhéas Joakhan, Akház, és Ezekhiás Királyok idejében. *Mikheásnak. 1. §. 1.*
7. Nahum Ezekhiás Júda Királlya idejében a' Niniviták ellen.
8. Habakuk a' Káldéusok birodalma előtt, a' mint az 1. Rézben ki-teték.
9. Sofonias Josiás idejében könyvének 1. §. 1.
10. Aggeus Zorobabel idejében a' fogság után.
11. Zakhariás Darius Király birodalmának 2-dik éftendejében. *Könyvén. 1. §. 1.*
12. Malakhiás a' nemzeteknek Királyáról, és a' Zsidóknak meg-vetéléről.

Ezek a' Proféták az Isten népe közt Theologusok, és Prédikátorok voltak, kik után követ-

következtek az Affidéusok, és Estenusok, ezek után pedig a' Proféták Profétája KRISTUS JESUS, kinek légyen ditsóség mostantól fogva mind örökké. amen.

X-dik §.

A' Réfekre oztatott Sz. Irás Könyveinek egyben foglaltatott rövid

SUMMAJA.

I-Eör. MOYSES I. KÖNYVEBEN,

Mindenféle teremtettt állatoknak kezdete, Ádámnak és maradákinak vétkei, azoknak büntetési, vízőzön, Noë Bárája, Babyloniai torony, a' nyelveknek öze-veztése, a' népeknek el-öflása; Noénak, Ábrahámnak, Isáknak, Jákóbnak és Jóséfnak tselekediti. Az Isten népének el-választása, és Egyiptomba költözése le-írattnak. mind ezek pedig lettek 2399. éftendők forgásában, mert annyi éftendők folytak világ teremtetésétől fogva Jóséf haláláig.

II-Eör. MOYSES II. KÖNYVEBEN,

Az Izraélitáknak fogságát, fanyargatását Egyiptomban, és ki-jöveleteket elé-hozza. melly dolgok löttek 145. éftendők forgásáb, Jóséf halálától fogva, az Egyiptomból való ki-jövetelnek 2-dik éftendejéig. elé-bezélli azért *Elsőfor* Jákób fiainak halálokat, és az Izraélitáknak fanyargatásokat. *Másodfor*: Moyses éületését, tselekeditit, és Faraónak tíz tsapását. *Harmadfor*: Az Izraélitáknak Egyip-

3098

S 5

tomból

tomból ki-jövéseket, a' veres tengeren által-
menéseket, és az Egyiptombélieknek a' ten-
gerben süllyedéseket. *Negyedke*: A' man-
nának menyből adását, a' vizeknek források-
kat, és az Amaleczitáknak meg-veréseket.
Örödför: A' Sina hegyén a' Törvénynek
adását. *Hatodfor*: Az arany borjúnak imá-
dását, a' törvény tábláinak öfve-törését, és
a' bálványozóknak meg-ölését. *Hetedke*:
Az Isten fekrenyének, sátorának, oltárának,
és Áron fő Papnak papi öltözetinek módgyát.

III-ÉOR. MOYSES III. KÖNYVE.

A' nyöltzadik rézig külömbkülömb-féle
áldozatoknak nevei. attól fogva, a' húzon-
harmadik rézig, Áronnak papi öltözeti, Pa-
poknak és Lévitáknak fel-entelési, tiétei,
fogalattyaknak rendei. Ezután végig az ál-
dozatoknak ünnepi, és idei, a' hol a' fogadá-
sokról's azoknak el-változtatásokról-is emle-
kezet vagyon. mind ezek pedig az első hól-
napban (: melly *Nizánnak* neveztetik) vitet-
tek véghez, a' Sina hegye alatt. *Első oka*,
hogy Isten, ő ént Fellege, illy külömb-kü-
lömb-féle áldozatokat rendelt, ez: hogy nem
csak belső, hanem külsőképpen-is, kívánta
attól a' néptől tiételeztét. *Második oka*:
hogy ezekkel a' példákkal, a' mi edes Idve-
zitönneknek, mind a' kereft oltarán lett véres
áldozattyának, 's mind a' vérnélkül valónak,
a' ént Műében, nagy méltóságát, és ént-
tségét meg-mutassa. Így áll ént Ágofton,
ént

ént Leo, Eusebius, és a' több régi Atyák;
's újjonnan pedig a' Tridentumi ént gyü-
lekezet. *Harmadik oka*: hogy illy külömb-
külömb-féle áldozatokkal, a' hivalkodástól,
és bálványozástól (: mellyre igen hajlandók
valának) el-vonna az Isten. Szent Kelemen,
Tertullianus, ént Jeronimus, Arany Éa-
jú ént János, és többek.

IV-ÉOR. MOYSES IV. KÖNYVE.

A' nép, és a' tizenkét nemzetségek Éam-
ba vétetnek. Fürjek adatnak a' népnek. Bá-
lám, átok helyében, áldást mond az Izraeli-
táakra; a' puétában való lakás; kimek küldet-
nek a' Kanán földére; zúgolódik a' nép Mó-
sesre. Köre, Dátán, és Abíron a' földtől el-
nyelettetnek. Áron vezéje meg-virágzik.
víz adatik a' köéiklából. Éabad városok: ezek
mintegy 39-éftend: lertek Móyses haláláig.

V-ÉOR. MOYSES V. KÖNYVE.

A' négy első könyvet rövid summában
itt elé hozza, és meg-magyarazza; minck-
előtte a' Jordán vizén által mennének az ígé-
ret földére.

VI-ÉOR. JOSUE KÖNYVE.

Josué maga írta e' Könyvet, ha egynéhány
verieket ki-véztünk belőle, kiket Eleázár fő
Papnak tulajdonítanak némellyek, mások pe-
dig Efdrásnak. E' könyv magában foglalíya
az Izraélitáknak a' Jordán vizén által költö-
zéseket, az ellenfének meg-rontásokat,
oréagoknak, és várafaiknak meg-vételeket,
S 6 a' nép-

a' népnek az ígérét földére bé-meneteleket , és annak el-őztását. 17-ézt: folytak ez alatt.

VII-ÉER. BIRAK KÖNYVE.

Jósué halála után nem lévén egy bizonyos Fejedelme a' népnek, a' 12. nemzetségekből válaftatott Fejedelmek, és Bírak igazgattyák a' néper, kiknek igazgatási, 's győzedelmi le-irattatnak.

VIII-ÉER. RUTH KÖNYVE.

Ezt a' Könyvet írta Samuel Proféta, kiből elé hoztatatik Ruthnak az úttya, a' napával Noémivel Moáb földére, a' drágaság miatt; onnét ísmét viűűa-térése, Boozhoz menése feleségül, és Obednek, Dávid nagy attyának születése.

IX-ÉER. KIRÁLYOK, avagy SAMUEL I. KÖNYVE. Héli fő Pap, és Samuel igazgatásában törént dolgok, Saulnak Királyságra válaftása, fel-kenése, uralkodása, tselekedeti és halála. Dávidnak sok jeles tselekedeti. Samuel Saulal együtt 40-éztendeig bírta a' birodalmat.

X-ÉER. KIRÁLYOK II. KÖNYVE.

Dávidnak Királysága, jó és gonoz tselekedeti, uralkodása, és győzedelmi 41-éztendők forgásában, mellyben uralkodott.

XI-ÉER. KIRÁLYOK III. KÖNYVE.

Dávidnak halála, Salamonnak és más négy Júda Királyinak (: úgymint; Roboámnak, Abiásnak, Ásának, és Jofafatnak :) Királysági jó és gonoz tselekedeti, hadakozási, és győzedelmi. Ísmét Izraél hét Királyinak (: tudnia-

nia-illik:) Jeroboámnak, Nádábnak, Básának, Elának, Zambrinek, Amrinek, és Akhábnak:) dolgait hozza elé. láfd fellyebb ezek birodalmának éztendeiket, a' honnan ki-hozhatod hány éztendők alatt lettek ezek.

XII-ÉER. KIRÁLYOK IV. KÖNYVE.

A' Júda és Izraél országának vége-űakadása, a' Királyok vétkeikért. A' népnek fogságba vitelek, Jérusalemnek, és a' templomnak el-űűtűlása. ebben pedig a' könyvben Júda Királyi 15-ten Éámlálatnak elé, úgymint: Jórám, Ochoziás, Joás, Amaziás, Azariás, Joakhám, Akhás, Ezekhiás, Manaffes, Amon, Jósiás, Joakház, Eliakhim, Joakhin, és Sedeciás. Izraél Királyi pedig 12-ten, tudillik: Okhoziás, Jorám, Jehu, Joakház, Joás, Jeroboám, Zakhariás, Sellum, Manahen, Phaceja, Phaceé, és Ofeas. Ezeknek-is éztendeiket láfd fellyebb, és végére mehetű, hány éztendők alatt lettek ezek. pag. 405--406.

XIII-ÉER. KRÓNIKAK I. KÖNYVE.

E' következendő két könyvben, nem tsak azok foglaltatnak sommában, a' mik a' Királyok könyveiben le-irattatnak, hanem még más dolgok-is fel-jegyeztetnek Esdrás által, de főképpen ebben az elsőben, az Izraélitáknak eredeti, 's Éaporodási, a' Babyloniai fogságból való ki-jövetelig, azután Dávid Királynak nemzetségét, Királyságra válaftását, uralkodását, és tselekedetét le-irja.

XIV-ÉER. KRÓNIKÁK II. KÖNYVE.

Salomonnak, Júdának, és Izraélnek más Királyinak birodalmi, és tselekedeti, &c.

XV-ÉER. ESDRAS I. KÖNYVE.

A' Babyloniai fogságnak 70-dik esztendeje után, Cyrus a' Persák Királya engedelme-ből, viéza-ternek a' Zsidók Jérusalembé, és a' várost a' templommal együtt építeni kez-dik, de az ellenfélegektől meg-akadályoztat-nak. Esdrás a' népet a' törvényre taníttya.

XVI-ÉER. ESDRAS II. KÖNYVE.

Ezt a' Könyvet Nehemiás fő Pap írta, ki-ben elé hozattatik, miképpen építették-meg a' Zsidók a' váraát, és templomot, nem gon-dolván az ellenfélegek agyarkodásával, és dü-hósságával. a' fogságból haza jutott nép meg-jobbíttya magát, és mind a' világi rendeker, 's mind az igaz isteni tiézetetet helybe állítja.

XVII-ÉER. TÓBIAS KÖNYVE.

Tobiásnak éorgalmatosága a' halottak el-temetésében, meg-vakúl a' fetske fiak gané-jától, tsüfoltatik mind feleségétől, 's mind másoktól, békeléses éenvedése. a' fiát, iffjú Tobiást Rágesbe Gábelhez viézi Rafaél Ar-changyal, ott meg-házafodik iffjú Tobiás, a' halat (: ki reá ment vala :) meg-fogja, és an-nak epéjével az apját meg-gyógyíttya. vén Tobiás a' fiát oktattya. a' hazafáságnak tiétes-lége.

XVIII-ÉER. JUDITH KÖNYVE.

Holofernes Bethuliát meg-éállván éoron-gattya.

VIX

32

gattya. Judith (: kinek jószág-tselekedeti le-írattnak :) ki-mégyen Bethuliából, és Holofernesnek rézégységében, fejét vézi, és bé-viézi a' városba, innen a' népnek öröme, Judithnak dóbserete. A' Bethuliabeliek Ho-lofernes táborát fel-verik. Írta e' könyvet Eliaóim fő Pap. Ezek alkalmaztathatnak *Oktató értelem* éerint, az igaz lélekhez, a' ki diadalmát vett az ördögön, világon és testén. így éóll *Rabanus*, és *Glossa*. *Hasonlatos érte-lemben*; a' Bóldogságos Szűzhöz, ki a' po-kolbéli kígyónak a' fejét megtörte. Ez *Cár-noti sent Fulbertus*, és *Canisius Péter* értelme.

XIX-ÉER. ESTHER KÖNYVE.

Ennek Authora Mardokhéus. Asverus Ki-rály Vasthit kevélységéért meg-vetvén, Es-ther lézen Királyné helyében. Ámán gonov-sága ki-tudódván, azon akasztófára akasztatik, mellyet kééitett vólt Mardokhéusnak, és Mardokhéus helyébe állíttatik, és a' Zsidók a' vezédelemtől meg-mentetnek. *Hasonló értelem*ben. Asveruson érteik Kristus, Esthe-ren a' Bóldogságos Szűz, és az Anyaéent-egyház. *Oktató értelem*ben. Mardokhéuson, az igaz lélek; Ámánon és Vasthin az ördög, világ és test. *Szent Feronymus*, *Canisius Pé-ter* és *Delrio Márton*.

XX-ÉER. JÓB KÖNYVE.

Jób (: az Isten reá ereévtén a' Sáránt :) minden marháitól, házától, 's gyermekitől meg-foéztatik. azután maga-is rút fekéllyel meg-

183-XXX

183770-183-XXX

meg-tsapatik. végtére meg-győzve az emberi gyarlóságtól, átkozza fogontatásának, éületésének, és nyomorúságának napjait; a' felesége reá támadván, éidalmazza. a' három baráti vigasztalására jöven, inkább meg-sebberik, mivel hogy őtet gonóznak, 's képméretónak mondgyák, és azért méltán bünteti őtet az Isten; ő pedig ártatlanságát állítja, meg-mutatván, hogy az Isten gyakorta látogatni az igazakat; az ő ártatlanságoknak ki-nyilatkoztatására: az Istennek gondviseletét, és a' holtaknak fel-támadását meg-mutattya. Azután meg-gyógyulván, sokkal több áldást veszi Istennek, hogy sem az előtt. *Oktató értelemben.* a' Jób barátin értetnek az Eretnekek, Jóban az Anyafentegyház és igaz lélek. *Hasonló értelemben.* Krisztusnak és minden igaznak énevedése. *Felgyebb való értelemben.* Krisztusnak és minden igaznak diadalma fel-támadásakor. *Szent Gregorius, Augustinus, Chrysostomus, és Polychronius.*

XXI-ÉR. ZSÓLTAROS KÖNYV.

A' Zsoltároknak külömbkülömbféle isteni dicséretnek vannak, az Istennek jóvóltáért, irgalmasságáért, igazságáért, sok jótéreményiért. Az embereknek külömb külömbféle gonofsági, 's azoknak büntetési; jóságos tselekedeti, és jutalmazási; igaz pánitentziatartás. Krisztusnak Istenfége, emberfége, énevedése, fel-támadása, menybe-menetele, és ítéletre el-övelete.

XXII-ÉR.

XXII-ÉR. PELDA-BESZEDÉK KÖNYVE.

A' kilentz első részben a' Bőltsefének dicsérete, és annak ajánlása, azután következnek a' Példa-bezédek, mellyek közzül némelyek jó erköltsre, mások házi gazdaságra; némelyek világi életre, mások isteni dolgokra oktatnak; némelyek ísmét vigasztalnak, mások intnek, úgy annyira, hogy mind a' terméketre, 's mind az Isten parantsoláttára nézve, meg-mutattya, minémű éolgalattal tarozunk Istennek. mint viseljük magunkat, felebarátunkhoz, mitsoda jóságos tselekedeteket gyakoroljunk, és mitsoda gonofságoktól távozzunk. egy főval, ebben a' könyvben (: a' mint ezébe vette éent Hieronymus :) a' kisdéket, és a' kik még a' jóban gyengék, taníttya a' jónak gyakorlására, és gonóznak el-távoztatására. A' Predikátor könyvben pedig azokat, kik már a' jóban meg-gyökereztek, és erősödtek; az Énekek énekében pedig, a' tökéletesseket, és a' jóban meg-állapottakat.

XXIII-ÉR. PREDIKÁTOR KÖNYVE.

Minekutánna Salomon a' világi hívságtól, és testi gyönyörűégektől meg-tsalattartott volna, a' világnak alkalmatlanságát, változását, mulandóságát és hívságát le-írja; hasonlóképben abban lévő teremtettt állatoknak, kiben némelyek az ő bődögságokat helyhezetik. Int azért mindeneket ezeknek megtűtálására, és az Istennek tisztetire.

XXIV.

XXIV-ÉRT. ÉNEKEK ÉNEKE KÖNYVE.

Kristusnak, az Anyaistentegyházzal, és igaz lélekkel meg-egyesülése, 's annak el-jegyzése. annakokaért le-irattatik Kristusnak az Anyaistentegyháznak, és igaz léleknek egymással való becéllgetése. kétféle keményt visel mindazonáltal itt Kristus. *Először*: úgymint Mester, és Tanító. *Másodszor*: mint Völegény. Hasonlóképpen az Anyaistentegyház, és igaz lélek-is két keményben felel, mint Tanítvány, és Jegyes.

XXV-ÉRT. BÖLTSESEG KÖNYVE.

Ezt noha némelyek, hol egynek, hol másnak tulajdonítják, mindazonáltal közönségesen Salomonnak tulajdonítottatik; a' mint ki-tetűzik a' 9-dik résznek, 7-dik verséből: *Te válastottál engem a' te népednek Királyává, és mondtad hogy én templomot építsek a' te szent helyeden.* Ez a' könyv *először* int a' böltsefégnek éregetetire. *Másodszor*: annak eredetét meg-magyarázza: végtére annak gyümölcstét és hasznát elé-hozza. Valamint pedig a' Pelda-bezédek könyvében mindeneket közönségesen tanított jó erkölcsre, és magok jó visélésekre, úgy itt főképpen a' Királyokat, és Tűtöket, magok jó visélésekre, tűtökben el-járáfokra, az igazságnak megtartására, a' bálványoknak meg-utálására. Éoll tovább Kristus el-jöveteléről, és kenvedéséről, ki az igaz Böltsefég.

XXVI-ÉRT. JESUS SIRAK FIA KÖNYVE.

A' Köllég engedelmes legyen előttök-járókhoz. oktatás mint visélie ember magát mind Istenéhez 's mind felebarátságához, a' Böltsefégnek tüteffége, a' Szenteknek ditsirete.

XXVII-ÉRT. ISAIAS PRÓFETA KÖNYVE.

E' könyvben, hol feddi a' Zsidókat gonoszságokért, és vezedelmeket meg-jövendöli, hol az ő ellenségeket; hol inti a' gonoszságnak el-hagyására, 's jónak követelésére; hol vigasztallya az Isten irgalmasságával; hol oktattya mint viséliek magokat. Azonban Kristusnak kületését, és kenvedését, a' pogányoknak meg-térését-is jövendöli.

XXVIII-ÉRT. JEREMIAS PRÓF. KÖNYVE.

A' Zsidókat dorgallya fok istentelensége-kért, és Istennek iteletivel rettentti. A' Zsidók fogsága; Jérusalem el-puérulása: és azon Jeremiás írálma. Noha mindazonáltal vigasztallya őket, hogy a' fogságból ki-abadíttatnak a' Kristus által, a' világ váltságát jövendöli, a' nemzeteknek meg-téréseket, és az új Testámentomnak boldogságát.

XXIX-ÉRT. BARUK KÖNYVE.

Jérusalembé vitettedir, és a' nép előtt olvastatik. a' népek meg-abadulását, és hazájába térését meg-jövendöli, és ellenségeknek vezedelmeket, mellyel vigasztallya őket, és oktattya mint viséliek magokat.

XXX-ÉOR. EZEKHIEL PR. KÖNYVE.

Ezekhielnek külömb-külob-féle látási a' Zsidók gonofságának meg-feddési, Jérusalemnek el-puérulása, és meg-építése. a' Messiás orzága, a' nemzeteknek meg-térése, az Anyazentegyháznak győzedelme, és ellenfé-ginek el-vehtése

XXXI-ÉOR. DANIEL PR. KÖNYVE.

Szöll a' világnak négy nagy birodalmáról, az idők változásáról. A' Krisztusnak hatalmáról, és örökké-való orzágaról, Sufanna hi-stóriájáról. Belnek, és sarkánynak elvevéséről.

XXXII-ÉOR. OSEAS PR. KÖNYVE.

Bálványozásáért és más vétkeiért feddi a' Zsidókat; a' meg-térőknek kegyelmet ígér, és a' nemzeteknek meg-térését jövendőli.

XXXIII-ÉOR. JOEL PR. KÖNYVE.

Dorgálly a' népet a' bűnben való meg-általkodásért, és hogy az ő földje hernyótól, tsere-bogártól, és fűskától meg-eméltetik, és Jérusalem el-puérítatik. az utolsó ítéletet meg-jövendőli, kin az igazak az örök életre vitetnek, a' gonofok az örök kárhozatra vetetnek.

XXXIV-ÉOR. AMÓS PR. KÖNYVE.

Feddi a' Zsidókat gonofságokért, az Izraélirának az Assyriai fogságot, Júdanak pedig a' Babyloniait meg-jövendőli, pénitentiata-rtásra inti, és végtére biztattyá, a' Messiásnak el-jövetelével, és általa való meg-éba-dítottással.

XXXV.

XXXV-ÉOR. ABDIAS PR. KÖNYVE.

Az Edomitáknak fok gonofságokért követ-kezendő vezedelmek és romlások.

XXXVI-ÉOR. JÓNAS PR. KÖNYVE.

Jónás az Isten parantsolatlya előtt éalad-ván a' élvékben a' tengerbe vetetik, a' Czet haltól el-nyelettetik, 's harmadnapra a' éa-razra vetterik. újonnan el-küldetvén a' Ni-nivitákat pénitentiára téríti, az Istenek hoz-zájok mutatott irgalmasságáért zúgolódik, de meg-fedditik.

XXXVII-ÉOR. MIKHÉAS PR. KÖNYVE.

A' Zsidóknak gonofságokért való feddése, és vezedelme, mind Fejedelmivel, és hamis Profétaival együtt. bátorítja mindazonál-tal a' fogságból való ki-éabadulással, és a' Krisztusnak el-jövetelével, kinek Bethlehem-ben léendő éületését meg-írja.

XXXVIII-ÉOR. NAHUM PR. KÖNYVE.

Az Istennek a' Ninivitákra következendő haragja, kik eleinten meg-térvén, ísmét go-nofságra hanyatlottak.

XXXIX-ÉOR. HABAKUK PR. KÖNYVE.

Habakuknak az Istennel való disputálása, tsu-dálkozván az Istenfélőknek ezen a' világon nyomorúságikon, és a' gonofoknak bődög állapattyokban. Jérusalemnek puérulását jö-vendőli, a' Cháldeusok által, és ugyan ísmét ezeknek-is vezedelmeket; a' Zsidóknak meg-éabadulásokat Cyrus által; és az egéz em-beri nemzetnek Krisztus által, kinek éületét, életét,

életét, énevedését, fel-támadását, és itéletre el-jövetét le-írja.

XL-ÉER. SOFONIAS PR: KÖNYVE.

Fenyegeti a' Zsidókat, az Isten haragjával gonoszságokért, inti a' pénitentiáira. végtére vigasztalja a' fogságból való ki-éabadúlással Cyrus által, és a' Krisztus el-jövele által, a' bűnöknek rabságából való ki-éabadúlással.

XLI-ÉER. AGGAEUS PR: KÖNYVE.

A' Zsidóknak a' fogságból vissza-jövele, és a' templomnak meg-építése jövendöltetik, és hogy nevezetese legyen, hogy sem Salamon idejében, mivel hogy maga fog abban Krisztus prédikálni, tsudakat tenni.

XLII-ÉER. ZAKHARIAS PR: KÖNYVE.

A' Zsidóknak a' rabságból meg-éabadulását, és az Istennek az ő ellenségekben bőkezű-állását meg-jelenti. Szóll négy *Monarchiá*-ról, és Krisztusnak alázatos el-jöveteléről, és énevedéséről.

XLIII-ÉER. MALAKIAS PR: KÖNYVE.

Feddi először a' Zsidókat haládatlanságokért. *Másodszor*: a' Papokat, hogy tiétekben jól el nem járnak. *Harmadszor*: Meg-mondgya hogy a' Zsidók áldozattya Meg-vettedik, és helyébe más állíttatik. *Negyed-és*: Dorgállyá a' Zsidókat, hogy el-tüzvén az igaz feleségeket, idegeneket vettek. *Ötöd-és*: Krisztusnak, és az ő Elöl-járójának Ke-reftelő Jánosnak jövetelét ígéri. *Hatodszor*: Mivel-hogy meg-nem adták az Istennek a' döz-

dézmát, és az első üülötteteket, azért el-véé az ő gabonájok. *Hetedszer*: Jövendőli az utótló ítéletet, és annak Elöl-járóját Illyésti ki a' Zsidókat meg-terítiti.

XLIV-ÉER. MAKHABEUSOK I. KÖNYVE.

A' Makhabeusoknak, a' Zsidókkal, és Persákkal való hadakozási, a' népnek az ellenfégektől meg-éabadíttása, mathathias Jonathás, és Simon által.

XLV-ÉER. MAKHABEUSOK II. KÖNYVE.

Az első könyvben lévő némelly dolgoknak elé-hozása. hét atyafiaknak annyokkal együtt állhatatossága a' kíznások között. a' népnek meg-éabadíttása Júdás Makhabeus által. XLVI-ÉER. SZ. MATE EVANG.

Itt Krisztusnak egész élete, tanítása, énevedése, halála, fel-támadása. De főképpen *Ember-sége és Nemzetsége* meg-irattatik.

XLVII-ÉER. SZ. MARK EVANGELIUMA.

Azon dolgokat írja-le, melyeket fent Máthé, tsak-hogy kiváltképpen való emlekezett téén Krisztusnak *Királyi* méltóságáról.

XLVIII-ÉER. SZ. LUKAS EVANG.

A' többivel azon értelemben vagon, hozzáadván mindazonáltal a' Krisztusnak *fő Pap-ságát*.

XLIX-ÉER. SZ. JANOS EVANG.

Noha más fok dolgokat-is ad, a' több Evangélisták irásához, de kiváltképpen, a' Krisztusnak Isteniségét mutatgya-meg.

L-ÉER. AZ APOSTOLI TSEL: KÖNYVE.

Krisztusnak ditsőséges menybe menetele, a' Sz.

Sz. Léleknek el-jövele. Az Apostoloknak tselekedeti, üldöztetési, és ézenvedési, más Ecclesiái zemélyekkel együtt; de főképpen éent Pálé. Az Ekllesiának éaporodása.

LI-ÉER. SZ. PALNAK A' ROM: ÍRT LEVELE.

Ezt a' levelet küldötte éent Pál, a' Cen-krisi *portus*ról, ki közel vagy on Corinthus-hoz, Phébe által, Krisztus Urunk halála után 26-ééndőben. Az első öt réében, mind a' Zsidóknak, 's mind a' Pogányoknak fel-fu-alkodását dorgálja; és hogy mind ezek a' természetnek törvényét, mind amazok a' Moysesét által-hágták, és azért a' bűnnek íga-ja alatt lévén, éükéges nekik az Idvezítő Krisztus Jépus, és hogy a' Krisztusban lévő hit, és malaét által, és nem a' Moyses törvényé-nek, avagy a' természetnek tselekedete által kell igazulnunk. A' harodik és hetedik réé-ben taníttya a' Kerefétyéneket, miképpen kel-lesék a' meg-igazulásban meg-maradniok, elébb menniek, a' gonoz kívánságok, és bű-nök ellen állaniok. A' 8. réében a' hitnek és meg-igazulásnak gyümölsit elé-hozza, a' 9, 10, és 11. Réében, a' Pogányoknak el-vá-laftását, a' Zsidóknak meg-vetését, azért hogy ezek nem hittek Krisztusban, amazok pedig hittek, le-írja. A' 12. réétől fogva vé-gig, a' jó erköltsre, és külömb-külömb-féle-jóságos-tselekedeteknek gyakorlására oktat-tya a' hívket.

LII.

LII-ÉER. A' KORINTHUSBELIEKHEZ ÍRT LE:

Ezt Efésumból küldötte, Krisztus Urunk ha-lálának 25-ééndőjében. a' Korinthusban tá-madott éakadást, és tévelygést tsillapíttya. a' bújaságot tilttya. a' ki a' mostoha annyával fertelmeskedett, az Ekllesiából kirekéfti. a' há-zafokat, mint visellyék magokat meg-tanít-tya. a' éüzességet, a' házasságnál kellemetesbnek mondgya, a' bálványoknak áldozta-tott dolgoknak ételét tilttya. Az Ur-vatsorá-ját meg-magyarázza. a' Sz. Léleknek aján-dékit le-írja. a' halottaknak fel-támadását ál-líttya, és a' Jérusalemben lévő éegényeknek alamisnálkodására inti.

LIII-ÉER. A' KORINTHUSBELIEKH: ÍRT II.

LEVEL. Ezt írta Nikápolyban, Krisztus Urunk ézenvedése után 26-ééndőben. A' meg-té-résre inti azokat, kik a' hamis Tanítóktól el-tsábítottak, és a' meg-té-roket vigasztalltya; azt a' gonozt, kit az első levelében, ki-tiltott volt az Ekllesiából, viéssa-fogadgya. a' paráz-náknak, és hiteleneknek társaságát tilttya. az alamisnát javalltya.

LIV-ÉER. A' GALATABELIEKHEZ ÍRT LEV:

Ezt is Nikápolyban írta, ugyan azon 26-ééndőben. valamint a' Romaiakhoz írt leve-lében, inti hogy a' Pogányok tévelygésit, és a' Zsidók *Ceremoniá*jokat ne kövessék, és mi által légyen a' meg-igazulás, úgy itt is.

LV-ÉER. AZ EFESUMBELIEKHEZ ÍRT LEV:

Rómában, a' tömlöztben lévén, írta, és Ty-chy-

T

chycos Diaconustól küldötte, Urunk halála után 27-éftendővel: először az igaz hitre, és örök életre való el-választásról szól. ditséri őket, hogy állhatatosak az igaz hitben. a' pogány Filozofusoknak álmokat fel-forgatya, és mindeneket tiéti éreént a' jóságos tetelekedetekre int.

LVI-ÉOR. A' PHILIPPEBELIEKHEZ ÍRT LEV: Ez-is a' Római tömlöztből küldötte, Epafroditus Püspöktől, ugyan azon 27-éftendőben, mellyben az Efcümbéliekhez. ditséri őket a' hitben való állhatatosságért, és hogy ez után-is állhatatosak legyenek, inti; és hogy a' Krisztus alázatosságát, éreterét, és engedelmeffégét kövessék serkengeti, egy-mást éreessék és békeségben legyenek, kéri.

LVII-ÉOR. A' KOLOSSADELIEKNEK ÍRT LEV: Ez-is a' Római tömlöztben költ levél, ugyan azon 27-éftendőben, Tychikus és Onesimus-tól küldetett. Az állhatatosokat ditséri, az el-tévelyedteket vissza-hozza, és hogy azután öjják magokat a' hamis Prófétaéktól inti.

LVIII-ÉOR. A' THESSALONIKABA ÍRT I. LEVÉL. Okrattya és erősíti őket a' hitben, a' holtaknak fel-támadását, a' Krisztusnak az ítéltre el-jövetelét meg-jelenti, és hogy arra magokat készítsék inti. küldötte ezt Korinthusból, Urunk halálának 20-éftendejében.

LIX-ÉOR. A' THESSALONIKAIÁKNAK ÍRT II. LEVÉL. Az ítéltre való tévelygélért feddi őket, és hogy az antikristus el-jön elébb, 's azután

azután lézen az ítélet, és fel-támadás. az antikristusnak mivóltát le-írja, jelt ad nékik, mellyből meg-ismérjék az ő leveleit, másoknak hamis leveleitől, kiket ő nevével írnak. Végtere a' békeséges-türésre, állhatatosságra, és munkára inti őket. Ezt-is Korinthusban írta Krisztus halála után 21-éftendejében.

LX-ÉOR. TIMOTHEUSHOZ ÍRT I. LEVÉL. Krisztus Urunk halála után 25-éftendővel írta Macedoniából. Oktatván Timotheust (: mivel-hogy ő-is Püspök volt :) le-írja a' Püspököknek, és más Ekklesiái zemélyeknek tiéteket, a' maga Apostoli tiétit-is elő-hozván. meg-jövendöli a' éakadásokat, mellyek léznek a' hamis tanítók által.

LXI-ÉOR. TIMOTHEUSNAK ÍRT II. LEVÉL. Életének utolsó éftendejében, Krisztus Urunk halálának 37-éftendejében, midőn másodszor tömlöztben volna Rómában. Ez-is majd eggyez az elsővel, mindazonáltal hozzá tézi maga állapattyát, a' válafrattakat, és meg-vettetteket, a' következendő eretnekeket, kiknek erköltsöket, és tévelygéseket le-írja.

LXII-ÉOR. TITUSHOZ ÍRT LEVÉL. Meg-tanította a' Papok rendelésére, jó példájú maga-viselésére, az eretnekek el-kerülésére. írta Nikápoly mellől, Urunk halála után 26-éftendejében.

LXIII-ÉOR. PHILEMONHOZ ÍRT LEVÉL. A' Római tömlöztből küldötte Onesimus által,

tal, Krisztus halála után 28-éftendővel. Ditséri öter (: ki Kolossában lakott :) a' hitért, és a' hívekhez való ézeretetért. Annakokáért Onesimust-is, ki Filemonnak ékött szolgája vala, és már ént Pál megterítette vala *commendállá*, és vízza-küldi, kérvén hogy engedgyen-meg neki, 's *gráciájába* fogadgya.

LXIV-*é*r. A' ZSIDÓKNAK írt Levél. A' Római fogságból küldötte 28-éftendéjében Krisztus halálának. A' négy Evangélisták írási ézerént, meg-mutattatik Krisztusnak igaz Istenfége, Királyi, és a' Melkhiúdek rendin való Papi méltósága; kit példáztak az ő Törvényben való áldozatok, és *Czeremóniák*; innét az ő Törvény fere tétetvén, az új, avagy Evangéliumi vétetik-bé helyében. Végtere, hogy Krisztus az Atya Istennél mi Szóéóllónk. Tovább vigáérttá azokat, kik a' Krisztusért józágoktól meg-főztattak.

LXV. Sz. JAKAB APOSTOL Levele. Szükségeselek a' jóságos-tselekedetek az idveffégre, mert valamint holt a' test a' lélek nélkül, úgy a' hit azok nélkül. Szent Pál Apostolnak a' Rómaiakhoz, és a' Galatabéliekhez írt leveleit meg-magyarázza, miképpen legyen a' hit, és nem a' Móyses törvénye, avagy a' terméket törvénye által a' meg-igazulás, és miképpen legyen a' Krisztus törvényének tselekedeti által. int tovább békeséges-tűrésre, állhatatosságra, imádságra, felebarátunkkal való jótéteményre, a' testi kívánsá-

vánságoknak, és testnek meg-zabolázására. Az Isten nem kemény-válogató. költ 29-éftendőben.

LXVI-*é*r. Sz. PETER I. Levele. Le-írja Krisztusnak meg-testesülését, évenvedését, a' világnak meg-váltását, a' Zsidóknak, és Pogányoknak az idveffégre hívásokat. Azonban az engedelmesfégre, az imádságban való vigyázásra, ézeretetre, mértékletesfégre, békeséges-tűrésre, és állhatatosságra a' hitben int. Küldötte Rómából Sylvánustól Urunk halála után 13-éftendővel.

LXVII. Sz. PETER APOSTOLNAK II. Levele. Irattatott ez, az első után 24-éftendővel, ént Péter életének utolsó éftendéjében a' Mamertomi-tömlőztben, Krisztus halála után 37-éftendővel. A' hitben való állhatatosságot javallja, az eretnekeknek (: kik már akkor voltak:) gonofságokat le-írja, az utolsó ítéletet meg-mondgya.

LXVIII-*é*r. Sz. JÁNOS APOSTOL I. Levele. Irta halála előtt két éftendővel, ki-is Urunk halála után 68-éftendőben holt-meg. mindenek a' Krisztus által Isten fiaivá lévén, nem a' fetétségben, hanem világolságban járjanak: az-az, a' bünt el-távoztatván, jót tselekedgyenek; az Isten és felebaráttyokat ézeressék, mert ezek a' hiten kívül éükfégessék az idveffégre. Egy éóval mind gyermekeket, iffyakat, és véneket tanít magok jóviselésekre.

LXIX-ÉER. SZ. JÁNOS APOSTOLNAK II. Levele. Eleſta Aſſzonyt ſiaival együtt dítséri a' hitben, és a' Éretetben való buzgóſágért, és kéri, hogy ez után-is állhatotſak legyenek; az eretnekeket, mint Antikriſtusokat, el-kerüllyék, és vélek ne társalkodgyanak, ugyan a' tájban írta, a' mikor az elſőt Eféfumban.

LXX-ÉER. SZ. JÁNOS APOSTOL III. Levele. Diotrefeſt fel-fuvalkodásáért feddi, Cájuſt pedig dítséri azért, hogy a' Tanítványokat jó Éivel látta, fogadta. Demetert *commendálly*a, és hogy nem fokára, meg-látogattya. A' ki jót tselekezik, Iſtentől vagyon, a' ki pedig gonof, az ördögtől.

LXXI-ÉER. SZ. JÚDÁS APOSTOL Levele. Kriſtus Urunk halála után mintegy 30-éftendő tájban írta. Az eretnekeknek gonofſágokat le-írja, kiket a' Hénokhtól meg-jövendöltetett ítélettel fenyeget, inti a' híveket, hogy a' hitben állhatotſak legyenek, az eretnekeket mint peſtiſeket kerüllyék, ne talántán úgy járjanak, mint a' Zſidók, Sodomíták, és gonof Angyalok, kik az örök tűzre vettek. végtére az imádságot, tiſzſágot, és Éretetet ajánlja.

LXXII-ÉER. SZ. JÁNOS APOSTOLNAK TITKOS MENNYEI LATASA. Sz. Jánosnak külömb-külobféle látáſokat mutat az Angyal Páthmos Éigetében; tudnillik: hét arany gyertyatartót, hét tsillagot, hét petsétel bé-

petsé-

petsételtetett könyvet, melyet tsak a' Bárány nyithatott-fel. hét trombitáló Angyalokat, egy Éülő aſſzonyt, és reá agyarkodó Sárkányt; hét arany pohárokat-tartó Angyalokat, egy hét fejű fene-beſtián ülö paráznát, azaz Babilont, és a' mennyei Jeruſalem váráſát, melyek példázát az Anya-Éentegyháznak. le-írja az Antikriſtuſt, az utöllo ítéletet, a' kárhoztartaknak büntetéſit, és az idvezüendőknek ditsölégit. Írta Páthmos Éigetében halála előtt 4-éftendővel, Kriſtus Urunk halálának 64-éftendejében.

LXXIII-ÉER. *VEDD ESZEDBE*. Az Apostolok levelei mind Görögül irattak, Éent Pálén kívül, kit a' Zſidóknak írt. mind ezeknek a' leveleknek a' tzéllyá és tárgya, három rézre oſtatik. *Előſő*: az igaz hitnek fundamentomát, és tudománnýát magyarázzák a' híveknek, ezután a' jónak gyakorlására, 's a' gonofnak el-távoztatására intik. *Másodſor*: meg-mutattya, hogy a' Zſidók törvénye, és *czeremoniái* el-rontattak a' Kriſtus törvénye által. a' mint leg-inkább Éent Pál a' Rómaiakhoz, Galatiaiakhoz, Philippéiekhez, és Zſidókhoz írt levelében tselekkéi. *Harmadſor*: az akkori támadt eretnekeket, úgymint *Simon Mágus*t, *Menándert*, *Saturninuſt* &c. meg-dorgállyá. Ide czéloznak Éent Pálnak az *Eféfumbéliek*hez, a' *Koſſabéliek*hez, és *Timotheuſhoz* írt leve-

T 4

lei.

lei. Sz. Péter nek utolsó levele, és Szent János-é. A' több levelekben, tudnillik, a' Korinthusbélieliekhez, a' Theffalonikabélieliekhez, Titushoz, és Filemonhoz írt leveleiben Szent Pál, Szent Jakab, Szent János, és I. leveleiben Szent Péter külömb-külob-m-féle tanításokat adnak, a' kétséges, és homályos dolgokat meg-fejtik, a' hitben való állhatatosságot, és más jóságos-tselekedeteknek gyakorlását ajánlják.

LXXIV-éer. R E N D I e' leveleknek, hogy tudnia-illik, mellyik irattatott először, második, harmadik, &c. mindenek felett azért leg-első Szent Péternek első levele kit Rómában írt, Kristus Urunk halála után 13-éftendővel. Második, Szent Pálnak a' Theffalonikabélieliekhez írt I. levele, melly költ Corinthusban Urunk halálának 20-éftendéjébe. Harmadik ugyan azon Theffalonikabélieliekhez írt 2-dik levele Szent Pálnak, kit adott ugyan Korinthusból 21-éftendőben. Negyedik a' Korinthusbélieliekhez írt első levél. adatott Éféfumból 25-éftendőben. Ötödik: A' Timotheushoz írt első levél azon éftendőben költ Macedoniában. Hatodik: a' Korinthusbélieliekhez írt 2-dik levél. Hetedik: a' Galatabélieliekhez. Nyóltzadik: Titushoz, mind Níkápolyból adattak 26-éftendőben. Kilentzedik a' Rómaiaknak írt levél, költ Ceukbrisben, ugyan 26-éftendőben. Tizedik: az Éféfumbélieliekhez adatott 27-éftendőben. a' Ró-

ma i

mai tömlőtzből. Tizenegyedik: a' Filippébélieliekhez irattatott ugyan azon tömlőtzből azon éftendőben. Tizenkettődik: a' Kolossabélieliekhez irattatott azon tömlőtzből, 28-éftendőben. Tizenharmadik: Filemonhoz, Tizennegyedik: a' Zsidókhoz mind 28-éftendőben. Tizenötödik: Szent Jakab-é költ 29-éftendőben. Tizenhatodik. Szent János-é azon éftendőben. Tizenhetedik: a' Timotheushoz írt 2-dik levél. Tizennyóltzadik: Szent Péternek utolsó levele, költék 35-éftendőben. Tizenkilentzedik Szent Jánosnak levelei.

XI-dik §.

A' SZ. IRÁS ÉRTELME

Két-félé.

Első, Betű szerént való értelem. Második, lelki értelem. Betű szerént való értelem, a' melly a' dolognak valóságát, mint lett, 's hogy történt le-írja. Lelki értelem az, ki né azt a' dolgot adgya elönkbe, kit a' betű mindgyárt jelent, hanem azalatt valami más elrejtett dologot. mind a' két értelmet elönkbe adgya Szent Pál, a' Korinthusbélieliekhez írt első levelének 10-dik részében az 1. §-ben így írván: A' mi Atyáink mindnyáján a' felbő alatt voltak, és mindnyáján által mentek a' tengeren; és mindnyáján Móysesztől kerefteltettek-meg a' felbőben, és tengerben, és mindnyáján ugyan azon lelki eledelt ettek, és

T 5

mind-

mindnyájan ugyan azon lelki italt ittak. Ezekből, és a' következők közül, mind a' két értelem nyilván ki-tetűzik.

1. *Betű szerént való értelem* mindgyárt, 's igyeneffen azt tezi, hogy az Izraéliták midőn Egyiptomból ki-jöttek, által-költöztek a' veres tengeren, 's a' felhős öflop alatt jártak, mannat ettek a' puztában, és a' kövülklából folyó-vizet ittak.

2. *Lelki értelem*, ki nem a' dolgoknak valóóságát, hanem a' éök, és azok által jelentett dolgoknak példája alatt, más dolgokat jelent; mert az Izraélitáknak, Móyses által az Egyiptomból való ki-vitelek által, jelentetik a' keresztyéneknek, a' bűnnek, és ördögnek rabságából ki-jöveleket Krisztus által. A' veres tenger által jelentetik a' keresztség; a' manna által, a' Krisztus éent teste az öltári éentségben; a' víz által Krisztusnak éent vére; a' kövülkla által Krisztus önnön maga.

A' *Lelki értelem* ismét három részre osztatik. (1) *Allegoricus*, az-az, hasonlő vagy hasonlatosságos értelem. (2) *Moralis*, oktató vagy tanító értelem. (3) *Anagogicus*, feljebb való értelem.

Allegoricus, avagy hasonlő értelem az: midőn az írás éavai, a' betű szerént való értelem kívül, valami más hasonlatos dolgot jelentnek: példának-okaért: Abrahamnak két fia volt, egy a' foglálótól, másik az igaz feleségétől; és ez a' betű szerént való értelem.

Ha-

*Hasonlő értelem*ben pedig ezek jelentik az Istent, kinek két népe vagyon. egyik a' Zsidó nép, ki a' Synagogától való; A' másik a' keresztényiség, az Ekklesiától való, kik a' Krisztus szabadságában vadnak, amazok pedig a' Móyses törvénye igája alatt. A' *Galatabéli*. 4. 16: 22. *é*-ben, és a' következőkben.

Moralis, avagy oktató értelem az, midőn az írás éavai, a' betű szerént való értelem kívül, magunk jó viselésére, 's istenes életre, és isteni ézeretetre, &c. oktatnak. *Pél. Ok. Béne kösd nyomtató ökörnek a' éáját*, Mós. 5. k. 25. *é*. 4. *Betű szerént*. valóssággal a' nyomtató ökörök jelentetnek. *Oktató értelem szerént*, jelentetnek a' Papok, kiktől az ő jövedelmeket el nem kell vonni, 's hanem meg kell adni. Igy magyarázza éent Pál Apostol. a' *Korinthusiakkhoz írt I. lev.* 9. r. 9. *é*-ben.

Anagogicus, vagy feljebb való értelem az: midőn az írás éavai a' betű szerént való értelem kívül, az örök életre való dolgokat, vagy a' ditsőségben uralkodó Anyaéentegyházat jelentik. *Péld: okáért*. megvilágoltya ezt éent Dávid: *És ezek nem ismérték meg az én útaimat; a' mint meg-ésküttem haragomban, ha bé-mennek az én nyugodalmamban?* Szent Dávid 94. Zsoltárnak 11. *é*-ben. *Betű szerént*, ezek a' éök jelentik az igéretnek földét Pálestinában. *Anagogicè*, avagy feljebb való értelem, jelentik az örök életet, a' hol minden fogyatkozás nélkül való nyugoda-

godalom vagyon. Ez a' *Ént Pál* magyarázattyá, a' *Zsidokhoz írt levele* 4. r. 3. §.

Annakokáért ezekből ki-tetjük a' *É. Irásnak* 4-féle értelme. (1) *Betű* *Érent*. (2) *Hasonló*. (3) *Oktató*. (4) *Felgyebb való* *Értelem*. mellyek tsak ebből az egy éoból-is *Jerusalem* *Épen* meg-világosíttatnak.

Betű *Érent*, értetik *Pálesztinában* lévő va-lóságos *Jerusalem* városfia.

Hasonlatos *Értelem* *Érent*. A' vitézkedő *AnyáÉntegyházat* jelenti.

Oktató *Értelem*ben. Az igazaknak lelkét, melly drága kövekkel, 's gyöngyökkel fel-vagyó ékesítve, az a' jóságos-tselekedetekkel.

Felgyebb-való *Értelem*ben. A' mennyei di-tsófégsben uralkodó *Anyá-Ént-egy-házat* jegyzi.

Hasonlóképpen, ímez *Ént Pál* *Évaiból*-is meg-világosíttatnak ezek az értelme: *mert írva vagyon: hogy Abrahamnak két fia volt, egyik a' Éolgálotól, és egyik a' Éabadoftól. Galat. írt levele* 4. r. 22. §-ben.

Betű *Érent*, valóságos *Abrahám* fiai, *Isaák* és *Ismaél* értetnek, ez *Agártól*, 's amaz *Sárá*tól való.

Hasonló *Értelem*. A' két *Testámentom* jelen-tetik rajtok, tudnia-illik: *É és új*, a' mint maga magyarázza *Ént Pál* ugyan ott 24. §-*mert ezek a' két Testámentom*. Lásd felgyebb az elején.

Oktató *Értelem*. Ezekből a' Éókból ki-tet-jük.

Éik. De a' mint akkor az, a' ki testÉrent *Éü* lettettett *vala, üldözi vala azt, a' ki lélek Ée-rent: úgy most-is, ugyan ott az 29. §-ben.*

Felgyebb való *Értelem*. ezekben a' Éókbán vagyon: *Amaz fenn lévő Jerusalemben pedig Éabados. ugyan ott az 26. §-ben.*

Ez a' négy értelem rövideden ebben

a' Deák versben foglaltatik.

Litera gesta docet. quid credas Allegoria.

Moralis quid agas. quò tendas Anagogia.

Melly így magyaráztatik:

Valóságát mondgya a' Betű mindennek.

Hasonló értelem, kalauzza hirtnek.

Oktató, vezére tselekedetinknek.

Felső pedig, vége igyekezetinknek.

Ennek a' *Ént Irás* négy értelmének magyarázattyában, leg-nevezetésebbek az *AnyáÉntegyháznak* négy *Doktori*.

Betű *Érent* *való*, magyarázatban leg-főbb *Ént* *Feronymus* *Doktor*, ki 420-éÉntendőben holt-meg *Bethlehemben*.

*Hasonlatos értelem*ben. *Sz. Ambrus* *Püspök* és *Doktor*, ki 397-éÉntendőben múlt-ki a' világból *Médiólánumban*.

*Oktató értelem*ben. *Sz. Gergely* *Pápa*, és *Doktor*, ki 604-éÉntendőben adta lelkét az *Te-remtőjének* *Romában*.

*Felgyebb való értelem*ben. *Sz. Agoston* *Püspök*, és *Doktor*, ki 433-éÉntendőben végzette-el pallya-futását, *Hypponében*.

XII-dik §.

*Mind a két Testamentomban lévő**Könyvek, négy réfre osztanak.*

Az első rendbeliek parantsolatokat, és törvényeket foglalnak magokban. Más rendbeliek: Historiakat irtak-le. 3-dik rendbeliek: Böltségre és magunk jövőfelésére oktatnak. 4-dik rendbeliek: Következendő dolgokat jövendőnek.

Az ó Testamentomban a Parantsolatokról, avagy Törvényekről való Könyvek ezek: Móysesnek öt könyve. Teremtés könyve. Ki-jövetel könyve. Lévitai czeremoniák könyve. Számlálás könyv. és ezeknek mintegy sumája az ötödik.

Az új Testamentomban pedig négy, kiből az új Törvényt adta a' mi Meg-váltónk. Sz. Máthé, Sz. Márk, Sz. Lukás, és Sz. János Evangeliuma.

Tizenhét az ó Testamentomban lévő Historiás Könyvek: Jofué k. Bírák k. Ruth k. Királyok k. 4. Krónikák k. 2. Esdrás k. 2. Tobías k. Judith k. Eszter k. Jób könyv. Makabéusok könyve 2.

Az új Testamentomban tsak egy (: noha az Evangelisták írásitis ide vethetni fok dolgokra nézve:) vagyon, tudnillik: az Apostolok tekekedetnek könyve.

Öt az ó Testamentomban lévő Böltséges, avagy Oktató k. Példabefédek k. Prédikátor k. Enekek

Enekek eneke k. Böltsésg könyv. Jésus Syrák fia könyve.

Az új Testamentomban 21. Sz. Pál Apost. 14. a' Rómaiakhoz 1. a' Korinthusbeliekhez 2. a' Galatabéliekhez 1. az Efésümbéliekhez 1. a' Kolossabéliekhez 1. a' Thessalonikabéliekhez 2. a' Timotheushoz 2. a' Titushoz 1. a' Filemonhoz 1. a' Zsidókhoz 1. Sz. Jakabé 1. Ént Péteré 2. Ént Jánosé 3. Ént Júdásé 1.

Tizennyóltz az ó Testamentombéli jövendő könyv. Sz. Dávid Zsoltári. Isaiás k. Jere-miás k. siralmival együtt. Bárukh k. Ezek-biel k. Daniel k. Osiás k. Joél k. Amós k. Ab-diás k. Jónás k. Mikbéás k. Nabum k. Haba-kuk k. Sofóniás k. Aggeus k. Zakhariás köny. Malakhiás könyve.

Az új Testamentomban, tsak egy, tudnillik: Ént Jánosnak titkos látása könyve.

XIII-dik §.

Az ó és új Testamentomnak Kristusról való meg-egyezeése, avagy egy értelme.

Az ó Testamentomban, ezek által példáztatott a' mi Megváltó, 's Idvezítő

KRISTUS JESUSUNK.

A' Törvényes, avagy Parantsolatból álló könyvek. Móyses első könyvében; a' Paradisom közepin plántáltatott Életnek-fája példázta a' mi Megváltónknak Életerését. tudnillik az Istennek öröktül fogva való Igéje az Isteni

Isteni és Emberi természettel meg-egyesül-
vén az Ekklesiának közepére helyeztetett.
Ugyan azon mi Idvevitönknek halálát jegy-
zette Ábel halála; fel-támadását, a' Nőé bár-
kájában meg-tartatott, és mintegy újjonnan
fel-támadott emberi nemzet jelentette:
Hogy a' mi Megváltónk méltó légyen Isteni
tisztetetre, Ábrahám Patriárkha áldozattya,
meg-mutatta; és ugyan az ő halálakor való
áldozattya-t-is.

Móyses 2-dik könyvében. Móyses születése
jelentette az ő születését; Faraó előtt való
rejtgetése képzezte Heródes előtt való éla-
dását, és el-rejtését. A' népnek Egyiptom fog-
ságából Móyses által ki-vitele, példázta, az
emberi nemzetnek a' bűnnek, és ördögnek
fogságából, Krisztus által ki-vitelét. Faraónak
a' tengerben veéése jelentette, a' bűnnek ha-
lálának; és ördögnek el-veéését Krisztus által.
A' népnek Móyses által való oktatása a' tör-
vényre, mutatta a' Krisztus tanítását az új
Törvényre.

Móyses 3-dik könyve. Külömbkülömbféle
áldozatokban, mintegy le-rajzolta a' mi Id-
vezitönk áldozattya-t, ki egyézer'smind Pap-
is, 's Áldozat-is.

Móyses 4-dik könyve. Krisztus tagjainak (az
igaz keresztyéneknek:) meg-egyesülését, az
Anyafentegyház fenséges birodalmának
rendét, ki ebben az életben farándokoskod-
ván, az örökké-való hazába óhajjt.

Móy-

Móyses 5-dik könyve. Ujjonnan élé-hozván
Istennek sok jótéteményit, jelenti az Isten-
nek meg-testesülését, ki minden jótétemé-
nyeknek feje.

A' Historiás Könyvek.

Jósue könyve. Jósue az ígért földét el-
oétván, jelenti a' mi Idvezitönket, ki eleve-
neknek és holtaknak Birája lévén, az ítélet
napján, kinek-kinek érdeme szerint, vagy az
életnek, vagy a' halálának földét el-oétja.

Birákné könyve. Sámsonnak teleszedeti pél-
dázak; a' mi Megváltónkat, ki a' pokolnak
kapuját el-rontván, a' foglyokat meg-éaba-
dította; Gedeonnak gyapja pedig a' Böldog-
ságos Szüzet, az ő ént Annját.

Ruth könyve. Az idegen Ruthnak, és Bo-
oznak Izraélitának házassága jelenti a' Kri-
stusnak, és az Anyafentegyháznak szövetségét.

A' Királyok könyvei. Mint Királyoknak
Királyát képzik. mivelhogy pedig együtt fő
Pap-is volt, az 1. könyvben jelentetik az ő tör-
vény szerint való Papságnak vége, a' Heli fő
Pap halálával, és az új törvény szerint való
Papságnak kezése, a' Samuel Papságával, ki
nem vala az Áaron nemzetségéből. Hasonló-
képpé jegyeztetik az Izraél országának által vi-
tele, Saul megvetésébe, és Dávid felvételébe.

Királyok 2-dik könyvében. Meg-jövendöl-
tetik az ő születése Dávid magvából.

Királyok 3-dik könyvében. Salomon ide-
jében

jében való békeesség azt a' békefféget jelenti, melyet minékünk adott. A' Salomon templa pedig a' Krisztus tagjainak épülését, és gyarapodását példázta.

Királyok 4-dik könyve. A' Pogányok törvényének el-rontása jelenti a' hamis Tanítóknak meg-útálását; az Eliséus által lett halottak fel-támasztása, az ő erejét és hatalmát az életen, és halálon képzik. a' kováztalan pogátsa, az óltári kezséget példázza. Az Illyés el-ragadtatása a' Krisztus menybe-menetelét mutatya.

Krónikák 1. könyve. Az ó Testámentombéli Papságnak által-vitelét, az új Testámentombéli Papokra jelenti.

Krónikák 2-dik könyv. Az ó Testámentombéli országnak, az új Testámentomba által-vitelét mutatya.

Esfdrás két könyve. Példázza a' mi Idvezítőknnek buzgóságát a' templom felépítésében, az-az, kerefnyéneknek, kik Isten templomi.

Tobias könyve. Mint szemérmertességnek példáját előnkbe adya.

Judith könyve. Mint tisztaságnak tükörét mutatya.

Ester k. Kegyeffégnek példájához tzeleoz.

Jób kón. Békefféges-türesnek képét írja-le.

Makhab: 2-dik kón. A' nyomorúságokban való állhatatosságát rajzolja-le.

Böltse-

Böltsegre oktató Könyvek.

Jésus Syrák fia könyve. Előnkbe adya a' Krisztust mint közönfeges Doktort.

Példa-beféd: k. Kiváltképpen való tanítását a' jószágos-tselekedetekre, írja-le.

Prédikátor k. A' világi hívságoknak megvetését adya elé.

Énekek Eneke. Kiváltképpen való éreitetit meg-mutatya.

Böltse ség könyve. A' dolgoknak valóságos igazságát jegyzi-fel.

A' Jövendőlo Könyvek.

Szent Dávid az ő Zsoltaribá Krisztust óhajtya.

Isaiás. Krisztusnak születését meg-jövendöli.

Jeremiás; Krisztusnak szenvedését meg-írja.

Ezekiel. Krisztusnak fel-támadását említi.

Daniel. Krisztusnak ítéletre el-jövetelét meg-mutatya.

A' 12. Kis Próféták, külömbkülömb-féle jövendölést tettek Krisztusról, a' mint a'

12. Apostolok prédikálták.

Az új Testámentom könyvei Krisztus bizonyosságáról. Törvényes könyvek. Sz. Máthé Krisztusnak Emberségéről, áll kiváltképpen. Sz. Márk, Királyi méltóságáról. Sz. Lukás, Papi tisztiról. Sz. János, Isteniségéről.

Histórias Könyvek.

Histórias könyv, úgy mint az *Apostoli tselekedetekről* írt könyv. A' Krisztus tagjainak (: kerefnyéneknek :) üldözéséről áll.

Böl-

Böltesség Könyvei.

A' Krístusról való tudományt adgyák e-
lönkbe úgy mint Ént Pál, és más Áposto-
lok írái.

Fővendő Könyv.

Szent János Mennyei Látása. Krístus ítélet-
re el-jövetelét, a' gonoszoknak meg-bünteté-
fét, 's a' jóknak meg-jutalmazását, az örökké
való boldogságban, meg-írja, melyet ad-
gyon mindnyájunknak Ént halá-
ért. A M E N!

APPENDIX.

az-az:

TOLDALÉK.

Mivel-hogy Manassésnek, Júda
Királyának, a' Babyloniai fogság-
ban lett Imádsága, és Esdrásnak (: mel-
lyek közönségeffen az ő neve alatt forog-
nak:) harmadik és negyedik Könyvei,
a' Canonicus Könyvek között, külön
tétettek az Anyafentegyháztól; annak-
okáért mi-is a' több könyvek után külön
teffük azoknak sommáját, hogy a' Ke-
reftyén Olvasó azokból-is valami lel-
ki épületre való oktatást vehessen, mi-
vel némelly Sz. Atyáktól-is citáltatnak,
Ma-

Manassés Júda Királyának a'

*Babyloniai fogságban való**Imdsága.*

Ez az Imádság tellyes lévén lelki
töredelmességgel, és alázatos péniten-
tzia-tartó jobáfkodásokkal, bűneiből
minden megtérő töredelmes léleknek tü-
köre lehet; kiből mind Istennek ő Ént
Felségének Atyai jóvóltát, mindenható
erejét, méltóságát, a' meg-térő bűnő-
sökhöz való irgalmafságát, és kegyel-
mességét, és igazságát-is; 's mind pe-
dig a' bűnös embernek romlott állapot-
tyát, töredelmességét, igaz szívbeli
maga-meg-alázását, és buzgó meg-té-
rését felelélheti. Annak-okáért, min-
den meg-térő bűnösnek javallom gya-
korlását: erre a' végre imé alább fel-is
jegyzettem. talám ha nem többnek,
egy vagy két Kereftyén Olvasónak
lelki hátnára léfén; és azzal immár
elégge meg-gyümölszözik az én kis mun-
kátskám.

Ma-

*Manassésnek Júda Királyának
Imádsága, midőn fogva tar-
tatnék Babiloniában.*

Mindenható Uram, a' mi Atyánk-
nak Abrahámnak, és Izsááknak,
és Jákóbnak, és az ő igaz magvok-
nak Istene, ki az eget, és a' földet
teremtetted minden ékességekkel, ki
meg-kötözted a' tengert a' te paran-
tsolatod igéjével, ki bé-rekeztetted
a' mélységet, és azt bé-petsétletted
a' te rettenetes és ditséretes neved-
del: kitől mindenek félnek és retteg-
nek, a' te erődnék léne előtt, mert
el-viselhetetlen a' te ditsősségednek
nagysága, és el-kenvedhetetlen a' te
fenyegetésednek haragja, a' bűnösök
ellen; véghetetlen pedig és meg-vi-
gálhatatlan a' te ígératednek irgal-
mása, mert te Felséges Ur vagy,
kegyes, hozzáfű-tűrő, és igen irgalmas,
és bánakodó az emberek gonofságin.
Te Uram a' te jóvóltodnak foka-
sáért pénitentiát és bocsánatot
ígértél

ígértél azoknak, a' kik ellened vét-
keztek, és könyörületességednek fo-
kaságából pénitentiát rendeltél a'
bűnösöknek idveffégekre. Te azért
Uram, az igazak Istene nem szerzet-
ted a' pénitentiát az igazaknak,
Abrahámnak, és Izsááknak, és Jákób-
nak, azoknak, a' kik ellened nem vét-
keztek, hanem én érettem bűnösért
szerzetted a' pénitentiát: mert vét-
keztem a' tenger fővenyének fáma
felett: meg-fokasodtak Uram az én
hamiságim, és nem vagyok méltó,
hogy tekintsem, és nézzem az égnek
magasságát, az én hamiságimnak
fokasága miatt meg-görbedtem a'
fok vas lántz miatt! úgy hogy feje-
met fel nem emelhetem, és nints lé-
legzetem, mert fel-indítottam a' te
haragodat, és gonózt tselekedtem
előtted: nem tselekedtem akarato-
dat, és parantsolatodat meg-nem ö-
riztem. utálatosságokat rendeltem,
és meg-fokasítottam a' bűnöket: és
most

most meg-hajtom a' Éivem térdét,
kegyelmet kérvén tőled. Vétkeztem
Uram, vétkeztem, és ísmérem ha-
mítségimot! azokáért könyörögvén
kérek tégedet, bocsásd-meg Uram
nékem, bocsásd-meg nékem, és ne
veß-el engem, az én hamítségimmal
együtt, se örökké, meg- haraguván ne
tarts engem a' nyavalyákban, se ne
kárhoztas engem a' földnek leg-alsó
réseire; mert te vagy az Isten, mon-
dom a' pénitentzia-tartók Istene: és
én rajtam meg-mutatod minden jó-
vóltodat, mert engem méltatlant
meg-éabadtasz a' te nagy irgalmasá-
god szerént, és ditsérlek téged min-
denkor életemnek minden napjaiban;
mert téged ditsér az egeknek minden
ereje, és tiéd a' ditsőség örök-
kön örökké. AMEN.

ESDRAS

ESDRAS III. KÖNYVE

9. Réf.öl áll.

I. Réf.

Josías Király nagy fölemlítással ülli a' Hus-
véti, és Kovácsok ünnepét, ő után-
na uralkodnak Júda országában Jekhonías,
Joachim, Joakhim, és Sedeciás; kiknek,
és a' népnek gonófságokért való fogságba vi-
telek, és Jerusalemnnek pusztulása le-irat-
tatnak.

II. Réf.

Cyrus Persák Királya, az ő országában
lévő fogoly Zsidókat viéke-erekti országok-
ba, kik midőn a' templomot meg-építenék
akadályoztatnák Artaxerxestől némellyek-
nek árúltatása miatt.

III. Réf.

Darius a' vendégség, és vatsora után
el-aluván, az ő három bé-járói kérdést téz-
nek, mi volna leg-erősebb, a' bor-é, Ki-
rály-é, Affonyi-állat-é, vagy igafság? és
az első a' bort próbálja leg-erősebbnek
lenni.

IV. Réf.

A' második bé-járó a' Királyt próbálja
erősebbnek lenni; A' harmadik az affony-
állatott, és úttólyára, az igafságot, és mind-
nyájan erre állanak. Darius Zorobabel kéré-

U

fére

fére vízfa adgya a' templom kent edényit , és mindenfelé a' tüzteinek meg-írja , hogy szabadság adattassék mindenütt a' Zsidóknak , és költség a' Jérusalem építésére.

V. Réf.

A' Zsidók a' Babyloniai fogságból vízfa menven , famba-vétnék , és az isteni tüzteletet helybe állították , mindazonáltal ideig akadályoztatnak.

VI. Réf.

A' Zsidók Dariusz szabadságából a' Jérusalemi templomot építették.

VII. Réf.

A' templom meg-épülvén meg-fentel-tetik , és benne a' kováértalanok ünnepe ültetetik.

VIII. Réf.

Esdrás Jérusalembe jöven Babylonból , Artaxerxes levele néki adattatik , kiben a' Zsidóknak adattatott *privilegiumok* valának. elé-ámlálatnak azok , kik vele együtt jöttek , és az aranyat , 's ezüztöt a' Papokra bízván Esdrás , könyörgése után inti a' népet pénitentiára , hogy az idegenektől el nem váltak volna.

IX. Réf.

IX. Réf.

Meg-parantsoltatik , hogy kiki az idegen nemzetekből való feleséget fiaival egygyütt el-botsássa. Elé-ámlálatnak a' Papok , és Léviták kik idegen nemzetekből vettek vólt feleségeket. Esdrás az Isten-parantsolattját olvassa a' nép előtt , kit elvégezvén , kiki hogy házához mennyen , és örvendezzen meg-mondatik.

ESDRÁS IV. KÖNYVÉ-

NEK 16. Réf.

I. Réf.

EL-küldi az Isten Esdrást , hogy a' Zsidóknak hánnya fémekre , az ő háládatlanságokat , annyi jótéteményiért.

II. Réf.

A' Synagoga az anyának példája alatt az ő gonoszságiból jobb életre vízfa-hivat-tatik.

III. Réf.

Az egész Ádám maradékiban , de ki-váltképpen a' pogányokban el-áradott a' gonoszság.

IV. Réf.

Meg-torkoltatik a' fel-fuvalkodott isteni titkoknak vizsgálója , külömb-külob-féle hasonlatosságokból.

V. Réf.

Kölömb-kölömb jelek által, megmutattatnak az Angyal által azok a dolgok, melyeket tselekedendő vala Esdrás, a népnek vigátságára.

VI. Réf.

Az Isten mindeneket minek-előtte teremtettek, tudott, és mindeneket az emberért teremtet, és mindeneknek a végét meg-vísgállyá.

VII. Réf.

Az örök életre nyomorúságok nélkül nem juthatni; és most az igazak imádsági háznosak, az utolsó ítélet után pedig semmi meg nem változtatik. Noha az emberek kölömb-kölömb-féle vétkekben keverik magokat, mindazonáltal az Isten irgalmas.

VIII. Réf.

Az Istennek irgalmassága ezen a vigon, a bűnösökön nyilatkoztat ki; mindazonáltal fókán el-kárhoznak; az igazaknak a jutalma pedig el-vagyon téve.

IX. Réf.

Az Isten ítéleti, és más tselekedeti előtt jelek léznek.

X. Réf.

X. Réf.

A' fíró, és azután a' tündöklő azenyi-állat által, Jérušalemnnek állapotja jelentetik.

XI. Réf.

Esdrás egy Saft lát, ki mindeneken való fejedelemséget magának tulajdonított.

XII. Réf.

Esdrás könyörgésére, a' Safról való látás meg-magyaráztatik.

XIII. Réf.

Más látás-is mutattatik álmában Esdrásnak, és meg-is magyaráztatik.

XIV. Réf.

A' tsipke-bokorban meg-jelenik az Ur Esdrásnak, és egynéhány következő tickokat meg-bezéli neki.

XV. Réf.

A' földre kölömb-kölömb-féle következő nyomorúságok jövendöltetnek.

XVI. Rész.

Az egész világnak rettenetes el-pu-
túlása meg-mondatik.

